

Algis Virvytis

RAŠTAI
IR RAŠTELIAI

Algis Virvytis

RAŠTAI
IR RAŠTELIAI

IŽANGA

Šią knygeleį sudaro dalis Algio Virvyčio raštų: tai yra jo nuomonės, kritika ir atkirčiai Lietuvos priešams, kurių raštai labai įžeidžia gerą lietuvių patrijotą, žeminantys ir niekinantys raštai ar pasisakymai apie prezidento Antano Smetonos sukurtą Lietuvą. Algiui Virvyčiui, kaip ir kiekvienam geram lietuviui, buvo labai skaudu matyti niekšiškus rašinius Lietuvos priešų, kai kurie net šiandien Lietuvai „atstovauja“.

Skaitytojas gal nesutiks su visais mano išsireiškimais, bet tai būtų normalu.

Su pagarba
Algis Virvytis

„ATEIKITE PAVEIZĖTI KRUTAMŪJŲ“!

Prie atdarų arklidės durų žemaitiškai garsiai ragino Amerikos karys, ranka mosuodamas eiti vidun. Rudens vakare 1945 m. dipukų lageryje Vokietijoje buvo rodoma amerikoniškas kinas. Arklidės palubėje kabojo pora elektros lempų, ant sienos didelė balta drobė, ant dėžės kino aparatas, prie jo trys Amerikos kariai kažką kalbėjo kramtydami gumą, mosuodami rankomis. Lietuviškai kalbantis amerikonas uždarė arklidės duris, suriko: „tuoj rodys krutamuosius!“

Staiga ausis plėšiantys būbnų garsai ir trimitų klyksmas pripildė arklides, žmonės užsikimšo ausis, o ant baltos drobės prasidėjo vaizdas: prie upelio būrelis indėnų vaikų taškosi ir bėgioja, indėnės kažką kepa ant laužo, indėnai vyrai šnekučiuojasi rūkydami didelę pypkę leido iš rankų į rankas...

Staiga raiti baltieji skerdžiai (vadinami kaubojais, tai yra karvių bernai, kitaip sakant karvių ganytojai arba trumpai pasakius – skerdžiai).

Vaikai klykdami iš išgąščio pradėjo bėgioti į visas šalis, moterys bėgo su vaikais, vyrai numetę pypkę atsistojo, o skerdžiai pradėjo šaudyti pirma į vyrus, indėnai vyrai su strėlėmis bandė gintis, bet vienas po kito krito nuo šautuvų ir revolverių kulčių. Iš kažkur staiga pasirodė Amerikos raiti kareiviai juodai apsirengę, tęsė indėnų žudynes. Indėnų moterims ir vaikams pradėjus klykti ir verkti, dipukų vaikai ir moterys pradėjo verkti, o amerikos kareiviai kramtydami gumą, kurie valdė prožektorių atsisukę rėkė lietuviams nesuprantama kalba. Vyrų atidarė duris, moterys ir vaikai verkdami bėgo lauk, vėliau ir vyrai.

Kitą dieną buvo ilgai kalbama kodėl tokia baisi kino juosta buvo dipukams rodoma. Vienas iš dipukų gyvenęs Amerikoje pasakojo, kad Amerikoje mėgstamos žiaurios kino juostos, kuriose yra daug žudynių ir kankinimų, tuo jos pelningesnės kino juostų gamintojams.

Atvykus į Ameriką buvo nuostabu matyti keturių penkių metų vaikiukus, aprengtus kariškom uniformom, ant diržo plastmasinis revol-

veris, rankose žaisliukas šautuvas, o vaikelis eidamas su mamyte retkarčiais pakeldamas šautuvą taiko į praeivį ir garsiai sušunka: „bang, bang“. Mamytė šypsosi smagiai, o berniukas eidamas vis šaudo.

Kaip per daugelį dešimtmečių Amerikos kino teatruose, namuose per TV, o dar video žaidimai, kurie įvertinami pagal jų žiaurumą – kuo žiauriau žmonės žudomi, sudraskomi, tuo jie vertingesni. Žudynių industrija gal bus pelningiausia Amerikoje industrija, gal pelningesnė už General Motors ir Ford su Chrysler pridėjus.

Vienas protingas politikas prieš keliolika metų bandė praversti įstatymą uždrausti video žaidimus, kur žmonių žudynės garbinamos, sutramdyti kino juostų gamintojus, bet Amerikos didieji kapitalistai pakėlė baisų triukšmą: „Tai yra bilijardinė industrija duodanti Amerikai didelį pelną.“ Amerikos lobistai (tai politikų kyšininkai) griebėsi visų priemonių tuos filmų žiaurumus palikti.

Ar nuostabu, kad neseniai tokių baisybių paveiktas jaunuolis nužudė 22 mokyklos vaikus, 6 mokytojus ir pats save.

Dabar tie, kurie pelnosi iš žudynių, labai priešinasi pakeisti antikvarinį įstatymą Amerikos konstitucijoje, kuris buvo sutvertas dar žibalinės lemos laikais, kai ginkluoti skerdžiai apiplėšinėjo bankus, žudė už gurkšnią degtinės, o dabar, dar ir šiandien panašios žudynės vyksta.

Dar iš šiandien Amerikos mokyklose yra garbinamas indėnų genocidą vykdęs generolas Custer. Jis išžudė tūkstančius indėnų ir pats žuvo juos žudydamas. Ar negėda Amerikai garbinti tokį žiaurų genocido vykdytoją. Amerika nesistengia ir nesistengs visakeriopai atitaisyti genocido prieš indėnus, o žudikas Custer bus garbinamas per amžius.

Prieš keliasdešimt metų Amerikos juodieji, buvusių vergų palikuo-nyb būriavosi ir reikalavo Amerikos valdžios atlyginimą už jų protėvių vergovę. Amerikos valdžia ilgai nelaukdama atkirto: „jei jums čia nepatinka, nuvešime jus į jūsų protėvių gimtinę, ten jūs liksite be teisės grįžti“. Tas nutildė juoduosius.

Vargšė neturtinga priešo nualinta, nuskriausta ir žudyta mažytė Lietuva, klūpčioja prieš visus atsiprašinėdama už Lietuvos okupantų elgesį, kompensuoja visiems, kas tik reikalauja. Toks elgesys pražlugdys mūsų mažą Tėvynę Lietuvą.

Algis Virvytis

A. Virvytis
TAUTOS ATMINTIS

I.

1945 metais gegužės 9 dieną, sąjungininkams laimėjusiems karą prieš nacistinę Vokietiją, raudonoji Rusija atsiskyrusi nuo sąjungininkų, žudė okupuotų kraštų gyventojus, vogė, plėšė jų turtą ir kelių kilometrų ilgio traukinių sąstatais vieną po kito vežė į Rusiją, tą nuskurdusį ubagų ir plėšikų kraštą. Raudonoji Rusija, pavergusi tautas, ruošdama prijungti jas prie raudonosios vergijos jungo, bandė palaužti ir sunaikinti viską, kas yra padoru, garbinga, tautiška, demokratiška ir neraudona. Rusija nekliudoma ir netramdoma sąjungininkų vykdė didžiausią genocidą iki to laiko (ir iki šių dienų) dar niekad nebuvusio žmonijos istorijoje, kai tuo metu Amerika su likusiais sąjungininkais tęsė karą prieš Japoniją. Sąjungininkai nenorėjo matyti ir girdėti, kaip ruskiai žudė ir net gyvus degino savo sodybose. Žmogžudžiams dar nebuvo Niurnbergo teismo, gal ir niekad nebus, nes ir labai skaudžiai nukentėjusių tautų vadai, kaip Lietuvos – stengiasi viską užtušuoti, nori kad jauna karta nieko nežinotų, kaip buvo žudomas Lietuvos tautiškumas ir lietuvių dvasia. Jie nori, kad kruvini istorijos lapai būtų balti. Dovanoti nedovanojamus nusikaltimus. Neturime vadų, kuriems Lietuvos naikinimas būtų nuoširdžiai reikšmingas. Dar ir šiandien aukštas valstybės pareigas eina KGB agentai.

Apie vieną, iš šimtų atvejų
gyvų lietuvių sudeginimą savose sodybose

(Versta iš rusų kalbos)

*Operatyvinis NKVD Leningrado pasienio, užfrontės pulko pranešimas
Nr. 00174, štabo 1-217, 1945 metų rugpjūčio 1 diena, 24 valandai.*

Žemėlapis 100000

Dėl banditų (partizanų) gaujos suradimo ir likvidacijos 1945 m. rugpjūčio 1 dieną būrio 1 ir 2 pasienio sargybos, Švendrių kaime, rajone

1210 (Kursėnų vals.), vadovaujant štabo viršininkui vyr. leit. Koršunov buvo pravesta operacija.

Pirmam sargybos būriui vadovavo leit. Lipin, švendrių kaime bandito Klemanskio name aptiko bunkerį, įmestos 3 granatos F-1, sprogimo rezultate, užmušti 3 banditai, sudegė namas ir pagalbiniai pastatai.

2005 m. gegužės 24 d. Nr. 11 (464)

II.

Gaisro metu sproginėjo granatos, šoviniai ir sviediniai. Sulaikyta bandito žmona.

Antras būrys aptiko Švendrių kaime, bandito Lipskio name bunkerį, kur slėpėsi Lipskis. Į bunkerį buvo įmestos 3 granatos F-1, užsidegė namas, sproginėjo granatos ir šoviniai, rastas vokiškas šautuvas. Po gaisro aptikti 3 apdegti lavonai.

Šukuojant miško masyvą Vanagiškių kaime (1010) rasti 4 bunkeriai. Operacijos rezultatas – užmušti 4 žmonės, sudeginti 5 žmonės, sudeginti 2 namai, 1 daržinė, sunaikinti 2 bunkeriai, sulaikytas 1 bendrininkas.

Ryšiai laikyti su KP pasiuntiniais per radiją ir telefonu.

Ryšys su pasienio sargybos pajėgomis per radiją ir pasiuntiniais.

Vadas – 217 kapitonas Klimenko.

Štabo viršininko pavaduotojas 1-217 vyr. leit. Karšunov.

Kopija tikra: NKVD (KGB) kontržvalgybos skyriaus sekretorius Solovjova.

„SMERP“ (SMERŠ) – MIRTIS – nuo Leningrado fronto.

Tokį pranešimą savo vyresniesiems davė vyr. leit. Karšunov išžudęs Švendrių kaimo nekaltus gyventojus, sudeginęs ūkius ir iššaudęs gyvulius.

Po švendrių žudynių buvo apklaustas vienas Mirties bataliono smogikų.

Apklausimo protokolas

Liudytojas (apklausiamas Švendrių žudynių dalyvis) naikintojas NKVD-istas Striekalov Vasilji, Aleksejevič.

Klausimas: Papasakok smulkiai kaip vyko užduotoji operacija ir kiek buvo užmušta banditų?

Atsakymas: Kiek man žinoma, pagal parodymus vieno sulaikyto vyro, Švendrių kaime dvejuose namuose slėpėsi banditai.

1945 m. liepos 31 d. apie 10 val. vakaro naikintojų grupė, kurioje ir aš buvau, su štabo viršininku, pirmo bataliono vyr. leitenantu Karšunov, išėjome į pamiškę netoli Švendrių kaimo. Karšunov išskirstė visą naikintojų grupę į tris dalis.

III.

Pirma grupė su leitenantu Diatlov turėjo eiti prie vieno namo, antra grupė su leitenantu Kalianin prie kito namo, o leit. Lipin pasiliko su grupe vyrų pamiškėje.

Leit. Diatlov grupė, kurioje ir aš buvau, priėjome prie nurodyto namo visiškai ramiai. Iš namo pusės į mus niekas nešaudė. Diatlov, išdėstęs karius apie namą su dviem kariais, vienas iš jų buvau aš, įėjome į namą. Name buvo senis, senutė, vyras 25 metų, paauglys apie 15 metų ir serganti mergaitė apie 16 metų gulėjo ant lovos.

Pagal Diatlov įsakymą, mes kariai pradėjome ieškoti banditų ir ginklų. Name nieko neaptikome. Diatlov tuo metu ėmė mušti senį per galvą su revolveriu, reikalaudamas pasakyti, kur slepiasi banditai, senis kar-tojo nežinąs kur banditai. Tada Diatlov ėmė mušti jo vyresnį sūnų. Aš tuo metu išėjęs iš namo pradėjau ieškoti daržinėje. Daržinėje badydamas žemę su šautuvo durtuvu aptikau kažką užkasta žemėje. Į daržinę Diatlov ir naikintojas atsitempė senį. Senis aiškino, kad ten yra užkasta statinė su miltais dar nuo karo laikų – prie vokiečių. Aš norėjau atkas-ti statinę, bet tuo metu Diatlov, norėdamas atkreipti karių dėmesį, už-degęs daržinę garsiai rėkė – „Šildykitės slavai! Šildykitės!“ Mums išė-jus lauk Diatlov davė įsakymą uždegti tvartą su gyvuliais. Name mes surišome rankas seniui ir vyriausiam sūnui. Senė prašė mūsų leisti šilčiau apsirengti. (Ji manė, kad trems į Sibirą – *vert. pastaba*). Tuo laiku prie namo priėjęs leit. Lipin liepė užkalti langus lentomis. Aš jam atsakiau, kad nėra nei vinių, nei lentų. Tada Lipin įsakė gyventojus įvesti į namą. Diatlov pats asmeniškai ant grindų paliejo benzino ir uždegė, Lipin

įsakė naikintojams pasiruošti šaudyti į langus. Kitas smogikas padegė namą iš lauko. Namui įsiliepsnojus, iš namo per duris išėjo žegnodamasi ir labai drebėdama senutė ir serganti mergaitė. Lipin suriko joms grįžti į degantį namą. Senutė ir mergaitė pradėjo bėgti. Lipin iš revolverio pakaitomis šaudė tai į senutę, tai į mergaitę, bet nepataikė. Vienas iš naikintojų užmušė senutę su šautuvo buože, o Lipin pasivijęs mergaitę šūviu į nugarą užmušė ją. Naikintojams liepė užmuštų lavonus įmesti į degantį namą. Kariai, paėmę senutę už rankų ir kojų, išiūbavę įmetė per langą į degantį namą, vėliau įmetė ir mergaitės lavoną.

Netrukus per kitas duris iš degančio namo išbėgo senis ir vyresnis sūnus, į kuriuos naikintojai tuoj atidengė ugnį, bet nušauti nepasisėkė. Mane ir du kitus pasiuntė pasivyti ir užmušti sūnų, bet prietemoje jo nepasivijome. Grįžę prie degančių namų pradėjome šukuoti rugius, ten radome sužeistą senį, kuris šliaužė per rugius. Vienas iš kareivių jį užmušė. Lavoną atnešėm prie namo. Diatlov liepė jį įmesti į degančią daržinę, bet dėl karščio negalėjo prieiti. Tada Diatlov ir vienas seržantas, apsirengę apsiaustais apsiaugoti nuo karštos ugnies, paėmę senį už kojų ir rankų ėmė siūbuoti, kad galėtų toliau numesti, bet iki ugnies vis vien nenumetė.

Tuo momentu mes pamatėme raketą – ženklą susirinkti. Visi nuėjome į susirinkimo vietą prie vieno namo. Priėjęs prie namo pažvelgiau į vidų, ten mačiau leit. Lipin sėdintį ant kėdės ir tarpkojį suspaudęs apnuogintos mergaitės galvą visai šeimai matant mušė ją rumbu per sėdmenis.

Kai visai išaušo, aš, Diatlov ir dar keli naikintojai nuėjome pasiimti kiaulę ir dvi avis, kurias nušovėme naktį prie mūsų sudeginto namo ir paimti senio lavoną, jei jis dar nebuvo visai sudegęs, kaip įrodymą, kad mes sunaikinome banditų grupę. Senio lavonas buvo pusiau apdeges, todėl mes jo neėmėme. Sudegusiame name ant pečiaus pamačiau paauglio lavoną, kuris negalėjo išbėgti iš degančio namo ir sudegė gyvas. Paskui mes surinkom visas nušautas avis ir sugrįžom į pradinę būrio vietą.

Tiek aš galiu pasakyti apie šį įvykį. Apklauskos protokolas užrašytas teisingai pagal mano pasakojimus ir mano pasirašytas. *Choldajev.*

Mirties bataliono vado vyr. leit. Koltunov protokolas labai skiriasi nuo jo pavaldinio protokolo. Lengva suprasti kodėl.

Apie savo šeimos likimą pasakoja Stasys Klemanskis, išlikęs gyvas.

Gyvenau su tėvais, seserimi ir dviem broliais 20 hektarų žemės ūkyje Švendrių kaime, Kuršėnų valsčiuje. Buvome darbštūs, todėl gan gerai gyvenome.

1944 metų spalio 4 dieną prasidėjo ruskių ofensyva prieš vokiečius. Masės alkanų ir nuskurdusių ruskių kareivių užplūdo visą kaimą, pievas, apylinkės miškus. Elgetaudami ėjo iš namo į namą maldaudami maisto, išversdavo visus kampus, paloves, bet ką valgomo radę, pasiimdavo.

Lapkričio mėnesį visi jauni vyrai gavome šaukimą į raudonąją armiją.

2005 m. birželio 21 d. Nr. 13 (466)

IV.

Su draugais pasikalbėję nutarėme nestoti į ruskių armiją. Aš su kaimynu Lipskiu mūsų šuliny apie 2 metrų gylyje nuo žemės paviršiaus atitraukėme dvi storas medinio šulinio lentas, iškapstę žemės pasidarėme slėptuvę dviems žmonėms. Sulindę į slėptuvę užstumdavome lentas. Maistą kibire nuleisdavo su svirtimi.

1945 metų birželio mėnesį 47 vyrai atsisakę stoti į raudonąją armiją susirinkome Pažiužmėlių miške. Ten išbuvome apie dvi savaites. Vieną pavakarę apsupo mus NKVD (KGB) ir Tryškių sribai. Mes po trumpo atsišaudymo, matydami, kad nelaimėsime – pasitraukėme. Žuvo du jauni partizanai, Edriška ir Tauras. Vėliau partizanai buvo išduoti, sribų apsupti kovoje žuvo mano dėdė Klimaitis, Varanauskas, broliai Chaleckiai ir dar keli, buvo sužeistų sribų.

Liepos pabaigoje Švendriuose buvo sudeginta Stupurų sodyba, laimei nieko namuose nebuvo, žmonės nenukentėjo. Kaimynai skubėjo su kibirais gesinti, bet NKVD ir sribai neleido. Liepos 28 ir 29 Tryškių sribai mirtinai nukankino kaimyną Vladą Kairį, kurio lavonas dar nerastas.

Liepos 31 dienos popietę Pavaišos kaimo pakrašty, netoli mūsų kaimo pievoje apaugusioje krūmais, susirinko labai daug NKVD ir Tryškių sribų. Ten jie iki vakaro gėrė. Tik saulei nusileidus, brėkstant pamatėme, kad per mūsų kaimynės Vilimienės pievą ateina virtinė kareivių, jų

buvo labai daug. Aš su Stasiu Lipskiu skubiai įlindome į šulinio slėptuvę. Vyresnis brolis, pabėgęs iš ugnies ir kulkų pasakoja: suvirtę į kiemą NKVD ir sribai tuojau visus namiškius suvarė į trobą. Radę priangyje pakabintą virvę supjaustė ir su ja surišo visiems rankas už nugaros. Išvertę iš šieniko šiaudus užpylė žibalu, kurį rado koridoriuje ir padegę namą, iš lauko pradėjo šaudyti per langus. Mažasis brolis išsilaisvinęs rankas atrišo ir kitiems. Tada visi iš trobos iššliaužė į priangį, o iš ten į kaminą mėšai rūkyti. Aš ir tėvas išbėgom per vienas duris, o mama su mažuoju broliuku ir seserimi per kitas. Bėgančius tėvą ir mane stipriai apšaudė sribai ir NKVD, bet nepataikė. Man, per švarką, prie pažasties, kulka išplėšė skylę. Pasisekė įbėgti į mišką, o peršautą tėvą nukankino rugiuose, užrišę kelnų diržą ant kojų atvilko prie degančio tvarto, bet į ugnį nebepajėgė įmesti. Kitus radome sudegusioje troboje, o broliuką, sudegusį ant pečiaus, turbūt galvojo, kad pasislėps nuo ugnies ir mirties.

Toliau pasakoja Stasys. Kai nebegirdėjome sribų šūkavimų apie 11 val. ryto išlindome iš slėptuvės šuliny. Tėvo apdegęs lavonas su surištomis kojomis gulėjo tvarto gale, visi pastatai buvo sudeginti.

Pamatėme ateinantį seniūną, šis patarė niekur neiti, nes apylinkės dar pilnos sribų ir NKVD. Paskolinęs arklį iš dėdės mudu nuvežė į Kuršėnų miliciją legalizuotis. Mums patarė nesirodyti apylinkėse, nes Tryškių sribai mus pagavę nužudys.

Tą patį vakarą buvo sudeginta ir Lipskių sodyba, tėvas ir motina, o sūnus užmuštas ir paliktas kieme, o kitas sūnus – Stasys išliko gyvas pasislėpęs su Klemensu šuliny.

Lipskių šeimą ir namą su ūkio pastatais deginant dalyvavo daug Tryškių sribų. Lipskis turėjo vieną medinę koją, todėl senukas negalėjo net bandyti bėgti, o Lipskienei bandant iš degančio namo per langą išlipti sribas Juozas Kiburys jai daužė į galvą su šautuvo buože tol, kol ji atbula įvirto į degantį namą ir sudegė dar gyva būdama.

Sribas Juozas Kiburys girtas pasididžiuodamas dažnai pasakodavo kaip Lipskienei galvą daužė, kol ji atgal įgriuvo į degantį namą ir gyva sudegė, kai ji norėjo pabėgti.

Išaušus rugpjūčio 1 d. sribai įsakė kaimynui Sutkui atvažiuoti su vežimu. Sribai susikrovė nušautas kiaules ir avis, susikrovė viską, ką buvo pavogę uždegant sodybas ir visas karves išsivarė į Tryškius.

V.

Kaimynų mergaitės buvo nuvarytos pakasti ir nuskusti bulvių, nes vortų gyvulių mėsos ir degtinės NKVD ir sribai daug turėjo. Visi žudikai baliavojo, kol išvirtę užmigo.

Nužudytų namiškių laidotuvėse nedalyvavome, nes sribai saugojo. Geri kaimynai visus palaidojo vienoje duobėje.

Po kelių metų mane nusivarė KGB į būstinę, barė, gąsdino, su pistoletu daužė stalą ir liepė pasirašyti, kad dirbsiu su jais. Liepė pasirašyti protokolą, kad partizanai nužudė šeimą ir sudegino sodybas. Atsisakiau pasirašyti ir stoti į KGB. Pasirodo, kad buvo galima atsakyti stoti į KGB eiles tada ir dabar. Agentas per prievartą įtrauktas į KGB, bus nepatikimas.

Stribams apleidžiant Švendrius, dvi merginos, tarnavusios kaimynystėje pas ūkininkus, skubėjo pažiūrėti, kas tą naktį degė. Eidamos sutiko sribų gaują. Vienas iš jų buvo su nuostabiai ilga, stambia nosimi. Ilganosis sribas grasinančiai ant jų užriko, kad grįžtų iš kur atėjo. Apsisukusios bėgo namo. Už kelių metų tą ilganosį sribą pamatė Tryškių karčemoje girtuokliaujantį. Neiškentus, paklausė: „Ar nesisapnuoja Švendriai“. Ilganosis suriko: „Nutilk, nežinai kas tau gali nutikti“. Tai buvo sribas Jonas Daukša. Sribas Jonas Daukša dar gyvena Tryškiuose apdovanotas medaliais už žudymą lietuvių patriotų, nepasidavusių okupantui, kovojusiems už Lietuvos laisvę.

Per stebuklą išlikę gyvi Stasys Klemenskis gyvena Telšiuose o, Stasys Lipskis – Šiauliuose.

Tokius žiaurumus pergyveno kiekvienas Lietuvos kaimas, miestas, miestelis. Mes lietuviško holokausto negalime niekad pamiršti, dovanoti. Būtinai turime įrašyti į lietuvių kančių knygą, kasdien iš jos skaityti po straipsnį bažnyčiose, mokyklose, universitetuose, mokslo įstaigose, susirinkimuose kaip evangeliją, kad įdiegti Lietuvos žmonėms, ypač jaunimui, Lietuvos meilę, parodyti kiek Lietuva kentėjo iškeliant visus Lietuvos priešų žiaurumus, kurie be gailės naikino viską kas lietuviška, kas gera, norėdami užvaldyti mūsų mažą Tėvynę ir padaryti savo vergais, kurie nuolankiai vykdytų visus niekintojų norus.

Mes esame garbinga Tauta, todėl gerbkime savo Tautą, savo priimtį. Esame lietuviai, lietuviais ir mirsime.

2005 m. rugpjūčio 2 d. Nr. 15 (468)

PONAS GORBAČIOV, NUVERSK TĄ SIENĄ!

Prezidentas Reagan ne grasinimais, ne įžeidimais, bet gražbylyste paveikė Gorbačiovą. Gorbačiovo nurodymu Berlyne siena buvo nugriauta, rytų Vokietijos gyventojai pradėjo laisvai lankytis vakarų Vokietijoje. Čia buvo Sovietų sąjungos išmirimo pradžia.

Prezidentas Reagan užaugo neturtingų tėvų šeimoje, jo tėvas buvo keliaujantis batų pardavėjas, mėgo daug išgerti, todėl šeima nuolat turėjo įvairių trūkumų. Augo prezidentas tarp darbo klasės žmonių, matė sunkumus, išmoko sugyventi ir nuo jaunų dienų suprato, kad mandagiai kalbėdamas, gražiai elgdamas daug daugiau pasieksi, todėl ir su Gorbačiov mandagiai elgėsi, o Gorbačiov atsilygindamas Reagan išpildė jo prašymą, nugriovė sieną. Atėjo prie Amerikos vairo Jurgis Bušas senasis, jis nustebino savo grubiu elgesiu ir kalba – daug kartų girdėjom jį pilna burna garsiai rėkiant: „Seitin Hussein!“ . Taip jis pravardžiavo Irako prezidentą, Sudan Hussein, norėdamas jį išprovokuoti. Taip kalbėdamas Bušas parodė savo grubų charakterį, išauklėjimo trūkumą, nors gimė su sidabrinio šaukštu burnoje. Užpuolęs Iraką išvijo iš Kuveit, o pats nusiuntė amerikiečių kariuomenę „globoti“ Kuveit naftą kur ir šiandien dar globoja. O kai Lietuva nusipurtė 50 metų kruvinai žiaurią Lietuvos okupaciją, Islandija buvo pirmoji kuri pripažino Lietuvos Nepriklausomybę, viena po kitos didelės ir mažos pasaulio valstybės pripažino Lietuvos Nepriklausomybę, išskyrus Bušą Amerikos priešakį. Tas parodo mums, kad Amerika mūsų neįvertina. Prie vairo senąjį Bušą pakeitė sūnus palaidūnas Bušas, kuris mėgo paūžti patriukšmauti ir be saiko pabaliavot, kol jo žmonelė nedavė jam ultimatumo „gydykis ar eik lauk“. Šis išlepus Bušo sūnus taip pat gimęs su sidabrinio šaukštu burnoje be supratimo vadovauti buvo vadeliuojamas daug įvairiausio plauko patarėjų, kurie prikalbino užpulti Iraką, nes irakiečiai sutiks „išlaisvintojus“ su šampanu ir bučiniais. Ir atradę masinio naikinimo ginklus parsivešime namo. Irakiečiai sutiko okupantus su ginklais.

Bušas neradęs atominių ginklų, teisinosi: „vis vien reikėjo pakeisti režimą“. Dar ir šiandien to režimo nepakeitė, tūkstančiai Amerikos

kareivėlių žuvo, milijonai suluošinti, tai vidurinės ir darbo klasės jaunimas. Turtuolių vaikai krovė sau turtus.

Senjojo ir jaunojo Bušo elgesys yra labai panašus į Romney elgesį. Tas dar neišrinktas, bet jau grasina ir karščiuojasi – reikia Iraną sunaikinti, reikia siųsti kariuomenę į Siriją. Matosi kad ir Romney yra išleptintas vaikas gimęs su sidabrinium šaukštu burnoje, nupirkęs bankrutavusią Staples bendrovę, atleido senus darbuotojus kurie buvo praleidę didesnę savo dalį gyvenimo dirbdami Staples, dabar jie be darbo, jauni pardavėjai dirba keletą valandų per savaitę...

Obama daug kartų yra aiškiai ir garsiai pasakęs: „su visais reikia derėtis ir negrasinti sankcijomis, nes derantis galima prieiti prie geros išvados, nes Obama užaugęs neturtinguose kvartaluose su daug trūkumų išmoko kad su medumi daugiau musių pagausi.

O Romney dar neišrinktas grasina visiems su sankcijomis kas nepritaria jam. Galima pranašauti, kad Romney įvels Ameriką į trečią karą, o jo bendraminčiai fabrikantai pilnu tempu vėl gamins ginklus ir turtės, dar tūkstančiai Amerikos jaunimo, tik ne turtuolių vaikai, žudys, patys žus vėl milijonai sužalotų per amžius grįš namo.

Su pagarba,

Algis Virvytis

P. S. O jei Reagan būtų grasinęs Gorbačiovui, Gorbačov nebūtų sienos griovęs, bet dar ją sustiprinęs.

A. V.

PONE ROMNEY, SU SAVIM NENUSINEŠI

Įdomu buvo panagrinėti pono Romney gyvenimą. Įdomu, kodėl ponas Romney jau sukrovęs 250 milijonų dolerių kalną, nenori dalintis su visos Amerikos žmonėmis, ypač tais, kurie buvo Amerikos pamatai ir stiprybė, tai juodadarbiai ir vidurinės klasės žmonės. Jie moka visus mokesčius, kokie tik bebūtų, o jūs, ponas Romney, turėdamas kalnus

pinigų sukauptus Amerikoje, superkant mirštančias bendroves, sukrovęs kalnus pinigų randate skylių, kad išvengti proporcingą mokesčių mokėjimą ir kas dar skaudžiau, pinigus laikote užsienių bankuose. Ar nereikėtų jums dėti ranką ant širdies ir paklausti savo sąžinės, iš Amerikos kalnus pinigų susikroviau, o ką aš Amerikai daviau?

Buvo žiaurus Vietnamo karas, kai jūsų amžiaus Amerikos jaunuoliai kovojo ir žuvo Vietname, bet jūsų ten nebuvo, ar ne? Kodėl? Turite penkis sūnus ir aštuoniolika anūkų, ar bent vienas iš jų tarnavo Amerikai ir kovojo, žuvo už Amerikos idealus?

Šventame Rašte labai aiškiai parašyta: „Lengviau dramblys išlys per adatos skylutę nei turtuolis su pinigais pateks į dangų“.

Pone Romney, nesididžiuok savo milijonais, manau kad neturi kuo pasigirti dėl žlugusios „Staples“. Su savim nenusineš nei vienas.

Algis Virvytis, Boston, MA

DIRVA, 2012 m. spalio 23 d.

MŪSŲ VISŲ PAREIGA

Gavęs „Draugą“ pirmiausiai susirandu skaitytojų laiškus. Sausio 14 d. „Drauge“ Zenono Prūsos laiškas tikrai sukrėtė: jame jis aprašo pažįstamos merginos garbingą žūtį už Tėvynę, einant partizanų ryšininkės pavojingas pareigas, ir garbingą mirtį – nepasidavusi priešui žuvo su ginklu rankoje.

Nuoširdžiai pritariu gerb. Prūsui, kad ji turėtų būti tinkamai pagerbta ne vien partizanų, bet ir visos Lietuvos patriotų, prezidentų Brazauskos ir Adamkaus. Bet tai iki šiol nebuvo padaryta. Taip mūsų partizanų, partizanių, ryšininkių kūnai – tūkstančiai jų nėra surasti, nėra tinkamai palaidoti. O kas kaltas? Mes, nes nelendame mūsų pačių išrinktai valdžiai po skūra, kad įkyrėtume. Mūsų visų pareiga surasti visus, tinkamai ir garbingai palaidoti, pastatyti paminklus garbingose vietose.

Z. Prūsas įsitarščiaavęs nei iš šio, nei iš to užsipuola mūsų garbingiausią didvyrę Emiliją Platerytę. Tų dviejų moterų negalima lyginti: Platerytė buvo ne tik surinkusi tūkstančius sukilėlių, net su dalgiais – vadinamus dalgininkus, stojusius prieš rusų kariuomenę. Ji kūrė suki-

limo ir mūšio su priešu planus, ji vedė į mūšį. Tam reikėjo labai didelių gabumų, drąsos, pasiaukojimo, ryšių su sukilimo vadais ir jų pasitikėjimo. Z. Prūsas gal nežino, kad visame pasaulyje buvo tik dvi tokios moterys – mūsų bajoraitė E. Platerytė ir Jeanne d'Arc.

Algis Virvytis, Boston, MA

MES VISI NIEKAD NEUŽMIRŠKIME

Drauge, Liepos 15 d. 2008 skaičiau Dalios Skeberdytės-Mečkauskienės laišką Draugui: „Niekad neužmiršiu“.

Gilios patrijotės Dalios laiškas dar kartą įžiebė manyje kibirkštį rašyti, pagilinti Jos patrijotinį rašinį.

Rusų armijai artėjant į Lietuvą tūkstančiai lietuvių su šeimomis ir be jų palikę savus namus traukėsi į vakarus kartu su frontu rusų persekiojami, kiti pasitraukė į kaimus ir galias tamsias girias ginti Lietuvą. Tai buvo garbingieji mūsų vyrai ir merginos.

Kova su okupantu buvo ilga ir kraujuota. Kelios dešimtys tūkstančių partizanų, partizanų žuvo.

Išdavikas, slapyvardžiu – Nikolajus – Benas Tumavičius vedė užrašus. Jam mirus pasisekė iš jo našlės nupirkti. Vienas aprašymas apie partizanus: „prie miško nušautus banditus, tris jaunos vyrus ir dvi merginas seseris Liaugaudaites atvežė prie sribyno, pusnuogės išmetė ant šaligatvio. Vienas sribas likęs saugoti nuolat spardė, šautuvo buože daužė keikdamas banditus. Sribai stebėjo pro šalį einančių reakciją, niekas nestabtelėjo atpažinti jų, žinojo pavojų atpažinus banditą grėsė žiaurūs kankinimai, mirtis... Po trijų dienų juodos nakties tamsoje juos sumetė į miestelio gilų šulinį. Pradėjus sklisti nemalonią kvapui šulinį užpylė akmenimis ir žemėmis, netrukus asfaltavo visą turgavietę“.

Miestelio valdžia dabar neleidžia tyrinėti, kasinėti nors buvo žadėta už viską sumokėti ir sutvarkyti kaip buvo. Mūsų valdžia nenori girdėti. Dar ir šiandien išniekinti kūnai guli šulinio dugne. Mes to niekad nepamiršime, negalime pamiršti.

Kelios dešimtys tūkstančių geriausių Lietuvos sūnų ir dukrų iš geriausių patrijotinių šeimų žuvo dėl Lietuvos laisvės. Dauguma mūsų

didvyrių išniekinti kūnai naktimis buvo užkasami pelkynuose, durpynuose, įmesti į apleistus šulinius ir akmenimis užversti. Labai nedaug mūsų gynėjų išniekinti kūnai buvo rasti ir tinkamai palaidoti nes nebuvo užtenkamai pastangų dėta ieškoti ir rasti.

Mes negalime Jų pamiršti, iš kartos į kartą turime perleisti šiuos kilnius garbingus kovotojus. Įrašyti istorijos vadovėliuose, mokyklose, universitetuose, bažnyčiose ir visur kur tik galime, didelėmis aukso raidėmis išvardinti mūsų brolius, seseris partizanus paaukojusius viską Lietuvai, paaukojusius gyvybes. Turime prisiekti ir prisaiškinti valdžios žmones: „NIEKAD NEUŽMIRŠTI“

Algis Virvytis

DU BROLIUKAI

Iš istorinių laikų ir ne tokių senų dienų randame raštų, girdime pasakojimus apie du brolius. Štai broliai Grimai, darniai sugyvendami, parašė daug pasakų jaunimui ir raštų suaugusiems, iš kurių visi galime pasimokyti. Žinome senų laikų dainą: „Du broliukai kunigai, du broliukai urėdai...“. Buvęs Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus irgi labai mylėjo lenkus, net savo broliais vadindavo, o „Mažeikių naftą“, tą Lietuvos žąsį, kuri dėjo auksinius kiaušinius, padovanojęs lenkams, viešai ir garsiai kartojo: „Daviau gerą dovaną Kalėdų proga broliams lenkams.“ Ir daugiau dovanų ir nuolaidų jis padarė lenkams, neatsižvelgdamas į didelius nuostolius Lietuvai, lyg Lietuva būtų neišsemiamas šaltinis didžiausių turtų.

Prezidentei Daliai Grybauskaitėi perėmus valstybės sostą, politika atsargiai pasikeitė, pradėjo vadovauti blaivus protas. Lenkai, matydami, kad brolio Adamkaus įtaka išgaravo, klūpčiojimas prieš juos dingo, nirsdami iš pykčio puola Lietuvą su beprotiškais reikalavimais, gatvių ir pasų rašyba, remiantis lenkų raidynu. Pasaulyje, net Amerikoje, kur lenkai turi labai daug įtakos, lenkų raidėmis rašytų gatvių, pasų ar kitų dokumentų nėra.

Tarkime, lenkai palaužia mūsų tautos nugarkaulį, ir mes įvedame lenkų raidyną. Tuo viskas nesibaigs – lenkų raidyną reikės pridėti prie lietuviško raidyno, mokyti mokyklose dvigubą raidyną rašyti ir tarti. Tai būtų beprotiškai didelė našta Lietuvos mokslo įstaigoms. Po to reikėtų visoje rašomoje technikoje prie lietuviško raidyno pridėti lenkų. Bet tai tik pradžia tos klampynės, į kurią mūsų broliai lenkai mus bando įtraukti. Rusai, žydai, kinai, japonai irgi to reikalautų.

Mums reikia aiškiai ir šviesiai pateikti žiaurius lenkų nusikaltimus prieš Lietuvą. Paminėsiu keletą: taikos sutarties sulaužymą, užimant mūsų sostinę Vilnių, persekiojimus Vilniaus krašto lietuvių, 1938 metų ultimatumą Lietuvai grasinant karu, Armijos krajovos lietuvių žudynes ir persekiojimus ir t. t. Lietuva turėtų pareikšti protestus Lenkijai, reikalauti atlyginimo ir griežtai atmesti visus beprotiškus reikalavimus.

Ar lenkai yra mūsų broliai? Nei savo slaviška prigimtimi, nei savo elgesiu jie negali būti mūsų broliai. Iš Biblijos žinome istoriją apie du brolius, aukojusius Dievui. Abelio aukos dūmai kilo į viršų, o Kaino ritosi žemyn ir sukiojosi pagal žemę. Pavydėdamas Kainas nužudė savo brolių.

Algis Virvytis, Boston, MA

DRAUGAS, 2011 m. sausio 27 d., ketvirtadienis

ISTORIJOS NEŽINANTYS PRAŽŪVA

Pažvelkime į senovės graikų ir galingą Romos imperiją, šiandien jos jau nereikšmingos valstybės.

Mums svarbiau žinoti Lietuvos istoriją nuo pirmų istorijos lapų iki šiandien. Ir suprasti, todėl Lietuva biedna, mažytė valstybėlė tarp didžiųjų. Vytautas Didysis kartą užvaldė žemes iki Juodosios jūros. Kodėl pasitraukė? Šiandien mums svarbiausia išsigilinti kaimynų istorijos, esame apsupti Rusijos iš dviejų pusių – Karaliaučiaus sritis. Rusų grobuoniškumas neleis jiems ilsėtis, kol jie Pabaltijo valstybes vėl okupuos.

Lenkai buvo, yra ir bus mūsų amžini priešai, kol mes neišsigilinsime į lenkų istoriją. Senovėje Lenkija buvo maža slavų valstybėlė, užgrob-dama kaimynų žemes, Lenkija savo plotą išplėtė toli į Gudijos žemes,

Vokietiją per Prusus, lenkų koridorius žvėriškai atplėšė Vilnių, mūsų sostinę su didžiuliais plotais žemės. Nei viena valstybė arti ir toli esanti, demokratinė Amerika nesutramdė lenkų. Anglų ir prancūzų Lenkija kurstoma erzinti Vokietiją, nes Vokietijos industrija sparčiai auga. Nors neturtinga ir pramonės neišvysčiusi Lenkija savo grobuoniškus tikslus ugdė. Prie Vilniaus krašto sienos, lenkai iš kalėjimo lenkų uniforma aprengtą kalinį nušovė. Apkaltina Lietuvą tuo nužudymu, Lietuva prašė lenkų, kad leistų sudaryti komisiją tam reikalui ištirti. Lenkai griežtai atsisakė ir įteikė Lietuvai ultimatumą 1938 metais įsileisti Lenkijos ambasadą į Kauną ir kitus miestus. Nesutikus, Lenkijos kariuomenė paruošta karui su Lietuva. Lietuva prašėsi pasaulio užtarimo, pasaulis buvo kurčias. Prieš tai 1937 metais jau Lenkija ruošėsi Lietuvos okupacijai su visu Klaipėdos kraštu, kadangi Hitleris buvo greitesnis, lenkai apsigyveno.

Vilniaus krašto okupacijos metu lietuviai buvo žudomi, persekiojami visokiais būdais, kad apleistų savo gimtąsias žemes lenkams. Antrojo karo metu lenkų Armija Krajova išžudė daug lietuvių, daug šeimų gyvus sudegino jų namuose. Po karo sudarė planus užgrobti Vilnių, Lietuvos sostinę ir okupuoti visą Lietuvą, dokumentai rasti Vilniaus bažnyčioje.

2009 m. lapkričio 7 d. pasirašyta lenkų, ukrainiečių ir lietuvių sutartis apsigynimui nuo rusų. Gal jau bus paskutinė sutartis su lenkais.

Matosi, kad Juknevičienė istorijos nežino, pasirašydama plačiai atidarė duris Trojos arkliui. Sutartyje nurodoma, kad Lietuvoje per mažai eilinių karių, karininkų per daug, iš to matyti, kad Lenkija parūpins milijoną karių, tarpe kurių bus užsimaskavusių šnipų, aukšto rango karininkų, kad lengvai galėtų okupuoti Lietuvą.

Įsileidome kartą rusus bendrai savigynai, netrukus visa Lietuva okupuota. Ar Juknevičienė nemato panašumo? Iš viso matyti, kad Juknevičienei labai trūksta istorijos žinių ir tie asmenys, kurie įgalioto ją pasirašyti Lietuvos mirties aktą, taip pat yra istorijos nežinantys žmonės. Mums visiems reikia būtinai išreikalauti panaikinti išdavikiško akto sutartį. Visi aktai, visos sutartys per amžius buvo pasirašomos ir sulaužomos.

Algis Virvytis

NUŽUDYTŲJŲ SIELOS DAR NEKERŠIJO

Lietuvoje slypi tūkstančiai kūnų žiauriai nukankintų geriausių Lietuvos sūnų ir dukterų: sumušti, sulaužyti, sudraskyti šlykščiausiai išniekinti, nežinia kur nakties tamsoje slaptomis užkasti, durpynuose nuskandinti, šuliniuose įmesti su akmenimis ant kaklo. Telšių kalėjimo gydytojo Gutmano atrinkti 73 jaunuoliai, Raslano, Dušanskio ir kitų aršių komunistų talkininkaujant, raudonajai armijai padedant, išniekinti, nukankinti Rainių miškelyje. Pravieniškės, Paneriai, Panevėžys... **Ar yra miestas, miestelis, kaimas Lietuvoje, kur nėra nužudytų?** Ar nėra vietovių, kur nerasta, kur neieškota kankinių. Kodėl mes jų neieškome, kad galėtume tinkamai pagerbti, palaidoti ir įrašyti į Lietuvos kankinių istoriją ir kad iš tos istorijos jaunimas semtųsi meilės ir pagarbos Lietuvai. Likę gyvi iš po komunistinės vergijos turi šventą pareigą rasti visus partizanų kūnus, tinkamai pagerbti ir statyti paminklus visoje Lietuvoje.

Ir kraugeriškos Rusijos kalėjimuose nukankintųjų slaptos kankinių užkasimo vietos dar ir šiandien nežinomos. Kankiniai neatrasti, tinkamai nepagerbti. Kruvinojo Rusijos komunizmo pirmoji auka buvo Lietuvos kariuomenės brigados generolas, Lietuvos vidaus reikalų ministras Kazimieras Skučas. 1940 metų birželio 15 dieną, Lietuvos nepriklausomybei merdinti, paskutinėmis minutėmis prieš raudonąją okupaciją, Stalinui žiauriajam reikalaujant, Lietuvos valstybė kažkodėl gėdingai išdavė maskoliams Kazimierą Skučą. K. Skučas kalintas ir kankintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime, išvežtas į Maskvos Butirkos kalėjimą, kuriame nukankinta ir nužudyta daugiau nekaltų kaip bet kuriame pasaulio kalėjime. Liepos mėnesį 1941 metais nuteistas mirties bausme. Kur mirties bausmė įvykdyta, kur išniekintas Kazimiero Skučo kūnas palaidotas Maskva nesako ir niekad nesakys, nes mes esame bailiai. Atminkime: mažas kelmas didelį vežimą verčia“, o mes?

Jau dvidešimt metų laisvi ir nepriklausomi, ar nebūtų laikas šiais metais paruošti parodas, minėjimus Lietuvos okupacijos 1940 metų? Parodyti visai Lietuvai ypač Lietuvos jaunimui ir sukviesti viso pasaulio atstovus, kad pamatytų, ką mūsų maža tauta pergyveno, ir įspūdingai parodyti žiauraus okupanto niekšiškus darbus okupuotoje Lietuvoje.

Imkime pavyzdį iš žydų, jie daug nukentėjo, bet jie ir šiandien dar neužmiršta ir nedovanojo savo žudikams, jie dažnai primena savo tautai, savo jaunimui ir visam pasauliui apie žiaurų žydų tautos naikinimą. Siunčia atstovus po visą pasaulį, net ir į Lietuvą, kad mūsų mokyklose, mūsų jaunimui būtų dėstoma žydų tragedija, o mes, ar dėstome Lietuvos tragediją? Ar negėdinga Lietuvos istoriją pradėti mokinti nuo penktos klasės? Tada vienuolikos, dvylikos metų vaikai, jau yra girdėję iš savo tėvų, senelių, giminių ar kaimynų, kad partizanai buvo banditai, kad sribai naikino juos, kad trėmė buožes, bajorus, kurie išnaudojo liaudį. Kad prezidentas Smetona buvo liaudies priešas ir visa jo valdžia buvo Lietuvos kenkėjai, o Smetona buvo bailys, pabėgo iš Lietuvos. **Taip mąstančių jaunų žmonių, baigusių vidurinę tik prieš keletą metų jau laisvoje Lietuvoje, galima sutikti Amerikoje.** Ar ne gėda mūsų Lietuvos prezidentams, švietimo ministerijai ir visai Lietuvos inteligentijai, tą apsileidimą žinant, tylėti.

Mūsų išrinkti vadai neturi pagarbos ir meilės mūsų Lietuvai, mūsų vadai nesistengia tinkamai prižiūrėti jaunimo auklėjimą, kad nauja karta išaugtų sveika ir stipri su gilia pagarba ir meile mūsų Lietuvai, kad neklūpčiotų prieš tuos, kurie mus persekiojo, skriaudė dar ir šiandien su beprotiškais reikalavimais vargina mus.

(Lietuvoje yra iš JAV gauta mūsų tautos genocido paroda paruošta Domo Adomaičio ir Zenono Kolbos. *Red.*)

ISTORIJON SU SAUJA DRUSKOS IR SAMČIU MEDAUS

Mano rašinys „Draugui“ birželio 16. 2011: „Siaubingi žiaurūs birželiai“. Labai sujaudino poną Jeronimą Tamkutonį, gal todėl, kad be gailėsčio sukritikavau raudonuosius okupantus ir jų gerbėjus, Lietuvos išdavikus. Patikslinimai p. Tamkutoniu: sovietų karių batai buvo blogesni už lietuviškas vyžas. Ponas Tamkutoni kokioje enciklopedijoje radai, kad popierinių gėlių buvo mažai. Prajuokinai mane, popierines

gėles net mergaitės moka greitai iškarpyti, o gyvų gėlių Lietuvoje nebuvo tiek daug kaip Olandijoje ar Vokietijoje, todėl net raudonus žydinčius dobilėlius išdavikų vaikai rinko ir dovanojo „išvaduotojams“. Ponas Tamkutonis užsigavo mano duomenimis – Ukrainoje nužudytas Stalino aukas. Ponas Tamkutoni gal netikėsi, kad rusai žudė partizanus važinėdami džipais, GMC visureigiais ar Dodge visureigiais, valgė amerikoniškus konservus, o lašinių ir kumpio savo tėvynėje nebuvo ragavę. Ir karininkų žmonos išgrobstė moteriškus naktinius baltinius ir garbingai demonstravo išeigose.

O dabar patarčiau pavartyti istorijas apie Auschwico aukas, pasidomėk kiek įvairių skaičių rasi. Malonėk perskaityti apie Žalgirio Mūšį rašytą lenkų, vokiečių ir lietuvių istorikų, o dabar duosiu šių laikų šiltą istoriją kad prezidentas Jurgis Bushas jaunasis (George W. Bush) paleido 935 melagingus pranešimus, tai nustatė dvi žurnalizmo organizacijos suplakti amerikos visuomenę karui prieš užpuolant Iraką. Žinoma, kad vien Jurgiui tos didelės dėmės negalima mesti ant jo galvelės, nes jis buvo vadeliuojamas patarėjų: Cheney, Rice, Rumsfeld, Perle, Wolfowitz, Fleischer ir kiti. Jurgis pats džiūgavo ir džiugino tautą – irakai sutiks mus su šampanu ir rožėmis. Irake neradus masinio naikinimo ginklų, Jurgio propagandos mašina skelbė, kad tie ginklai yra didžiulėse priekabose nuolat perkeltami iš vietos į vietą, todėl dar nerasta. Vėliau skelbė, kad vištidedė po mėšlu kur tai, o kaip viskas pasidarė nepasitikėjimo objektu tada per kitą burnos pusę pradėjo tikinti, kad visvien užpulti Iraką buvo teisėta, nes jam nepatiko Husseinno režimas, nors ne taip senai Husseinas padėjo Amerikai per Irano nesutarimus. O Husseiną suradus Jurgis džiūgavo lyg Texas kaubojus, gal ir kartuvių ceremonijoje būtų dalyvavęs. Kaip Europos valstybės nepasitikėjo karštais Jurgio kurstymais užpykęs rėkė: „Sena Europa nieko neišmano ir French fries ir prancūzišką vyną Amerika boikotuos. Ponas Tamkutoni, kiekvienas istorijos mėgėjas ar pažengęs žino, kad istorija nėra matematika, bet daugyba ir dalyba daugelis istorikų naudojami. Pažiūrėkime į Lietuvos niekintojų raštus, todėl istorijas skaityk su sauja druskos ir samčiu medaus.

Algis Virvytis

Algis Virvytis

SIAUBINGI, ŽIAURŪS BIRŽELIAI

Taip jau sutapo, kad skirtingais metais trys birželiai sukrėtė visus gerus lietuvius.

Pirmasis žiaurus birželis atėjo 1940 metų 15 dieną, labai ankstyvą rytą, visai Europai miegant. Mūsų mylimai Lietuvai ultimatumu grasi- no komunistų diktatorius Stalin, jau nužudęs apie 30 mln. žmonių. Badu numarino apie 20 mln. ukrainiečių. Visa Lietuva žinojo apie to žiauraus diktatoriaus elgesį, kiekvienas doras lietuvis bijojo komunistų okupacijos, tik penktoji kolona Lietuvoje džiūgavo, sužinojusi apie Stalin ultimatumą.

Mūsų gerbiamas prezidentas Antanas Smetona, pasitaręs su kabi- neto vadovais, nutarė, kad priešintis neįmanoma, nes Lietuvoje Stalin jau turėjo 20,000 specialiai atrinktų rusų kareivių, NKVD, GRU su daugybe šarvuočių, lėktuvų. Prie Lietuvos sienos pasiruošę pulti Lie- tuvą buvo milijonas rusų. Didžiosios demokratijos JAV, Anglija, Pran- cūzija, Švedija neužtarė Lietuvos. Todėl mylimas prezidentas A. Sme- tona apleido Lietuvą. Vokietijoje jo ilgai nelaikė, todėl per Šveicariją jis pasiekė Ameriką, kur 1944 metais sudegė savo sūnaus name.

Pikta, kad ir šiais laikais niekšai, neišmanėliai, norėdami paniekin- ti prezidentą A. Smetoną, prikaišioja: „Nors vieną šūvį prie sienos rei- kėjo iššauti, kad pasaulis išgirstų.“ Kitas niekina: „Reikėjo paimti 200 šimtus karių prie sienos pašaudyti ir pereiti į Vokietiją.“ Tokios mintys rodo autoriaus kvailystę. Stalin to ir reikėjo – už vieną šūvį su malo- numu būtų išskerdęs tūkstančius lietuvių, o pasauliui tokie dalykai nereikšmingi. Pažiūrėkime į Suomiją: suomia drašiai ir garbingai ko- vojo prieš Stalin, 10,000 vokiečių karių padėjo suomiams, daug žuvo, šimtą kartų daugiau nei rusų, o pasaulis į tai nekreipė dėmesio.

Pirmomis sovietų teroro aukomis tapo generolas Kazimieras Skučas ir Augustinas Povilaitis. Nuskurusi, vyžuota, smirdanti raudonoji armi- ja kaip baisus slibinas slinko per visą Lietuvą. Lietuvos išdavikai, dau- guma jų – svetimtaučiai, gyvenę šalia lietuvių, su didžiausiu džiaugsmu sutiko okupantus, dainavo komunistines dainas. Kada jų išmoko? Jų

moterys okupantams mėtė raudonas popierines gėles, net raitelių vyžas iš džiaugsmo bučiavo. Atrodo, lyg saulė būtų aptemusi virš Lietuvos tą baisią dieną. Raudonieji komisarai ir Lietuvoje gyvenę išdavikai sudarinėjo geriausių lietuvių sąrašus. Prasidėjo suėmimai, įkalinimai, turto nusavinimai.

Antrasis žiaurusis birželis atėjo po metų – 1941 metų birželio 15 d. Išdavikams nurodinėjant geriausių lietuvių gyvenvietes, dar saulei nepatekėjus, pasmerktieji buvo varomi į rusų sunkvežimius, mušami šautuvais, spardomi. Moterys verkė, kūdikiai klykė, pasmerktieji, sukimšti į gyvulinius vagonus, dundėjo į Sibiro konclagerius badui ir mirčiai. Jie buvo kalti vien dėl to, kad buvo geri lietuviai, geri žmonės. Šimtai tūkstančių lietuvių slapstėsi miškuose nuo baisaus priešo ir laukė stebuklo, nes kitos išeities nebuvo. Lygiai už savaitės saulėtą birželio 22 dieną, sekmadienį, bažnyčiose buvo tik kunigai, tikintieji bijojo viešai pasirodyti.

O aukštai danguje skraidė nematyti lėktuvai, šaudė į sprunkančius okupantų lėktuvus, tankus ir sunkvežimius. Nenugalimoji armija, dvokianti ir nuskurusi, bėgo žudydama vietinius gyventojus. Telšių kalėjime gydytojas Gutmanas atrinko 73 lietuvius, daugiausia – moksleivius, jaunos vyrus. Nachmanas Dušanskis ir Raslanas su rusų pagalba surištus, užkimštomis burnomis mėtė į karinius sunkvežimius, vežė į Rainių miškelį be teismo proceso. Gutmanui ir Dušanskiui vadovaujant, lietuviai buvo žiauriai kankinami: viny kalamos į galvą, pjaustomi organai, plikunami verdančiais kopūstlapiais. Kad kankinių riksmų negirdėtų kaimynai, buvo paleistas dyzelinis motoras. Pasaulis tokių baisybių dar nebuvo matęs.

Trečias bailsus birželis atėjo 2009 metais. Per Šv. Petro ir Povilo šventę buvo uždaryta Brockton lietuvių, gerų tikinčiųjų Šv. Kazimiero bažnyčia ir lietuvių kultūros centras. Prie bažnyčios stovėjo daug policininkų, policijos automobilių, turbūt kažko tikėjosi. Bažnyčia buvo pilnutėlė, tarpduryje ir ant laiptų – daug lietuvių, net svetimtaučių, verkė kartu su mumis. Šv. Kazimiero bažnyčia buvo pastatyta karštų lietuvių patriotų krikščionių, po Antrojo pasaulinio karo nuvargusių emigrantų, kurie, nuskriausdami savo šeimas, iš menkų atlyginimų

pastatė Dievo garbei ir lietuvybei išlaikyti skirtą pastogę. Bažnyčią užrakino, kitą dieną atsirado didelė lenta su užrašu „Pardavimui“. Dabar ten muša būgnus Afrikos religinė sekta, o brangūs, spalvoti, dideli Šv. Kazimiero bažnyčios langai dreba. Nežinia, kokiems dievams dabar mūsų Šv. Kazimiero bažnyčia ir kultūros centras tarnauja.

DRAUGAS, 2011 birželio 16, ketvirtadienis

LAIKAS PERIMTI VISĄ KRAITĮ

Nuo senų senovės tėvai savo dukrelei krauna kraitį. Ištekėdama dukrelė gauna kraitį ir tėvų žemę, namus ir visą kitą turtą, jei yra vienturtė duktė. Tokie yra įsisenėję papročiai per amžių amžius ir virto lig įstatymas. Kad vienturtė dukra paveldi viską ką jos tėvai turėjo, o dukra įsipareigoja globoti savo tėvus per visą jų gyvenimą. Tą paveldėtą paprotį, virtusį įstatymu, visi labai gerai žino.

Kai Jogaila vedė Jadvygą, ji buvo vienintelė Lenkijos karalaitė ir jos kraitis buvo visa Lenkija, įskaitant ir Lietuvos žemes, kurias lenkai buvo atplėšę nuo Lietuvos. Jau daug metų prabėgo nuo tų lemtingų vedybų, o Jadvygos kraičio mes dar nepaėmėme.

Ar ne laikas dar šiais metais mums pasiimti Jadvygos kraitį, prijungti Lenkiją prie Lietuvos, paskirti griežtą gubernatorių Lenkijai valdyti ir lietuvių įstatymai bus vykdomi vien lietuvių kalba. Bažnyčiose ir visose šventyklose vien tik lietuvių kalba, nes mūsų Dievas tik lietuviškai supranta (mes pasinaudosime lenkų buvusiu įsakymu, kad Dievas tik lenkiškai supranta). O lenkų kalba bus viešai vartoti uždrausta ir lenkiškas raštas panaikintas, lenkiškai kalbėti leistina tik privačiuose namuose.

Už daugelį metų lenkams naudojus Jadvygos kraitį lenkai mums skolingi astronomiškas sumas eurais, kompensacijos dydį apskaičiuos vertybių žinovai.

Algis Virvytis, Boston, MA

DIRVA, 2011 m. gegužės 24 d.

KOKS BUS MŪSŲ KARO GROBIS?

Nuo gilios senovės tautos kariavo, norėdamos užgrobti kaimynų žemes, pavergti jų turtus. Ir mūsų mažytė Lietuva, priešų iš vidaus ir priešų kaimynų daugelį kartų nuskriausta, daugelį kartų naikinta, kankinta. Bet lenkai vis dar seilę varvina, o Maskva negali užmiršti lietuviškų kumpių ir dešrų. Nuo tų plėšrių kaimynų apsiginti neturtinga ir praskiskolinusi Lietuva ieško užtarimo svetur.

Pažadai padėti ir apginti nuo priešų Lietuvai labai daug kainuoja. Bet ar galima pasitikėti sutartimis? Iš istorijos matome, kad sutartis galioja, kol ji yra naudinga. Vienas iš geriausių to pavyzdžių yra, kai Lenkija, 1920 metais sulaužiusi pasirašytą sutartį, net 24 valandoms nepraėjęs puolė Lietuvą, okupavo mūsų sostinę Vilnių. Sutarties rašalas dar nebuvo nudžiūvęs.

Šių dienų Lietuvos vadovai jaučiasi turtingi ir galingi, nors išde vėjai švilpauja. Jie nutarė prisidėti prie Amerikos, užkariaujant Iraką ir Afganistaną. O ką Lietuva iš to gaus? Koks bus Lietuvos karo grobis? Irake yra daug naftos šaltinių, kuriuos Amerika jau „melžia“. Gal mums duos jų keletą? Afganistane yra daug žemės lobių: naftos, dujų, net aukso, deimantų, kitų brangių metalų. Ką Amerika mums duos? Gal aukso kalnus?

Kažkieno kurstomi rizikingai lendame į kivirčius tarp galingos Rusijos ir laukinės Gruzijos. Kokia beprotystė mums lysti į Kaukazą, toli, toli nuo Lietuvos? Ar mes turime tiek karinės jėgos, kad Rusiją atbaidytume nuo Gruzijos? Mes tik kiršiname rusus ir galime labai nukentėti, prarasdami Rusijos rinką. Ar ne beprotystė yra Valdo Adamkaus noras atidaryti ne vien ambasadą Gruzijoje, bet ir lietuvių kalbos mokyklas, galvojant gruzinus mokyti lietuviškai. Kiek visa tai kainuoja? Kiek verta mums labai daug kainuojanti draugystė su Gruzija?

Dabar lendame į Baltarusiją, nes mums nepatinka jų santvarka. Ar tai mūsų reikalas? Tuščiais plepalais tik erziname juos.

Prisiminkime Amerikos skausmingą elgesį su Lietuva, kai po Pirmojo pasaulinio karo Lietuva buvo labai nuniokota ir labai neturtinga. Amerika Lietuvai nė cento nepaskolino. Kai lenkai okupavo mūsų sostinę Vilnių, ir Lietuva rinko savanorius išvyti lenkus iš Vilniaus, JAV prezidentas grasinimais uždraudė Lietuvai atsiimti sostinę. Kai Stalin iškėlė

ultimatumą, Amerika ir kitos demokratijos nė žodeliu neužtarė Lietuvos. Kai lietuviai buvo tremiami į Sibirą ir žudomi, Amerika žinojo, bet nieko nedarė. Kai po karo geriausi Lietuvos vyrai ir moterys kovojo miškuose, Amerika nuolat kurstė, melagingai žadėdama pulti Rusiją. Tas melas Lietuvai kainavo tūkstančius lietuvių gyvybių. Paskutinis Amerikos žiaurus ir nepateisinamas elgesys įvyko prieš 20 metų – Lietuvai iškovojus nepriklausomybę, visas pasaulis per keletą dienų naują šalį pripažino, deja, Amerika tai padarė tik po keleto mėnesių.

Lietuvos vadovai turėtų gerai įsidėmėti Theodore Roosevelt posakį: „Su priešu kalbėk maloniai, bet turėk gerą lazdą už nugaros.“ Ar mes turime gerą lazdą?

Algis Virvytis, Boston, MA

DRAUGAS, 2011 Birželio 28, Antradienis

SAVAS ŽMOGUS

Šiandien nuvairavau savo automobilį į servisą pakeisti tepalus ir t.t. Prie serviso patarėjų stalų kaip visada sėdėjo trys jauni vyrai, tik ketvirtas stalas buvo tuščias, kur daugelį metų sėdėjo jau gerokai pagyvenęs lietuvis. Jo šiandien nebuvo. Priėjau šalia jo stalo sėdinčio jauno vyro juodais plaukais kaip anglis, ir antakiais, tamsiai rudomis akimis. Ant stalo lentelė „Andriejus Voveris“. Jaunas vyras šypsodamas klausia, kuo galys patarnauti ir paklausė pavardės. Atsakiau – Algis Virvytis, nespėjau daugiau pasakyti, ištiesė ranką man ir su plačia šypsena tarė: „Jūs savas žmogus, Virvytis buvo mūsų tėvų kaimynas Atėnuose senai. Kaip savam žmogui aš duosiu jums 15 procentų nuolaidos ir dar pridėsiu dešimt procentų pensininko nuolaidos. Nors nuolaidos galios tik nuo gruodžio pirmos atsiųsime jums laišką, bet aš duodu nuolaidą jums šiandien kaip savam žmogui“. Malonus patarnautojas užpildė formą, paprašė automobilio raktų ir pakvietė į valgomąjį išgerti kavos puodelį su pyragaičiais užsikąsti. Gerdamas kavą galvojau – daugelį metų senas lietuvis nei karto nepasiūlė nuolaidos, nepatarė kaip gauti nuolaidą. Jis buvo visada su kietu akmeniniu veidu ir nesuprantama neapykanta ar pavydu lietuviams.

Ar mums nereikėtų pasimokinti iš kitų?

Antroji lietuvių banga sudarė daug tūkstančių nuo komunizmo pabėgėlių, 5 ar 6 metus pusbadžiu gyvenusių Vokietijoje retas kuris surado šiltą ištiestą lietuvių ranką. Su pagelba ir užuojauta. Trečioji banga, nors daugumoje laimės ieškotojai atvykę čia neranda ištiestos pagelbos rankos. Vienas įdomus pasakojimas: „Vienas antros bangos lietuvis gyvenantis brangiame name, važinėjantis brangiu automobiliu, pasamdė mane apvalyti kiemą iš pavasario, atvykau prieš 8 valandą ryto. Šeimnininkas parodė didelį grėblį, dideles žirkles, vežimėlį ir t.t., parodė didelį kiemą ir sodą. Tuoj pradėjau dirbti, dirbau nuoširdžiai, nesustodamas iki 12 valandos. Po dvylikos pasibeldžiau į duris to brangaus namo, atėjo ponas, sako, ko nori. „Norėčiau vandens atsigerti ir gal turite sumuštinį, neatsinešiau valgyti“ – pasakiau ponui, o jis sako: „Išeik į gatvę, pasuk į dešinę, tenai gerokai paėjęs rasi parduotuvę“. Padėkojau, nuėjau už namo, atsisukau kraną, su sauja sėmiau vandenį ir gėriau, į parduotuvę nėjau, nes turėjau tik 50 centų. Toliau tęsiau darbą, gerokai po penkių pasibeldžiau į duris, paprašiau už dienos darbą sumokėti, ponas nemaloniai atsakė, kaip baigsi tris dienas, tada gausi.

Nuostabūs tautiečiai.

Algis Virvytis

DIRVA, 2011 m. lapkričio 29 d.

LAISVA, BET BEŠIRDĖ IR AKLA

Lietuvoje kažkam sugalvojus, jog šaliai reikia atsakingo ir su karo veiksmis ir krašto apsauga susipažinusio žmogaus, krašto apsaugos ministre paskiriama vaikų gydytoja iš Pasvalio Rasa Juknevičienė, neturinti jokio supratimo apie apsaugą ir karo veiksmus. Ji ilgai galvos nesuko, iš istorijos prisiminė, kaip 1936 m. Vokietija ir Italija sudarė savigynos sutartį ir pasivadino Europos ašimi. Japonijai tai nepatiko ir ji pasirašė sutartį su Vokietija ir Italija. Visos trys šalys jautėsi stipriai.

Netrukus ir Juknevičienė pasirašė sutartį su Amerika, o kad jaustųsi stipriau – ir su Izraeliu. Dabar visas pasaulis turi skaitytis su Lietuva ir

gerbti ją, priešingu atveju sutarties šalininkės JAV ir Izraelis kirs mirtiną smūgį tam, kas bandys Lietuvą kibinti. Lietuvoje jau įkurti amerikietiški kalėjimai, dabar reikia tik sandėlių atominėms bomboms, raketoms ir kitiems masinio naikinimo ginklams, kuriuos gausime iš sąjungininkų.

Rimtai pagalvojus, mūsų kišimasis į tarptautinius nesutarimus, kišant nosį kur nereikia, reiškia dangaus užtemimą virš Lietuvos: jei Amerikos ir Izraelio priešai norėtų Lietuvai duoti pamoką, tai būtų labai lengva padaryti, nes Lietuva neturi tiek stebėjimo technikos, šnipų, policininkų kaip JAV ar Izraelis. Kalbėjau su neseniai iš kelionės grįžusiais apie Lietuvos „laisvą ir demokratišką judėjimą“, atvykstant ir išvykstant iš Lietuvos. Pasirodo, niekas rimtai nei apžiūrėjo, nei tikrino. Pasaulyje kančios ir žudynės nesibaigia, bet Lietuva šiandien yra laisva. Laisva, bet beširdė ir akla: neseniai palestiniečiai maldavo būti priimti į Jungtinių Tautų šeimą. Nesuprantamu, beprotišku mostu Lietuva pasipriešino palestiniečių norui būti Tautų draugijoje, pajusti užuojautą ir apsaugą, surikusi „Ne“. Nejaugi Lietuva užmiršo traukinius į Sibirą, Rainių kankinius, Švendrių kaimo, Kaniūkų žudynes? Lietuva, ar drįsti pažvelgti į veidrodį?

Algis Virvytis, Boston, MA

2011 Gruodžio 6, Antradienis

GĖDA GENEROLUI

Lapkričio 29 d. 2011 m. „Dirvoje“ pasirodė generolo Pociaus laiškas, negražiai niekinantis 1940 metų Lietuvos vyriausybės nutarimą nesipriešinti Stalino ultimatumui. Toks tuometinės Lietuvos vyriausybės nutarimas nesipriešinti 60 kartų stipresniam priešui ir jau krašte virš 20 tūkstančių specialiai paruoštos Stalino kariuomenės ir daug karo technikos, Lietuvoje sveiku protu ir šaltu krauju vyriausybė nematė jokios galimybės apsiginti, o tik pražūtį Lietuvai. Matosi, kad generolas nežino, kad rusų kariuomenė 1940 metais birželio m. 14 d. įžengė į Lietuvą pasirodusi pulti ne tik gintis. Lietuvoje visose strateginėse vietose prie kareivinių jau buvo tūkstančiai rusų karių, kurie budėjo dieną ir naktį ir laukė bet kokio Lietuvos pasipriešinimo.

O 1940 metų birželio m. 14 d. rusus sutiko daugumas kitataučių, žydai su gėlėmis, kaip rašo Leonidas Ragas, sutiko rusus tikėdamiesi saugaus ir gero gyvenimo, jie negalvojo, kad išduoda Lietuvą, jei nors vienas šūvis būtų iššautas, rusų kariuomenė būtų puolusi žudyti ir deginti miestus. Žmonės matė kaip 1941 m. išsigandę rusai ir jų talkininkai bėgdami žudė civilius gyventojus; prisiminkime Rainius ir kitas baisias žudynes, Sukončių kaime durtuvais subadė niekuo kaltu pienininką, ūkininką Kalnietį nušovė pievoje. Rusai būtų išžudę visus Lietuvos karininkus ir kareivius visus iki vieno, Šaulių sąjungos, Jaunlietuvių organizacijų narius, visus tautininkus ir mokytojus, policininkus, valstybės tarnautojus, sudeginę kaimus, miestus ir miestelius. Rusai žygiavo į Lietuvą pasiruošę karui. Ar Pocius gali apskaičiuoti kiek lietuvių būtų nužudęs tėvelis Stalinas?

O pasauliui toks neprotingas pasipriešinimas būtų buvęs be reikšmės, pasauliui būtume pasirodę, kad esame kvaili savižudžiai. Ir jei gali su priešu kovoti be ginklo, gali daugiau jam žalos padaryti ir kovotojas gali likti gyvas. Pažiūrėkime į Suomiją, geras, mums pavyzdys ir pamoka, jie kovojo prieš Staliną gan ilgai, atsilaiškė tik su vokiečių pagalba. Kaimynai švedai ir norvegai neleido vokiečių kariams per savo žemes siųsti pagalbą užpultiems suomiams. Suomia garbingai gynėsi nuo daug didesnio priešo, bet pralaimėjo. Atidavė Stalinui, ką Stalinas norėjo, 25 tūkstančiai suomių geriausių karių žuvo. Kas iš to Suomijai, suomia kasmet mini tą karą, bet pasaulis kasmet pagarbos Suomijai neduoda, nėra minėjimo nei Washington, Paryžiuje, Londone, Berlyne ir t.t. Net Vilnius nepagerbia mūsų bendro likimo brolius.

Gerbiamas Generole, skaičiau Jūsų biografiją, daug kursų, daug mokyklų lankei, daug pareigų turėjai, bet Lietuvos istorijos tikrai nesimokei.

1918 metais kuriant nepriklausomybę, pasaulis buvo visai kitoks, Europoje baisi suirutė, Rusijos caro, raudonoji komunistų gauja, vokiečių bermontininkai, slankiojo netvarkingai. Lietuva pasinaudojo tuo, mielaširdė Amerika nepadėjo, o Vokietija bandydama prisivilioti Lietuvą davė paskolas, net karalių Lietuvai siūlė. Todėl sąlygos buvo daug kitokios. Visos kariaujančios šalys buvo nuvargusios. Todėl negalima lyginti tų dviejų įvykių. Ir kas man skaudu buvo skaitant: „ir vyžuoti kaimo bernai... „Ar negražiau būtų vadinti kaimo vyrais, Generole?

KUR PASAULIS EINA?

Sudarius savigynos sutartis su JAV ir Izraeliu, taip vadinamą trijų ašių sutartį ir šią sutartį Juknevičienei pasirašius ir rašalui jau nudžiūvus dabar Lietuvai atėjo eilė veikti, Lietuva tos sutarties tikrai nesulaužys. Lietuva nesiels kaip Lenkija sudariusi sutartį taikos, dar rašalui nenudžiūvus užpuolė Lietuvą, atplėšė mūsų sostinę Vilnių, Lenkija nesigėdijo ir pasaulis užmerkė akis – nematė.

Ribbentrop ir Molotov pasirašė taikos sutartį, pasidalino dalį Europos, rašalas išdžiūvo, parašų-sutartį sulaužė Hitleris ir iš džiaugsmo trepsėdamas trynė rankas gavęs žinią, kad bailūs rusai, kaip pašėlę bėga žudydami civilius gyventojus. Degindami kaimus ir miestelius griaudami miestus.

Juknevičienė ne tokia, ji davė žodį, garbės žodį, sutarties nesulaužys niekada!

Amerika atliko savo dalį – nušlavė Iraką, kaip nematyta audra, šimtai tūkstančių civilių nužudyta, kareivėliai iš džiaugsmo šlapinosi ant irakiečių kūnų, Gra-Ib kalėjimo sienos drebėjo ne iš džiaugsmo, keli milijonai irakų pabėgo iš tėvynės gelbėdami savo kailį, tūkstantmečiai muziejai sulyginti su žeme, jų dulkėse ir griuvėsiuose senovinių brangenybių nėra, stebuklingu būdu jos dingo. Tyrinėtojai ir šnipai nei vieno gramo atominio gaminio nerado, tautinių teisių žinovai teigia, kad Irako užpuolimas buvo neteisėtas, bet yra vienas žmogus Lietuvoje P-tarptautinių teisių dėstytojas teigia, kad Irake dar yra didžiulės priekabos pilnos atominių gėrybių po Iraką dideliais traktorais tampomos ir dar nerastos. Irako sunaikinimas pagal jo gilų supratimą, tarptautinių teisių Irako sunaikinimas yra legalus.

Antras geras U.S. laimikis Bin Laden nužudytas, tai jau du dideli Amerikos žygiai, istorijos lapuose užrašyti.

Atėjo Izraelio eilė, jie taip pat laikydamiesi sutarties nusiuntė savo baikerius į Iraną, o tie didvyriai pridėję magnetinę bombą prie Irano atominių mokslų specialisto automobilio – nužudė jį.

O Lietuva dar nieko nepadarė. Lietuva tikrai neapvils sąjungininkų, Juknevičienė išlaikys savo pažadą, o eilė dabar atėjo Irano sunaikinimui,

todėl Juknevičienė turės per trumpą laiką sunaikinti Irano visas atominės gamyklas, sandėlius gal ir Iraną sulygins su žeme panašiai, kaip Iraką, nes iranėčiai kovos iki paskutinio, jų dieviškas įsakymas yra – akis už akį, dantis už dantį.

Kur pasaulis eina?

Algis Virvytis, Boston, MA

DIRVA, 2012 m. kovo 6 d.

KUO GALIME PASITIKĖTI?

Š. m. sausio 10 d. „Draugo“ „Laiškų“ skyriuje Algis Virvytis („Tikėti JAV ir Izraelio parama – vaikiškas naivumas“) atsiliepė apie mano 2011 m. lapkričio 17 d. „Drauge“ paskelbtą rašinį „Dar apie 1941 m. Birželio sukilimą“. Virvytis vienur teigia, kad „Ragas perspėja, jog Lietuva gali prarasti Amerikos užnugarį ir žydų globą“, o kitur – kad „Ragas taip pat gąsdina, kad Lietuva praras žydų malonę, jei neatsiduos žydams“.

Apie minimą „žydų globą“ ir „žydų malonę“ mano straipsnyje nėra nė žodžio. Jame kalbama apie galimybę Lietuvai prarasti „Izraelį palaikančių Vakarų (turiu omenyje Vakarus) šalių rodomą palankumą ir ypač Lietuvai gyvybiškai svarbų Amerikos užnugarį“.

Iš to, kad Lietuva 2011 m. spalio mėnesį pasisakė kartu su svariaisi šimtu procentų Izraelį palaikančia Amerika (kalbama apie Ameriką) prieš Palestinos siekį tapti Jungtinių Tautų UNESCO organizacijos nare, matyti, jog Lietuvai yra svarbiau solidarizuotis su Amerika negu su daugeliu kitų kraštų.

Virvytis savo laišką baigia, teigdamas, kad „pasitikėti Amerikos užnugariu mes negalime, nes Amerika daug kartų Lietuvai buvo nugarą atsukusi. Kaip ir žydų paramos tikėtis yra vaikiškas naivumas“. Žydų parama čia ne į temą.

Baigdamas norėčiau paklausti, jei negalime pasitikėti Amerika, tai kuo galime?

Leonidas Ragas, Itasca, IL

2012 Sausio 19, Ketvirtadienis

ATSILIEPIMAS Į L. RAGO LAIŠKĄ

Turbūt visi esame girdėję JAV prezidentą Ronald Reagan sakant: „Pasitikėk, bet ir pasitikrink.“ Šis posakis tinka ir kasdieniniame gyvenime – tiek mirtingųjų, tiek ir galiūnų pasaulyje. Jei kas mums, lietuviams, per daugelį metų ir iki šių dienų neparodė supratimo ir užuojautos, kaip mes galime jais pasitikėti?

„Jei mane kas apgauna, tam gėda, o jei mane antru kartu apgauna, man didžiausia gėda, kad buvau kvailas“ – ši patarlė tinka visiems ir visiems laikams. Mes turime mokytis iš praeities klaidų ir jų neužmiršti. Mažas kraštas turi būti tobulesnis, daryti mažiau klaidų, nes nuo to priklauso jo išlikimas. Lietuva gyvuos tol, kol ji bus budri, kol galės išvengti konfliktų tarp didžiųjų banditų.

Pačiū Leonidui Ragai už pastabas („Draugas“, 2012 m. sausio 19 d.).

Algis Virvytis, Boston, MA

2012 Vasario 14, Antradienis

TIKĖTI JAV IR IZRAELIO PARAMA – VAIKIŠKAS NAIVUMAS

Padėkos dieną svečiavomės senų šeimos bičiulių šeimoje. Buvome 23 žmonės: nuo 20 metų politinių mokslų studentų iki 80 metų senukų. Bevalgant prisimintas Leonido Rago rašinys „Drauge“, kurį, pabaigus valgyti, garsiai perskaitė namų šeimnininkė („Dar apie 1941 m. Birželio sukilimą“, 2011 m. lapkričio 17 d.).

Ragas rašo, vienus saldžiai pagirdamas, paplodamas per petį, kitus pagąsdindamas, kad išdrįso pasakyti tiesą apie Lietuvos politikus, kurie kaip sliukai po lietaus šlapioje žemėje šliaužioja, neturi stuburo tiesiai atsistoti ir pasakyti į akis kiekvienam politikui, kuris lankstosi svetimoms tarnyboms ir stoja šalia Lietuvos niekintojų.

Ragas perspėja, jog Lietuva gali prarasti Amerikos užnugarį ir žydų globą. Ar Lietuva tikrai gali pasitikėti Amerika? Juk kiekvienas, net ir istorijos mėgėjas, žino, kad ji atsuko nugarą Lietuvai, kai po Pirmojo pasaulinio karo Lietuva kovojo dėl Nepriklausomybės, maldavo Ame-

rikos pagalbos, užtarimo ir paskolos, kuriant Lietuvos valiutą. Kai lenkai užgrobė Vilnių, pripažintą Lietuvos sostinę, Amerika atsuko nugarą. Kai Stalin okupavo Lietuvą 1940 m., trėmė ir žudė lietuvius, JAV nesudraudė jo. Kai partizanai kovojo prieš raudoną terorizmą, Amerika daug kartų žadėjo išlaisvinti Lietuvą. Galų gale, kai Lietuva vėl išsilaisvino iš raudonojo terorizmo glėbio, kai kone visas pasaulis buvo pripažinęs Lietuvos Nepriklausomybę, tik tada ir Amerika nedrąsiai ją pripažino.

Ragas taip pat gąsdina, kad Lietuva praras žydų malonę, jei neatsiduos žydams, teigia, kad žydai 1940 m. sutiko raudonuosius okupantus su gėlėmis, nes tikėjosi, kad Stalin juos apsaugos nuo Hitler. Ragas patvirtina, kad žydai išdavė Lietuvą rusams dėl savo gerovės. Apsisaukant nuo Hitler jiems reikėjo važiuoti į Rusiją. Valstybės išdavimas priešui yra nusikaltimas, baudžiamas didžiausia bausme.

Ką žydai Lietuvai gali duoti, tai tik galvosūkį ir širdies skausmą. Ragas nepamini tokių žiaurių sadistų kaip gydytojas Gutman, Nachman Dušanski, Petras Raslanas ir kitų... Kodėl Ragas nepamini šių „didvyrių“, kodėl jis ir Izraelis neatsiprašo Lietuvos už tuos ir daugelį kitų žydų nusikaltėlių, ėjusių prieš Lietuvą?

Ar lietuviai gali ramiai žiūrėti ir užtarti žydus, kaip jie žiauriai okupoja palestiniečių žemes, žudo, kalina ir kolonizuoja, statydami namus okupuotose žemėse? Juk tarptautiniai įstatymai tai daryti draudžia.

Jaunas politinių mokslų studentas, atidžiai išklausęs Rago straipsnio, pastebėjo – Lietuva klūpčioja, lankstosi visiems, vien tik dėl to yra ir bus išnaudojama. O pasitikėti Amerikos užnugariu mes negalime, nes Amerika daug kartų Lietuvai buvo nugarą atsukusi. Kaip ir žydų paramos tikėtis yra vaikiškas naivumas.

Algis Virvytis, Boston, MA

REIKIA PASIKLIAUTI SAVA POLITIKA

Sutinku su Algio Virvyčio laiško „Tikėtis JAV ir Izraelio paramos – vaikiškas naivumas“ mintimis („Draugas“, 2012 m. sausio 10 d.). Leonidas Ragas retoriškai klausia: jei negalime pasitikėti Amerika, tai kuo?

(„Draugas“, 2012 m. sausio 19 d.) Aš manau, jog reikia pasikliauti sava išmintinga užsienio politika. Dabar ne 1940 metai, kad vadovautumėmės anų laikų pamokomis. Džiaugčiausi, kad Lietuva būtų lyg tiltas tarp JAV ir Rusijos, vestų tikrai nepriklausomą politiką ir Maskvos, ir Washington, DC atžvilgiu, turėtų savigarbą ir savo moralines vertybes. Iš tokios politikos būtų didžiausia nauda Lietuvos paprastiems žmonėms. Dabar matome, kaip Lietuvos valdžia pataikauja, reiškia amžiną ištikimybę JAV ir drįsta tai daryti visos Lietuvos žmonių vardu. Ar anksčiau ne taip elgėsi Lietuvos komunistų vadai Maskvoje? Lietuvos valdantieji seniai išdavė Sausio 13-osios aukų atminimą, kurie žuvo už tikrai Nepriklausomą ir Teisingą Lietuvą.

O kad dabar Lietuva tos tikros Nepriklausomybės neturi, gerai pasako Prano Nagio išsakyta mintis jo atsakyme („Draugas“, 2012 m. sausio 17 d.) į mano laišką „Lietuvos tautos interesai – svarbiausi“ („Draugas“, 2011 m. gruodžio 13 d. Jis rašo, kad dvigubos pilietybės diskriminuojantį įstatymą Lietuva galėtų priimti tik išstojusi iš Europos Sąjungos ir įsivedusi totalitarinį režimą. Tai, kad tik lietuvių tautybės žmogus, jeigu jis to vertas, turi turėti teisę į dvigubą pilietybę be jokių apribojimų, jis vadina „diskriminuojančiu“. Bet juk tai nepriklausomos valstybės vidaus reikalas, ir tam nereikia jokio totalitarinio režimo. Jeigu aš nuvažiuočiau į kokią Ispaniją ir, man suteikiant Ispanijos pilietybę, pasakytų, kad aš turiu atsisakyti savo įgimtos pilietybės, nors ispanų tautybės žmogus gali turėti Ispanijos ir dar kokios nors kitos šalies pilietybę, man net į galvą neateitų mintis, kad mane diskriminuoja.

Gediminas Kairys, Mokena, IL

NETURĖK KITŲ DIEVŲ...

Sekmadienio vakare, vasario 5 d. susirinkome pas bičiulius pasikalbėti ir panagrinėti labai liūdnas naujienas.

Sekmadienio spaudoje aiškiai ir skaudžiai parašyta – Boston vyskupijoje uždaromos trys bažnyčios iš keturių, tik penkiolika procentų katalikų lanko bažnyčias, kunigų trūksta, jaunimas, kad ir geri katalikai,

bet į kunigus nenori eiti, kadangi kunigams draudžiama sukurti normalias šeimas ir normaliai gyventi. Jaunimas žino, kad seniau ir popiežiai turėjo šeimas, jei taip bus katalikų bažnyčių nebeliks. Labai skauda širdį. Nuoširdus ačiū p. Gediminui Kairiui, kuris palaiko mano nuomonę – kad Lietuva gali pasitikėti tik savimi, savo gudrumu ir apsukrumu – „Draugas“ 2012 m. vasario 2 d.

Man nuostabu, kad daugelis lietuvių lengvai pasiduoda svetimtaučių propagandai – tiesiog dvokiančiam melui.

Labai skaudu ir gaila Lietuvos jaunoji šiuolaikinės nepriklausomybės karta užaugusi Lietuvoje, žino tik sovietini melą: partizanai buvo banditai, apvogė kaimiečius, šaudė.... Apie Rainių kankinius tik retas žino teisybę, apie gyvus sudegintus Švendrių kaime nė vienas užkalbintas nežinojo, nežinojo apie Dušanskį, baisų ir žiaurių Rainių kankintoją, bjauriausią dvidešimto amžiaus budelį, kuris pralenkė KGB karininkus ir nacių žudikus. Dušanskis buvo žydų globojamas iki mirties, Lietuvos atstovai nebuvo prileisti prie jo, tas niekšas mirė ir palaidotas Izraelyje. Retas kuris žinojo apie Vytauto žygius, Žalgirio mūšį, kryžiuočių ir kalavijuočių nešamą krikščionybę, bet gerai žinojo apie holokostą ir nacių nusikaltimus. Nes keletą mokytojų buvo Izraelyje „apšviesti“, holokosto mokslais.

Skaudu prisiminus kaip pirmasis partijos sekretorius, geriausias Lietuvos komunistas iš partijos kėdės stebuklingu būdu tiesiai nuslinko į prezidento sostą. Kitas nuostabus atsitikimas kaip iš Amerikos atvykęs DP, Valdas Adamkus, net neatgyvenęs tinkamo laiko Lietuvoje, magišku būdu perėmė kompartijos sekretoriaus Lietuvos prezidento kėdę ir pasiraitęs rankoves pradėjo šeiminkauti, tik ne taip, kaip apvalant Chicagos apylinkes, dabar išdovanojant Lietuvos vertybes, kurias paveldėjo iš sovietų. Geradariškas, kruopštus šeiminkas būtų įsteigęs Mažeikių naftoje, Lietuvai duodančią labai pelningą įmonę. O Adamkus ar nesuprasdamas tos įmonės vertės ar norėdamas Lietuvai pakenkti, pirma pardavė amerikiečiams ir dar primokėjo, vėliau dovanavo „broliams“ lenkams. Nesuprantamų veiksmų daugybė...

KGB karininkas – užsienio reikalų ministras, prezidento patarėja ir sekretorė lenkaitė, vaikų darželio auklėtoja ir daug tokių panašių nesuprantamų žaidimų Valdo viešpatavimo laikais.

Pasitikėt galime tik savo apžvalumu, budrumu, žinodami istoriją ir iš istorijos pasimokinti, kad draugų, ištikimų partnerių nebuvo ir nebus. Nes žmogaus prigimtį kasdien matome, žmogus lipa per žmogų, kad aukščiau palipti, žmonės žudo žmones, kad praturtėt, ar tik vien iš malonumo, kaip buvęs prezidentas Jurgis Bušas jaunas, su šypsena nuo ausies iki ausies džiaugsmingai pranešdavo, kad Irake karas gerai einasi – tai reiškia, kad irakiečių žudymas eina pagal planą. Ar galime pasitikėti: kai lenkai užgrobė Vilnių, kelios dešimtys tūkstančių lietuvių iš Amerikos skubomis norėjo grįžti į Lietuvą ir prisidėti prie kovos atgauti sostinę Vilnių – dėdė Samas uždraudė išvykti.

Kaip Lietuvai reikėjo pinigų sukurti lietuvišką valiutą, 1919–20 m. Amerika negirdėjo, vėliau Amerika pardavė Lietuvai keletą dėžių su surūdijusiais ginklais. Lietuva patikėjo auksą švedams, švedai atidavė Lietuvus auksą Stalinui, kelios dešimtys jaunuolių per prievartą patekė į vokiečių kariuomenę, nuvežti į Norvegiją darbams, metė kastuvus pabėgo į Švediją, Švedai visus juos surinko ir atidavė Stalinui. Lietuvos patrijotai, drąsiausi vyrai ir moterys kovojo su komunizmu, jie buvo žudomi, išniekinami dar ir dabar jų lavonai nerasti, garbingai nepalaidoti, komunistų išniekinti dar ir šiandien niekinami. Mūsų šauniausių vyrų ir moterų niekas neieško. O Simas Kudirka, lietuvis jūrininkas, pasprukęs iš sovietų laivo maldavo Amerikos prieglobsčio, Amerika jį gražino KGB-istams. Ir mes jį turbūt užmiršom.

Kaip iš Servantės knygos, Donkichotas ir Sančo pančas, su vizijomis keliavo po Ispaniją, taip ir McCain su Libermanu bekovodami su malūnais, net Lietuvoje atsidūrė, o Dolcinėja – Hillary Clinton taip pat aplankė Lietuvą ir gal tuos malūnus su kuriais Donkichotas kovojo. Ne be tikslo ir Jurgis Bušas jaunesnis du kartus lankėsi Lietuvoje jam labai rūpėjo Lietuvoje nusiplauti rankas suterštas Kubos kalėjimuose.

Galima prirašyti jaučio skūrą ir vienos skūros neužteks, iš ko mūsų politikai turėtų pasimokyti. Dabar Lietuvai reikia tik bazės raketų su atominėmis galvutėmis ir atominės naujos elektrinės, o karui ar nelaimei atsitikus, Lietuva bus nušluota nuo žemės, o tik užsienyje atsidūrę lietuviai ar galės išlaikyti lietuvių per šimtus metų kaip žydai gerbiamai išsilaikė. Mokinkimės iš žydų.

LIETUVA, KODĖL NERAUSTI IŠ GĖDOS?

Akys susijungė, kardai sužvangėjo – dangus aptemo. Pasaulis kunkuliavo, nerimo, nes ieškojo krypties iš tvirtos rankos, o tokios rankos nebuvo. Vieną naktį mėnuliui šviečiant Jurgis Bušas jaunas išgirdo balsą, kad reikia pertvarkyti pasaulį pagal jo doktriną.

Jį labai erzino Irakas. Kažkur aptikęs šviesuolių, pasišaukė juos kaip žynius ir sapnų aiškintojus. Tai buvo Rumsfeld, Perle, Abramov, Cheiny ir dar keli panašūs. Susėdo visi aplink stalą, gurkšnojo skystį, iš keistų cigarų plaukiantys dūmai sukosi aplink jų galvas, o galvose visiems smegenėliai virė...

Vienas tarė: „Jurgi, Huseinas turi daug atominių ginklų“, kitas pritarė jam. O trečiasis pasakė: „Kitaip negali būti, aš tikrai sapnavau – Irake pilna masinio naikinimo ginklų“. Visi didvyriai pakėlė taures, sulenkę alkūnes ištuštino jas į plačiai pravertas burnas.

Dabar reikėjo paruošti tautą ir pasaulį, kad agresija prieš Iraką atrodytų kaip apsigynimas nuo baisaus priešo.

Bušas išeina į areną, ima įtikinėti pasaulį, kuris nelabai nori tikėti Jurgio pasakojimais. Bet amerikonus pavyko lengvai įtikinti, kad Irakas kelia mirtiną grėsmę. Ir ilgai nelaukęs, Jurgis pasiunčia visas Amerikos pajėgas sunaikinti senovinę kultūrą ir mokslo centrą.

Irakas dega, televizorių ekranuose matyti kruvinai raudonas dangus, skrenda mirtį nešančios raketos. O Jurgis trina iš džiaugsmo rankas, trepsi kaubojiškais batais, pritrūkdamas žodžių bando kažką pasakyti, bet jo smegenys ima šalti.

Šnipai ir inspektoriai pasiraitoję kelnes visur bėgioja ir landžioja, bet baisiųjų ginklų neranda.

Jurgis vėl pasirodo arenoje ir pareiškia: „Dabar aš tikrai žinau – daug ginklų yra po vištidėmis, mes juos rasime“. Jo įsakymu išpurtomos visos vištos ir iškratomos vištidės, randa daug kiaušinių ir mėšlo, bet ginklų nėra.

Senoji Europa pasipiktinusi Jurgio elgesiu, bet jis nepasiduoda: „Jūs, senoji Europa, jau pasenote, nieko neišmanote. Mes nebevalgysime prancūziškų bulvių kepsnių!“

Bet išaušta tiesos diena. Jurgis pusiau juokaudamas lyg Teksaso bare apsiavęs kaubojiškais batais, iki ausų išsišiepęs ištaria: „Ginklų neradome. Tai nesvarbu. Mums vis vien reikėjo pakeisti režimą...“.

Pagaliau randa Huseiną, rodo jį kaip nusikaltėlį, nors dar neseniai jis buvo Amerikos partneris konflikte su Iranu. Pakorus Huseiną, Bušas tvirtina, jog taip reikėjo padaryti.

O karas Irake vis dar eina, Afganistane taip pat karo galo nesimato. Amerika nuskurdo, pinigėlių maišai kiauri, net mažytės užmirštos Lietuvos prašė prisidėti prie kovos su terorizmu. Lietuva, neseniai pergyvenusi raudonąjį terorizmą, stojo kovoti prieš žmones, kurie jai nieko blogo nėra padarę...

Lietuvoje kažkam kilo mintis, kad reikia rasti karo veiksmus ir krašto apsaugą išmanantį žmogų ir krašto apsaugos ministre paskiriama vaikų gydytoja iš Pasvalio Rasa Juknevičienė, neturinti jokio supratimo apie apsaugą ir karo veiksmus. Ji, ilgai nesukusi galvos, iš istorijos prisiminė, kaip 1936 metais Vokietija ir Italija sudarė savigynos sutartį ir pasivadino Europos ašimi. Ta idėja patiko Japonijai, ir ji sudarė ašies sutartį su Vokietija ir Italija. Tada visos trys šalys jautėsi stipriai.

Tad ir Juknevičienė sudarė ašies sutartį su Amerika, o kad jaustųsi stipresnė, sudarė ašies sutartį su Izraeliu. Dabar visas pasaulis turi skaičiuoti su Lietuva ir ją gerbti. Priešingu atveju ašies narės JAV ir Izraelis iš karto kirstų mirtiną smūgį bet kam, kas bandytų kibinti Lietuvą.

Lietuvoje jau yra amerikoniškų kalėjimų, dar trūksta sandėlių atominėms bomboms, raketoms ir kitiems masinio naikinimo ginklams, kuriuos gausime iš sąjungininkų. Gal politiko Jagmino žmona leistų pasinaudoti savo vištidėmis, kol bus tinkamai įrengtos patalpos. Manychiau, kad Jagminienė ir Juknevičienė lengvai susitartų tuo reikalu.

Rimtai susimąstę dėl mūsų kišimosi į baisius tarptautinius nesutarimus, kai kišame nosį, kur nereikia, pamatysime virš Lietuvos atslenkant tamsius debesis.

Jei Amerikos ir Izraelio priešai norėtų duoti Lietuvai pamoką, jiems nebūtų sunku tai padaryti, nes Lietuva neturi tiek stebėjimo technikos, šnipų, sargų, prižiūrėtojų, policininkų, kariuomenės, kaip Amerika ar Izraelis. Baisi diena būtų Lietuvoje.

Kalbėjau su neseniai iš Lietuvos grįžusiais apie Lietuvos laisvę ir demokratiškumą. Pasirodo, nei atvykstant, nei išvykstant niekas jų rimtai netikrino. Baisu.

Mūsų sena brangi Tėvynė labai daug kentėjo. Daug priešų mindė Lietuvos krūtinę, žudė ir kankino okupantai, pasaulio perėjūnai, klajokliai ir svetimtaučiai. Prisimename baisias tremtis į šaltą mirtį, Rainių kankinius, išžudytus ir gyvus sudegintus Švendrių, Kaniūkų ir kitų kaimų gyventojus, kaip kūdikiai buvo metami į laužus, atėjūnai ir savo krašto išdavikai žiauriai žudė Lietuvą.

Pasaulyje kančios ir žudynės nesibaigia, bet Lietuva šiandien yra laisva. Laisva, tačiau beširdė ir akla: neseniai palestiniečiai maldavo būti priimti į kultūringų tautų šeimą – UNESCO. Nesuvokiamu, beprotišku mostu, surikdama NE, Lietuva pasipriešinio palestiniečių siekiui būti tautų brolijoje, pajusti užuojautą ir apsaugą. Kodėl Lietuva taip pasielgė? Nejaugi Lietuva pamiršo ešelonus į Sibirą, atėjūnų naikinamą savo tautą?

Lietuva, ar drįsti pažvelgti į veidrodį? Kodėl nerausti?

Algis Virvytis iš JAV, Masačusetso valstijos

MANO PRIEŠO PRIEŠAS – MANO GERIAUSIAS DRAUGAS

Antrojo pasaulinio karo pradžioje hitlerinei armijai vejamą nenugalimus raudonuosius į šiaurę, Amerikos prezidentas F. D. Roosevelt pradėjo siųsti Stalino armijai visokeriopą pagalbą į Archangelsko uostą padėti Stalinui. Tuo metu Stalino pavergtų tautų atstovai dažnai lankydavosi pas prezidentą Roosevelt prašydami nutraukti paramą Stalinui. Jis labai aiškiai pasakė: „Mano priešo priešas yra mano geriausias draugas, todėl mes jiems padėsime kovoti su Hitleriu“.

Nustebino D. Udrio rašinys: „Ambrazevičius – Brazaitis – joks didvyris“. „Dirva“, gegužės 29, 2012.

Niekinti ir žeminti Brazaitį kiekvienam susipratusiam žmogui, žinančiam šiek tiek istorijos, yra labai didelė gėda. Reikia žinoti tų laikų istoriją ir padėtį Lietuvoje: 1940 birželio 15 d. stalininė Rusija okupavo Lietuvą, nustebino kiekvieną lietuvių išdavikų Stalino kolaborantų elgesys sutinkant raudoną armiją su komunistinėm dainom, raudonom vė-

liavom, gėlėm, plakatais rusų kalba ir t.t. Per visą Lietuvą pasklido garsinanti žinia, kad jau suimti Lietuvos vidaus reikalų ministras generalas K. Skučas ir Povilaitis, suimti Maskvai griežtai reikalaujant. Netrukus prasidėjo areštai, iš tarnybų atleidžiami sąžiningi Lietuvos tarnautojai, jau 1940 metų rudenį daug lietuvių slapstėsi miškuose. Atėjo 1941 metų pavasaris, prasidėjo masiniai suėmimai, net studentai, gimnazijų amatų mokyklų mokiniai buvo uždaromi kalėjimuose už nevykusį žodį pasakytą prieš raudonąjį terorą. Atėjo birželis 14–15 dienomis prasidėjo masinis trėmimas. Tūkstančiai geriausių Lietuvos žmonių buvo metami į gyvulinius vagonus, senuoliukai, akli, ligonys, kūdikiai mėtom į vagonus, ant šautuvų durklai azijatiški okupantų kariai ėjo sargybą, o tremtinių gyvenvietes ir sąrašus sudarė vietiniai tautos išdavikai.

Birželio 16 d. sekmadienis, bažnyčios tuščios, tik viena kita senutė meldėsi, kai kuriose bažnyčiose nebuvo kunigų, jie jau vagonuose tarp pasmerktųjų. Miestų ir miestelių gatvės ištuštėjo, tik didelis džiaugsmas matėsi kolaborantų elgesyje. Baisios dienos slinko labai palengva dar daugiau besislapstančių miškuose, moterys nežinojo kur jų vyrai, vaikai nežinojo kur jų tėvas.

1941 metų birželio 22 d. sekmadienį į bažnyčias žmonės neskuba kaip anksčiau. Skrenda nematyti negirdėti lėktuvai su juodu kryžiumi ant sparnų. Žmonės spėliojo: kokie tie lėktuvai, iš kur jie? Žinia kaip žaibas iš burnos į burną perėjo visą Lietuvą – karas prasidėjo, išgąsdinti žmonės lygiai metus ir vieną savaitę pergyvenus žiaurią okupaciją, kalbėjo: „blogiau nebus“.

Pakrikusi raudonoji armija bėgo pakeliui žudydama. Telšių kalėjime gydytojas Gutmanas atrinko ir pasmerkė mirčiai 73 kalinius, jaunus vyrus, moksleivius dar neteistus, tik apkaltintus, Nachmanas Dušanskis, Petras Raslanas, padedant gydytojui Gutmanui, rusų kariuomenei padedant nuvežė į Rainių miškelį, žiauriai ilgai kankino įvairiausiais būdais, nuostabu iš kur 20-šimtmetis Dušanskis pasimokė tokių žiaurių kankinimų nematytų pasaulyje per šimtus metų.

Vokiečių kariai buvo sutinkami su gėlėmis, pagarba, kaip išlaisvintojai, kai kolaborantai bėgo iš Lietuvos. Ir ukrainiečiai sutiko vokiečių kariuomenę su gėlėmis kaip išlaisvintojus iš raudonojo teroro, taip pat latviai ir estai.

Lietuviai grįžo iš miškų, daug nerado savo artimųjų, nes jie jau buvo tremties vagonuose. Brazaitis, kaip ir kiti Lietuvą mylintys žmonės, tikėjosi atgauti nepriklausomybę, kurią taip žiauriai atplėšė Stalinas. Jis su bendraminčiais bandė išprašyti vokiečių Lietuvai laisvę. **Nė vienas doras žmogus suprantantis tų laikų padėtį Lietuvoje, negali kaltinti Brazaičio.** Tuo laiku visi lietuviai galvojo: „mano priešas yra mano draugas“. Todėl D. Udrys turėtų gėdintis po mirties kaltinti Brazaitį. Pone D. Udry, Dušanskis, Aba Kovneris Kaniūko kaimo žudikai gavo prieglobstį savo tėvynėje, ar jie buvo ten pasmerkti? Raslanas Rusijoje gerai globojamas, jis nepasmerktas savo tėvynėje, D. Udrys kažkodėl niekina Brazaitį, tuo ir visą tų laikų Lietuvą.

Konferencijos metu Stalinas pasakė F. Roosevelt, kad po karo reikia sušaudyti 500 vokiečių karininkų, F. Roosevelt pataisė Staliną: „reikėtų 5 tūkstančius jų sušaudyti“. Tik W. Churchill tam protestavo.

Vokietijai kapitulijavus, Amerikos laivai pilni karo reikmenų, su daugybe „viliukų“ („viliukais“ buvo vadinami Amerikos kariuomenės džipai). „Viliukai“ tęsė kelionę į Archangelską. Daug jų NKVD naudojo žudant lietuvius patriotus, persekiojant partizanus ir jų globėjus. Tikėtina, kad ir Dušanskis ir Kovneris ir jų bendradarbiai tais „viliukais“ naudojosi persekiojant ir žudant Lietuvos patriotus.

F. Roosevelt iki paskutinės valandos savo gyvenime laikėsi posakio: „Mano geriausias draugas mano priešas priešas“, gaila kad lietuviai to negalėjo pasakyti vėliau pamatę hitlerininkų žiaurumus.

Užbaigiant noriu pasakyti seną posaikį: „geras paukštis savo lizdą neteršia, teršia kaimyno lizdą“, jei kaimyną nori įžeisti ir niekinti.

Algis Virvytis

DIRVA, 2012 m. liepos 31 d.

MAŽAS ŽINOJIMAS PAVOJINGA

Vasario 13, 08 A. Grigaičio rašinys „Apie bajorus“ labai nustebino. Lyg žinovas išdėsto savo teoriją:.. „niekad nežinojau kad Lietuvoje galėjo būti tūkstančiai bajorų... manau kad jie (bajorai) išbėgo į Lenkiją....

nežinau kad tarp karininkų jų (bajorų) būtų nors vienas bajoras... žmonės pasakojo, bajorai buvo lenkų patrijotai... nepaklusnius nuplakdavo... ar tas tiesa, nežinau... bajorai buvo Lietuvos patrijotai, netikiu...

Š. Goštautas rašo: „Iš Algimanto studijos, Žemaitijoje buvo 161,000 bajorų“... Grigaitis klausia – „Kiek toje Žemaitijoje gyventojų kad tiek dvarų ir bajorų“? S. Semienėnė rašo: „lietuvių bajorų draugija buvo įsteigta 1928 metais Jono Beržanskio Klausučio su 3000 narių... misija išrinkti Lietuvos karalių“... Grigaitis tęsia... „sunku patikėti kad mūsų tarpe... yra tokių žmonių... mano manymu, tai lenkomanai, dvarų savininkai kurie išnaudojo tuos vargšus baudžiauninkus... jei nebūtų dvarų išdalinę, mūsų Lietuvėlė būtų buvusi skurdžių kraštas... atsikuria bajorai kurie renka karalių... kur bajorai dingo taip ir neteko sužinoti“.

Gerbiamas A. Grigaiti, Jūsų rašinys pilnas skylių: „nežinojau, manau, nežinau, žmonės pasakojo, ar tas tiesa, nežinau, netikiu, manau, sunku patikėti, mano manymu, Lietuvėlė. Labai rimtas įžeidimas Lietuvą vadinant Lietuvėle. Prašau nepravardžiuoti Lietuvą. Toliau rašote... „kur dingo bajorai neteko sužinoti“. Ponas Grigaiti, nei istorinėje, literatūroje, nei teisinėje nei kasdieninėje spaudoje Jūsų rašinys neturi jokios vertės nes nepagrįsta įrodymais, faktais. Ir grožinėje literatūroje mažai vertės būtų nes Jūsų „faktai“ yra klaidinantis. Matosi kad apie rašinį žinių neturėjote.

Faktai apie bajorus: bajorai – aukštasis privilegijuotas luomas visuomenėje žinomas gilios senovės Graikijoje, Romoje valstybėms pradėjus kurtis. Jie valdė didžiulius žemės plotus, teikė karius vadams, rinko mokesčius ir t.t.

Terminas bajoras yra kilęs iš turkų, mongolų žodžių „bajar, bajara“ reiškiančius turtą, didiką, valdovo gvardijos šauniausius karius. Kaip visuose kraštuose taip ir Lietuvoje bajorystė buvo susijusi su mokesčių rinkimu, karo tarnyba, žemių valdymu.... Lietuvai atsėmus ar užkariavus rusų ar kitas žemes jos būdavo išdalinamos bajorams valdyti už pagelbą karuose. Vytautas D L K labai sunkią ir ilgą kovą su Jogaila laimėjo tik Lietuvos bajorų remiamas. Bajorai buvo kunigaikščių patarėjai, bendradarbiai, kariuomenės vadai, tarnautojai.... Valstiečiai galėdavo iškilti į žemuosius bajorus jei tiek praturtėdavo kad net įstengdavo karo tarnybą eiti.

Bajorų privilegijos augo karams tęsiantis, jų valdomos žemės pripažintos kaip bajorų nuosavybė. Bajorai buvo kunigaikščių giminės, palikuonys. Miestams kuriantis bajorai užėmė įvairias valdymo pareigas. Bajorai buvo kunigaikščių giminės ir palikuoniai todėl Žemaitijoje galėjo būti virš 161000 bajorų. Nematau kliūčių išrinkti bajorų karalių atstovauti bajorams Lietuvoje ir pasaulyje.

Krupavičius apkarpė dvarus, bet žinodamas jų reikšmę Lietuvai, daug dvarų paliko su 100 ha. žemės. Tik Stalinas išnaikino dvarus tikrai.

Algis Virvytis, bajorų palikuonis

AČIŪ ALGIUI VIRVYČIUI IR VYR. REDAKTOREI DANUTEI

Padėka priklauso Algiui Virvyčiui už įdomų rašinį ir vyriausiai redaktorei Danutei Bindokienei už šio straipsnio „Draugo“ dienraštyje patalpinimą, prieš apsilankant LR prezidentui Valdui Adamkui Čikagoje.

LR prezidentui sustojus trumpam laikui Čikagoje, Amerikos Lietuvos televizijos vedėjas Arvydas Reneckis turėjo galimybę pasimatyti su garbinguoju svečiu ir gautus atsakymus į klausimus paskelbti lietuvių visuomenei.

Į Arvydo Reneckio užduotus klausimus LR prezidentas Valdas Adamkus atsakė labai nuoširdžiai. Jis pažymėjo, kad išeivijos laikraščiai labai daug rašo apie įvykius Lietuvoje ir pateikia daug patarimų, kaip reikalai turėtų būti tvarkomi. Turiu nuoširdžiai pasakyti, kad Lietuvoje Vyriausybės nariai nekreipia dėmesio į duodamus patarimus. Jų (įvairių Vyriausybės darbuotojų, Seimo ir politikierių) pasakymas aiškus. Tvarkomės taip, kaip mums geriausiai sekasi, nes užsienio tautiečiai nepažįsta gyvenimo Lietuvoje.

Prezidentas Valdas Adamkus sakė televizijos žiūrovams, kad jam teko skaityti kritiškai parašytą straipsnį „Draugo“ dienraštyje (nei rašinio pavadinimo, nei autoriaus nepaminėjo), kuris padarė gerą įspūdį. Jis pabrėžė, kad prezidentas neturi daug galių pagal Konstituciją kovoti su negerovėmis, bet šias negeroves viešai skelbia lietuvių visuo-

menei, kad gyventojai atkreiptų dėmesį ir per rinkimus pagalvotų už ką balsuoti.

Reikia tikėti, kad prezidentas perduos šį rašinį ir radęs proga padisutuos su Vyriausybės nariais.

Ačiū Arvydui Reneckiui, išdrįsusiam pateikti aštrius klausimus, gal kai kurie nebuvo malonūs Lietuvos prezidentui.

Padėka priklauso Algiiui Virvyčiui už aktualių klausimų iškėlimą, nors prezidentas ir sakė, kad Vyriausybės nariai nekreipia dėmesio į išeivijos rašinius, bet gal „lašas po lašo prakals“ užkietėjusias galvas, nes Lietuvoje ir Vyriausybėje yra daug Lietuvą mylinčių valdininkų.

Antanas Paužuolis, Chicago, IL

DRAGAS, 2006 m. kovo 8 d.

PRIEŠAS DAR NEPALEIDŽIA MUS IŠ NASRŲ

Kovo 3 dienos „Drauge“ perskaičius D. Bindokienės rašinį „Bailio beviltiškumas“ – apie šlykštų pasikėsinimą prieš „Draugą“, nenustebino, bet sukrėtė. Priešas dar labai gyvas ir riebus. Pažiūrėkime į valdžios „vyrus“. Atidžiai sekant Lietuvos išsilaisvinimo eigą, matyti, kad amžini priešai ir šiandien yra priešai. Net tamsi carinė Rusija žinojo rašto galią, uždraudė spaudą, žudė, trėmė knygnešius, jų vieton atvežė Rusijos kolonistus, kurie bolševikmetį vykdė okupantų nurodymus. Stalino pakalikai, Lietuvos išdavikai Paleckis, Venclova ir kiti mokslo įstaigose nuo sienų lupo Lietuvos didvyrių ir prezidentų paveikslus, degino knygas, uždraudė laikraščius, priešas žino, kad plunksna yra galingesnė už kardą.

Piktai nusistatę mūsų priešai apkaltino mus įvairiausiomis blogybėmis net užsienio spaudoje mums į veidą spjaudė. Kodėl mes tylėjome? Reikėjo gintis.

Kovo 4 dienos „Drauge“ skaitau V. Bieliausko rašinį „Agonija ir paranoja“ – tai liečia to paties niekšo laišką apie „Draugą“.

Dr. Bieliauskas papildomai ir įdomiai nagrinėja to žmogelio rašinį, jo dvasinę būklę, protinę sveikatą. Matyti, mūsų priešas nesusivaldė,

trūko kantrybė, užpuolė vienintelį užsienio lietuvių dienraštį „Drauga“, tikėdamas sunaikinti, papiktinti skaitytojus, tokiu būdu pasitarnauti savo „bosams“, nes jis gali būti samdytas niekšas, dirbantis ne dėl savo „idealų“. Normalaus galvojimo žmogui tokios bestiališkos mintys negali kilti, – o jei ir koks pamišėlis tokią mintį pakištų normaliam žmogui – jokių būdu niekas nesutiktų prisidėti prie to purvino darbo. Čia turime reikalą su rimtu protiniu ligoniu, tas žmogus pavojingas „Draugo“ redakcijai, darbuotojams ir kiekvienam lietuviui, jo antras žingsnis gali būti fiziškai baisus. Toks žmogus turi būti rastas, gydomas ligoninėje, už grotų, bet nevaikščioti laisvo krašto gatvėse.

Sergančio asmenybę galima nustatyti iš rašinio: kiekvienas daugiau ar mažiau rašantis naudoja panašius žodžius skirtinguose rašiniuose, sukuria savotiškus išsireiškimus, sakinių sudarymą, rašinio vystymą, pabaigimą. Nenustebčiau, kad tas bailys anksčiau yra rašęs „Draugui“ laiškus, per paskutinius mėnesius „Drauge“ buvo laiškų su priekaištais lietuvių tautai ir spaudai. Verta susidomėti tų rašinių autoriais, gal atsiras siūlo galas, kuris nuves į tamsią pogrindžio skylę. Kvanktelėję priešai, niekindami spaudą jos nenutildys, tik sustiprins norą apginti, dar labiau stengtis kuo daugiau remti morališkai ir finansiškai. Raginu visus „Draugo“ skaitytojus kuo skubiau siųsti didelę ir nuoširdžią auką „Draugui“, neužmiršti „Lietuvių balso“ ir kitų gerų lietuviškų laikraščių ir leidinių.

Kas bus naujas priešo taikiny? Už Lietuvos laisvę kovojantys, Landsbergis, Lietuvių fondas ar kita garbinga Lietuvos įstaiga? Budėkime!

Algis Virvytis, Boston, MA

NEJAUGI NESUPRANTAME KODĖL?

Per paskutinius porą mėnesių net prezidentas pastebėjo, kad lietuviams trūksta tautiškumo. Jis stebisi kodėl? Akis ir ausis turinčiam lietuviui labai lengva matyti kodėl. Pone Prezidente, nesistebėk, pats paskyrei Lietuvos kultūros ministru žmogų, kuriam rusiškos dainos,

rusų kalba ir rusiška kultūra arčiausiai prie širdies, nors lietuviška duona, lietuviškas gyvenimas jam geresnis nei Maskvos. Kieno kaltė?

Švietimo ministras, paklaustas, kodėl nedėvi tautinio ženklelio, užsirūstinęs atsakė: „Ant rankovės dalykėlių nenešioju, tautiškumą nešioju širdyje“. Slepia?

Užuot Vasario 16-osios, mokslo įstaigose daug moksleivių švenčia Valentino dieną. Linksmiau su svaigalais iki aušros užti, o Vasario 16-ąją labai nuobodu... Vėl ateina Vasario 16-oji, gal ir vėl bus nuobodu? Nebėra pagarbos, meilės Lietuvai. Kodėl mūsų trispalvė vėliava kasdien neplevėsuoja prie visų mokslo, valstybinių įstaigų, kai Amerikos vėliavos kasdien puošia net aplūžusius fabrikėlius?

Jau seniai praėjo 15 metų antrosios nepriklausomybės sukaktis, bet dar ir šiandien mokytojauja komunistų paruošti istorijos mokytojai. Jie nuodija Lietuvos jaunimą sąvoka: „50 aukso metų Lietuvai po sovietais“. Studentai, bijodami keršto, nesiskundžia. Išdavikų rankose yra švietimo įstaigų muziejai, garbinantys raudonąją okupaciją. Nusikaltęs prieš Lietuvą Ivanov atliko bausmę. Jis turėjo būti ištremtas kaip nepageidaujamas, bet liko Lietuvoje. Vieno pedagoginio instituto anglų kalbos dėstytoja rusė dažnai studentams primindavo, kad tik rusų kalbai skirtų dėmesį, anglų kalba netruks vėl bus bevertė. Studentai bijojo skūstis, nes žinojo pasekmes.

Kur buvai, Pone Prezidente?

Tik penktame skyriuje vadovėliu „Kelias“ pradedama mokyti istoriją. Pirmuose jo puslapiuose skaitome: „Ieškodami maisto, į šias vietas (turint omenyje Lietuvą) atklydo ir mūsų protėviai iš dabartinės Lenkijos ir Vokietijos...“ Tuo sudaromas įspūdis, kad lietuviai yra kilę iš lenkų ir vokiečių mišinio.

Uždelsiant istorijos mokslą iki penkto skyriaus yra nusikaltimas visai tautai. Jaunuoliai iki to amžiaus jau bus girdėję daug visokių klaidingų istorijų – ir apie gerą, dosnų tėvelį Staliną, liaudies gynėjus stribus, teisėtai iš Lietuvos tremtus buožes.

Mokykimės iš žydų. Kur jie bebūtų, kokiose sąlygose gyventų, išliko žydais per tūkstančius metų dėl to, kad jų tikėjimas ir tautiškumas yra vienas ir tas pats. Iš senovės raštų jie ima stiprybę tautiniam auklėjimui. Apie Mozę, nelaisvę Egipte, holokaustą ir t.t. pasakojant jau

2–3 m. vaikams, pasėjamos pirmos stiprios tautiškumo sėklos, atsparumas nutautiliui, todėl jie niekad nenuataus.

Gaila, kad katalikiškas tikėjimas nei vienai tautai nėra tautiškumo pagrindas, todėl patriotizmui ugdyti mūsų Bažnyčia turėtų pareigą, bendradarbiaujant su tautiškais draugijomis, švietimo, mokslo įstaigomis, ministerijomis, valstybės vadovais, nedelsiant atkreipti dėmesį į tautiškumo auklėjimą. Tik gilus patriotizmas išlaikys Lietuvą gyvą. Skaudu matant lietuviukus dar smėlio dėžė žaidžiant kaubojus, mafijozus. Kodėl jie negalėtų žaisti mūsų tautos didvyrius, karius ir taip susipažinti, kaip karaliai ir kunigaikščiai kovojo su priešu? Kodėl nesirūpiname tautiniu auklėjimu, gal bijome, kad kas nors mus apkalts naciizmu?

Prezidentas, švietimo, kultūros ministrai, tautinės ir religinės organizacijos turėtų dabar susirūpinti visuotiniu tautiniu auklėjimu. Reikia atsikratyti rusų ir apskritai slavų „kultūra“, viskuo, kas priešinga Lietuvai. Valstybės žmonės turi žinoti tautiškumo reikšmę, būtinai turime pertvarkyti istorijos mokymą, pradėdant vaikų darželiais, tėvų namais, per TV, radiją. Net Leninas, Stalinas žinojo, kad, norint komunizmą įdiegti, reikia vaikus nuo lopšelio auklėti komunistais. Geriausias pavyzdys premjeras Brazauskas – Rusijos okupantų armijai kraustantis iš Lietuvos, jis su gailėsčiu kartojo: „Mes per 50 metų gražiai sugyvenome, prie jų pripratome, galime ir toliau gražiai gyventi kartu...“

Nepriklausomybės metais baigę studijas, kai kurie mokytojai nežino Lietuvos istorijos. Nežino nei apie kovas dėl nepriklausomybės. Viena jauna mokytoja apie partizanų kovas, tremtį taip išsireiškė: „Partizanai buvo miškiniai, kurie vengė darbo, buvo neklusnūs, plėšė žmones, gyveno miškuose; buožės buvo žmonių išnaudotojai, todėl jie buvo vežami į Sibirą keleiviniais vagonais; sribai buvo liaudies gynėjai“. Ar ji gali Lietuvos jaunimą mokyti? Lietuvoje nei vienas tautos priešas dar nenubaustas. Buvę Maskvos bernai dar ir šiandien aukštoje valstybės vietoje; KGB agentus valstybė slėps, kol numirs jų paskutinis. Sribai iškėlė galvas vaikšto miestų ir miestelių gatvėmis. Gailmės pasenusių KGB ir sribų, bet jie nesigailėjo nei kūdikio, nei senutės. Prezidentūroje patarėjai, padėjėjai lietuviui neištariamomis pavardėmis.

Gal to nežinai, Pone Prezidente?

Vasario 3 d. JAV senatoriai McCain ir Lieberman lankysis Lietuvoje. Įdomu, kokių dovanų jie atveš? Gal, kaip ir visada, Lietuvai – bus tik gražūs pažadai. Dažnai ir daug kartų girdėjome: „nepripažįstame Lietuvos okupacijos“, bet Stalinui netrukdė lietuvius žudyti, Lietuvą sovietizuoti. Amerika buvo viena paskutiniųjų, pripažinusių mūsų nepriklausomybę. Prez. (senasis) Bush, kaip ir visi prieš jį buvusieji, pataikavo Lietuvos okupantui. Gorbačiov prie TV bokšto žudė drąsius Lietuvos patriotus, paskelbė Lietuvai blokadą, ar prez. Bush negalėjo pasakyti: „Gorbačiov, lauk iš Lietuvos. Amerika okupacijos nepripažįsta!“ Tokių žodžių nebuvo. Tad budėkime, būkime gudrūs, pasitikėkime tik savais patriotais, mokykime jaunimą meilės, pagarbos Lietuvai. Tik tada lietuviai jausis išdidūs namie ir visame pasaulyje, bus ištikimi tik vienai tėvynei – Lietuvai.

Algis Virvytis, Boston, MA

Algis Virvytis

DANGUS VERKIA KARTU

Šiandien labai skausminga metinio Gedulo diena: Worchester ir Brockton, MA lietuviams: prieš metus, paskutinį sekmadienį, 2008 m. birželio mėnesį per Švento Petro ir Povilo šventę uždarė abi bažnyčias. Praslinko skaudūs metai. Šiandien neiškentę vykome aplankyti šv. Kazimiero bažnyčią Brockton, MA.

Bažnyčia išdidžiai laikė savo bokštą lietingos dienos juoduose debesyse. Bažnyčia vieniša, apleista verkia, nuo stogo srautelis lietaus kaip mūsų ašaros tą skaudžią dieną tekėjo skruostais.

Akyse grįžta prieš metus matytas vaizdas: pilna bažnyčia, net ant laiptų stovi žmonės, jauni, senukai lietuviai, mišrios šeimos, kitataučiai. Mirtina tyla, retkarčiais pasigirsta nesuvaldomas kūkčiojimas, atsidūsimai gilūs, pašnibždomis trumpi pokalbiai, mažytis vaikiukas nesuranta kalba kažką, pasakoja savo lietuviui tėvui sėdėdamas ant jo rankos. Tėvas jį tildė. Stipriais žingsniais prie švento altoriaus atėjo

keturi raudonai apsirengę kunigai, sustoja, meldžiasi lotynų kalba, kurios nesupratome. Angliškai kalbantis, kitas lietuviškai, pasakė po pamokslą, kuriu gal niekas nesiklausė. Bendrai sakant, ragino pereiti amerikonų bažnyčion. Maldos baigėsi, palengva tikintieji skirstėsi, kiti dar klūpojo ir meldėsi, apstulbę liko dar ilgai. Visi šluostėsi ašaras, dar kiti dairėsi, žiūrėjo į gražius spalvotus didelius langus, stacijų statulėles dovanotas atskirų šeimų, asmenų prisiminimui savo artimųjų. Su giliu sielvartu širdyje klūpo ant kelių pasakyti paskutinę maldele, palengva po vienas kito ėjo palikdami uždaromą mūsų **Kristaus mokslų auklėjimo centrą ir tautiškumo židinį.**

Šiandien vėl stovime prieš verkiančią mūsų mylimą bažnyčią, vėl ašaros. Praeiviai žvilgteli, ateina dvi lietuvės senutės ir senukas. Stoja šalia, verkia ir žegnojasi klaupdami ant šlapio grindinio.

Atsisveikindami su senute bažnyčia, pasiunčiame jai bučinius, palinkime: „būk stipri, nepasiduok, grįžk pas mus“. Pasakę sudiev senukams, atsisukdami einame į automobilius važiuoti namo.

Namuose pasimeldėme, tylos minute dar kartą prisimename tuos gražius krikščioniškus ir tautinius laikus.

Šiandien, metams praslinkus, mūsų mylima bažnyčia stovi vienui viena, apleista, lyg lietuvė senutė Sibiro taigoje.

Ši bažnyčia mums visiems lietuviams buvo tikėjimo ir tautybės centras. Melsdavomės, Dievuliui dėkodami, melddavomės Dievo prašydami, visi apylinkių lietuviai čia atvykdavo net iš toli. Po šventų Mišių eidavome į bažnyčios žemutinę dalį, ten susitikdavo seniai ir neseniai matytus ir pažįstamus prie kavutės. Visos tautinės šventės ir minėjimai, koncertai, chorai, solistės ir solistai. Pilnutėlė salė. Tarpusavyje žmonės kalbėdavosi kaip bičių avilyje iki programai prasidedant. Pakeldavo mūsų širdis aukštyn tikėjime ir patriotizme, užkurdavo gilesnę meilę ugnimi mūsų nuvargintai Lietuvai. O dabar?

Jau nėra ne tik religinio, bet ir kultūrinio lietuvių centro pietų rytinėje MA valstijoje.

Liūdnai byloja didelė lenta, aukso raidėmis rašanti bažnyčios parдавimą. Uždarame aukcione dar ir šiandien bandoma parduoti mūsų bažnyčią. Pernai pasiteiravau apie pirkimo sąlygas. Galima pirkti tik visus pastatus kartu, mūsų šv. Kazimiero bažnyčią, mokyklą, kur tūks-

tančiai lietuviukų mokėsi, vienuolyną ir kleboniją. Pardavėjas sakė, tikisi gauti ne mažiau kaip 3 milijonus dolerių. Prieš keletą dienų pasiteiravau apie mūsų bažnyčią. Dabar jau viską parduotų už 1,5 milijonų dolerių, gal net pigiau ar pavieniui, gražuolę kleboniją apie 275,000, mokyklą 300,000, vienuolyną už 250,000 ir bažnyčią gal apie 400,000.

Būtų labai gražu ir garbinga, kad atsirastų bent vienas ar keli lietuviai ir nupirktų mūsų bažnyčią, rastume kunigą melstis kartu, vėl švęstume tautines šventes ir pasilinksminti, pasiklausyti „Ažuo-lai žaliuos“...

Gal neatsiras negailestingas pirklys, kuris matys tik dolerius ir didelį pelną pavertus mūsų Šv. Kazimiero bažnyčią į daugiabutį, parduotuves ar sandėlį...

Lietuvoje geri kunigai ir mūsų krikščioniškas tikėjimas išlaikė mus gerai, Dievą ir tėvynę mylinčiais lietuviais, patriotais. Vyskupas Motiejus Valančius, vyskupas Antanas Baranauskas, kunigas ir daraktorius Jagminai. Tie ir daugelis kitų gerų lietuvių uždegė Dievo ir Tėvynės meilę mūsų širdyse. Todėl mes kovojome, priešai mūsų nenugalėjo, mes nepalūžome. Per bažnyčias Lietuvoje buvo steigiamos religinės kartu ir tautinės organizacijos. Kunigai su meile Dievui ir Lietuvai skirdavo daug pastangų ir laiko auklėti Lietuvos žmones, vyrus, moteris ir vaikus, gerbti savo tėvus, mylėti savo artimą kaip pats save, mylėti tėvynę, ginti nuo priešų...

Sukūrė moterų draugijas – tretininkes, pavasarininkes ir t.t.; žurnalus – moterims „Žvaigždė“, jaunimui „Žvaigždutė“ ir kitus. Prisidėjo prie senelių prieglaudų plėtros ir t.t.

Visus garbingus darbus vyskupų ir kunigų Lietuvai čia neaprašysiu, tik trumpai noriu pabrėžti katalikų vyskupų, kunigų, parapijų brangią reikšmę mūsų Lietuvoje. Per tikėjimą mes stiprėjome augančia Tėvynės meile.

Imkime gerą pavyzdį iš žydų: juos vienija tikėjimas, jie nepalūžta, kaip Gibralto uola atlaiko visus puolimus, persekiojimus, žudynes, nes jų Dievas yra ir jų Tėvynė.

O mes, ar išsilaikysime. Manau, kad ne...

DIRVA, 2009 m. rugpjūčio 4 d.

VISAS PASAULIS GERBIA SAVUS

Atminties dieną (Memorial Day) Amerika pagerbė visuose karuose žuvusius, daug dėmesio skyrė per paskutinius trejus karo metus žuvusiems Afganistane ir Irake. Radijo bangomis minėtas kiekvienas žuves, kai kada verkšlenanti motina, žmona ar sesuo prabildavo sielvarto žodžiais. Lenkijoje viešėjęs popiežius Benediktas XVI aplankė buvusią nacių koncentracijos stovyklą, kur buvo nužudyta beveik milijonas viso pasaulio žmonių, bet dauguma nužudytų buvo žydai.

Žydai, kaip ir visada, labai pagarbiai minėjo ir mini holokaustą, jausmingai priminė žydų bendruomenei ir visam pasauliui savo tautos kančias. Žydų, išlikusių po šios tragedijos, šiandien jau labai mažai, bet kiekvienas jų, nors ir gilioje senatvėje, kankinamas skausmų, pasakoja savo tautos, savo šeimos kančias visam pasauliui, vaikams, anūkams, užrašo, kad jų išgyvenimai liktų ne vien žydų istorijos knygose, bet ir viso pasaulio. Palikuonys tęsia tą garbingą tradiciją ir tęs per amžius karta iš kartos, kaip maldą iš lūpų į lūpas. Nulenkime galvą jiems ir mokykimės iš jų papročių, ryžtumo ir atitinkamai įvertinkime mūsų Lietuvos kančias, prie kiekvienos progos skelbkime visam pasauliui drąsiai ir garsiai: „ir mes kentėjome nuo žiaurių okupantų ir tautos išdavikų gyvenusių tarp mūsų“.

Minėjome šešiasdešimt penkerių metų sukaktuves nuo žiaurių 1941 m. birželio 13–15 d. masinių trėmimų, kai mūsų amžinas priešas iš Maskvos, Lietuvoje gyvenusių išdavikų padedamas, ištrėmė per 30,000 lietuvių, pavienių ir šeimų, neatsižvelgiant į sveikatos būklę, amžių. Senukai, vos paeinantys, buvo stumiami, spardomi, mėtomi kaip malkos. Kūdikiai griebiami iš motinų rankų, klykdami krito į gyvulinius vagonus. Okupanto sargybiniai su durtuvais ant šautuvų akylai saugojo kiekvieno judesį, laukė progos ką nors nudurti, kad galėtų būti apdovanotas raudonąja didvyrio žvaigžde.

Jau prieš masinį trėmimą tūkstančiai lietuvių slapstėsi miškuose, trėmimams prasidėjus, dar daugiau bėgo į miškus, nežinodami likimo. Lygiai už savaitės nuo to baisaus Juodojo sekmadienio, birželio 22 dienos ankstyvą sekmadienio rytą prasidėjo karas tarp Vokietijos ir Rusijos. Rusija, garsino savo didžiulę raudonąją armiją kaip nenugali-

mą ir geriausią, bet jau pirmą karo dieną „nenugalimoji“ armija, nukursi ir alkana lyg gaujos suvargusių kolchozininkų su brezentiniais batais it vyžomis, nešvariais nusitrynusiais marškiniais, surištais diržu virš nustumusių plačių kelnių, pasimetusi blaškėsi, ieškodama kelio į „didžiąją tėvynę“, ieškojo ir duonos kąsnio. Pakelė į „rojų“ plėšė, žudė, atiminėjo maistą.

Tą sekmadienio rytą sukilo lietuvių tauta prieš žiaurųjį okupantą. Slapstęsi vyrai ėjo iš miškų su šautuvais, ragino raudonuosius greičiau bėgti. Skubėdami maskoliai vis vien rasdavo laiko žudynėms – Telšių kalėjimo gydytojas Gutmanas atrinko 75 jaunos vyrus, daugiausia mokinius, ir Rainių miškelyje žiauriai mirtinai nukankino. Kodėl kankino? Panevėžyje nužudė gydytojus ir gailęstingąją seselę. Paneriuose, kitose Lietuvos vietose nukankinta, nužudyta keletas tūkstančių lietuvių bailiosios raudonosios armijos ir jos pagalbininkų, išdavikų.

Antrąją karo dieną – birželio 23, raudonieji dar Lietuvoje, vokiečių kariuomenė tik peržengusi sieną, karo įkarštyje tą rytą Lietuvių aktyvistų fronto įgaliotinis L. Prapuolenis per Kauno radiją paskelbė laikinąją Lietuvos Vyriausybę. Ministru pirmininku paskirtas J. Ambrazevičius. Už savaitės Lietuvos Vyriausybė buvo tokios sudėties: ministras pirmininkas ir švietimo ministras – J. Ambrazevičius, krašto apsaugos – St. Raštikis, finansų – J. Matulionis, prekybos ir kontrolės – Pr. Vainauskas, pramonės – A. Damušis, žemės ūkio – B. Vitkus, komunalinio ūkio – V. Žemkalnis-Landsbergis, darbo – J. Pajaujįs, vidaus – J. Šlepetyš, teisingumo M. Mackevičius, susisiekimo – A. Novickis, sveikatos – K. Vencius, maitinimo valdytojas – B. Grudzinskas. Lietuvių aktyvistų fronto įgaliotinis prie Lietuvos vyriausybės buvo L. Prapuolenis.

Lietuvos Vyriausybės pirmas uždavinys buvo tautai prisistatyti anksčiau nei kraštą spėjo užimti vokiečių kariuomenė. Lietuvos Vyriausybė jau birželio 25 dieną paskelbė atsišaukimą į tautą. Atsišaukime pasmerkta bolševikinė okupacija ir komunistinė sistema.

Pareikšta pagarba saviems žuvusiems kovotojams. Deklaruota, kad norime būti nepriklausomi, pasiryžę aukotis ir viską atiduoti Lietuvai.

Deklaraciniai pasisakymai už nepriklausomą Lietuvą, už atsisakymą sovietinės priklausomybės ir komunistinio režimo, už atsisakymą nuo

buvusio autoritetinio režimo. Lietuvos Vyriausybė dėjo visas įmanomas pastangas išlaikyti Lietuvos nepriklausomybę, vokiečiams okupavus Lietuvą. Po daugelio derybų su okupacine vokiečių valdžia, rugpjūčio 5 dieną Vokietijos generalinis komisaras von Renteln kreipėsi į Lietuvos Vyriausybės narius, kaip į tarėjus, ir paskelbė: „aš perėmiau civilinę valdžią, buvusios laisvos Lietuvos valstybės, kaip generalinis komisaras Kaune“. Iš jo kalbos buvo aišku, kad nebelieka jokio pagrindo Lietuvos Vyriausybei bendradarbiauti su okupacine valdžia. Tos pačios dienos posėdyje Lietuvos Vyriausybė nutarė prieš savo valią savo veikimą sustabdyti.

Vokiečiai spaudė naujai susidariusią Lietuvos Vyriausybę, paskelbusią nepriklausomybę, padaryti Lietuvą savo šalininke kare prieš Rusiją. Lietuva liko neįtraukta į karą prieš Rusiją, neįtraukta į nacių sukurtas masines žudynes. Lietuva laukė, kol abi kariaujančios pusės nusilps, kaip po Pirmojo pasaulinio karo – tada atsiras proga atkurti nepriklausomą Lietuvą.

Lietuvai buvo proga pasinaudoti Anglijos Churchill sąmojumi, kai Antrajam karui prasidėjus, jis padarė pagalbos sutartį su sovietais, nors jų labai nekenė, ir pasakė: „mano priešo priešas yra mano geriausias draugas“. Nesvarbu, su kuo darai sutartį, kad nugalėtum priešą. Lietuva liko neutrali karo metu.

Kol raudonieji buvo išvyti iš Lietuvos, per 10,000 sukilėlių žuvo nelygioje kovoje, nelygiai ginkluoti.

Ar mes drįsime viešai pareikšti visai Lietuvai ir visam pasauliui, kad Lietuvos nepriklausomybė buvo paskelbta ir 1941 m. birželio 23 dieną? Nors ir labai trumpai gyvavo nepriklausomybė, bet buvo paskelbta. Tam reikėjo geriausių Lietuvos vyrų, drąsuolių, kuriems Lietuvos laisvė buvo brangesnė nei jų gyvybės.

Ar šių dienų Lietuvos valdžia turės nors dalį, mažą dalelę tokios drąsos paskelbti pasauliui: „ir tada, karo ugnyse, buvome iškovoję nepriklausomybę“. Prieš keletą metų buvo paminėta Antrojo pasaulinio karo sūkuriuose atkurta Lietuvos nepriklausomybė, bandyta skelbti tiesą, bet priešingiems vėjams pučiant, nulinko mūsų vadų be nugaraulių minkštos nugaros. Atšaukė tiesą. Ką galvos Lietuvos jaunimas, skaitydamas apie šių dienų Lietuvos vadus? Juk visos pasaulio valsty-

bės be baimės, su pasididžiavimu, garbingai mini savo nepriklausomybės dienas, niekas nebando to užginčyti, o jei mums kas nors bandytų užginčyti, uždrausti, mes turime griebtis visų priemonių savo garbę apginti, net Tarptautiniame teisme pagalbos reikalauti.

Algis Virvytis

DRAUGAS, 2006 m. birželio 15 d., ketvirtadienis

AR NEUŽMIRŠOME?

Kiekviena save gerbianti tauta mena visus svarbius ir ne tokius svarbius įvykius, susijusius su jų tauta. Tai ugdo meilę tautai. O mes? Nežinau, kada garsiai minėjome, skelbėme pasauliui apie žiaurią mūsų sostinės okupaciją, lietuvių žudynes ir persekiojimus Vilniuje ir jo krašte, bet tikrai žinau, kad kai kurie mūsų atstovai aplanko Pilsudskio kapą jį pagerbti.

Nežinau, ar kada nors minėjome lenkų ultimatumą Lietuvai 1938 metais, rusų spaudimą įsileisti gausią rusų kariuomenę „Lietuvos saugumui“ 1939 metais, ar kasmet minime Stalino ultimatumą Lietuvai 1940 metais? Ar tinkamai minime Birželio 22-ąją, 1941 m. karo pradžią, davusią progą lietuviams, grįžti iš miškų, atsigauti nuo tremties siaubo?

Karas buvo žiaurus ir negailestingas, kaip ir visi karai, bet 1944 metų rudenį karas artėjo prie galo. Iš rytų Lietuvos susispietę bėgliai Žemaitijoje laukė gal kažkokio naujo ginklo vokiečių rankose atmušti rusus, o gal stebuklo, kuris išgelbėtų Lietuvą nuo antros žiaurios okupacijos. Spalio 4 d. prasidėjo raudonųjų antpuolis prie Sedos. Lietuvių savanorių būriai gynė Lietuvą nesėkmingai iki 7-osios. Žuvo daugiau nei šimtas jaunų didvyrių, jie palaidoti Sedos kapinėse. Ar aplankė juos vadai šiais metais, pernai? Mes, paprasti lietuviai, mylintys savo Lietuvą, gerbiame kiekvieną žuvusį ar sužeistą ginant Lietuvą, o mūsų išrinktiems vadams, ar tai nesvarbu?

Šiais metais spalio 4–7 dienomis suėjo 65 metai nuo tos garbingos ir skaudžios dienos prie Sedos. Ar neužmiršome?

Algis Virvytis, Boston, MA

Algis Virvytis

ISTORIJA KARTOJASI TIEMS, KURIE UŽMIRŠTA

Esu tikras, kad Jūs geriau už mane žinote apie mūsų tautiečių nutautėjimą. Skaudu matyti kaip vos koją padėję ant šios žemės lietuviai išsižada lietuviybės, nemokėdami kalbėti angliškai verčia savo vaikus kalbėti tik angliškai – tie vos keletą žodelių išmokę Lietuvos mokykloje.

Kaip skaudu matyti juos nekantriai laukiant tų metų, kada galės gauti Amerikos pilietybę, o gavę ją didžiuojasi ir Amerikos vėliavėlę nešioja ant švarko lapelio, kol vėliavėlė pati nukrenta. O kiek neapsakomo džiaugsmo atsižadėjus lietuviybės tokių tarpe. Baisu.

Nors angliškai dar nepaskaito, bet lietuvių spaudos neima į rankas: „Nėra ką ten skaityti, mums nesvarbu kas Čikagoje ar Detroite darosi, nesvarbu niekas, nors ir Bostone kas būtų“.

Kai kuriuos galima giliau įtraukti į kalbą, tokie nusiskundžia, kad Amerikos lietuvių spaudoje yra permažai pasisakymų Lietuvos valstybės vadų vardu. Yra tik pagyrimai, aprašymai apie gerus darbus... ir t.t.

Prieš tęsiant rašinių pateiksiu truputį žinių apie save ir mano smalsumą, kas buvo ir kas yra Lietuvoje. Buvau laimingas studijuoti istoriją prie garsaus Lietuvos istoriko Tarvydo. Jis išmokė skaityti istorijas, senovės raštus „tarp eilučių“. Primindavo, kad istorijos, bet kokios jos būtų, nėra faktiški raštai, nes visi istorijos rašytojai istoriją perlenkdavo savo tautos naudai. Išmokė niekad neužmiršti istorijos, nes **istorija kartojasi tiems, kurie užmiršta**. Išmokė atrasti logiką politiniuose raštuose, kalbose, todėl dabar rašau pasinaudodamas istoriko Tarvydo dėsniais.

Skaitome apie Lietuvos prezidento džiūgavimus atgaivinus broliškus ryšius su broliais lenkais, gilų rūpestį dėl Amerikos karų Irake ir Afganistane, didžiulės pastangos skleisti demokratiją Ukrainoje, Baltarusijoje, Lietuvą apstatyti raketomis, žinoma, apsaugot Europą nuo rusų puolimų, Atominės elektrinės statybą Lietuvoje, lenkams duodant apie 50 procentų gamybos, o Lietuva užsiims atominių atliekų apsauga porai tūkstančių metų.

Agresyvaus Amerikos prezidento G. W. Bush jaunojo raketomis apsupti Rusiją buvo rusų išprovokavimas, nei viena valstybė nenorėtų būti svetimų raketų apsupta. Gal negreit sužinosime Rusijos konflikto su P. Osetija priežastis. G. W. Bush rėkavo, kaip tai dažnai daro, norėdamas paveikti tuos, kurie jo nenori girdėti. Amerika nusiunčia daug savo „patarėjų“. V. Adamkus skuba kištis į konfliktus, kurie Lietuvos visai neliečia ir be karinės jėgos, kuri duotų jam ramstį. Tuo metu Amerika ir Rusija jau buvo atsistojusios ant karo slenksčio. Nedaug trūko – rusai skubomis privežė tūkstančius raketų aplink P. Osetiją. Ką prezidentas būtų daręs, jei tas nesutarimas būtų sukėlęs trečią, gal paskutinį pasaulio karą? Kai du galiūnai susiremia ragais, mažytis kiškėlis, kaip Lietuva, turi sprukti jiems iš po kojų.

Paskutinėmis savo kadencijos dienomis V. Adamkaus pastangomis atidaroma „lietuvių kalbos mokykla“ Tbilisyje. – Ar tikrai? Kas po tuo mokyklos suolu tūnos? Ar Amerikos diversantai mokantis lietuviškai? Rusai nėra labai kvaili, nes ilgai išsilaikė.

Per dešimt metų V. Adamkaus prezidentavimą labai mažai kritikos jo darbams. Amerikos lietuvių spauda tylėjo, nenorėdama sumenkinti V. Adamkaus prezidentavimo. Dabar V. Adamkui baigus kadenciją yra labai sunku suprasti, kodėl yra daug lietuvių nepatenkintų jo darbu.

„Bus sunki senatvė ir vienatvė“ – Adamkų neramina. Tai tiesa, nes Lietuvai nieko konkretaus nepadarė, slėpdamas prieš agentus, sudarydamas Lietuvos Genocido Tyrimo Centrą iš daug svetimtaučių, pakeitimas geriausio tų laikų Lietuvos Švietimo ministro, tokiu, kuris nedrąsiai kalbėjo apie tautiškumą. Kultūros ministru paskyrė rusą, rusiškų dainų dainininką, kuris buvo išjuoktas iš „sosto“. Kritikos buvo, yra ir bus dar labai daug ir jo darbų pasekmes Lietuva ilgai jaus.

V. Adamkus, daug metų gyvenęs Amerikoje, labai gerai turėjo žinoti, kai patenki į valstybines aukštesnes tarnybas, apsigyveni su visa šeima „Stikliniame name“. Visi stebės, žiūrės, kada eini gult, ką veiki per dienas, kada dantis valai ir t.t. O jei norėjo būti pamiltas visos Lietuvos, reikėjo dirbti tik vien visai Lietuvai ir niekam kitam.

Net neturtingi tėvai turi mokėti mokesčius už pienelį ir duonelę. Čia yra beširdiškas liaudies skriaudimas, kai turtuolių milijoninės pilys su sargybiniais, vilos, prabangūs automobiliai neapmokestinti, o pienas

ir duonelė yra būtina ir kasdien reikalinga vargšo šeimai, vaikams yra apmokestinama, baisu. O valdžios vyrai tegu patys pasirūpina kelione į savas minkštas kėdes, autobusai kursuoja, turi kojas – pėsčiomis, dviračiais ir t.t., bet ne liaudies nualinimo skolon.

Nebandysiu išvardinti visų nemalonumų, bet esu tikras, jei lietuvių užsienio spauda būtų skyrusi atitinkamą dėmesį, tinkamą kritiką, šiandien V. Adamkus jaustųsi geriau ir Lietuvoje būtų daug geresnis gyvenimas.

Savo artimų, pažįstamų ir savo vardu maloniai prašyčiau ateityje tinkamai įvertinti, kritikuoti ir kur reikia pagirti mūsų naują prezidentę Dalią Grybauskaitę.

ŠIANDIENINĖ LIETUVIŲ KALBA

„Turėjau labai gerą reisą – ekspandinau savo žiemos vekeišiną, vizitavau keletą kountrių – first aplankiau relativus USA, ten yra unkulis, turi fermą, keletą žirgų, tą dieną mērė turėjo kumeliuką. Turi vištų. Auntė pietums nuplukino čikiną kičenyje. Pabroilintas čikenas buvo marvelous, o unkuliai delišius fruitai unkulio gardene prirėipnę – tokių dar nebuvau teistinus...“

USA, kaip kountry, nelabai laikinau, muč trėš, konteineriai perpildyti su stinkačiu mekdanaldo džionk fūdu. Žmonės prasatai apsirengę, lyg visa country būtų juodadarbių kountry. Mūsų viladžio kindregsar-teno techerkos stailingsnės.

Grįžtant namo padariau stopą Frankrurt airpote Germanijoje. Netoli gyvenanti tantė su unkuliu ir kuzinu parsivežė į savo hauzą – ten viskas tik zauber ir šainy. Vokietijoje viskas in ordnung ir zauber, germani padarė labai gerą impresiją... Pasakoją Ms. Barbi

Baigėsi ekstendet vakeišinai, vėl šaltas Vilnius ir nekultūringi lietuviai, nemokšos – šneka senoviška kalbą, nemodernėja, nematę pasaulio“...

Neiškentęs paklausiau: „kodėl taip kalbi, kodėl tiek daug svetimų žodžių net iš dviejų svetimų kalbų“?

„Intelligent žmonės mokantis foreign languages laikina taip kalbėti, visi matosi, kad esi edukated, inteligentas, dabar tokia saile taip kalbėti“...

Pasakojo būsima istorikė. Gaila, kad dauguma aukštesnes mokyklas lanę panašiai galvoja ir elgiasi. Nebenorėjau daugiau ją varginti, supratau jos tuščią puikybę.

Mokinės Barbės pasakomijų vertimas į lietuvių kalbą. Pailginusi savo žiemos atostogas turėjau labai gerą kelionę, aplankau keletą valstybių – pirma aplankiau gimines JAV. Ten yra dėdė, turi ūkį, keletą žirgų. Tą dieną kumelė atsivedė kumeliuką. Turi vištų. Teta pietums virtuvėje nupėšė vištą. Kepta višta buvo gardi, o reto gardumo dėdes sode prinokę vaisiai – tokių dar nebuvau ragavusi...

JAV, kaip kraštas nelabai patiko, daug šiukšlių, talpintuvai perpildyti dvokiančiu McDonalds pigaus maisto likučiais. Žmonės rengiasi blogai, lyg visas kraštas būtų juodadarbių kraštas. Mūsų kaimo vaikų darželio mokytojos gražiau apsirengę.

Grįžtant namo likau Frankfurto oro uoste. Netoli gyvenanti teta su dėde ir pussesere parsivežė į savo namus – ten viskas tik švara ir žvilga. Vokietijoje viskas tvarkinga ir švaru, vokiečiai padarė labai gerą įspūdį.

Baigėsi prailgintos atostogos, vėl šaltas Vilnius ir nekultūringi lietuviai, nemokšos, šneka senoviška lietuvių kalba, nepažangūs, nematę pasaulio...

Algis Virvytis

PRITARIU, TAISYKIME SAVO KALBĄ

„Draugo“, 2006 m. lapkričio 22 d. laiškų skyriuje buvo malonu rasti Kęstučio Ječiaus rašinį „Pravesti – inicijuoti“, kuriuo raginama pakeisti „inicijuoti“ lietuvišku žodžiu.

Tai yra labai girtinas paraginimas, kokių spaudoje mažai randame. Skaitant K. Ječiaus laišką, tuoj į akis rėžia kiti svetimžodžiai, prie kurių jis jau priprato ir juos naudoja, kaip grynus lietuviškus žodžius, t.y.: „standartus, rekomenduoti, programos, organizacijoje, procedūrą“.

K. Ječiau, gal reikėtų ir tuos Jūsų vartojamus svetimžodžius pakeisti lietuviškais?

Bet ir „Draugo“ laikraštis dar vis vien naudoja svetimžodžius skyriuje „Laiškai, nuomonės, komentarai“. Iš to matome, kad „Draugas“ nelabai stengiasi lietuvininti svetimžodžius, vartodami žodį „komentarai“.

Algis Virvytis, Boston, MA

Pastaba. Kartais mes „iš didelio rašto, išeiname iš krašto“. Taip yra ir su kai kuriais tarptautiniais žodžiais, kurie jau giliai – ir legaliai – įleidę šaknis į mūsų kalbą, vartotini, neturi lietuviškų atitikmenų. Tad pagaliau darykime skirtumą tarp bereikalingų hibridų, kuriais dabar taip gausiai teršiama mūsų kalba, ir priimtinių, „įsipilietinusių“ tarptautinių žodžių. O kuo pakeisime telefoną, televiziją, automobilį, programą, na, ir komentarą? **Redakcija** (beje, ir tas žodis nelietuviškas...)

ISTORIJOS NEŽINANTIS PRAŽŪVA

2009 m. lapkričio 16 d. lenkų, ukrainiečių ir lietuvių pasirašyta sutartis (Ketinimų protokolas dėl jungtinės Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos brigados LITPOLUKRBRIG steigimo – Red.) apsiginti nuo rusų gal jau bus paskutinė sutartis su lenkais.

Matyti, kad Lietuvos Krašto pasaulio ministrė Rasa Juknevičienė nežino istorijos. Pasirašydama sutartį ji plačiai atidarė duris Trojos arkliui. Sutartyje nurodoma, kad Lietuvoje per mažai eilinių karių, o karininkų per daug, todėl Lenkija parūpins milijoną karių. Tarp jų bus užsimaskavusių diversantų, šnipų, aukšto rango karininkų, kurie lengvai galėtų okupuoti Lietuvą.

Įsileidome kartą rusus bendrai savigynai, netrukus visa Lietuva buvo okupuota. Ar R. Juknevičienė nemato panašumo? Norėčiau sulaukti greito Prezidentės Grybauskaitės paaiškinimo ir veiksmo.

Algis Virvytis, Boston, MA

„LIETUVIŲ BALSUI“ AČIŪ!

Ilgai neužmiršime *Lietuvių balso*, kuris per daugelį metų tiekė mums labai daug pasaulio žinių, gilaus mąstymo rašinių, nuomonių iš įvairiausių šaltinių. Buvo nešališkas, neparapijinis, nepartinis, ko mums dabar vėl pritrūks. Ar kas galės užpildyti šią milžinišką spragą?

Ačiū visiems sumanėliams sukurti tokį vertingą laikraštį, *Lietuvių balsą*, ačiū redaktoriui, kuris buvo nepalaužiamas bešališkas.

Su gailėsčiu tariau Jums visiems, kurie nepriklausomai nuo įtakų, atlikote šį vertingą darbą mums visiems lietuviams, Lietuvoje ir užsienyje. Lūdnai tariau sudiev, su didele pagarba.

Algis Virvytis, Boston, MD

NEPATIKO – PERSIKĖLIAU

Prieš keletą dienų „Drauge“ skaičiau rašinį, kur autorius skundėsi lenkų, žydų ir čekėnų sunkiu gyvenimu Lietuvoje. Gaila, kad tą „Draugo“ numerį kažkur padėjau, nerandu, todėl negaliu nurodyti rašytojo pavardės ir „Draugo“ numerio (I. Melianas „Kada lenkiškumas reiškia lojalumą Rusijai?, „Draugas, 2009 m. birželio 17 d. – Red.).

Nuostabu, kad dar ir šiandien yra Lietuvoje gyvenančių svetimtaucių, kurie nepatenkinti gyvenimu Lietuvoje, nuolat skundžiasi, prikaišioja. Esu tikras, kad jiems niekur nėra geriau kaip Lietuvoje, nes radę geresnę vietą, tuoj persikeltų. Yra ir lietuvių, kurie nepatenkinti gyvenimu Lietuvoje – jie išvažiuoja kitur gyventi. Lietuva negali visų patenkinti.

Kartą išsinuomavau gerą butą labai gražiame pastate, švarioje apylinkėje. Atėjo savaitgalis, kaimynai šalia ir virš manęs „šventė“: griaudė muzika, langai drebėjo, virš manęs šokiai, dainos – iki aušros. Įrašiau į garso juostą, vėlyvą rytą nuėjau į nuomavimo biurą, pagrojuo nakties pasilinksminimus ir paprašiau atleisti nuo nuomos. Atleido. Suradau namą ramioje apylinkėje, nusipirkau ir šiandien gyvenu ramiai.

Todėl nuoširdžiai patariu visiems svečiams, nepatenkintiems gyvenimu Lietuvoje, pakeisti gyvenamą vietą. Nereikia bandyti pakeisti

lietuvių gyvenimo būdo, galvojimo ir Lietuvos istorijos, kuri yra labai sena. Mes esame sena tauta su tūkstantmečiais papročiais.

Lietuvos istoriniai įvykiai su lenkais Lietuvai labai skausmingi. Lietuva labai daug nukentėjo, prarasdama sostinę, senas Lietuvos gyvenvietes. Lietuviai, patekę į lenkų okupuotas Lietuvos žemes, labai skaudžiai nukentėjo. O kur lenkų ultimatumai, grasinimai. Dar nė vieno atsiprašymo žodelio iš lenkų negirdėjom, tik aimanavimus. Apie kompensacijas Lietuvai. – nėra kalbos. (Dėl žydų ir čekėnų nusiskundimų nekalbėsiu, čia kitokie reikalai, bet istorijos mes negalime užmiršti, kaip žydai ir čekėnai neužmiršta. Nes, kas istorijos nežino, istoriją užmiršta, kartoja ją.)

Taigi visi, kurie esate nepatenkinti gyvenimu Lietuvoje, kelkitės ten, kur geriau. Nupirksime bilietus, padėsime supakuoti gėrybes, gal Lietuvoje išgytas. Mandagus svečias neprikaišioja šeimininkei, bet gražiai padėkojęs atsisveikina.

Amerika margesnė nei genys. Jei ji bandytų prisitaikyti, pataikauti kiekvienai tautos grupei, Amerika būtų seniai subyrėjusi. Prisiminkime Babelio bokštą, kai žmonės, kalbėdami skirtingomis kalbomis, skirtingų papročių, statė tą bokštą. Bokštas sugriuvo.

Algis Virvytis, Boston, MA

NUDŽIUGAU... PER ANKSTI

Draugas, kovo 18, puslapis 2 „Emilijos Platerytės būreliui – 25!“

Padedu *Draugą* ir džiaugsmingai susimąstau: labai malonu, kad mūsų herojė Platerytė gerbia ir garsina jaunuoliai. Nedaug tautų gali girtis tokiomis herojėmis kaip mūsų Lietuvos Platerytė...

Su smalsumu čiumpu *Draugą* ir pradėdau skaityti: saulėtą, gražią 2008 m. lapkričio 2 dieną „Emiliūtės“ šventė savo būrelio 25-metį... Perskaitau iki paskutinio žodelio bet nei vienu žodeliu nepaminėta Platerytės kilnūs darbai Lietuvai, nepaminėta jos kilmė... Gaila, kad tik Jos, Emilijos Platerytės garsus vardas naudojamas tokiame mažame mergaičių būrelyje. Kodėl negalėtų ta brangi mums pavardė ir vardas

būti plačiai gerbiamas, garsinamas visam pasauliui, o ne tik mažame mergaičių būryje?

Kodėl neturime viešų metinių minėjimų pagerbti ir pagarsinti, mūsų herojų? Kodėl gausios organizacijos, klubai, tautiniai pastatai nepavadinami Jos vardu?

Taip, nudžiugau per anksti, bet pasinaudodamas šia gera proga nuoširdžiai raginu seses „Emiliūtės“, brolius skautus, visus ateitininkus, šaulius, visas organizacijas kelti lietuvišką patriotizmą, kuris iš baimės slepiamas, nes kas nors tautiškumą gali pavadinti **nacionalizmu**.

Yra labai daug Lietuvai garbingų datų, kurias reikia minėti kasmet, aiškiai ir drąsiai kelti ne vien Lietuvoje, bet ir visame pasaulyje, kur yra lietuvių.

Rekomenduočiau minėti gedulo dieną – **Lietuvos unija su Lenkija**.

Patriotinėmis dienomis sukilimai prieš Rusijos carinę okupaciją 1836 ir 1863 metais labai svarbų vaidmenį turėjo Emiliūtė. Minėti Lietuvos Nepriklausomybės dieną, Vasario 16. Dar ir šiais laikais yra mokyklų Lietuvoje, kur jaunimas švenčia Valentino dieną, nes gali pasilinksminti be atsakomybės ir priežiūros. Būtinai minėti ir priminti mūsų sostinės Vilniaus okupacijos dieną, Klaipėdos prijungimo dieną, Lietuvos kariuomenės dieną, 1938 metų lenkų ultimatumo dieną, Molotovo-Ribentropo sąmokslą dieną, Komunistinės Rusijos okupaciją, Birželio 15 dieną (1940), Juodąjį Savaitgalį – masinius trėmimus, Birželio 13–15 (1941) dienas, Antrojo karo pradžią – Birželio 22 dieną, Birželio 23 dieną sukilimas prieš stalininę okupaciją, Birželio 24–25 dienas – Rainių kankinių dieną.

Spalio 10 – 1944 metų kovos už Lietuvą su sovietais prie Sedos. Partizanų sambūrių ir kovų dienas, paskutinio partizano nužudymo dieną, didžiųjų masinių tremčių dienas, Kovo 11, sukilimo dėl Nepriklausomybės dieną ir t.t.

Turime labai daug vertingų paminėtinų dienų ir tik per savo tautos gerbimą ir parodytą meilę išauginsime patriotizmą, kurio mums reikia kaip oro ir vandens, kad išliktume, augtume ir stiprėtume. Suprantama, kad yra ir bus tokių, kuriems tas nepatiks, bet ar mes galime visų norus patenkinti? Ir man daug kas nepatinka, bet nebandysiu pakeisti. Dirbkime dėl Lietuvos garbės ir gerovės.

Jei Amerika galėjo savo katilė ištirpinti mases įvairaus plauko, įvairių tautybių, spalvų, tikėjimų žmones į nacionalinę Ameriką, mums būtų lengviau tai padaryti iš savų tautiečių.

Labai krenta į akis amerikoniškas tautiškas: vėliavos ant valstybinių įstaigų, gamyklų, parduotuvių vėliavos, muzikantai, šokėjos gatvėse marširuoja balti ir juodi su amerikoniškais dryžuotomis aprangomis, net maži vaikiukai su vėliavėlėmis rankose, o mes? Kodėl negerbiame, savo tautos, tautos simbolių? Gal mus okupantai ar gyvenimas kitur paveikę, vietinis nacionalizmas persunkė mus, kad užmiršome kas esame?

Susimąstykime ir nebijokime būti tautiniais lietuviais. Kai tautiškas dings kartu dings ir mūsų maža Lietuva.

Algis Virvytis

DIRVA, 2009 m. balandžio 21 d.

PRIE SURŪDIJUSIŲ HIDRANTŲ...

Spaudoje skaitome nesąmoningus reikalavimus – dviem kalbom pasai Lietuvoje gyvenantiems kitataučiams turintiems ir gaunantiems didesnės teisės ir privilegijas už lietuvius, kurie ir jų senuoliai virš tūkstančio metų kovojo ir žuvo už nuolat mažėjančią Lietuvos teritoriją.

Reikalavimas yra – pasai dviejų tautų, Lietuvių ir kitataučių kalbomis. Sutikus rašyti pasus dvejomis kalbomis neužtektų to vien lenkamis, nes rusai to pat reikalautų ir taip pat mūsų kaimynai latviai, estai, vokiečiai ir net kiniečiai, indai, graikai, žydai ir t.t.

Mums priėmus tą nesąmonę būtinai reikėtų pakeisti mūsų alfabetą, pridėti viso pasaulio alfabetus. Išmokinti visus lietuvius tuos raidynus ir jų tarmę...

Paimkime Ameriką, kuri garbina save dėl tolerancijos, viso pasaulio norų ir troškimo supratimo, bet dviem kalbom pasai nėra išduodami. Labai daug lietuviškų pavardžių ir vardų yra taip suamerikoninta, kad ir nebegalima surasti kilmės.

Nėra nei lietuviškų š, č, a, e, į, u, ū ir t.t., vokiškos raidės su dviem taškiukais virš raidės – umliautai – nerašo, lenkiškų raidžių su rams-

tančiomis lazdelėmis nėra, o jei kas toje demokratinėje Amerikoje bandytų prakišti šį įstatymą pavardes rašyti svetimšalių raidynu būtų daugelio metų pajuokos objektu.

Nebūkime tas surūdijęs gatvės hidrantas prie kurio sustoja visi gatvės šunys, nebūkime nulinkęs medis ant kurio visos ožkos ir ožiai lipa...

Algis Virvytis

DIRVA, 2009 m. gegužės 5 d.

KOKIO PREZIDENTO / PREZIDENTĖS MUMS REIKIA?

Jau daug – perdaug metų visą Lietuvą ir lietuvius vargina nevykę valdovai. Neišvardinsiu nei kelių, nei visų nesklandumų, kurie Lietuvai buvo kenksmingi, išvardinsiu tik tai kokio prezidento/prezidentės mums būtinai reikia.

Mums reikia Žmogaus lietuvių patrioto kilusio iš patriotiškų lietuviškų gerų šaknų, pasiryžusį ginti Lietuvą nuo priešų iš lauko ir vidaus, reikalui esant galėtų galvą už Lietuvą guldyti. Reikia žmogaus gudraus ir apsakraus ūkvedžio, kad apsaugotų Lietuvos turtus, žmogaus kuris labai gerai žino istoriją ir mūsų istorinius priešus. Žmogaus, kuris nepasiduotų užsienio melagingiems ir tušties pažadams, neišviltų į užsienio politiką, kur Lietuva neturi jokių interesų ir „svorio“ – gelbėjimas Gruzijos – vaikiškas žaidimas su degtukais. Neįsileisti jokių Amerikos kalinių, neprisidėkime prie karo nusikaltėlių. Visą kariuomenę iš Irako ir Afganistano sugražinti, mums tas perdaug brangiai kainuoja ir dar brangiau kainuos.

Visa šalpa skirta tik Lietuvos reikalams, pirmoje eilėje būtų statomi Lietuvos mokslai, o ne krepšinis. Vystyti vietos pramonę, apsaugoti Lietuvos ūkius ir mažas prekybas nuo globalizmo. Ištirti gresiantį pavojų statant naują AE Lietuvoje. Rasti vietą atliekoms saugoti tūkstantį metų. Elektros linija per Lietuvą ištirti visus plusus ir minusus. Bandyti visas priemones atgauti Mažeikių naftą. Be gailės bausti nusikaltėlius prieš Lietuvą ir lietuvius – visus KGB, stribus,

rusų karininkus paviešinti, bausti sukčius bankuose, įmonėse, statybose, bausti tuos kurie atsiveža iš užsienio darbininkus atimdami darbus lietuviams. Apsiriboti mažumų reikalavimų ir norų klausimų. Jiems visada bus permažai, kaip Amerikos prezidentas Truman rašė – jiems visada permažai, kai išmeti per duris, per langus lipa, kai tuo tarpu estai, latviai ir lietuviai kantriai viską neša.

Daug sunkaus ir atsakingo darbo bus naujam prezidentui / prezidentei jei turės gero noro Lietuvą išgelbėti nuo pražūties tikrai išgelbės su gerų lietuvių pagalba ir protingais, gerais lietuviiais patarėjais.

Melskimės už naują prezidentą/prezidentę, kad Dievulis duotų neišsemiamos stiprybės ir sumanumų.

Algis Virvytis

DIRVA, 2009 m. gegužės 19 d.

SENOJI EUROPA PRIEŠINASI

Kai vienam dideliame Amerikos „karo vanagui“ – politikui nepasisekė savo kalbomis ir piešiniukais įtikinti Europos didžiųjų karo priešininkų politikas įsikarščiaavęs leptelėjo „senoji Europa“ nieko neišmano. Tai parodo, kaip karščiuoja Amerikos vadai trokšdami karo. Vienas Europos karo priešininkų politikas patarė „jaunai Amerikai“ pasimokinti iš senosios Europos patirties“. Tai tikra tiesa.

Dar ir šiandien vokiečiai prisimena karą ant jų žemės, prisimena kaip prieš 60 metų sąjungininkai Amerikos vedami subombardavo Kassel, kur per vieną naktį 10,000 žmonių, tarp jų 2,000 kūdikių ir vaikų sudegė. Didžiųjų Kassel kapinių nuošalioje vietoje masiniame kape palaidota 6,000 sudegusiųjų neatpažintų kūnai, kiti buvo artimųjų palaidoti atskirai. Likę gyvi stebėjosi kokie maži yra sudegusių žmonių kūnai. Kassel po karo atstatytas kaip modernus miestas, bet „be veido“ kaip ir kiti.

Dresden, artėjant karo pabaigai, per tris dienas ir naktis bombarduotas pakaitomis ardomomis ir padegamomis bombomis. Tai sudarė iki tol nematytas ugnies audras kuriose sudegė 80,000 žmonių. Daug lietuvių ten labai skausmingai baigė savo sunkią bėglio kelionę nuo

bolševizmo. Dresden buvo mokslų, kultūros, meno ir muziejų miestas be reikšmingos karo pramonės.

Essen, Dortmund, Pfozhreim, Hamburg, Berlin ir kiti 161 Vokietijos miestų per du su puse metų buvo sunaikinti, sudeginti, žuvo 650,000 gyventojų, vaikai, moterys... Vokiečiai prisimena, kad prie Stalingrad kautynėse žuvo 300,000 vokiečių karių, 100,000 pateko rusų belaisvėn. Labai maža dalelė suvargusių ir ligotų po ilgų vergijos metų Rusijoje grįžo Vokietijon. Rusijoje amžinai liko (mirė) 1,952,000 karo belaisvių.

Prisimena jie, kaip paskutinėmis karo dienomis rusai nuskandino Raudonojo Kryžiaus laivą, pilną karo pabėgėlių iš Prūsijos, daugumoje buvo moterys ir vaikai.

Prisimena rusų žiaurumus Rytų ir Vakarų Prūsijoje kur buvo žudoma visi iš eilės, išniekinamos mergaitės nuo 9 metų ir net 90 metų senutės. Kraujas tekėjo jų kojomis.

Prisimena, kaip Dievo stebuklu likę gyvi našlaičiai – nuskurę ir alkani ėjo į Lietuvą elgetauti. Prisimena kur daug, daug tūkstančių vokiečių karo belaisvių Amerikonų globoje jau karui pasibaigus buvo badu ir troškuliu marinami nors Dunojaus upė buvo tik už šimto žingsnių, plikame lauke be medicininės pagalbos ir be pastogės Amerikos generolo D. Eisenhower akimis bereikalinga mirtis. (Skaitykite knygą „Other Losses“ autorius James Bacque, spausdinta 1989 Stoddart Publishing co. Ltd. Canada. šios knygos Amerikoje nėra, Kanadoje dar galima rasti).

Tie prisiminimai ir dar daug kitų vokiečių sielas slegia. Jie labai jautrūs tam. Vokiečiams kiekviena proga dar ir šiandien yra prikišamas holokaustas, lyg tai kiekvienas vokietis yra tuo kaltas, lyg kiekvienas vokietis apie tai žinojo ir kiekvienas galėjo sustabdyti Hitlerį. Net dabar gimusiai kartai yra prikišama kaltė. Jei progos nėra holokaustą prikaišioti, proga yra sudaroma. Tai vokiečiams labai įkyrėjo.

Vokiečiai jokių būdu negali pritarti karui prieš Iraką, kad irakiečių istoriniai miestai, seniausia civilizacija būtų sunaikinta, sudeginta vien dėl Amerikos mažo „draugo“, kuris Amerikai labai brangiai kainuoja.

Ir vėl Amerika vadovaus žiauriam puolimui, kaip prieš vokiečių miestus, kur žus daug tūkstančių gyventojų, dauguma moterys, vaikai ir senukai. Vokiečiai tiki, kad be žudynių, taikos būdu galima atsiekti daug daugiau nei žudant ir naikinant.

Po karo vokiečiai prisiekė: „Karo iš Vokietijos žemės niekad nebus!“ Tos priežastys ir dar daug kitų verčia vokiečius – 80 procentų karui priešintis.

Prancūzai priešinas karui, nes jie matė karo pasekmes Vietname, kur apsupime žuvo 6,000 legionierių. Daugumas jų buvo svetimtaučiai. Prancūzai prisimena karo žiaurumus Afrikoje. Karui prieš Iraką Amerika vadovaus, nurodinės, viskas turės būti kaip ji sako. Šis karas yra dėl užvaldymo naftos šaltinių, santykių suardymo tarp arabų.

Prancūzams nepatiko pokario metais Amerikos kišimasis į jų vidaus ir užsienio politiką, nepatiko Amerikos pastangos suamerikoninti Prancūziją. Jau tada buvo matoma trintis. Žinoma, kad yra dar ir kitų priežasčių.

Kinija taip, kaip ir Rusija, nori stabdyti kiek tik įmanoma, Amerikos įsigalėjimą pasaulyje. Jei kinai matytų naudos sau, jie net nemirktelėtų pritartų Irako sunaikinimui.

Visi karai planuojami geriausių generolų, prasideda pagal pačius geriausius planus ir suplanuota ateitimi, bet karai niekad nesibaigia pagal geriausius agresoriaus planus. Net ir naivuoliai žino, kad išėję į karą ne visi grįžta. Kas gali paaukoti savo artimo, ar, kad ir nepažįstamo žmogaus gyvybę? Kas drįsta vaidinti Dievą?

Taikos ne tik Viduriniuose Rytuose, bet ir visame pasaulyje nebus, partizanai – teroristais vadinami, siautės, kol nesibaigs grobuoniški veiksmai prieš palestiniečius, kol izraelitai nepaliks okupuotų žemių, neatšauks kolonistus, kol 1948 metais išstremti palestiniečiai negalės grįžti savon tėvynėn gyventi normalų gyvenimą, tol ramybės ant žemės nebus.

A. Virvytis

GELBĖKIME LIETUVYBĘ

Bėga mėnesiai, metai, jau antra dešimtis persirito į kitą pusę, kai esame nepriklausomi nuo pavergėjo, neturėtume bijoti jo, bet ar daug padaryta, lietuvių kalbą tobulinant, išvalant nuo svetimžodžių? Ar jauniems lietuviams ižiebėme kibirkštėlę meilės ir pagarbos savai kalbai, lietuviškom pavardėms, vardams, pavadinimams ir t.t.? Klausime savęs.

Dažnai pastebime lietuvi užsienyje pernakt suamerikonėjus, virtusį italų ar net lenku. Klausimas kyla – kodėl lietuvius yra nepatenkintas savimi, likti lietuviu bet kur pasaulyje? Esu įsitikinęs, kad toks lietuvis nuo jaunų dienų buvo paveiktas svetimtaučių įtakos. Daugumai lietuvių įtaką darė rusai per rusų kalbos ir istorijos pamokas. Nors nuo istorinių laikų rusai pasižymi, kaip neatsakingų, tinginių, alkoholikų ir sukčių kraštas, žinoma nuo istorinių laikų, kai išalkę maskoliai užuot dirbė savo derlingas žemes, užpuldinėdavo kaimynus, nes apiplėšti tautą yra lengviau nei kasdien triūsti savose žemėse. Jie yra blogas pavyzdys visiems, todėl mes turime jaustis aukštesni už juos. Užsieniuose randame daug sudarytų gražių lietuviškų pavardžių ir vardų: Ad-s, Ba-ry, Che-nut, Dav-son, Gr-b, M-nn, Nr-rr, Yu-stone ir t.t.

Minint pavardes, vardus, norėčiau duoti vieną labai gerą pavyzdį: Amerikos vergai, Afrikos džiunglėse sugaudyti negrai, beraščiai, bemoksliai, Amerikon atvežti dirbti sunkius darbus, niekas nemokė jų anglų kalbos, rašybos, istorijos. Per visą vergiją jie buvo tamsi, pigi darbo jėga. Savininkai juos pardavė, pirkto, mainė. Davė savo pavardes, pagal jas buvo žinoma, kam vergas priklausė. Išlaisvinti juodieji vergai pradėjo domėtis savo kilme, savo prosenelių vardais ir, laikui bėgant, keitė vergijoje duotus pavadinimus į afrikietiškas pavardes ir vardus. Daugelis jų didžiuojasi savo kilme, nors gal labai retas žino, iš kur kilęs.

Labai gaila, kad tarp mūsų yra tokių, kurie bijo likti tuo, kuo yra gimę, kuo gimę senoliai, prosenoliai per tūkstančius metų. Kodėl? Stoka tautiško auklėjimo, nes per 50 metų vergijos istoriją mokė Maskvos „istorikai“, kad išaukštintų rusus, nužemintų lietuvius. Lietuvių kalbos mokytojai buvo okupantų paveikti, tikybos pamokų mokyklose nebuvo, tautinės ir religinės organizacijos buvo uždraustos. Iš kur jaunimas galėjo semtis tautiškos dvasios? Namuose tėvai bijojo apie tuos šventus dalykus kalbėti su vaikais, kad jie neprasitartų savo draugams. Visi žinojo, kad tai būtų pavadinta priešvalstybine veikla ir visa šeima per naktį būtų pakeliui į Sibirą.

Yra daugybė gražių lietuviškų pavardžių, senovėje iškraipytų, pridodant lenkiškas, rusiškas ar kitokias galūnes. Tą klaidą, kurią padarė proseneliai, turėtų kuo skubiau pataisyti – gražinkime lietuviškų pavardžių grožį.

Miestų pavadinimus, vardus, pavardes pradedame rašyti didžiąja, bet mėnesių, savaičių pavadinimus rašome iš mažosios raidės – sausis, vasaris... pirmadienis, antradienis... Ar nebūtų tinkamiau – Sausis, Pirmadienis...? Rašant datas, Balandžio 15, 06, ar nebūtų tiksliau – 15 Balandžio, 06. Pradedant su diena, mėnesiu ir baigiant metais?

Žmonių sąrašus sudarome pirma rašydami vardą, po to pavardę, pvz.: Zigmas Adomaitis, Saulius Daukantas, Antanas Klimas, Rūta Tūmaitė, Antanas Žukas.

Ar nebūtų patogiau:

Adomaitis Zigmas, Daukantas Saulius, Klimas Antanas, Tūmaitė Rūta, Žukas Antanas.

Rašant pavardę pirma, o po jos vardą labai palengvintų ieškant asmens, ypač kai sąrašai ilgi ir jų daug.

Sąrašuose ieškodami asmens, pirma ieškome pavardės, nes pavardė yra pagrindinis asmens įrodymas, o antroje eilėje prie tos pavardės ieškome atitinkamo vardo. Kviečiu visus lietuvius – gelbėkime lietuviybę.

Algis Virvytis, Boston, MA

KAIP PAVADINTI? ŠVENTVAGYSTE?

Skaitant „Lietuvos Aido“ numerį 100 į akis krito rašinys – „Likvi-duota koplyčia genocido aukoms atminti buvusiuose KGB rūmuose“.

„...Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, nuo komunizmo nukentėję pagerbti ir atminti komunizmo aukas, KGB rūmų antro aukšto fojė įkūrė koplyčią su altoriumi, šventais paveikslais. Koplyčia buvo apšventinta. Joje rinkdavosi Lietuvoje ir užsienyje gyvenantys žmonės pasimelsti, susikaupti, prisiminti baisius laikus. Buvo ruošiami minėjimai. Viskas ėjo sklandžiai ir darniai iki balandžio 15 dienos. Tą dieną atėję pasimelsti žmonės rado koplyčią be altoriaus, be šventųjų paveikslų, be Lietuvos vėliavos ir visko, kas koplyčiai priklausė...“

Perskaičius išniekinimo pranešimą, suskaudo širdis, nejaugi šėtono Stalino ir jo budelių dvasia dar gyva? Stalino ir jo įpėdinių laikais šventos vietos buvo niekinamos ir naikinamos, bet dabar, šiandien,

laisvoje Lietuvoje – neįtikėtina. Kas drįstų tokį niekšišką nusikaltimą prieš Lietuvos kankinius padaryti? Skaitau toliau: „pradėjus paiešką buvo nustatyta, jog ją išardė Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (LGGRTC) ūkvedys Jonas Kalinauskas su savo darbininkais generalinės direktorės Dalios Kuodytės nurodymu“. D. Kuodytė prisipažino, kad davusi įsakymą koplyčią uždaryti, bet nepasakė tikslo, tik kartojė: „Koplyčiai ten ne vieta“...

D. Kuodytė negalėjo paaiškinti kodėl įvykdė tą šventvagystę.

Vyriausiasis Lietuvos prokuroras turi iširti šį šventvagišką koplyčios išniekinimą ir atitinkamai nubauti to niekšiško darbo vadovybę ir vykdytojus. D. Kuodytė savo šiukščiu elgesiu įžeidė kiekvieno gero lietuivio dvasią. Ji neverta šių garbingų ir atsakingų pareigų.

Viso pasaulio lietuviai su aštria vanago akimi stebėjime šio šlykštaus šventvagiško išniekinimo eigą. Stebėjime kokie stabai užims mūsų šventyklą. D. Kuodyte, prašau nebandyk šioje lietuviams šventoje vietoje įkurti svetimus dievus.

A. Virvytis, Bridgewater, MA

MINĖKIME JUODO KASPINO – SPALIO 4 DIENĄ

1944 metais vasaros pradžioje į Lietuvą iš rytų slinko mirtį nešantis raudonas slibinas. Iš paskos sekė gaujos žudikų: Sniečkus, Venclova, Raslanas, Šifri Feivel, Leiba Belkė ir tūkstančiai kitų. Lietuviai prisimindami bolševikų žiaurumus, baimės apimti traukėsi į vakarus, palikę namus, butus, ūkius, viską, ką negalėjo pasiimti. Traukėsi vežimais, dviračiais, raiti, pėsčiomis. Kiti karves vedėsi. Keliai ir keleliai paplūdo bėgliais. Liepos 13 dieną sugriautas Vilnius atiteko maskoliams. Rugsjūtyje raudonieji siekė Dubysos krantus. Kasdien bėglių srautai didėjo. Žemaitijoje, Nemuno pakrantėse tūkstančiai pavargusių, išgąsdintų laukė stebuklo, meldėsi. Kasdien reikėjo valgyti, pastogės, atsargos baigėsi. Dosnūs žemaičiai priglaudė, maitino, toliau traukiantiems prikrovė terbas. Komunistų agentai slappinėjo po kaimus ir miestelius

kalbindami pabėgėlius likti vietoje, nebandyti Vokietijos sienos, Nemuno pakrantės nuklotos tūkstančiais bėglių mirštančių badu ir troškuliu... Komunistinė propaganda skylėta, prie Nemuno miršta troškuliai? Rugsėjo pradžioje rusių antplūdis sustojo ties Mažeikiais, Vieکشniais, pagal rytinį Ventos krantą. Prie Sedos rinkosi lietuviai patriotai-savanoriai, jų maži daliniai silpnai ginkluoti, bet dvasiškai stiprūs, mažai apmokinti įsikasė apkasus ginti Tėvynę.

Spalio 4 dienos rytas buvo miglotas, saulė veržėsi per rūką. Nuo Mažeikių ir Ventos prasidėjo patrankų griausmas, šūviai į vakarus, į Sedą ir apylinkes, į lietuvių savanorių apkasus. Netrukus pasirodė raudonųjų tankai, pėstininkai. Savanoriai narsiai gynė, bet prieš šimtus kartų didesnę priešą, geriau ginkluotą, neatsilaikę, pritrūkę šaudmenų traukėsi. Per šimtą jaunų, drąsių didvyrių paaukojo savo gyvybę Lietuvą gindami.

Minėkime spalio 4 d., nes Juodo kaspino dienomis, buvo paskutinis pasipriešinimas okupantams su viltimi apginti Lietuvą. O gal kas nors mums neleis minėti tos Gedulo dienos? Gal kam nepatiks? Nejaugi mes negalime liūdėti dėl padarytų žaizdų?

1940 m. birželio 15 – Gedulo diena – Nepriklausomybės išplėšimo diena. 1941 m. birželio 15 d. masinių trėmimų Juoda diena. Yra džiaugsmo diena 1941 m. birželio 23 d. – sukilimas prieš raudonuosius, Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo diena prasidėjus karui. Buvo viltis atgauti Nepriklausomybę, kuri buvo skubiai numarinta kito okupanto. 1990 m. kovo 11 d. Nepriklausomybės paskelbimas – džiaugsmo ašarų diena.

Gal mes nebegalime minėti juodų ir skaidrių dienų neatsiklausę svetimų? Gal mums tylėti – gal kas leis? Mes savo krašto žmonės, Lietuva mūsų, Lietuvos reikalai yra mūsų. Neseniai pasaulio spaudoje skaitome: „Du lietuviai pagauti Anglijoje šnipinėję arabų teroristams deportuoti į Lietuvą“. Ar tai ne pamišėlio šmeižtas: jei tie lietuviai būtų šnipinėję, jie šiandien sėdėtų anglų kalėjime. Kitas rašo: „Lietuviai nuskurę, nieko neturi, retai matysi seną automobilį Vilniuje...“ Kitas „aiškiaregis“: „iš jūros išlipo baisūs lietuviai su dideliais dantimis pasirošę žmones draskyti“... Kas jiems moka, kas juos kursto, kokie jų tikslai? Pagalvokime, ar anglui, australui, škotui, airiui ar amerikoniui yra mums nesuprantamas noras Lietuvą niekinti, jos žmones žeminti?

Nemanau. Tie „gudruoliai“ prisidengę kitomis spalvomis mus žemina. Kodėl? Pagalvojus, lengva atsakyti, kas ir kodėl. Dar viena gėdinga komedija: reikalaujama, kad Lietuva iš savo biudžeto – (biudžetas visų lietuvių pinigai, valstybė savo pinigų neturi), pastatytų paminklą lietuviams gelbėjusiems nacių aukas. Reiškia, kad mes patys sau per petį plotume, save garbintume. Tai prilygsta, kad skenduolį išgelbėjęs didvyris pats nusiperka padėkos medalį, sega sau prie krūtinės. Kur yra mūsų prosenelių dvasia: Vytauto, Gedimino, Kęstučio, Algirdo (ne dartinio)? Kas apgins mūsų garbę, kas užkirs šmeižtus prieš mūsų tautą? Kur yra mūsų vadai?

A. Virvytis, Bridgeview, MA

PAŠTO ŽENKLUI „URA“

„Reikia įamžinti prezidentą Paksą ne tik Lietuvoje bet ir visame pasaulyje“ – vieną dieną tarė Borisov. Sušaukė savus. Gerų idėjų ieškant, reikia protą ir idėjas sukeliančio slaviško gaivalo – vodkos. Bonkos, lietuviški lašiniai, sėdo ant lietuviško ažuolinio stalo. Nespėjęs atkimšti pirmos bonkos, Borisov, kaip ir visada, pilnas gerų idėjų, tarė: „važiuojam į pirtį“.

Sudėję skaidrius butelius, lietuviškus lašinius į didelius odinius krepšius, nuskubėjo į visada paruoštus Mercedes ir BMW limuzinus su ginkluota sargyba. Tavorščiai suvirtę į limuzinus nulėkė į geriausią pirtį Vilniuje.

Borisov ten turi privačius kambarius su visais patogumais. Tavorščiai, nusimetę, aprangą, sėdę prie stalo, ragavo protavimą sukeliančius gėrimus, pjaustė lašinius, dideliais gurkšniais gaivinosi, kol protas pradėjo kaisti.

Vienas siūlė Paksą apvainikuoti karaliumi, kitas sakė – „aukso karūna būtų geriau, nes ją galima atimti, jei nusikals Borisovui“, dar kitas – „duoti Gedimino pilį, ten galės apsigyventi baigęs prezidentūrą, jei nusikals, galės joje užmūryti“, dar kitas – „ruskių aviganis – geriausia dovana, jį saugos ir primis jam, kas jo draugai.“

Mintys kaito, pasiūlymai vienas per kitą sukosi kaip garai pirties palubų. Kai vienas kitą vos galėjo matyti, Borisov tarė – „Tavorišč, aš turiu geriausią mintį, nedaug kainuos ir mūsų prezidentas bus įamžintas visame pasaulyje – išleiskime pašto ženklą su jo atvaizdu“. Visi suriko tris kartus „ura“. Išmaukę dar po stiklą kitą, sumigo, kur kas nugriuvo.

Kitą dieną Borisov, pasišaukęs pavaldinį, sako: „Rask menininką nupiešti Pakso portretą ažuolo vainike su giliais, rask gerą spaustuotę atspausdinti kokybiškus pašto ženklus, nes jis to vertas, mūsų draugas“.

Pasakyta – padaryta. Netrukus kokybiški pašto ženklai su prezidento atvaizdu atsiranda visose pašto įstaigose. Borisov, tikėdamas nuostabių rezultatų, nekantriai laukia. Spauldoje pasirodė trumpas pranešimas, kad ženklų su Pakso portretu žmonės nenoriai perka.

Borisov tuoj pasiūnčia savus patikrinti kame čia reikalas. Tie išlaks-tė prie pašto pastatų, klausinėjo žmones, kodėl Pakso ženklų neperka. Visi kaip vienas sakė: „Tie ženklai prie voko nelimpa“.

Borisov tai išgirdęs rėkė: „Duokite tą nieką, kuris be klijų tuos ženklus pagamins, aš parodysiu tam svolačiui“. Geriausi chemikai nus-tatė, kad pašto ženklai yra su geros kokybės lietuviškais klijais.

Borisov vėl siūnčia savo vyrus nuodugnai iširti. Pasiuntiniai grįžę raportavo: „Tavorišč Borisov, žmonės neperka Pakso ženklų, jie tikrai ant voko nelimpa, nes ne ant tos pusės žmonės spjauna, todėl ant voko nelimpa“.

A. Virvytis, Bridgewater, MA

* * *

Labai skauda širdį, apmaudu, kad mūsų mažą Lietuvą iš visų pu-sių „svečiai“ ir kaimynai spaudžia be atodairos ir gailėsčio mus išnau-doja, žemina, vagia mūsų prosenelių apgintose žemėse turtą. „Svečiai“ reikalauja „savų turtų“ Lietuvoje, nors jie nėra tiesioginiai savininkai. Vadovai labai susirūpinę kaip ir kuo skubiau „jiems“ tuos turtus grą-žinti, kai dar šiandien lietuviai negali atgauti to, kas jiems ar jų šeimai teisėtinai priklausė net keli šimtai metų. Pavyzdžiui, Kėdainiuose yra pastatas, kuriame dabar yra bankas. Tikrieji savininkai negali atgauti, nes tai „negražinamas turtas, ten bankas“. Kodėl negražinti? Ar todėl,

kad ten yra bankas? Gražinti tiems žmonėms. Tegu jie derasi su banku ką daryti. Čia ne valstybės reikalas. Gėda mūsų valdžiai. Kai prieš 11–12 metų iš Kanados į Vilnių atvyko „lietuvė“, gavo lietuvišką pasą, per kelias dienas „atgavo savo“ milžinišką milijoninį pastatą, skubomis pardavė. Gal ta suktybė jau įamžinta ir Lietuvos teisėsaugos institucijos? Ar tai ne GĖDA? Įdomu kas Kanadoje jai padėjo tai sutvarkyti? Gal koks ambasadorius?

Laikraščiai, TV, o ypač radijas užsieniui apie 40 proc. laiko, kai kada daugiau, skiria ne Lietuvos reikalams, bet svetimtaučių ir „svečių“ propagandai. Diena turi tik 24 valandas, savaitė – 7 dienas, o metai tik 12 mėnesių. Laikas ribotas, todėl išnaudokime tą laiką kuo geriausiems tikslams, Lietuvos reikalams. Lietuvos ne tik jaunimas, bet ir suaugę, net daugelis senių nežino ar nesidomi lietuvišku holokostu, bet apie kitą holokostą nuo mažens sukamos galvos. Į užsienį važiuoja mokytojai prisisiurbti žinių kaip skleisti svetimas idėjas užmirštant savas skriaudas. Ar tie mokytojai negriš kaip gerai apmokami propagandistai? Kodėl nemokinti vaikus, jaunus ir senus Tėvynės meilės? Švęsti Vasario 16 dieną, vietoj girtuokliavus per šv. Valentino naktį?

Geras anglų posakis: „Šalpa prasideda namuose“. (Charity begins at home). Todėl pirmą vietą skirkime Lietuvos gėrybei, lietuviškų kilnių idėjų ugdymui, tik po to jei laiko ir lėšų liks – tik tada pažiūrėkime į „svečių“ bėdas.

Nors ne viską pasisakius, dalinai lengviau ant sielos.

A. Virvytis

LIETUVIŲ BALSAS, 6.18.2002

KUR YRA MAŽOJI AMERIKA?

Beveik visi žino, kur yra Amerika (JAV, Kanada, Meksika, Kuba ir daugelis kitų pasaulio valstybių). Žinome, kur yra Lietuva, Mažoji Lietuva. Bet kur yra Mažoji Amerika?

Po Pirmojo pasaulinio karo mažo kaimo pakraštyje, šalia didelio miško, smulkaus ūkininko šeimoje augo du berniukai: Albertas ir Jonas. Paaugliai nuo pavasario iki rudens padėdavo ūkio darbuose. Žiemomis

lankė vieno kambario kaimo mokyklą. Ten mokytoja mokė per 20 įvairaus amžiaus kaimo vaikų – nuo pirmo iki ketvirtro skyriaus. Tamsiomis žiemos dienomis palubėje degė didelė rūkstanti ir dvokianti žibalinė lempa, skleisdama gelsvai rausvą šviesą. Molinė krosnis šykščiai šildė vaikus. Kelias į mokyklą buvo tolimas. Net didžiausios sniego audros ir šalčiai vaikų negąsdino. Jie mėgo mokslą.

Nuo pavasario iki rudens jaunuoliai uždarbiauja pas ūkininkus. Baigę mokyklą žiemomis eina pas kaimo siuvėją mokytis siūti. Tėvai miršta, o vyrukai dar jauni. Skaudus smūgis. Tėvų ūkelis turėjo skolų. Giminės jį parduoda, sumoka skolas. Tai buvo vėlyvas ruduo. Pramokę siūti, sutaupę kiek pinigų, nusiperka seną siuvimo mašiną. Išsinuovė vieną kambariuką mažo miestelio pakrašty, ten apsigyvena ir pradeda siūti. Apylinkės žmonės pastebėjo jų gerą darbą. Taigi Albertas ir Jonas garsėjo kaip geri siuvėjai. Darbo daugėjo. Dirbo nuo ankstyvo ryto iki vėlumos.

Miestelio turguje buvo nugyvendintas kioskas, kur vienturtis savininko sūnus tėvo vos elgeta nepadarė, kioske sėdėdamas, šokoladus ir cigaretes su draugais dalydamasis. Jaunuoliai nupirko tą kioską. Miestelėnai šnibždėjo: „Jei toks viską žinantis fotografas su savo sūnum neišsilaikė, tai tie kaimo vaikai tikrai neišsivers“. Nuo ankstyvo ryto iki vėlyvo vakaro, septynias dienas per savaitę kioskas atidaras. Pasikeisdami siuva ir sėdi kioske. Su šypsena mielai ir mandagiai patarnauja pirkėjams. Už poros metų kaimyniniame mieste randa parduodamą kioską. Perka. Albertas perima naują kioską. Jonas pasilieka vietoje. Laiko siuvimui nebėra. Po kelerių metų parduodama apleista valgykla šalia naujo kiosko. Savininkas nusigyveno puotaudamas su klientais. Jaunuoliai perka valgyklą. Parduoda pirmą kioską mažam miestelyje. Dabar Albertas ir Jonas, smulkaus ūkininko našlaičiai, užaugę prie miško, kaimo kampe, mažai mokslų ragavę, griebiasi restorano biznio, neturėdami jokio patyrimo, tik pasitikėdami savimi ir suprasdami, kad per sąžiningą darbą, ilgas be nuovargio valandas, būdami mandagūs, atidarom ausim klausydami klientų, galės pasiekti rezultatų. Garsas apie skanius patiekalus ir dideles porcijas, pasotinančias net alkaną medkirtį, paplito greit ir toli. Pajamos jau plaukia srovele.

Nei Albertas, nei Jonas nesiekia 30 metų amžiaus, bet gerai žinomi mieste kaip turtingi broliai. Perka vieną namą po kito. Nėra galo svajonėms darbščių jaunų vyrų. Turtas jaunuolių neapakino. Jie liko nuoširdūs, dosnūs vargšams, ypač padėdavo mokiniams. Savo pažįstamiems ir draugams Albertas švelniai šypsodamas sakydavo: „Ar jūs žinote, kad mes gyvename Amerikoje. Norinčiam sąžiningai dirbt didelės progos gerai gyventi ir praturtėti yra čia, pas mus. Taip, gyvename Amerikoje, tik mūsų Amerika yra maža. Aš ją vadinu Mažąja Amerika. Yra daug man pritariančių!“ Tą dažnai kartodavo Albertas su Jonu dar prieš 1940 metus atrado Mažąją Ameriką. Jie neplaukė per vandenynus į tolimus kraštus. Mažąją Ameriką atrado Lietuvos Žemaitijoje. Po 1940 metų jūs galite įsivaizduoti jų likimą.

Su pasibaisėjimu stebime žinias, kad iš Lietuvos per praėjusius metus išvyko daugiau kaip 3500 žmonių ieškoti laimės į užsienius, svajodami per labai trumpą laiką pralobti, parsivežti didelius turtus gimtinėn ir sočiai, gražiai gyventi per visą amžių be darbo ir rūpesčių. Užsikrėtę aukso ieškotojų karštligė, žmonės, jauni ir seni, be pritaikomo amato, nemokėdami kalbos, veržiasi iš tėvynės, net 80 metų senukai įsitikinę, kad per trumpą laiką uždirbs maišą pinigų.

Užsieniuose nepraturtėsite, nes dauguma užsienio šalių labai greitai smunka. Amerika prasiskolinus ir nusikariavus. Vokietija savo didžiulių bėdų turi. Australija neįsileidžia žmonių, neturinčių amato ar pritaikomo mokslo. Japonija samdo užsienių darbininkus trumpam laikui ir siunčia namo, nors ir be santaupų, kad tik jie nuolat neapsigyventų.

Kas daryt? Lieka tik Mažoji Amerika – tai mūsų Lietuva. Lietuvai nusikračius savo priešų, visų gyvenimas pagerės. Lietuva bus kaip visai naujai atrasta šalis. Bus daugybė įvairiausių galimybių norintiems dirbti ir galvą naudoti.

Žinoma, yra Lietuvoje tokių, kurie naudojasi Lietuvos gėrybėmis ir gera lietuvių valia, Lietuvai meilės ir prisirišimo neturi. Tokiems padėkite išvykti, nes jie jums nieko gero neduos, pirmai progai pasitaikius Lietuvą išduos, kaip jau daug kartų jų tėvai ir seneliai darė.

Algis Virvytis, JAV

ŠALIAI REIKIA ŽMONIŲ, NESUŽALOTŲ SOVIETINĖS TIKROVĖS

Skaitau „Lietuvos rytą“ nuo jo gimimo. Puikiausias laikraštis. Dažnai randu labai gerų skaitytojų laiškų. Tačiau pasitaiko ir juokingų. Pavyzdžiui, skaitytojas nori įpiršti JAV įstatymus Lietuvai.

V.P. Būda iš Vilniaus rašo apie gerus Amerikos įstatymus: „Senatorium negali būti, jei nesi JAV piliečiu 9 metus... Į prezidento postą negali būti išrinktas JAV neįgyvenęs 14 metų... Taip mums interpretuoja ši pasaulio konstitucijų motina“.

Pirmiausia JAV įstatymai nėra tobuli, ir tie patys yra anglų kopijos. Daug JAV įstatymų netinka net pačiai Amerikai, nors jos žemė nematė okupanto bato (baltieji ateiviai savęs nevadina Amerikos okupantais ir indėnų išnaikintojais). Lietuvos padėtis visai kitokia ir visai nepanaši į JAV.

Lietuva turi žiūrėti, kokie įstatymai jai tinka, kas jai dera, taisant dvasinę, fizinę ir materialinę žalą.

Lietuva turi peržiūrėti visų kultūringų pasaulio kraštų įstatymus ir pritaikyti sau tik tuos, kurie geriausiai atitinka Lietuvos atkūrimo reikalavimus. Tokio bandymo dar nėra buvę žmonijos istorijoje: valstybė žlugdoma kelis dešimtmečius, o išsilaisvinus atkuriamą žmonių, neturinčių patyrimo tai daryti.

Neseniai moteris nervingai rašė: „Mums nereikia svetimų, kurie nepažįsta Lietuvos gyvenimo. Turime daug savo diplomuotų vyrų, jiems tereikia iš stalčių ištraukti savo diplomus ir valdyti Lietuvą“. Bet nepasakė, kur įgytus ir kokius diplomus tie vyrai turi. Tikriausiai – tai ne plačios pasaulėžiūros, tarptautinių mokslų ar ekonomikos diplomai.

Lietuvos vargus pamatyti lengva normaliam žmogui, užaugusiam geroje šeimoje, gyvenusiam demokratiškame krašte. Net trumpai Lietuvoje pagyvenus, matyti visos bėdos, vargai, korupcija, siekianti dar Stalino laikus, nors tada apie tai nebuvo rašoma ir garsiai kalbama.

Lietuvą iš šios baisios padėties gali išgelbėti tik tas, kuris gyveno laisvame krašte, kurio gyvenimas nėra suterštas korupcija, kyšiais ir saktu galvojimu. Kas įgijęs aukštuosius mokslus laisvame ir demokratiškame krašte, dirbo atsakingą darbą, moka vadovauti, bendrauti su mažais ir dideliais.

Reikia žmogaus, kuris žino, kaip normalus kraštas turi funkcionuoti, kaip pataisyti bėdas. Toks žmogus žino ir įstatymus to krašto, kuriame gyvena, supranta, kad jie nėra tobuli. Toks žmogus yra Stasys Lozoraitis.

Nuostabu, kad A. Brazauskas, suprasdamas padėti, pripažino: reikia kitokių žmonių nei mes.

Algis Virvytis, Bridžvoteris, JAV

DAR VIENAS AIŠKIAREGIS

Kaip visada, mane nudžiugino „Draugas“. Skaitau nr. 106 (p. 3) Kęstučio Girniaus straipsnį „Ar Lietuvai reikia geležinės ledi?“ Jau pirmieji sakiniai, palyginę prezidentę Grybauskaitę su buvusiu prezidentu Bush jaunuoju ir jo „žygdarbiais“, mane skaudžiai nustebino. Toliau autorius tęsia savo palyginimus su Anglijos Thatcher, kuri, vadovaudama stipria ranka, turėjo priedų, troškusių minkšto vadovo tikslams patenkinti.

Toks įžeidžiantis rašinys trenkė kaip žaibas iš giedro dangaus – „Dar vienas aiškiaregys atsirado Lietuvos nenaudai.“ Šiandien Kęstučio rašinys man priminė Pakso iš laukinio Kaukazo importuotos aiškiaregės galias. Neturiu gero žodelio aiškiaregiui Kęstučiui. Norėčiau paprašyti, kad tokius niekinančius straipsnius apie mūsų naują Prezidentę, kuri dar neturėjo progos parodyti savo gabumą, rašantis aiškiaregis Kęstutis atsiprašytų gerbiamos Lietuvos prezidentės ir visų gerų lietuvių. Ar turėsite drąsos, aiškiaregi?

Algis Virvytis, Boston, MA

Algis Virvytis

NIEKAS TO MUMS NEGALI UŽDRAUSTI

Kas gali uždrausti mums būti laisviems? Kas gali neleisti paskelbti nepriklausomybę? Tą sekmadienio rytą mama pakėlė mus vaikus anksti. Name buvo mirtina tyła. Tėvelis jau seniai slapstėsi. Nežinojom,

kur jis. Mama anksčiau, rodos taip dar neseniai, buvo labai kalbi ir judri. Pagaminus pusryčius, linksmai pranešdavo: „laikas valgyti“. Bet šįryt to nebuvo. Matėme, kad ją kažkas labai slegia, mes vaikai jautėme. Mama dažnai per užuolaidų kraštą pažiūrėdavo pro langą į rinką, kur dar tik prieš savaitę verkiantys nekalti nužmoginti žmonės buvo atvežami sunkvežimiuose žiauriai tremčiai. Politrukai, milicininkai, Zableckis siaubė, Šifrisas nelaiminguosius stumdė ir spardė rėkdamas. Gal mama tikėjosi to paties ir šį rytą?

Tyliai pavalgėme pusryčius. Aš, kaip sakoma, „besistumdydamas pakampiais“, nežinia, ko laukiau. Į kiemą atvažiavo ūkininkas Paulauskas su žmona palikti vežimą mūsų kieme. Jie nuėjo bažnyčion. Mama mus pradėjo raginti bažnyčion. Bažnyčioje nedaug žmonių. Mirtina tyla visur. Žmonių – ir senų, ir jaunų veidai liūdni, suakmenėję. Negirdėjau, ką kunigas sakė per pamokslą. Grįžtant namo, pastebėjau nedidelių būrelių jaunų vyrų, kažkaip judriai rankomis mosikuojančius kalbant. Einant pro šalį vienas šeimos pažįstamas pasišaukęs sako: „Žinai, šį rytą prasidėjo karas. Vokiečiai duoda rusams į kailį, greit rusų čia nebus. Pasakyk mamai, kad nenusimintų“. Bėgu namo, kiek galėdamas greičiau.

Pasakiau mamai ir Paulauskams. Jų veidai nušvito, bet tik trumpam. Kas bus? Kaip viskas baigsis? Jie dar neseniai vieną karą pergyveno. Paulauskas patarė susipakuoti visus geresnius daiktus, patalynę ir važiuoti su juo į ūkį. Mama skubėjo, darė ryšulius, mums vaikams liepė sunešti patalynę. Sumetę į vežimą, išvažiavome į kaimą. Miestely buvo ramu. Tik mažumos žmonės bėgiojo vieni pas kitus. Jie buvo neramūs. Gal sąžinė graužė?

Pas ūkininką iškrovę mantą, pavalgę važiavome dar kartą dabar su dideliu vežimu parsivežti daugiau reikmenų. Pasikrovėme, bet pianino niekas nenorėjo judinti, per sunkus, didelis. Grįžę pas ūkininką, iškrovėme viską daržinėje. Atvažiavo Ivaškevičių šeima iš miestelio.

Prie sodo galo buvo gilus ir platus sausas griovys. Viršų uždengė rąstais, lentomis, velėnomis, padarė siaurą angą. Prinešėm šiaudų ir šieno. Visur ramu, kurtinančiai tyli naktis. Nakvojome daržinėje. Kitą dieną man ramybės nedavė paliktas Dievo valiai pianinas. Paprašiau Paulausko parvežti. Jis, davęs arklį su vežimu, pasakė: „Važiuok ir parsivežk“. Miestely mirtina, tyla. Nei vieno žmogaus. Namuose nie-

kas neliesta. Po ilgo laukimo pamačiau pažįstamus. Jie padėjo pianiną įkelti į vežimą. Parvežiau į daržinę šalia kitų rakandų. Visi nustebė, kad visgi parvežiau tokį didelį ir sunkų „gramozdą“, kaip Paulauskas pavadino.

Aplink tylu. Išėjau prie vieškelio ant kalniuko. Ten mama stovėdama žiūrėjo miestelio link. Buvo matyti didžiuliai juodi debesys, juodas dangus tolumoje. To dar nebuvau matęs. Klausiau mamos, ar mūsų namai dega? Ne – ji atsako, mūsų namai daugiau į kitą pusę, bet jos veidas buvo pilnas skausmo, išblyškęs.

Kitą rytą Paulauskas suvarė visus į bunkerį, nes jie girdėjo mašinų ir motorų riaumojimą tolumoje. Už kiek tai laiko girdėjosi sunkvežimio motoro sunkus maurojimas, staiga tyla, keli šūviai. Vėl ramu. Sėdime susikūprinę. Palengva žiūrime vienas į kitą, klausiamo, kas čia? Staiga bunkerio angoje pasirodo politrukas su naganu rankoje, drebėdamas, nešvarus, sudraskytais drabužiais. Mosikuodamas naganu, rėkdamas klausė, kurie čia yra buožės. Viena jauna moteris parodė į pienininką Lukošiuoną. Ruskis klausia, ar dar yra. Ji atsakė, kad nėra. Politrukas įrėmęs naganą pienininkui į krūtinę, liepė keltis ir eiti su juo. Pienininkas išblyškęs stojosis, susilenkęs išėjo pirma ruso. Lauke girdėjosi rėkujančių rusų balsai, kažkokie duslūs garsai ir vienas šūvis. Po to dar vienas šūvis. Tyla.

Ilgai išsigandę sėdėjome, kaip numirę. Ta jauna moteris drebėjo. Nežinau, kiek ilgai sėdėjom, gal valandą, gal tris. Paulauskas išėjo pažiūrėti. Greit grįžęs pasikvietė Ivaškevičių eiti kartu, o mums likti ramiai ir tyliai sėdėti.

Kitą rytą visi ėjome pas kaimyną duoti paskutinę pagarbą pienininkui Lukošiuūnui. Iš raudonos skylės prie akies kyšojo vata. Veidas su mėlynomis dėmėmis, šarvoję jį sakė, kad jis buvo žiauriai kankintas ir durtuvais subadytas bėgančių baidių rusų „didvyrių“. Grįžome pas Paulauską visi baimėje. Moterys nebesulaikė ašarų. Bunkery meldėmės, prašėme Dievo ir dar verkėme, ir meldėmės, klausėme Dievo, kodėl apleido mus. Atėjo vakaras ir naktis. Nedaug kas miegojo. Vieni per miegus kalbėjo, kiti dar garsiai meldėsi. Tik auštant, pervargę turbūt visi užmigo.

Atsikėliau vienas paskutinių, kai jau kvietė pusryčiams. Sunkios kojos ir galva. Nusiprausiu šaltu šulinio vandeniu. Šaltas vanduo at-

gaivina. Paulauskienė prikepė didelį dubenį kiaušinienes su lašiniai, juodos duonos riekės, pieno ašotis. Palengva persižegnoje, sukalbėje malda, valgėme prie stalo po dideliu medžiu. Niekas nekalbėjo, tik atsidasdavo tai vienas, tai kitas. Staiga išgirstame negirdėtą šlamesį. Iš už namo kampo ant dviračių atsuka mūsų link keletas uniformuotų vyrų, ginklai ant pečių. Trumpam išsigandome, bet tuoj iš uniformų pamatėme, kad tai ne rusai. Vokiečiai, kažkas sako. Jie atvažiuoja prie namo. Nulipa nuo dviračių. Tai jauni, gražūs vyrai. Šypsosi ir kažką sako. Nei vienas nesuprantame jų. Rankomis jie rodo, kad nori gerti, praustis. Paulauskas skubomis semia vandenį, moterys neša šaltą pieną. Kareiviai prausiasi, skutasi, kažką gyvai tarpusavy kalba. Apsivalę, net batus nublizgino. Moterys kvietė prie stalo, prie kiaušinienes ir pieno. Jie tvarkingai valgė. Buvo matyti, kad vyrai ne iš laukinių stepių. Pavalgę padėjo, pavaišino vyrus cigaretėmis, moteris ir vaikus saldainiais, sėdė ant dviračių pasuko rytų link.

Visų veiduose pasirodė džiaugsmas, vieni kitus apkabinome, rankas spaudėme, verkėme ir bučiavomės iš džiaugsmo.

Suklaupę dėkojome Dievui, kad mus apsaugojo nuo mirties, nuo tremties.

Paulauskas, kažkur klausėsis paslėpto radijo žinių iš Kauno, atbėgęs linksmi šaukė: „Lietuva vėl nepriklausoma, Lietuva vėl nepriklausoma!“

Vėliau mums pasakojo, kas dedasi Kaune ir visoje Lietuvoje. Mes vėl laisvi! Neapsakomas džiaugsmas! Tėvelis grįš!

Kitą dieną sužinojome, kad mūsų miestelį uždegę bėgdami Šifrisas ir komunistų bailių gauja. Jie turėjo drąsos užpuldinėti beginklius žmones, senukus ir vaikus, kankinti, žudyti, tremti, bet neturėjo drąsos stoti į kovą!

Visi miestelėnai liko be pastogės. Už keletos dienų sužinojome, kad miestely jo apylinkėse bailiai komunistai, bėgdami nužudė ne vien pienininką Lukošiuoną, bet dar 19 nekaltų vyrų ir moterų, net 89 metų senutę. Vėliau sužinojome apie kankinimus ir žudynes Kaune, Panevėžy, Rainiuose ir kitur. Argi gali kas drausti mums džiaugtis, išlikus gyvais ir nepriklausomais? Nors nepriklausomybė buvo trumpa, bet buvo nepriklausomybė!

Kas gali uždrausti dėkoti Dievui, kad likome gyvi? Kas gali drįsti mums užginti mūsų paskelbtą nepriklausomybę? Niekas! Niekas neuždraus to mums! Mes išsikovojome ją 1918 metais ir 1941 metais, nors labai trumpam laikotarpiui, bet buvome nepriklausomi! Niekas mums negali uždrausti būti nepriklausomiems ir melstis Dievui!

KODĖL NESIPRIEŠINOME GINKLU RUSAMS?

Idomu paskaityti dipuko kelionę į kraštą, kur upės teka pienu, gatvės auksu grįstos ir pinigėliai žali kaip lapai ant medžio – tik netingėk, pasiskinti... (R. John Rapšys „Per Atlantą su valingu...“, „Draugas“, liepos 15 d. p. 4).

Rapšys, jo tėvelis ir generolas stebisi, kodėl buvo nepasipriešinta Rusijai, nors ir prezidentas Antanas Smetona to norėjo. Šiandien žiūrint į tuos laikus, žinant rusų mentalitetą, galime tik džiaugtis, kad nepakėlėme ginklo prieš Stalino 70 kartų didesnę, nuskurusią armiją.

Lietuvai be šūvio pasidavus Raudonajai Rusijai tikėtasi, kad okupantas bus žmoniškas, bet to nebuvo. Vietiniai išdavikai katiušomis, raudonomis gėlėmis, bučiniiais sutiko okupantus. To niekas nesitikėjo, tai parodė, kokį didelį pagrindį Stalinas buvo sukūręs Lietuvoje. Komunistai, atskraidinti iš Rusijos, tuoj pradėjo areštus, kalinimus, trėmimus vietinių išdavikų padedami. Nedelsiant buvo sudarinėjami nepatikimų valdininkų, mokytojų ir kitų tarnautojų sąrašai kiekviename mieste, miestelyje ir kaime. Okupacijos vienerių metų sukaktuves raudonasis okupantas priminė masiniais areštais ir trėmimais... Karui prasidėjus – žudynėmis 1941 metų birželyje. Prisiminkime Rainius.

Dabar galime rimtai ir atidžiai surinkę tų žiaurių okupacijos laikų duomenis susimąstyti – ką raudonieji ir jų kolaborantai būtų darę Lietuvoje mums pasipriešinus? Baisu ir pagalvoti. Mes vieni nebūtume atsilaikę daugiau kaip keletą dienų, niekas mums nebūtų padėjęs ar užtaręs. Žinome iš mūsų liūdnos istorijos, iš Suomijos, kuri stėjo gintis ir tik su vokiečių karininkų patarėjais atsilaikė keletą mėnesių.

Pasidomėkite, kaip rusai žudė Nemersdorf kaimo gyventojus. Buvome vieni vieni tada, dabar ir per amžius. Amerika niekad net pirštu ar žodeliu neužstojo, o pasakymas „nepripažįstame rusų okupacijos“ buvo tik tuščias juokas.

Protingai buvo pasielgta nesipriešinant okupantui, o pasipriešinus gal ir Rapšio straipsnio nebūtų buvę „Drauge“.

Algis Virvytis, Boston, MA

Algis Virvytis

ŠVENTĖS, ŠVENTĖS – KURIOS ŠVENTESNĖS?

Prabėgs šventos Velykos, prabėgs daug Valentino dienų ir Nepriklausomybės atgavimo sukakčių, o ar mes būsimė geresni krikščionys, geresni tautos žmonės, geresni patriotai?

Visi švenčių laukė, visiems šventės patiko: ir jaunimui, ir seniems, ir turtuoliams, ir beturčiams. Nes šalia sąvartynų šventės būna turtin-gesnės, daugiau ir didesnių, riebesnių likučių nuo puotų stalo, ir šaltoje lūšnoje lyg šilčiau.

Šventos Kalėdos jau pamirštos ir Nauji metai lieka praicity, dienoms bėgant žaibo greičiu. Lietuvos jaunimas apie šventes: visi kaip vienas patenkinti šventėmis, nesvarbu, kodėl jos minimos, kokia švenčių reikšmė, svarbu buvo gerai „pašvęsti“. O švęsta buvo visaip ir kiek tik įmanoma mandriau, pralenkiant visus... „Kai visi nuėjo poilsiui gerai pavalgę ir atsigėrę, mes šventėme iki paryčių, aušros, kol nuo stalo atsikelti negalėjome“, – taip ir panašiai kalbėjo jaunimas.

Klausiu: „Dabar reikės ilgai laukti iki kitų švenčių, ar nebus nuobodu? Šventos Velykos bus tik kovo 23 d., o prieš tai dar bus Vasario 16-oji – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo diena, kaip tą šventę švęsite?“ „Tamstele, mes švęsime švento Valentino dieną Vasario 14-ąją, ketvirtadienį, nešime savo merginoms dovanas, jos – mums, šoksime, pasižadėsime būti vieni kitiems ištikimi, linksminsimės iki penktadienio ryto.

Suprantate, kad penktadienį niekas neis į mokyklą, ilsėsimeš.“ „Pailsėję šeštadienį, ar švęsite Vasario 16-ąją?“ – klausiu. „Neįdomu, nieko nereiškia, istorijos mokytojas dažnai primena, kad 50 metų bendravimas su rusais buvo 50 aukso metų Lietuvai.“ Šiurpas nukrėtė mane.

Atskuba šventos Velykos, krikščionys prisimins Kristaus nužudymą su širdgėla, prisimins Jo kilnius mokymus: „Mylėk savo artimą, kaip pats save, atleisk savo priešui, atsuk kitą žandą savo skriaudikui...“ Kilnūs mokymai, bet ar visi, ar daugelis, ar pusė, ar tik maža dalelė žmonijos laikosi tų kilnių mokymų? Iš senovės istorijos, iš šių dienų įvykių, kurie bus rytojaus istorija, matome, kad dauguma žmonijos nesilaiko tų kilnių nuostatų, pamokymų. Ne tik kasdieniniai žmogeliai, ubagai, turtuoliai, net tautų vadai, save keliantys tiesiai į dangų, fanatiškai garbinantys savo kraštą, besikeliantys virš dangaus, tie vadai viena burnos puse skelbia dažnus pasikalbėjimus su Tėvu danguje, o kita burnos puse duoda įsakymus žudyti.

Nuostabus sutvėrimas žmogus: Kristaus mokslo mokytojai moko vien tik gero, bet dauguma mokinių to mokslo nevykdo. Lietuvos mokyklose dar ir šiandien yra okupanto paruošti istorijos mokytojai, garbinantys komunizmą, okupaciją, žemina ir niekina Lietuvos laisvę, už laisvę žuvusius, išstremtus. Jaunimas švęs savotiškai Didįjį Šeštadienį iki Sekmadienio – šventų Velykų ryto, Velykų popietėje atsigavę tęs šventę iki vėlumos... Be poterėlio.

Nuostabus tas Dievo sutvėrimas žmogus. Per 200 metų neprigijo Kristaus mokslas, per 17 Lietuvos nepriklausomybės metų rusų agentai dirba žalingą darbą, nuodydami Lietuvos jaunimo supratimą ir meilę savai tėvynei.

Prabėgs šventos Velykos, prabėgs daug Valentino dienų ir Nepriklausomybės atgavimo sukakčių, o ar mes būsime geresni krikščionys, geresni tautos žmonės, geresni patriotai? Gal ne, nesimato geresnio rytojaus, nesimato auštančio patriotizmo, nes nėra kam sukelti, uždegti krikščioniškus jausmus, nėra kas užžiebtų patriotinę kibirkštį. Tie patys rusiškos istorijos mokytojai, vadovėliai sudaryti ne patriotiškam auklėjimui ir kol mūsų vadai nesusipras, kur eina mūsų jaunoji karta, kol nesupras, kad tautiškas ir religinis auklėjimas prasideda ne nuo septintos klasės, bet nuo lopšelio su pirmomis dainelėmis, pasakomis, nuo pirmų vaikų darželio dienų, tol mūsų tauta nebėrs krikščioniškai ir tautiškai.

Algimantas Gureckas

SENOŠ ŽINIOS APIE BAJORUS

„Draugo“ laiškų skyriuje ginče dėl Lietuvos bajorų skamba Didžioios prancūzų revoliucijos aidai. Bajorų priešininkai laiko juos lenkais ir kaltina visokiomis piktadarybėmis. Bajorai gina savo protėvių garbę, bet jų priešai jų nesiklauso arba jais netiki. Tų, kurie kalba apie lietuvių bajorus, Antanas Paužuolis klausia: „Iš kur gautos teisingos žinios?“ („Draugas“, 2008.03.26, p. 5).

Vytautas Landsbergis knygoje „Lūžis“ („Vaga“, Vilnius, 1997, p. 41) rašo: „Gabrielius Landsbergis kilo iš bajorų, ir nors bežemis, turėjo savo herbą ir net legendą apie jį.“ O Gabrielius Landsbergis (1852–1916 m.) buvo Vytauto Landsbergio senelis. Apie jį galima daugiau sužinoti „Lietuvių enciklopedijoje“ 14 t., p. 136–137, straipsnyje „Landsbergis-Žemkalnis, Gabrielius“. Prezidentas Kazys Grinius apie savo kilmę rašė savo knygoje „Atsiminimai ir mintys“ („Patria“, Tuebingen, 1947 m., I t., p. 25) „Mano protėviai buvo bajorai ir baudžiavos nėjo“. Apie generolo Povilo Plechavičiaus ir jo brolių, pulkininko Aleksandro ir vyresniojo puskarininkio Kazimiero, kilmę rašoma Petro Jurgėlos ir Pauliaus Jurkaus redaguotoje knygoje „Gen. Povilas Plechavičius“ („Karys“, Brooklyn, NY, 1978 m.), p. 184–198.

Dr. Jonas Basanavičius ir prezidentas Antanas Smetona nebuvo bajorai. Bajoraitė buvo Smetonos žmona Sofija Chodakauskaitė-Smetonienė. Nebuvo bajorai Lietuvos valdovai Mindaugas, Gediminas, Vytautas. Jie buvo daug aukščiau už bajorus. Bajorai jiems tarnavo. Karalius ar didysis kunigaikštis galėjo suteikti bajorystę paprastam valstiečiui ar miestiečiui. Vytautas po Žalgirio mūšio daugelį savo narsių karių ten pat, mūšio lauke, pakėlė į bajorus.

Pagrindinis šaltinis apie Lietuvos bajorus, jų skaičių ir tautybę yra 1897 metų visuotinio Rusijos imperijos gyventojų surašymo duomenys. Tuo metu jau kuris laikas vyko lietuvių tautinio atgimimo sąjūdis ir didžioji dauguma bajorų turėjo būti vienaip ar kitaip tautiškai apsisprendę. Vėlesnis gyventojų surašymas vyko 1923 metais, kai Lietuvoj jau buvo panaikintos luomų privilegijos ir todėl surašyme nebebuvo klausimo apie bajorystę.

Didžiojoje Lietuvoje, be Klaipėdos krašto, bet su Ašmenos, Lydos, Seinų ir Suvalkų apskritimis, 1897 metais buvo 3,230.200 gyventojų, iš jų 161.200 bajorų (5 procentai), ir iš jų 39,100 užsirašė lietuviais ar žemaičiais (24 proc.). Bet surašymas parodė labai didelius regioninius skirtumus. Itin mažai bajorų buvo Užnemunėj – tų 0,7 proc. visų gyventojų. Iš tų bajorų tik 65 asmenys (1,8 proc.) užsirašė lietuviais. Visai kitas vaizdas Žemaitijoje. Čia iš 547,200 gyventojų 43,500 buvo bajorai (8 proc.) ir iš jų tarpo absoliuti dauguma – 29,400 užsirašė žemaičiais ar lietuviais (68 proc). Klaidinga nuomonė, kad visi bajorai buvo turtingi dvarininkai. Šalia didelių dvarus valdžiusių kunigaikščių Radvilų, Oginskių, grafų Tiškevičių, Platerių, buvo daug nedidelių dvarų ir bajorų ūkių su keliais samdomais darbininkais. Kaip matyti iš Vytauto Landsbergio citatos, jo senelis iš viso žemės neturėjo, generolo Silvestro Žukausko tėvai žemę nuomodavo. Daug tokių bežemių bajorų atsirado, kai caro valdžia už dalyvavimą 1831 ir 1863 metų sukilimuose atėmė jų dvarus.

Apie Lietuvos bajorus 1897 metų gyventojų surašyme esu paskelbęs straipsnį Lietuvos istorijos draugijos ir Lietuvos istorijos instituto leidinyje „Mūsų praeitis“, 2001 m., 7 t., p. 22–41.

Bajorai įgavo didelės reikšmės Lietuvos valstybiniame gyvenime nuo krikšto laikų, o po Liublino unijos jie tapo valdančiuoju luomu. Jų įtaka Lietuvos visuomenėje išliko iš po padalinimų iki Lietuvos Steigiamasis Seimas 1920 metais paskelbė Lietuvą respublika ir panaikino luomų teises ir pareigas. Per ilgą, daugiau nei 500 metų laikotarpį visko buvo – pergalių ir pralaimėjimų, išmintingų sprendimų ir klaidų, pasiaukojimo ir savanaudiškumo, todėl neteisinga bajorų luomo vaidmenį Lietuvos istorijoje vien tik smerkti ar jį nekritiškai vien tik teigiamai vertinti.

Tarpukario nepriklausomoje Lietuvoje didelė dalis lietuvių visuomenės bajorams buvo priešiška, nes jų dauguma – 57 proc. visų Lietuvos bajorų, buvo persiėmę lenkų kultūra, jų namų kalba buvo lenkų ir jie save laikė lenkais. Daugelis jų kovojo ir veikė prieš Lietuvą. Ryškiausias iš jų buvo pats Lenkijos valstybės viršininkas maršalas Jozefas Pilsudskis. Kai 1920 metais lenkai užgrobė Vilnių ir dėl jo įsižiėbė 19 metų užtrukęs Lietuvos konfliktas su Lenkija, abiem valstybėms vadovavo Lietuvos bajorai: Pilsudskis – Lenkijai, ministras pirmininkas Kazys Grinius – Lietuvai.

Bet tie Lietuvos bajorai, kurie liko lietuviais, yra 1918 ir 1990 metais atkurtos Lietuvos valstybės gyvasis ryšys su senąja Lietuvos Didžiąja Kunigaikštyste, kuri buvo luominė bajorų valstybė. Jei valstybė būtų atkūrę tik valstiečių kilmės veikėjai, kilę iš luomo, kuris senojoje valstybėje neturėjo jokių politinių teisių ir jokios įtakos valstybės gyvenimui, ir jei bajorija, kuri buvo valstybinių tradicijų nešėja, tame atkūrimo būtų nedalyvavusi, nebūtų likę, kas galėtų perduoti senąsias valstybines tradicijas atkurtai valstybei. Bet Lietuvos valstybės atkūrimo bajorai dalyvavo – 1918 m. vasario 16 d. Aktą pasirašė visi 20 Lietuvos Tarybos narių, tarp jų keturi bajorai: Mykolas Biržiška, Donatas Malinauskas, Stanislovas Narutavičius ir Jonas Smilgevičius. O atkurtos valstybės gynime nuo priešų – rusų, vokiečių ir lenkų – šalia daugumos valstiečių kilmės savanorių, dalyvavo ir savanorius pašaukęs ministras pirmininkas Mykolas Sleževičius, kariuomenės vadas generolas Silvestras Žukauskas, Šaulių sąjungos steigėjas ir vadas Vladas Putvinskis ir kiti lietuviai bajorai.

Algis Virvytis

TAIS LAIKAIS GYVENIMAS LIETUVOJE BUVO NE BLOGESNIS KAIP VISAME PASAULYJE

Jogaila vedė Jadvygą, kodėl – tik jis vienas žinojo, patikimų žinių nėra, tik įvairūs raštai. Lenkai labai skubėjo kuo greičiau sulenkinti Jogailą, kartu ir visą Lietuvą. Nenuilstamai dirbdami su lenkišku užūlumu – jei lenko neįsileidi per duris, jis lips per langą, jei per langą neišlips, liks per kamina, o jei ir čia nepasiseks – vėl ateis prie durų belstis nešinas „dovana“ (kyšiu), kol įkyrės, ir galų gale sutiks išklaudyti lenką.

Lenkams sekėsi sulenkinti Jogailą ir daugelį jo artimųjų. Lenkinimas nesibaigė su Jogaila, lenkų agentai, net dvasininkai skverbėsi į visą Lietuvą, tikino lietuvius ir visus, kas jais tikėjo, kad Dievas tikrai yra lenkas, kad Dievas supranta tik lenkiškai, todėl melstis į Dievą,

kad išklausytų, reikia melstis lenkiškai... Į Žemaitiją toli lenkai neįsiveržė, buvo labai užimti lenkindami Suvalkus, Vilniaus kraštą ir kitas Lietuvos žemes.

Sulenkinti bajorai Lietuvai labai daug pakenkė. Likę lietuviais, nesulenkėję bajorai ugdė lietuviškumą, siuntė savo jaunimą į užsienius studijuoti, patys vykdavo į Vokietiją, į Leipcigo muges ir t. t. parveždami Lietuvon naujoviškų įrankių, augalų sėklų, pagerinimų žemei apdirbti, mokslų ir t.t.

Tuo tarpu ūkininkai, žemdirbiai, darbininkai tokiu pat greičiu netobulėjo, naujo jie mokėsi iš bajorų. Gyvenimui gerėjant, augo ir tautiškas, susipratimas, kad Lietuva yra Lietuva, ne Lenkija, ne Rusija ar kita kokia valstybė.

Tik bajorai ir turtingi ūkininkai galėjo vežti uždraustas knygas iš prūsų į Lietuvą, nes kasdienis ūkininkas, darbininkas buvo neraštingas, neturėjo pinigų kelionei į prūsus, net nežinojo, kur jie yra.

Lietuvoje tautiškumo supratimui augant, augo ir noras išsilaisvinti iš Rusijos caro vergijos. Bajorai per susitikimus ruošė sukilimų planus. Sukilimų kurstytojai, vadai ir dalyviai buvo bajorai ar bajorų kilmės, o prie to garbingai ginkluota dalgiais prisidėjo ir Lietuvos liaudis, vadinama dalgininkais, nes neturėjo šaunamųjų ginklų.

Rusijos caro valdžia labai nekenė ir persekiojo bajorus bei jų artimuosius: trėmė, kalino, korė, atėmė dvarus apgyvendindavo iš Rusijos atvežtais patikimais rusais stačiatikiams, dvasininkais popais, kurie lietuvius rusina. Dar ir šiandien yra likusių tokių kaimų.

Siekdama pakenkti bajorų garbei ir autoritetui caro propaganda visokiais būdais niekindavo bajorus. Ta carinė propaganda išliko kai kurių lietuvių atmintyje iki stalininės okupacijos, o Stalinui okupavus Lietuvą, bajorų niekinimą tęsė komunistai, vadino juos buožėmis, žmonių išnaudotojais ir t.t. Areštai, kalinimai, tremtys, turto nusavinimas tęsėsi per visą okupacijos laiką. Net šiandien, praėjus 18 metų po Nepriklausomybės atgavimo, galiu drąsiai sakyti, kad beveik visas Lietuvos jaunimas bajorus ir buožes laiko nusikaltėliais prieš liaudį, liaudies išnaudotojais ir t.t., todėl reikėjo juos bausti, tremti. Nuostabu, kad yra vyresnio amžiaus žmonių, kurie tiki caro ir Stalino propaganda – bajorai, dvarininkai, buožės nieko verti, jie išnaudotojai, skriaudikai ir pan.

Net ir šiandien yra blogų „bajorų“ darbdavių. Milžiniškose gamyklose darbininkus nuo išnaudojimo apsaugo darbininkų unijos. Tai labai brangiai kainuoja perkančiam unijos darbininkų gamintą prekę. Mažose įmonėse smulkūs darbdaviai dažnai išnaudoja samdinius.

Labai skaudu matyti ir žinoti apie mūsų apsileidimą, nenorą auklėti jaunimą tautiškumo gairėmis. Kodėl mūsų jaunimas dar ir šiandien yra persiėmęs komunistinės, prieštautinės propagandos dvasia?

Mūsų garbinga Lietuvos istorija turėtų būti dėstoma vaikams nuo labai jauno amžiaus vaikų darželiuose. Tėvai, žinantys garbingą Lietuvos istoriją, turėtų įdiegti savo jaunimui nuo labai jaunų dienų pasakų pavidalu meilę Lietuvai. Bet ar yra tinkamų knygų tėvams ir auklėtojams? Ar yra tinkamų istorijos vadovėlių mokyklinio amžiaus, pirmo skyriaus vaikams? Kodėl nėra? Kas atsakingas? O kas skaudžiausia – Lietuvos jaunimas pradeda mokytis apie Lietuvą tik 7 klaseje, kur trumpai ir labai klaidingai parašyta – lietuviai atkeliavo iš kažkur ir susimaišė.

Kol mūsų vadai nesupras tautinio auklėjimo reikšmės, tol mūsų tautai truks tautiškumo, meilės ir garbės mūsų brangiai Lietuvai. Priešai to labai nori – Lietuva be lietuvių.

DRAUGAS, 2008 m. rugsėjo 9 d., antradienis

BAJORŲ TARNYBA LIETUVAI

Perskaitęs A. Grigaičio antibajorišką straipsnį „Apie bajorus“ („Draugas“ Nr. 30, 2008.02.13), aš, būdamas Lietuvos bajoras, jaučiu pareigą atsiliepti.

A. Grigaitis rašo, kad jam labai sunku suprasti, kad „tūkstančiai bajorų prisidėjo prie Lietuvos prisikėlimo“.

Toliau jis rašo, kas savanoriai apgynė Lietuvą nuo lenkų, bermon-tininkų ir rusų. Jiems vadovavo lietuviai karininkai. „Negirdėjau, kad tarp jų būtų nors vienas bajoras“ – rašo autorius.

Dėl šių pareiškimų tenka A. Grigaičiui priminti šiuos faktus:

1. Lietuvos savanorių kariuomenės steigėjas – pašaukėjas buvo **bajoras** ministeris pirmininkas M. Sleževičius.
2. Anuomet Lietuvos kariuomenės vadas buvo **bajoras** generolas S. Žukauskas. Jis pastojė kelią besiveržiančiai sovietų armijai. Prie Širvintų Giedraičių kautynėse jis atrėmė lenkų puolimą ir išgelbėjo Lietuvos nepriklausomybę!
3. Lietuvos laisvę gynė broliai **bajorai** Plechavičiai: generolas Povilas ir pulkininkas Aleksandras.
4. Lietuvos Respublikos prezidentas K. Grinius buvo **bajoras**.
5. 1918 m. vasario 16 d. aktą pasirašė šie **bajorai**: M. Biržiška, D. Malinauskas, S. Narutavičius, J. Smilgevičius.
6. Po ilgos sovietų okupacijos į laisvę Lietuvą išvedė **bajoras** V. Landsbergis.
7. Mano tėvas **bajoras** buvo Lietuvos kariuomenės savanoris kūrėjas karininkas. Apdovanotas medaliais. Aš, jo sūnus, buvau plechavičiukas.

Dabar lauksime A. Grigaičio „Drauge“ viešo atsiprašymo už įžeidžiančias klaidas,

Kun. dr. Eugenius Gerulis, Naperville, IL

Algis Virvytis

E. PLIATERYTĖ – LIETUVIŲ JOAN D'ARK

Labai retas žino, kad Ir mes Lietuvoje turime lygiai tokią pat garsią heroję, kaip ir prancūzai – Joan d'Ark. Tai – Emilija Pliaterytė.

Išsvargintos Prancūzijos žmonių masės anglų okupacijoje matydamos pikto pradą linko palaikyti savo karalių Karolį VI. 1428 m. sukilėliai apsiautė Prancūzijos miestą Orleaną. Kovoje dėl Orleano buvo sprendžiamas Prancūzijos likimas.

Patriotinio prancūzų masių sąjūdžio vadove tapo Joan D'Ark, vadinama Orleano Mergele. Ji siekė įteisinti karalių, nuvesti jį į Reimsą, vainikuoti ir patepti šventais aliejais, o svarbiausia – išgelbėti Orleaną. Vėliau ji norėjo išlaisvinti Paryžių nuo priešų okupantų anglų.

Žygis nepavyko, ji buvo sužeista, bet to nepaisydama dar bandė dalyvauti Compiegne gynime, kur pakliuvo burgundams ir nelaisvė. Jie perdavė ją anglams. Inkvizicijos teisme buvo pripažinta eretike ir 1431 m. gegužės 31 d. sudeginta ant laužo. Jos garbingi darbai paskatino prancūzų patriotizmą ir suvienijo juos.

* * *

Apie Joan d'Ark yra labai daug rašyta, ji garbinama viso pasaulio istorijos knygose. Ir Lietuvos žmonės ją gerbia, tik labai retas žino, kad ir mes Lietuvoje turime lygiai tokią pat garsią heroję. Tai – Emilija Pliaterytė, kilusi iš grafų – bajorų šeimos, turėjusios keletą dvarų Lietuvoje.

1831 m. lietuviams sukilus prieš Rusijos caro okupaciją, sukilėliai užėmė Kauną. Ten rado daug caro armijos maisto atsargų, 300 šautuvų, 130 kg vario, o iš rastų audinių kariams buvo siuvinamos uniformos. Mieste sukilėliai paliko pėstininkų pulką, vadovaujamą lietuvių majoro Macevičiaus, o kuopos vadu buvo E. Pliaterytė.

Birželio 28 d. Kaunas vėl atiteko rusams, kadangi įgulos viršininkas Kiekernickis nesėkmingai gynė miestą. Pats su 600 sukilėlių pateko į rusų belaisvę. Upytės, Panevėžio apskrity pirmasis griebėsi ginklo Kazimieras Truskauskas ir paskutinis jį padėjo.

Panevėžyje rusų okupantų įgula pasidavė sukilėliams. Tuoj visas miesto įstaigas perėmė sukilėliai, būstine pasirinko bajorų seimelio namus, iškabino baltą vėliavą su užrašu – „Laisvė, Nepriklausomybė, Vienybė“. Sukilėlių būriai į miestą įžygiavo varpams skambant, iš kaimų suvažiavo minios žmonių.

Konfederacijos aktą pasirašė šimtai žmonių. Pagal jį gyventojai buvo atleisti nuo priesaikos carui. Aktas sugrąžino gyventojams laisvę. Laikinąją apskrities vyriausybės galva buvo išrinktas grafas K. Zalus-

kis, nariais: K. Truskauskas, I. Potockis, A. Pševiševiskis, P. Kasakauskas, M. Meistavičius ir T. Edrigevičius. Tą pačią dieną apskrities valdžia išsiuntė įsaką į 26 parapijas, kad jos siųstų žmones į sukilėlių pėstininkus, ginkluotus šaunamuoju ginklu ar dalgiu, dvarai teikė raitelius. Parapijų klebonai buvo įpareigoti perskaityti laikinosios valdžios įsaką. Panevėžyje buvo atnašautos iškilmingos pamaldos. Vakare miestas apšviestas.

Iš 1831 m. sukilimo eigos matyti, kad kiekviena apskritis sudarinėjo savo valdžią, skyrė karinę vadovybę. Bet visa Lietuva Lietuvos vyriausybės ir karinės vadovybės neturėjo. Didelės ir svarbios Šiaulių apskrities civilinė valdžia atiteko Kauneckui, o karinė – P. Šemetai ir K. Herubavičiui.

1831 m. kovo 29 d. E. Pliaterytė atvyko iš Antazavės pas savo giminės grafus į Dusetas, kur buvo jos pusbrolio grafo bajoro Cezario Pliaterio dvaras. Emilija su kitais suorganizavo apie 800 sukilėlių dalinį su 60 raitelių, 300 šaulių, kitais – ginkluotais dalgiais – dalgininkais. Šie sukilėlių daliniai turėjo trukdyti rusams iš Daugpilio susisiekti su Ukmerge ir Kaunu ir turėjo užimti Daugpilio tvirtovę. Kovo 30 d. E. Pliaterytės sukilėliai jau buvo Daugailiuose, vėliau jos būrys sulaukė vieną rusų dalinį žygiuojant Ukmergėn. E. Pliaterytės vadovaujamas dalinys užėmė Zarasus ir nužygiavo iki Daugpilio. Ji buvo susitarusi su Daugpilio kariūnais, kurių buvo daug iš Lietuvos, paremti jos Daugpilio puolimą iš vidaus. Prieš sutartą puolimo dieną caro valdžia suėmė lietuvių kariūnus ir išsiuntė Dybičio kariuomenę.

Po nepasisekusio Daugpilio puolimo E. Pliaterytė likusius sukilėlius sujungė su savo pusbrolio Pliaterio būriu, o pati nuvyko pas Upytės sukilėlius. Upytės sukilėliai iš Ukmergės sukilėlių sužinojo, kad rusas gen. Bezobrezov Ukmergėje laukia paramos iš Daugpilio, vietoje ginkluoja sentikius, ima pašto ir gyventojų arklius, rengėsi gavęs pastiprinimų ir artilerijos žygiuoti per Panevėžį į Žemaitiją sukilėlių malšinti. Savo keliu Upytės sukilėliai rengėsi ukmergiškiams padėti išsilaisvinti iš rusų. Ukmergės sukilėliams vadovavo M. Konča. Upytės sukilėliai grafo bajoro K. Zluskio vadovaujami rengėsi žygiui. Raiteliai gavo

vėliavą su įrašu: „Dievas Nodieja“, klebonas sukilėliams lietuviškai pasakė kalbą, o sukilėlių vadas K. Zaluskis prisiekė laisvinti Tėvynę ir paaukoti gyvybę.

Perdavusi C. Pliateriui vadovavimą savo būrio likučiams, E. Pliaterytė perėjo į ukmergiečių sukilėlių dalinį, dalyvavo Pristovėnų mūšy ir vėliau užimant Ukmergę. Ukmergėje ji perėjo į Parčevskio vadovaujamą dalinį, kuris bandė pulti Vilnių. Atvykus Lietuvon gen. A. Gelgaudui ir Chlapovskiui sukilėliai buvo perorganizuoti į reguliarius pulkus. E. Pliaterytė gavo kapitono laipsnį ir buvo paskirta 1-ojo lietuviško pulko (kitais vad. 25-uoju pulku) kuopos vade. Su savo pulku birželio 25 d. dalyvavo Kauno kautynėse, kur vos nepateko į nelaisvę. Vėliau su tuo pulku lydėjo kariuomenės gurguoles iš Raseinių į Šiaulių pusę. Pakeliui miške prie Šiaulėnų pulkas buvo rusų užpultas ir nugalėtas. Pranešime apie Šiaulėnų mūšį gen. Gelgaudas pabrėžė E. Pliaterytės drąsą ir šaltakraujiškumą kautynių metu. Sukilėlių kariuomenei liepą pereinant prūsų sieną E. Pliaterytė atsisakė bėgti į užsienį ir drauge su C. Pliateriu ir Marija Rašanavičiūte norėjo pasiekti Lenkiją, kur sukilimas tebesitęsė. Bėgdama per Užnemunę susirgo, pirma buvo paguldyta eigulio troboje, o paskui Justinos dvare (Kapčiamiesčio vls.), kur ir mirė gruodžio 23 d. Palaidota Kapčiamiestyje.

E. Pliaterytė išgarsėjo savo garsiais žygiais. Jos narsumui ir pasišventimui priminti yra parašyta eilėraščių penkiomis kalbomis: Adomo Mickevičiaus „Śmierć pólkownika“; anglų kalba – Louise Anna Twamley „To the Memory of the Countess Emilia Plater“; prancūzų kalba – „Couronne Poétique“; vokiečių kalba – „Die Gräfin Plater“ ir italų – „Sulla tomba de Emilia Plater“.

1842 m. New York anglų kalba buvo išleista jos biografija. Tarp knygų globėjų buvo ir JAV prezidentas Tyler, buvęs prezidentas Van Buren ir daug kitų valstybės vyrų, politikų ir karių. E. Pliaterytės gyvenimas pavaizduotas ir grožinės literatūros veikaluose: Vienuolio dramoje „1831 metai“ (pastatyta Valstybės teatre 1939 m. kovo 7 d.) ir W. Gasiorowski biografiniame romane „Emilija Plater“.

1863 metų sukilėlė Jagminaitė visai užmiršta. Kodėl?

PRIDEDU TRIS GRAŠIUS

2008 m. birželio 24 d. skaitau Vidos Morris „Kas patenka į ‘Draugą’ ir kas ne“ (Nr. 3). Tai atsiliepiamas į mano laišką „Drauge“ (2008 m. gegužės 14 d.).

V. Morris labai karštai gina savo nuomonę dėl anoniminių straipsnių spausdinimo. Pagal jos supratimą, viskas turi būti vieša, „Draugas“ neturi teisės spausdinti anoniminių straipsnių.

Gal V. Morris nesupranta, kad „Draugas“ yra dienraštis, ugdantis religinę ir tautinę lietuvių dvasią Amerikoje, todėl redakcija pasinaudodama demokratija daro taip, kaip redakcijai patogiau. „Draugo“ redakcija neturi niekam atsakyti į klausimus, kas ir kodėl yra daroma. Demokratija tai leidžia daryti.

V. Morris rašo, kad ji gerai žino Amerikos spaudos kryptis, bet ar tikrai? Kam įdomu, tas žino, kiek žurnalistų prarado šiltas kėdes dėl straipsnio ne laiku ar ne taip parašyto – ne pagal spaudos akcininkų ar politinę kryptį. Kiek straipsnių, labai svarbių knygų, net istorinių knygų Amerikos spaustuvės atsisakė spausdinti dėl visiems žinomų priežasčių. Bet Anglija, Kanada ir kitos demokratinės šalys sutiko jas spausdinti. Turbūt V. Morris visa tai žino, o jei ne – norėčiau patarti pagilinti savo žinias. Žinių niekada ir niekam nėra per daug. Senovinis posakis mums turi priminti: „Kasdien išmokstame ką nors nauja, jei norime, bet mirštame visko neišmokę ir dar kvaili.“

* * *

Visos lietuvių šalpos organizacijos yra per daug kuklios, neveiklios, nemoka prašyti, verkti, ubagauti, reikalauti, todėl yra neturtingos. Ap-sidairykime aplink, pasiklausykime radijo, TV, paskaitykime spaudą, net paštu į namus neprašyti verkšlenimai remti tuos ar anuos, padėti tiems ir kitiems ateina, tik niekada nesu girdėjęs ar skaitęs užsienio spaudoje, nesu paštu gavęs lietuvių šalpos organizacijų prašymų. Gal dėl to, kad jos per daug drovios?

V. Morris pasisako dėl paieškos skelbimų, patarinėja. Labai ačiū. Noriu pridėti, kad ir aš „savo tris grašius pridėjęs“ kviečiu visus: Mielieji, prisidėkite prie šio garbingo laikraščio išlaikymo, atsiųskite nors po šimtinę ar daugiau.

Kai kas gal turi galimybę rasti bent vieną „Draugo“ numerį iš penktojo, šeštojo dešimtmečio, kai kiekvienas doras lietuvis prenumeravo „Draugą“. Laikraštis buvo daug didesnis, daugiau puslapių, daugiau darbuotojų. Laikui bėgant, skaitytojų ratui mažėjant, mažėja ir „Draugas“, ir jo pajamos. Šiomis dienomis dienraštis išgyvena sunkius laikus, todėl kaip pavyzdį siunčiu šio garbingo dienraščio paramai vieną šimtą JAV dolerių. Dabar Jūsų eilė, V. Morris ir kiti, kurie išliejate savo mintis ir sielvartą gerajame „Drauge“. Pridėkite savo tris grašius.

Algis Virvytis, Boston, MA

Algis Virvytis

A. SMETONA VIENERIAIS METAIS ATIDĖJO ANTRĄJĮ PASAULINĮ KARĄ

Prieš Pirmąjį pasaulinį karą Vokietijos pramonė: technika, cheminiai produktai ir t.t., išsigalėjo Europoje ir išsigalėdama Amerikoje stūmė Anglijos ir Prancūzijos rinkas iš šalies. Vokietijos išsigalėjimas buvo parakas Antrajam pasauliniam karui užsiliepsnoti, o statinė parako pilnėjo kasdien. Reikėjo tik kibirkšties, kurią užiebė revoliucionierius, nušaudamas Austro-Vengrijos sosto įpėdinį Pranciškų Ferdinandą ir jo žmoną 1914 metais birželio 28 dieną. Vokietija su talkininkais nedelsdami 1914 m. liepos 28 dieną pradeda Pirmąjį pasaulinį karą.

Karo troškę vokiečiai su sąjungininkais karą pralaimi. Nugalėtojai sąjungininkai su Amerikos finansų ministru Henry Morgenthau priekyje paruošia planą sunaikinti Vokietijos pramonę, paversti ją kiaules auginančiu kraštu. Vokietija turi atlyginti nuostolius milijardais aukso markių. Tokios sumos Vokietija per keletą šimtų metų nebūtų galėjusi surinkti. Vokietijos Ruro kraštas, pilnas geležies rūdos ir anglių, atiduodamas Prancūzijai. Vokietijos žemės sukarpomos, sudarius mažas valstybėles ar pridūrus jas prie kitų valstybių. Lenkija gauna didžiulį ruožą – koridorių į jūrą per Rytprūsius iki Baltijos su Dancigo miestu. Lietuva net Klaipėdos negauna. Atrodo, kad niekas Lietuvos nepaste-

bėjo. Vokietijos atstovai buvo pašaukti į Versalį pasirašyti sutartį, paruoštą Morgenthau. Vokiečiai, perskaitę sutartį, norėjo derėtis, bet sąjungininkai nesutiko. Vokiečiai pasirašė, nes nebuvo kitos išeities.

Vokietija sugriauta, miestai sudeginti, nėra pramonės, nėra darbų. Sukuriamos gatvių virtuvės, kur kasdien alkani vokiečiai gaudavo po dubenėlį sriubos ir riekę duonos. Vokiečių markė kasdien smukdoma, po keletą metų net porą kartų per dieną tol, kol kepaliukui duonos pirkti reikėjo 10,000 markių.

Įsigalėjo nedarbas, skurdas ir badas. Lenino komunistai skubėjo į skurstančią Vokietiją. Ten jiems sekėsi, nes vokiečiai vilties nebeturėjo.

Palengva į politiką lindo Hitleris, labai gabus oratorius, aršus komunizmo priešas. Mažai žinomas, bet remiamas net garsių ir turtingų pramonininkų, buvo išrinktas su tik 2,8 proc. balsų.

Hitleris atmetė visus sąjungininkų reikalavimus, kūrė Vokietiją pagal savo kurpalį. Atsiėmė Ruro kraštą iš Prancūzijos ir kitas žemes.

Tuo metu lenkai Dancigo koridoriuje darė labai didelį spaudimą prūsų vokiečiams norėdami juos išstumti. Hitleris reikalavo, kad lenkai sudarytų sąlygas kirsti Dancigo koridorių keliais ir geležinkeliais, palengvinant susisiekimą su šiaurine Rytprūsija. Lenkai nesutiko ir dar labiau spaudė vokiečius.

Lenkija, matydama Vokietiją stiprėjant, nutarė pabandyti laimę ultimatumu Lietuvai. 1938 m. kovo 17 dieną lenkai per Latviją pateikia ultimatumą – „Priimti Lenkijos ambasadą Kaune arba karas“. Tam priežastį lenkai rado seniai naudojamoje provokacijoje: lenkai, aprenkę kalinį lenko kario aprangą, jį nušauna, numeta prie Lietuvos sienos ir apkaltina Lietuvą lenkų kario nužudymu.

Lietuvos prezidentas Antanas Smetona pasitaria su ministrais, prašo pagalbos demokratiją ir laisvę ginančios Amerikos, Anglijos, Prancūzijos užtarimo. Visi tyli, tik Vokietija garsiai ir aiškiai gėdina Lenkiją, kad ši puola grasinimais mažą, sau nelygią valstybę, Lietuva lenkų ultimatumą priima.

Tarkime, Smetona nebūtų priėmęs lenkų ultimatumo. Tuomet lenkai būtų puolę Lietuvą, žudę, deginę viską iki Palangos. Vokiečiams tada buvo labai gera proga pulti Lenkiją gelbstint Lietuvą. Vokiečiai per porą savaičių būtų nustūmę lenkus iki rytinės Lenkijos sienos be Rusijos įsivėlimo į karą prieš Lenkiją. Tada Lietuva būtų jau Vokietijos

globoje ir, karui prasidėjus, su Rusija būtų kariavusi Vokietijos pusėje. Manau, kad latviai, estai ir suomiaai būtų prisidėję kovoje su sovietine Rusija.

Tokia karo eiga nebūtų davusi progos anglams, prancūzams ir Amerikai pulti Vokietiją, nes nebūtų buvę „aiškios priežasties“.

Įdomu, kaip karas būtų pasibaigęs, kaip Europa ir pasaulis šiandien atrodytų, jei mūsų prezidentas Smetona būtų atmetęs lenkų ultimatumą? Palieku istorijos mėgėjams pabandyti rasti atsakymą. Gal šis istorijos faktas ir pagalvojimai mums sukels norą pamąstyti ir palyginti praeitį su šių dienų įvykiais?

Pažinkime istoriją, nagrinėkime ją, atskirkime priešus nuo draugų, kuo galime pasitikėti ir kuo ne. Ir niekada neužmirškime istorijos, kad ši nepasikartotų.

DRAUGAS, 2009 m. sausio 13 d., antradienis

Algis Virvytis

DAR DĖL BAJORŲ

„Drauge“ (2008.02.22) Antanas Paužuolis rašo: „Lietuvoje pradėjus organizuoti bajorų draugijas, išeivijoje esantys tautiečiai pareiškė prišingas nuomones. Skaičiusieji Grigaičio išspausdintą pastabą apie bajorus turėtų padėkoti autoriui už išsamias žinias apie bajorų sauvialivimą...“ Prašyčiau A. Paužulį dar kartą ir šį kartą atidžiai perskaityti A. Grigaičio straipsnį. Autorius rašo tik spėliojimus, savo nuomonę, kitų pasakymus ir t.t., bet jo rašinyje neradau nė vieno fakto.

Rašant apie mūsų senovės istoriją, pirma reikia surinkti tikrus istorinius faktus ir tik tada rašyti į spaudą, kurią skaito tūkstančiai lietuvių.

Bajorai Lietuvoje, kaip ir visame pasaulyje, buvo karalių, kunigaikščių, dešinioji ranka. Jie laikydavo ginkluotus, išmokytus karius, paruoštus karams, žirgai gerai pamaitinti, treniruoti karui. Karaliui, kunigaikščiui prirėikus karių, bajorai su savo kariais, žirgais ir karininkais stodavo šalia karalių, kunigaikščių į mūšį gintis ar pulti priešus. Tais laikais nebuvo karininkų, generolų kaip šiandien, kurie gyvena karei-

vinėse valstybės išlaikomi, todėl bajorai buvo labai reikalingi, be jų kariauti nebuvo įmanoma. Už nuopelnus bajorai buvo apdovanojami privilegijomis, dideliais žemės plotais, kai kada ypač vertingam, gerai pasitarnavusiam bajorui buvo dovanojama žemė. Žemaičių bajorai, vadovaujami Lietuvos kunigaikščių, apgynė Lietuvą nuo vokiečių, kovėjo su kryžiuočiais.

Ne visi bajorai buvo didelių žemės plotų valdytojai. Miestams kuriantis bajorai dirbo miestų burmistras, tvarkos palaikytojais, teisėjais, mokesčių rinkėjais, raštvedžiais.

Daug kunigų buvo bajorų kilmės. Pavyzdžiui, kun. Kastantas Jagminas, kilęs iš Lietuvos bajorų, baigęs penkias klases Kursko gubernijos gimnazijoje, stojo į Vilniaus kunigų seminariją. Išventintas 20 metų amžiaus. Turėdamas gražų, malonų balsą vyskupo buvo mylimas ir paskirtas vyskupo giesmininku. Kadangi buvo karštas lietuvis, kiti kunigai jo nekentė, po metų buvo nuo vyskupo nustumtas. 1890 m. išsiųstas į Merkinės parapiją. Buvo Merkinės lietuvių žadintojas ir knygnešys. Iki tol visi Merkinės parapijos gyventojai buvo verčiami nesuprantama lenkų kalba melstis, nors visi gyventojai buvo lietuviai. Bažnyčioje nė žodelio lietuviškai. Kun. Jagminas atsivežė tris lietuviškas maldaknyges. Pamatę jas žmonės verkė iš džiaugsmo. Vos tris dienas išbuvęs Merkinėje, prie karsto sugiedojo lietuviškai. Tai buvo pirmas kartas, kai išgirsta lietuviška giesmė. Neapsakomas buvo lietuvių džiaugsmas. Deja, ir čia jam neilgai teko darbuotis tėvynei. Vos sulaukęs 28 metų nuėjo į amžiną ramybę, kur jo jau nebepersekiojo už lietuviškų knygų gabenimą, lietuviškas giesmes, pamokslus nei žandarai, nei lenkas klebonas. Bajorų kilmės kun. K. Jagminas užbaigė savo gyvenimą 1896 m. gegužės 1 dieną. Tokių pavyzdžių yra daug.

Žemes valdantys bajorai, turėdami ryšių su užsieniu, parsigabendavo gerų veislinių gyvulių ir tuo gerino Lietuvos gyvulių veislę. Statė fabrikus, vertėsi prekyba ir t. t. Pasiapriešinuose caro valdžiai, sukilimuose Lietuvos bajorai rėmė sukilėlius pirkdami jiems ginklus. Sukilėlių vadai, karininkai buvo bajorai, nes valstiečių, kurie galėtų vadovauti, nebuvo. Žinoma, kad buvo ir tokių lietuvių kilmės bajorų, kurie sulenkėjo, išsižadėjo Lietuvos. Buvo tokių, kurie skaudžiai bau-

dė jiems nusikaltusius darbininkus. Tais laikais taip buvo visame pasaulyje. Lietuvių bajorai vergų nepirko, karo laimikis, belaisviai būdavo bajorų darbininkai.

Nors Amerikoje, kaip rašoma, bajorų nebuvo, bet gyveno daugybė didžiulius žemės plotus valdančių baltųjų, išžudžiusių vietinius indėnus, pirkusių vergus, atvežtus iš Afrikos. Amerikos vergai turėjo blogesnes gyvenimo sąlygas: juos mušė, korė, šaudė, pirkto, pardavė, mainė... Jų palikuonys, išlikę nuo žudynių indėnai, pasiskundžia, bet niekas į tai dėmesio net šiandien nekreipia; niekas nesmerkia Amerikos „bajorų“.

Užuot niekinę ir žeminę Lietuvos bajorus, tą laiką paskirkime susipažinti su dabartiniais Lietuvą niekinančiais „bajorais“: valdžioje esančiais komunistais ir KGB karininkais, partijų vadais, sribais, tautos išdavikais, įsigalėjusiais kombajorais, be gailės išnaudojančiais savo padėtį valdžioje, pasigriebusiais geriausius pastatus, tūkstančius hektarų geriausių žemių ne už nuopelnus Lietuvai, bet suktybių būdu juos užvaldę. Mus labai piktina šių dienų sulenkėjusių lietuvių bajorų elgesys, piktina šių dienų lenkams tarnaujančių Lietuvos valstybės viršūnių – išdalinti, parduoti, dovanoti pelningą pramonę – skylėtos sutartys su lenkais. To mes nematome. Kas buvo prieš keletą šimtų metų jau mums nebekenkia. Jei ir negerai buvo elgtasi kai kurių bajorų, bet buvo daug daugiau gerų bajorų nei šiandien. Lietuvos išdavimas labai pavojingas – kentės mūsų vaikai, vaikų vaikai, nes dabar iš lenkų meilės glėbio nepaspruksime.

Stalinas dėjo visas pastangas, siekdamas sumenkinti, nužeminti, apteršti viską, kas lietuviška, kas ugdė lietuvių, tautiškumą. Tautininkus pravardžiavo nacistais, bajorus – buožėmis, nes jie buvo pirmieji, kurie išsimokslinę užsieniuose, siuntė savo vaikus į aukštąsias mokyklas, net bajorų darbininkų vaikus bajorai mokslino. Dauguma Lietuvos inteligentijos buvo bajorų kilmės, todėl Stalinas, norėdamas sunaikinti Lietuvą, lengvai pavergti, stengėsi išžudyti, išstremti bajorų palikuonis, inteligentus.

Skaudu matant lietuvių išėivių spaudoje niekinančius straipsnius apie Lietuvos bajorus be pagrindo, be fakto, tik: „aš taip manau, galėjo būti, kažkas pasakėjo“... ir pan.

DRAUGAS, 2008 m. balandžio 1 d., antradienis

KREIPIMASIS Į „DIRVOS“, „DRAUGO“ REDAKTORIUS IR VISUS GEROS VALIOS ŽMONES

Mane ir visus mano prietelius, pažįstamus kamuoja labai skaudi lietuvių, Tėvynės meilės, pagarbos ir ištikimybės jai padėtis Lietuvoje.

Lietuvos jaunimas yra apleistas Vyriausybės, švietimo ministro, mokytojų, dvasinių auklėtojų, o priešų propaganda per daugelį kanalų, net per gimines ar šeimos prietelius, nusivylusius mūsų pačių parinktais vadais, prezidentu, kalba apie „gerus laikus“ sovietų okupacijos metais, kai visi beveik, visi buvo lygūs elgetos.

Dar ir šiandien Lietuvos mokyklose, net universitetuose, istorijos mokytojai kalba apie tuos „auksinius metus“ Sąjungoje. Anglų kalbos mokytojai dažnai primena studentams: „Meskite anglų kalbą, negaiškite laiko, geriau studijuokite rusų kalbą, kurios vėl greit reikės.“ Mokinukai ir studentai, taip pat anglų kalbos studentai nedrįsta klausinėti mokytojo, nežinia, kaip „atsilygins“ pyktelėjęs mokytojas.

Nėra tinkamų istorijos vadovėlių, kurie įdiegtų meilę ir pagarbą Lietuvai. Vidurinių mokyklų mokiniai pradeda mokytis Lietuvos istorijos, kurios pirmuose puslapiuose matoma aiškiai, kad ugdoma ne meilė Lietuvai, bet mažinama Lietuvos reikšmė. Būtina paruošti tautinį, patriotinį auklėjimą ugdančius istorijos vadovėlius ir istoriją pradėti mokyti nuo pirmos klasės.

Tautinį auklėjimą būtinai reikia pradėti dar nuo kūdikystės, o tam reikia knygelių, kuriose būtų pristatomi herojiški įvykiai lengvo turinio pasakų forma kartu su spalvotais paveikslėliais, kad vaikučiams būtų galima duoti ir vaizdinį auklėjimą. Tas knygeles išdalinti vaikų darželiams ir tėvams, kurie turi vaikučių ir norėtų jiems paskaityti istorines pasakas. Suprantu, tam reikia gerų rašytojų ir pinigų. Nežinau, kur rasti patikimus rašytojus, kurie neparašytų antros „Durnių laivo“ dalies, ar rašytojų, kurie nesumažintų Lietuvos gyvavimo ir kovų reikšmės dėl nepriklausomybės su svetimais interesų.

Paskutinį labai skaudų smūgį patyriau skaitydamas labai gražiais kietais viršeliais, ant brangaus popieriaus išspausdintą, 379 puslapių

išgarbintą knygą „Dvidešimto amžiaus slaptieji archyvai“. Autoriai: Arvydas Anušauskas ir Gražina Sviderskytė. Rėmė: Lietuvos Respublikos Kultūros ministerija, recenzavo prof. dr. Š. Liekis, doc. dr. J. Vaičėnionis.

Su didžiausiu smalsumu sėdome skaityti. Labai skaudu ir įdomu buvo vėl pergyventi Lietuvos Respublikos merdėjimą paskutinėmis laisvės valandomis. Atsivertus 33 puslapi radome paskutinius prezidento Antano Smetonos žodžius, ministrui pirmininkui Merkiui paliktą paskutinį pasirašytą aktą... Prezidentas A. Smetona išvyko Kybartų link.

34 puslapyje – kaip Kremlius ir tikėjosi, Lietuva pasidavė be šūvio, nesulaukusi pagalbos iš Vakarų...

39 puslapyje skaitome apie Klaipėdos krašto atplėšimą nuo Lietuvos.

61 puslapyje skaitome jau vokiečių okupacijos laikų gyvenimą... „Lietūkio“ garažo įvykius...

O kur puslapiai apie skaudžią Lietuvos okupaciją, kuri truko daugiau nei metus? Nėra. Mirtina tylą. Kur dingo visi Rusijos okupacijos metai su suėmimais, trėmimais, žudynėmis, kankinimais? Pasirodo, kad gal jau niekuo nebegalime pasitikėti visoje Lietuvoje: tą antrąjį „Durnių laivą“ rėmė Lietuvos Kultūros ministerija, recenzavo profesoriai.

Tam tikslui aš esu pasiruošęs paaukoti gerą sumą pinigų, nuoširdžių pastangų ir laiko. Susisiekti su manim bus galima atviru laišku per „Dirvą“ ir „Draugą“.

Su pagarba,

Algis Virvytis, Boston, MA

TRUMPIAUSIAS KREIPIMASIS Į SOTŲ GYVENIMĄ

Specialiai „Lietuvos rytui“ iš JAV: gal per daug rūgštu saldiems pilviukams, bet tai yra rūsti tikrovė.

Jūs blaškotės po pasaulio sostines „lankotės pas didžiausių laisvę ir žmogaus teises mylinčių“ valstybių valdžios galvas, nuolankiausiai

maldaudami Lietuvai užtarimo. Ieškote teisybės, kurią prievarta išplėšė, didžiausi pasaulio kriminalai, karo nusikaltėliai: Adolfas ir Josifas. Norite gauti tai, kas jums priklauso.

Maldaujate, kad nors žodžiu užtartų ir pripažintų Lietuvos teisę būti laisva. Ypač dabar, kai didieji daužosi į krūtines rėkdami, jog „galinga valstybė atėmė laisvę mažam Kuveitui. Tai blogiau už Hitlerį: nuoga agresija“.

Jūs sakysite, kad ir mes kaip Kuveitas – toj pačioj mažų valstybių lygoje. Ne. Klystame.

Su Jumis gražiai pasikalba, paploja per petį, palinki sėkmės toliau keliauti aplink pasaulį. Liaukitės važinėję, nustokite beldę į kurčias storas geležies duris ir užšalusias negyvas valdovų širdis. Jėga išsikototi laisvę esame per maži, esame neturtingi.

Todėl kviečiu visus lietuvius pagalvoti. Tik protu ir lapės gudrumu gausime Nepriklausomybę ir materialinę paramą.

Turint galvoje pasaulio gobšumą, planas yra labai paprastas. Taigi reiktų paskelbti pasauliui, kad Kretingoje ir jos apylinkėse naujai atrasti didžiuliai naftos lobiai. Prie Palangos – jūroje – dar daugiau. Per dieną galima gauti bilijonus statinių naftos. Rėkti apie tai reikia garsiai.

Kapitalistų ausys sujudės nuo tokių įdomių naujienų. Nosies šnervės gaudys, iš kur tas naftos kvapas. Akys sužibs žaliai – dolerių spalva.

Netrukus po naftos atradimo reikia paskelbti, kad po Šatrijos kalnu atrasti neišsemiami natūralių dujų kiekiai. Užtektų visam pasauliui kokiems penkiems šimtmečiams. Kai pasaulis tai sužinos, jau negalės naktimis miegoti: gal reikia tą Lietuvą iš tikro pripažinti?

Tada dera pranešti, kad Dubysos aukštose pakrantėse per sausrą, kai upė buvo beveik išdžiūvusi, 5 berniukai kasinėdami dugną atrado spalvotų akmenėlių. Jie tais akmenėliais mėtėsi. Žaidė Žvilgančiu smėliu, žarstė vieni į kitus. Grįždami namo berniukai prisipylė kišenės tų gražių akmenėlių, kad dar ir kitus savo draugus apmėtytų. Vieno vaiko senelis buvo geras dantistas. Susidomėjo tais akmenėliais. Paėmęs vieną kando – minkštas. Tai ne akmuo. Sunkesnis už vandenį. Padaręs rūgšties tyrimą nustatė, kad tai grynas auksas. Geologai išgirdo greitai. Nustatyta, kad Dubysos vagoje yra keletas milijonų tonų aukso.

Apie tai pranešus pasauliui, telieka tik ramiai sėdėti ir kantriai laukti. Pradės lankyti Lietuvą svetimų šalių biznieriiai, apsimetę turistais. Keletą iš jų reikia sulaikyti, senas KGB „už litrą“ ras kuo apkaltinti. Gali pasitarti su Raslanu ar Zimanu. Svečius gerai išgąsdinkite. Tų žmones ar „sekretores“ pačiupinėkite, gal apatiniuose marškinėliuose yra slaptų dokumentų apie naftos ir dujų išteklius. Gal paslėptas aukso turtų vietovės planas. Po poros dienų paleiskite visus, išskyrus keletą Amerikos piliečių. Juos reikia ilgiau palaikyti, kad įkaistų amerikonų kraujas, kad akyse pradėtų žvilgėti rožinės pykčio kibirkštys. Paleisti žmonės papasakos apie lietuvių žiaurų elgesį.

Netrukus gausite ultimatumą – įkalintus paleisti tuoj pat. O jūs pasijuokite, parodykite špygą. Tai įgalins Ameriką išbandyti naujausius ginklus... „toje pasaulio dalyje“. Leis įrodyti, ar parašiutininkų mokymas buvo tikrai sėkmingas. Tai geriau kaip manevrai.

Būkite pasirengę. Vieną naktį užpuls. Turėkite pasiruošę daug baltų paklodžių. Nesipriešinkite. Pasiduokite. Gal keliolika lietuvių žus, bus sudegintų namų, patirsite kitų nuostolių, bet tai – maža kaina.

Amerika dar kartą galės nubausti nedorą kraštą, kuris pažeidžia Amerikos piliečių teises. Tai dar viena pergalė! Juk neseniai buvo Grenada, Panama.

O jums? Priveš kariuomenės, bus cigarečių, šokolado, brandy ir whiskey. (Tik saugokitės AIDS.) Sugražins sudaužytą turtą, padės prekiauti. Kiek pabuvę ir nusivylę, jie išvažiuos namo. Jums garantuos visišką Nepriklausomybę. Duos „prefered trade partner“ (privilegijuotas prekybos partneris – Red. past.) statusą. Jūs tik šoksit iš džiaugsmo. Stribus išveš į Amerikos cirkus ir zoologijos sodus: tegul pamato pasaulis šią naujausią komunizmo išvestą dvikojų sutvėrimų veislę!

Tik turite paskubėti, kol Amerika dar nebankrutavusi.

Skubėkite, laikas – pinigai.

Gal per daug rūgštu saldiems pilviukams, bet tai yra rūsti gyvenimo tikrovė.

DĒL TURTO ŽYDAMS GRAŽINIMO

Š. m. „Drauge“ liepos 29 d. Karolina Kubilienė susirūpinusi klausia, kodėl Lietuva turi gražinti žydams jų nusavintą nuosavybę. Šis klausimas yra labai rimtas, gali labai brangiai Lietuvai ir kiekvienam lietuviui kainuoti, žinant mūsų politikų nesugebėjimą valdyti, vadovauti, derėtis, įvertinti Lietuvos turtus ir nuosavybę. Viena iš didžiausių klaidų buvo ir yra – visiems nusilenkti, atsiprašinėti, dovanoti.

Pavyzdžiu duosiu Ameriką, save labai gerai išgarsinusią kaip teisingiausią, geriausią, dosniausią ir geranoriškiausią šalį. Ar tikrai? Paimkime Amerikos kolonizaciją: dauguma vietinių indėnų buvo nužudyta, be gailesčio per žiemos šalčius ir sniego pusnis be maisto ir tinkamos aprangos varomi į šiaurines valstijas. Nežinia, kiek jų žuvo varomi į pražūtį. Žudikas Custer už tai ilgai buvo garbinamas. Daug vėliau indėnams buvo pastatyti barakai. Šiandien jie ten gyvena, dauguma be mokslo ir amato. Alkoholizmas, narkotikai vėl žudo juos. Amerikos valdžia net negalvoja apie atlyginimą indėnams. Dar prieš porą šimtų metų indėnai sodino kukurūzus ir svogūnus ten, kur šiandien yra Manhattan. Kiek ta žemė verta? Kada indėnams bus atlyginta? Nė vieno cento už tai ir už visą Amerikos indėnų žemę jie negavo ir negaus.

Lenkija okupavo mūsų sostinę Vilnių, daug lietuvių nužudė, ištrėmė, nusiaubė kraštą. Dar neatlygino. Net nekalba apie tai.

Stalinistinė Rusija okupavo Lietuvą, dar nė žodelio apie atlyginimą.

Italija dovanuoja rusams Lietuvos ambasados pastatus Romoje, dar ir šiandien ten rusai gyvena. Italija Lietuvai nebando atlyginti, o tai būtų labai lengva padaryti.

Mūsų vargai yra susiję su prezidentais: Brazauskas pirmomis prezidentavimo dienomis visos Lietuvos vardu atsiprašė žydų už nacių nusikaltimus. Tą pat padarė ir Adamkus – pirmomis savo prezidentavimo dienomis atsiprašė žydų už nacių nusikaltimus Lietuvoje. Tai parodo tų dviejų prezidentų nemokšišumą politikoje, diplomatijoje bei vadovavime.

Žydai, pasinaudodami tuo, daug kartų puldinėjo Lietuvą, visiems lietuviams prikišo: „Jūs prisipažinote, jūsų prezidentas atsiprašė...“ Susipratęs politikas niekada kaltės neprisiiims, neprisipažins.

Šiandien Amerika dar pateisina Irako užpuolimą, šalies sugriovimą, milijonus nužudytų, išvietintų, sunaikintus, išvogtus muziejus, tūkstantmetinės civilizacijos lopšio sunaikinimą. Amerikiečiai garsiai primena: „Būtinai reikėjo Hussein režimą pakeisti, reikėjo juo nusikratyti, o sugriautus pastatus jie patys atstatys, turi daug naftos.“ Lyg ta nafta būtų Amerikos dovana.

1941 metų birželio 22 dieną, karui prasidėjus, okupantų rusų valdžia per keletą valandų paliko Lietuvą. Vokiečiai užėmė Kauną birželio 24 d., o okupacinę valdžią sukūrė daug vėliau. Iki tol, jei kas ir vyko Lietuvoje, Lietuva nebuvo neatsakinga, o vokiečių okupacijos metu už viską Vokietija buvo atsakinga. Vien dėl to Lietuvos, kaip valstybės, negalima kaltinti, nes Lietuvos kaip valstybės tuo metu nebuvo. Grįžus rusų okupacijai – ir vėl Lietuva negali būti kaltinama už įvykius Lietuvoje – valdė rusai. Todėl žydų reikalavimai yra tik noras lengvai pasipelninti Lietuvos sąskaita, uždėti milžinišką piniginę ir dvasinę atsakomybę ant kiekvieno lietuvių.

Žydų bendruomenės atstovams atvykus į Lietuvą iš Amerikos, Izraelio ar iš bet kur pasaulyje, Lietuva neturėtų leisti į jokiais kalbas, nes tokių žydų bendruomenių tais laikais pasaulyje nebuvo, o vėlesnės organizacijos, bendruomenės ar kaip jas pavadintume yra sukurtos pasipelnymo tikslais.

Algis Virvytis, Boston, MA

KVAILUMAS AR RAUDONOJI PROPAGANDA?

Per pastaruosius keletą mėnesių įvairioje spaudoje skaitome daug priekaištų, net įžūlių žeminimų mūsų garbingiausiajam ir daugiausiai Lietuvai pasitarnavusiam Prezidentui Antanui Smetonai. Per savo didelį pasiaukojimą, gilią meilę Lietuvai ir sąmoningumą Jis Lietuvą ištraukė iš caristinės Rusijos tamsumos, purvo, biednumo. Nuvarginta, nualinta karo, apiplėšta, beveik visiškai sunaikintą Lietuvą A. Smetona apšvietė Lietuvą mokslais, naujomis mokyklomis, naujomis mokslo programomis,

kaip įkūrimas Prekybos Instituto Klaipėdoje, vėliau perkelta į Šiaulius. Prekybos Institutas davė Lietuvos jaunimui supratimą apie prekybą su užsieniu, be tarpininkų patys galėtų prekiauti su užsieniu, rėmė sukūrimą Pieno Centrą, Maistas kur lietuviai patys apdirbo žemės ūkio produktus, eksportavo į užsienius be tarpininkų, kas sukėlė Lietuvoje gyvenančių kai kurių mažumų didelį nepasitenkinimą.

Visa tai buvo padaryta per aštuoniolika metų, Lietuva pasivijo kai kurias Europos šalis, kaip Daniją, Olandiją, pralenkė Lenkiją, Portugaliją, Ispaniją ir t.t.

Baisią, tragedišką naktį, ankstų Birželio penkioliktos rytą, 1940 metų, Rusų grasinantis ultimatas, privertė Lietuvos vadovams ir prezidentui A. Smetonai paskubomis nutarti ar bandyti priešintis Stalino agresijai ar nuolankiai pasiduoti.

Per dažnai spaudoje skaitome prezidentą A. Smetoną įvairiai žeminančius rašinius. Vienas toks L. rašo –, sutrumpinu jo ilgus nemalonius priekaištus: „privačiam susirinkime, vienas klausė, „kokia būtų istorija, jei prezidentas A. Smetona nors simboliškai būtų pasipriešinęs raudonajai armijai, nepalikęs skęstančio laivo, bet kartu nuskendęs, Stalinas nebūtų galėjęs mulkinti Čiurčilį ir Roseveltą, kad Lietuva pasiprašė okupacijos“...

Įtartinai skamba „privatus susirinkimas“. – gal toks tokie būdavo Kau-no kino teatre rusų agentams susirinkus? „Smalsuolis“ klausia... „kokia būtų istorija, jei prezidentas būtų pasipriešinęs...?“ Smalsuolio klausimas yra provokacinis, primena 1940 metų okupantų provokacinius rėkavimus, niekinant visų gerų lietuvių gerbiamą ir mylimą A. Smetoną.

Atsakymas L. ir į jo bendraminčių kaltinimus: „geras kapitonas skęsta su laivu“. Ne, geras kapitonas jei tolumoje mato žemę šoka į audringą jūrą bandydamas pasiekti žemę, rasti pagalbos savo skęstančiam laivui.

Simboliškai pasiaukojusiam prezidentui A. Smetonai, Stalinui seilės būtų varvėjusios galvojant kaip jam bus malonu kankinti Lietuvos prezidentą.

Žinome likimą generolo K. Skučo – jis didvyriškai pasiaukėjo, buvo ilgai kankintas Maskvos kalėjimuose, ten nužudytas ir nežinia kur jo kūnas yra šiandien. Ar Brazauskas, Adamkus ir kiti mūsų „didvyriai“ jį kasmet pagerbia? Ar yra diena paminėti jo pasiaukojimą? **Ne, nėra.**

Kaip L. gali paaiškinti „simbolišką pasipriešinimą“? Ar pasiėmus kardą bandyti sulaukyti 300.000 karių, 15,000 tankų, 1000 lėktuvų Stalino armiją, ar Laisvės Alėjoje apnuoginęs krūtinę sutikti okupantus, o gal iš patrankos iššovus pasipriešintų?. Prašau paaiškinti.

Prezidentas A. Smetona gerai suprato, kad jo pasiaukojimas Lietuvai nebūtų padėję, todėl per Vokietiją pasiekė Ameriką, beldėsi į prezidento Rosevelto duris, niekas durų neatidarė. Roseveltas ir Čiurčelis taip pat ir Prancūzijos vadovams Lietuva nerūpėjo, jie viską gerai žinojo kas dėjosi Lietuvoje, tai kodėl to nežinant reikia kaltinti gerbiamą A. Smetoną?

Karui pasibaigus Amerika daugelį metų dažnai kurstė lietuvius kovoti prieš okupantą, virš 30,000 geriausių lietuvių vyrų ir moterų kovojo ir žuvo. Ar tas pasiaukojimas buvo vertas? Jei žuvusieji būtų išitraukę į Lietuvos gyvenimą įvairiais būdais be ginklo, be simboliško pasiaukojimo, galėjo priešui daugiau pakenkti nei su ginklu rankose, paaukodami savo gyvybę. Dar ir šiandien Brazauskas, Adamkus ir kiti vadai tinkamai nepagerbė žuvusius už Lietuvos laisvę. Dar ir šiandien durpynuose, pelkėse, šuliniuose yra daug nužudytų partizanų. T. miestelio dideliame šulinyje yra sumesti keturi partizanai vyrai ir dvi moterys partizanės. Šulinys užverstas akmenimis, žvyrais, aikštė asfaltuota. Tą žinią senai pirkau iš seno okupacijos kolaboranto „Nikolojaus“. Keletą kartų buvo bandyta gauti leidimą iš miestelio viršaičio, atsakymas – „neleisime kasinėti“, nors buvo pažadėta viską sutvarkyti kaip anksčiau buvo. Valstybės vyrams tai neįdomu.

Reikia prisiminti, kai Lietuva dar neseniai paskutinį kartą išsilaisvino iš žiaurios Rusijos nelaisvės, tuolaikinis Amerikos prezidentas Bush senasis nenorėjo girdėti apie išsilaisvinusią Lietuvą, o pirmomis laisvės dienomis mažytė Islandija pripažino Lietuvos Nepriklausomybę. Tik po ilgo laiko nesusiėdinusi, demokratijas ir nepriklausomybės garsiai rėkianti Amerika Lietuvos Nepriklausomybę pripažino beveik paskutinė. Ar gražu Amerikai?

Čiurčilis dažnai pasauliui primindavo: „mano priešo priešas yra mano geriausias draugas“. Tai gerai suprato ir Stalinas ir visas pasaulis, kad nei Roseveltas, nei Čiurčilis nepykins Stalino karo metu net ir po karo. Roseveltas, Čiurčiliui pritariant, atidavė mūsų brolius prūsus Sta-

linui „laikiniai“ valdyti. Rusai išžudė visus mūsų brolius prūsus, privežė daugybę rusų ir katiušių, dar ir šiandien jie alina tą puikų kraštą, Amerikos, Anglijos vadovai nedrįsta maldauti Rusijos, kad apleistų Rytprūsius.

Manau, jei L. ir jo bendraminčiai tai būtų žinoję, gal nebūtų drįsę rašyti tokius įžeidžiančius rašinius. O gal buvo specialus tikslas?

Gerbiamą A. Smetoną niekino Lietuvos priešai, Jo vadovavimo laikais Lietuvos įstatymai buvo per daug švelnūs ir humaniški priešams. Daugelis sunkiai nusikaltusių prieš valstybę lengvai praleidę porą metų kalėjime grįžę tęsė kenksmingą darbą. Buvo net pakartotinai pasėdėję paleisti nenustoję savo darbo.

Jei Smetonos valdžia būtų įvedusi griežtą bausmę, kilpą ant kaklo prieš valstybinę veiklą, tikrai daug mažiau priešų būtų buvę ir mažiau kritikų šiandien.

Algis Virvytis, Boston, MA

OOOOO, AŠ TAU PASAKYSIU!

Šeštadienį prieš pietus atidariau dujį suskambėjus skambučiui. Lauke jaunikaitis tarė:

– Ieškau darbo, girdėjau, kad randi visiems.

Paprašiau vidun. Sėdome pakalbėti.

– Pasiskolinęs pinigų atskridau uždarbiauti, padienių darbelių kai kada gaunu. Gal turi man bet kokį darbą? Specialybės neturiu. Bandžiau treniruotis, tapti geriausiu krepšininku, nepasisėkė. Tėvai sakydavo – kirk į knygas, o ne sviedinį daužyk per dienas... Nepaklausiau.

– Kur gyvenai Lietuvoje?

– Mažeikiuose (tikras žemaičių blondinas – A. V.), tėvai dirbo „Mažeikių naftoje“, gerai gyvenome prie ruso. Gavus nepriklausomybę atsirado netvarka, visi vogė apdirbtą naftą, net gelžkelio cisternas išvežė pinigus sau pasilikdavo. Adamkus pardavė „Mažeikius“ amerikiečiams, viskas blogėjo, tie pardavė rusams. Po to netrukus Adamkus pardavė „Mažeikius“ lenkams. Mano tėvus atleido, daug lietuvių atlei-

do, lenkai užėmė lietuvių vietas. Jų atlyginimai keletą kartų didesni nei lietuvių, dirbančių tokį pat darbą. Lietuviai piktinosi, bet nieko nedarė, bijojo, kad neatleistų. Su rusais nebuvo nesutarimų, rusai lengvai sugyvenami. Lenkai lietuviškai nesimoko, kalba tik lenkiškai. Mažeikiuose nei vieno nerasi lenkiškai kalbančio. Ginčai, nesutarimai dažni ir piktesni, gali būti blogų dalykų, pilna lenkų prostitučių, todėl atskridau čia užsidirbti.

Paprašiau svečią prie pietų stalo. Matėsi, kad jis alkanas. Nespėjus paprašyti, svečias greit prisidėjo kupiną lėkštę maisto. Valgė rusiškai – su pirštais mėsą burnon, greit kramtydamas maistą, burnos nespėdavo uždaryti, čiauškėjo. Toks svečias nemalonus, bet nebandėme mokinti. Pasiūliau darbą – žolę pievoje pjauti, medžius, krūmus apkarpyti ir t.t. Pirmas klausimas:

– Kiek mokėsi?

– Dešimt dolerių už valandą. Ryte parsivežu, po darbo nuvešiu namo, pusryčius, pietus, vakarienę valgysi, kiek norėsi.

– Man reikia penkiolikos dolerių per valandą, – sako jaunikaitis.

– Aš visiems tiek moku, kai amerikiečius samdau, jų nemaitinu, nevežu.

– Nu, gerai, pirmadienį atvažiuok 9 valandą.

Nustebęs sakau: – Vyruti, visame pasaulyje darbus pradeda 8 valandą, kodėl tu 9?

– Reikia išmiegoti gerai.

Man pradėjo nepatikti svečio galvosena, pasakiau: – 8 valandą pradėsi dirbti, o jei ne, darbo nebus.

– Nu, gerai, gerai, aštuntą. Sutarėm. Davė adresą. Klausiu: – Gal norėtum dabar po pietų padirbėti?

– Ne, pirmadienį bus gerai. Prie kavos puoduko klausiu: – Ką žinai apie trėmimus į Sibirą?

– Oooo, gerai, tuoj tau pasakysiu. Žinau, mokytojas, seni žmonės pasakojo, kad vežė, bet netrėmė, tik bajorus, buožes, kulokus, turtuolius, dvarininkus.

– Kodėl, už ką juos trėmė?

– Oooo, anie buvo liaudies priešai, visi iki vieno liaudies priešai, todėl juos reikėjo išvežti iš Lietuvos, nes jie kenkė Lietuvai, buvo liaudies išnaudotojai, jų niekas netrėmė, juos vežė.

– Ką žinai apie partizanus?

– Ooo, tuoj tau pasakysiu teisybę. Anie, jie buvo plėšikai, žmogždžiai, naciai, juos reikėjo visus išnaikinti, vot.

Klausiu: – Kodėl taip galvoji?

– Mums mokytojas Anatolis, garsus rusų istorikas, dažnai pasakodavo.

– Kada tai girdėjai?

– Paskutinį kartą gal prieš 7 ar 8 metus, kol mokiausi. Tai tikra tiesa.

Giliai širdį sugėlė. Jau 19 metų Lietuva Nepriklausoma, bet okupanto žala, žalos šaknys dar giliai Lietuvoje įaugusios. Kur yra mūsų vadai, politikai, mokytojai, dvasininkai ir kiti geri lietuviai? O gal tokių jau nėra, tik tarnai svetimiams interesams?

Pirmadienio rytą 7 valandą beldžiu į mažeikiško duris. Keletą kartų pasibeldus mieguistu balsu atsiliepia jaunikaits.

– Ko nori, kodėl taip anksti, man reikia išmiegoti.

– Miegok, darbų tau nebeturiu, – sėdau į automobilį.

Važiudamas namo galvojau, kada mūsų žmonės išmoks vertinti darbą ir dovanas? Pavalgęs gerus pietus jaunuolis net „ačiū“ nepasakė. Girdėjau, kad „zuikiu“ kitur išvyko laimės ieškoti. Linkiu jam gero vėjo.

Algis Virvytis, Boston, MA

PABUSKIME, GAL DAR NEPERVĖLU

Kreipimasis į „Dirvos“ ir „Draugo“ redaktorius ir visus „geros valios žmones“, mano rašinys buvo atspausdintas „Dirvoje“, rugsėjo 15 d. ir „Drauge“, rugsėjo 29 d.

Tuo rašiniu bandžiau atkreipti dėmesį į labai rimtą klausimą dėl lietuvių nutautėjimo, **gašdinančiai apleistą tautinį auklėjimą**. Bandžiau pabudinti lietuvišką dvasią tarp lietuvių rašytojų, kad ruoštų knygutes vaikams tautiškumui ugdyti.

Dabar jau spalvis baigėsi, per tą laiką gavau vieno tautiečio iš Lietuvos susidomėjimą mano projektu. Atrodo, kad tuo viskas pasibaigė kai

gavo mano adresą. Kitą atsiliepimą gavau iš Amerikoje gyvenančio lietuviu, jam rūpėjo keliolika tonų sveriančią siuntą, anglų kalba amerikoniškų knygų persiuntimas į Lietuvą. Didžioji dalis sudarė mokyklų, universitetų vadovėliai. Patariau, jei gali rasti priemones, siųsti tik grožinės literatūros knygas gal būtų naudinga, bet vadovėliai anglų kalba, kurie sudarė didžiąją dalį siuntos, Lietuvoje yra beverčiai, nes jokia mokykla, universitetas jomis nesinaudos, nes anglų kalba matematikos, istorijos, geografijos ir t.t., o ypač inžinerijos knygos visai netinka, nes Amerikoje dar archajiški matavimo pagrindai, kaip coliai, svarai naudojami. Be to švietimo ministerija neleis keisti mokymo anglų kalba, nes mokytojai, profesoriai nesimokins anglų kalbos vien tik tam reikalui.

Tuo baigėsi mano pastangos. Tuos „milijonus“, kuriuos buvau skyręs ir užkeikęs dėl tautiško auklėjimo lietuviukams, išdalinau kitiems, mano mąstymui, kilniems Lietuvos reikalams. Lietuvos Fondui – nulį dėl man nepriimtino elgesio politiniais klausimais.

Dar kartą klausiu: „ar nėra žmonių, žmogaus, gabaus rašytojo, kuris galėtų įkvėpti Lietuvos meilę, pagarbą, mūsų jaunimui, kad jaunimas liktų ištikimas Lietuvai? Nejaugi mes taip nutautėjome, nykstame, bet to nematome ir tuo nesirūpiname? Mano pažiūromis, užsieniuose lietuvių greit neliks, mišriose šeimose lietuvybė numarinama.

Žinau keliolika mišrių šeimų. Vieną šeimą sukūrė lietuvis vesdamas ukrainietę, kitas italę, jų vaikai sakosi esą lietuviai, moka truputį lietuviškai, normalios šeimos. Vienas mūsų jaunuolis vedė vokietaitę, ji išmoko gerai lietuviškai, vaikai moka lietuviškai ir vokiškai save laiko lietuviais, auklėti pagal vokiečių papročius gerbti tėvus, suaugusius, švarą, tvarką, drausmę vokiška.

Lietuvis vedęs lenkaitę greitai buvo įtrauktas į „brolišką“ lenkų bendruomenę, žmonelė viską tvarko, panašus gyvenimas ir lietuviu vedusio žydaite, vaikai krikštyti ir išauklėti žydiškoje dvasioje. Ar nereiktų mums susirūpinti? Žinoma, mes nebandome drausti ar persekioti lietuvius, kuriančius mišrias šeimas, bet turime atkreipti dėmesį, kad tokių santuokų vaikai pažintų ir lietuvišką šeimos pusę. Čia labai rimtas klausimas

Su labai skaudančia širdimi, prašau visų geros valios žmonių rimtai susimąstyti, išreikšti savo nuomonę garsiai ir aiškiai. Ačiū.

Algis Virvytis

ŠMĖKLA VIRŠ LIETUVOS

Tūkstančius metų atominės atliekos lieka „gyvos“ ir dar šiandien nežinoma, kiek ilgai jos „gyvuoja“. Mūsų Lietuva yra per daug brangi, per daug maža tam.

Uždarius dabartinę sovietinę Ignalinos atominę elektrinę (AE), jei ji atlaikys dar porą metų, kas tada? Prezidentas Adamkus paskubomis pasirašė sutartį su lenkais, latviais ir estais bendromis jėgomis statyti AE Lietuvoje. Tokia sutartis yra labai gąsdinanti dėl daugybės priežasčių.

1. Kodėl statyti AE Lietuvoje, o ne Lenkijoje, kuri turi didelius sve-timų žemių plotus? Nelaimėi atsitikus visa Lietuva bus apnuodyta, dauguma lietuvių žus pirmą dieną, kiti ilgai kamuosis iki skausmingos mirties. Atominė radiacija šimtus metų liks žemėje, nuodys žmones, daugelis gims su įvairiausiomis ligomis, kūno deformacijomis ir protiškai neišsivystę. Panagrinėkime Japonijos nelaimę: prieš 60 metų Amerika atominėmis bombomis bombardavo Hirosimą ir Nagasaki, dar ir šiandien matosi baisūs padariniai. Jei ir reikėtų statyti AE, tai tik ne Lietuvoje, o toli nuo jos. Geriausia vieta yra Lenkijoje, už aukštų kalnų, miškų.

2. AE atliekos liks Lietuvoje. Tai dar viena grėsmė. Lietuva mažytė, o atominėms atliekomis reikia labai didelio žemės ploto, neužtenka 100 ha, atominių atliekų saugyklai reikia mažiausiai 100 km spindulio ne gyvenamos vietos. Ta žemė nenaudojama nei gyvulininkystei, nei daržininkystei. Atominės atliekos laikomos labai giliai po žeme specialiai įrengtose kamerose. Atliekų kiekis kasmet daugėja, kasmet daugiau teršalų. Kas nors turėtų parodyti mūsų Prezidentui baisius padarinius, paskaityti internete apie AE ir atliekų sandėliavimą. Tūkstančius metų atominės atliekos lieka „gyvos“ ir dar šiandien nežinoma, kiek ilgai jos „gyvuoja“. Mūsų Lietuva yra per daug brangi, per daug maža tam.

3. Prieš AE pasisakančių balsų Lietuvoje yra labai daug tarp profesionalų, bet spaudoje, TV, radiją – nieko. Mokslininkai, o ne politikai ar verslininkai, kurie turi tik pelną galvoje (jie net močiutę parduotų), tik jie turėtų viešai išdėstyti, kokia grėsmė laukia Lietuvos.

4. Kodėl geri kaimynai lenkai nenori pas save statyti AE, priglausti atominės atliekas? Kodėl nespausti lenkus, negirdime. Lietuvos gerove niekas neturi teisės rizikuoti.

5. Siūlau Prezidentui, visiems jo bendradarbiams, visiems visų partijų, organizacijų, gamtosaugos ir politinių bei tautinių ir religinių organizacijų ne vien vadovams, bet ir jų nariams, visiems lietuviams susipažinti su atominės elektros gamyba, su geromis ir blogomis gamybos pusėmis, su nauda ir žala, rizika žmonėms ir gamtai. Todėl patariu paskaityti apie Černobylio katastrofą, apie Amerikoje sprogsią atominę elektrinę Three Mile Island. Patarčiau perskaityti apie atominių atliekų saugojimą. Amerika, turinti tūkstančius kvadratinį km neapgyventų plotų, dykumų, kalnų, nenori atominių atliekų savo šalyje saugoti, ieško kitų neturtingų ir atsilikusių „Trečiojo pasaulio“ šalių, kurios apsiimtų atominės atliekas saugoti už atlyginimą.

6. Siūlau, gerai išnagrinėjus, išdėsčius viską atvirai kaip ant delno, visai tautai duoti progą susipažinti, pagalvoti ir tik tada veikti. Atominės elektrinės statyba Lietuvoje turi būti uždrausta visiems laikams. Jei kas drįstų ginčytis, sakydamas, kad sutartis jau pasirašyta – sutartis yra pasirašomos, o sąlygoms pasikeitus – sulaužomos, dar rašalui po parašu neišdžiūvus. Sutartis nieko nereiškia, žvilgtelkim į istoriją.

7. Dar daugybė varginančių klausimų: kas projektuotų AE, kas tikrintų planus, kas statytų, kas prižiūrėtų statybas, kas kontroliuotų statybos išlaidas, kas ir kaip būtų atsakingas už netinkamus planus, už blogą statybą, blogas medžiagas, o kur kyšiai, suktybės, vagystės? Kas bus kontrolierius, kas bus revizijos komisijoje ir t.t. Kuo galime pasitikėti ir kuo ne? Kas sąžiningai dirbs su mumis, o kas ne? Negalima akis užmerkus tarti: visi geri žmonės, visais pasitikime. Geras pavyzdys Amerikoje: Boston pastatytas tunelis turėjo būti baigtas prieš 4 metus, bet statyba užsitęsė iki 2006 metų, turėjo kainuoti apie 200 milijonų dolerių, kainavo dešimkart daugiau. Praėjusį pavasarį nuo tunelio lubų nukrito viena didžiulė cemento plokštė, užmušė vieną moterį automobilyje, važiuosią su vyru. Daug milijonų kainuos atlyginti šeimai už nužudytą vaikų motiną ir žmoną. Pernai rudenį vanduo pradėjo bėgti per tunelio sieną, užtaisė, kitur pradėjo bėgti ir dabar vanduo bėga jau keliose vietose tūkstančiais litrų per dieną iš kiekvienos atsivėrusios

skylės. Čia ne atominė žudanti radiacija, čia tik vandenėlis. Tunelį žada netrukus uždaryti, jei nepasiseks užkamšyti skylių. Visi dirbę ir pelnęsi iš to tunelio statybos dabar apimti baimės, daugelis rangovų jau paduoti teisman, kiti skuba išmokėti milijonines sumas atsilyginti už blogą darbą, kad nereikėtų stoti prieš teisną, nes žino, kad stojus prieš teisėją daugiau kainuos.

8. Lietuvoje yra daug gerų, mokytų žmonių, kurie susidomės šia pražūtinga statyba Lietuvai. Mokslo žmonės, sukruškite ir apsaugokite Lietuvą. Ar dabartinė sutartis tikrai yra Lietuvos naudai – lenkai turės daugiau nei 60 proc. akcijų. Kodėl lenkai, o ne Lietuva, ant kurios žemės rizikuojama statyti tą baidyklę?

9. Viso pasaulio lietuviai pabuskiye, įsigilinkime ir prieštaraukime, griežtai prieštaraukime tai statybų grėsmei Lietuvoje.

10. Ką daryti atsisakius AE statybos? Lietuvoje yra daug upių, upe-
lių, kuriuos galima užtvenkėti, Lietuvoje pučia vėjai – vėją pakinkyti, šviečia saulė – saulės jėgą panaudoti, yra medžių atliekų nuo medžio apdorojimo įmonių, yra durpių, o ko daugiau reikia? Pritaikyti visas galimybes ir likti nuo AE ir nuo kaimynų nepriklausomais. Tegu jie patys „kepa“ AE atliekose.

11. Derybininkai turi būti gerai paruošti specialistai: apsukrūs, kieti derybininkai, galintys išsiderėti Lietuvai naudingas sutartis. Techninių sutarčių – profesionalai inžinieriai, mokslininkai, o ne dabartiniai politikai. Prezidentas dosnus visiems, bet ne Lietuvai. Jis netinka deryboms, jam patinka būti Kalėdų seneliu, dovanoti „Mažeikių naftą“ Kalėdų proga, o ne ką nors išsiderėti Lietuvai. Visos rizikingos sutartys turi būti ne vieno mirtingo žmogaus atsakomybė, bet visos tautos. Būdėkime, neįsileiskime AE į Lietuvą.

Sugriuvęs Černobylio elektrinės ketvirtasis reaktorius iki šiol neša mirtis, ir ligas. Tūkstančiai žmonių, kurių vardų mes nežinome, mirė nuo piktybinių auglių, ar kraujo čiulpų pažeidimų, kuriuos iššaukė atominis sprogimas. Žemė pasidengė ilgai gyjančiomis žaizdomis.

Černobylis šiandieną – apleistas miestas. Černobylio katastrofos padarinius patyrė ir Lietuva. Praslinkus pirmiesiems radioaktyvių dulkių debesims virš mūsų šalies, likviduoti šios avarijos pasekmių buvo

pradėti siųsti žmonės ir iš Lietuvos. Jie važiavo ne savo noru. Iš Lietuvos į Černobyli buvo išvežta daugiau kaip septyni tūkstančiai, apie 300 – iš Klaipėdos. Per 18 metų mirė per 700 černobyliciu, dalis jų nusizudė, dalis nusigėrė ar įklimpo į narkotikus. Per 18 metų gimė apie 300 černobyliciu vaikų, iš kurių trečdaliui reikalinga itin rimta medicinos priežiūra.

DRAUGAS, 2007 m. rugsėjo 19 d., trečiadienis

DAR DĖL SVETIMTAUČIŲ DARBININKŲ ĮSILEIDIMO Į LIETUVĄ

„Draugo“ rugpjūčio 1 d. laikraštyje, penktame puslapyje, yra labai teisinga Algio Kazlausko pastaba Lietuvos vyriausybei ir visai lietuvių tautai apie gresiančią žalą Lietuvai įsileidus svetimtaučius darbininkus.

Darbininkai iš buvusios Sovietų Sąjungos duos pelno vien tik turtuoliams visos Lietuvos sąskaita. Bemoksliai, be amato atvykėliai atsiveš sovietinę darbo etiką, alkoholizmą, narkotikus, progai pasitaikius spruks į Vakarų. Sugauti bus gražinami mums, o ką mes su jais darysime? Priėmę globosime, apgyvendinsime, maitinsime, gydysime... Geri darbininkai neatvyks.

Sovietinėje aplinkoje augę nesimokys lietuviškai, atvyks jų žmonos, broliai, seserys, merginos, dėdės su tetom... Ar mes turime tiek vietos ir policijos juos prižiūrėti? Kas duos jiems sveikatos draudimą? Kas mokės bedarbio pašalpas? „Bedarbių“ bus labai daug, į sveikatos draudimą nebus įmokėję. Įstaigose, gydytojų kabinetuose, ligoninėse reikės vertėjų – kas mokės vertėjams už gydymą? Viešose vietose, parduotuvėse, įstaigose, ligoninėse, geležinkelio, autobusų stotyse, oro uostuose, prie taksi, gatvėse reikės jų kalba užrašų... Be galo daugybė reikalavimų bus ir viskas iš Lietuvos biudžeto, ne iš darbdavių.

Atsiras vaikų, reikės darželių patalpų, auklėtojų jų kalba, siekiant neižvesti jų tautiškumo. Atsiras mokyklinio amžiaus vaikų – jiems reikės mokyklų, knygų jų gimtąja kalba ir mokytojų iš tų kraštų. Moky-

tojams algų, patalpų gyventi. Pamaldūs norės melstis savo dievams, reikės maldos namų, apgyvendinti jų dvasiškius ir mokėti jiems algas. Netrukus reikės senelių prieglaudų, invalidų namų. Kas už tai mokės? Atvykėlių bendruomenė augs, reikės Seime atstovų jų interesams ginti. Ir taip jau per daug mažumų atstovų turime.

Jei kasmet bus išleidžiama po 3,000 darbininkų, per pirmus 5 metus susidarys 15 tūkstančių darbininkų, prie kiekvieno darbininko vidutiniškai prisidės po 4 šeimos narius, draugus. Sovietijos darbininkų skaičius išaugs į baimingą 75 tūkstančių svetimšalių grupę. Tai jau nemažas miestas.

Tai tik per pirmus penkerius metus, o už 10 metų tas skaičius bus keturgubas, 3,000,000 bemokslų, be geros darbo etikos sovietų auklėtinių. Ką vėliau su jais daryti? Ar kas pagalvoja apie tai, ar turi atsakymą tam?

Geriausias pavyzdys – meksikiečiai, užplūdę Ameriką nualino sveikatos draudimą, ligonines, pripildė kalėjimus. Apie 60 milijonų amerikiečių neigali susimokėti už sveikatos draudimą. Problemų daugybė.

Antras geras pavyzdys, Vokietija: po karo pradėjusi atsistatyti, išleido užsienio darbininkus, „svečius darbininkus“ (Gast Arbeiter). Vokiečiai kruopščiai, kaip visada, sukūrė įstatymus, kad Vokietija nenukentėtų nuo pigios darbo jėgos. Neturtingų tautų žmonės, daugiausia turkai, veržėsi į Vokietiją, jų darbo etika gal geresnė už sovietinių žmonių. Savo papročiais, skirtingu tikėjimu ir t. t. užvaldė Vokietiją, nemaloniai nustebino jos gyventojus. Šių dienų Vokietijoje šimtai musulmonų mečečių, visur jų pilna. Pakeitė Vokietijos gyvenimo stilių, daug neapykantos ir trinties tarp tų dviejų žmonių grupių. Svečiai darbininkai padėjo Vokietiją atstatyti, bet dabar visi mato, kad per daug brangiai ši pigi prekė kainavo.

Dėl Lietuvos gerovės valstybė turėtų kuo greičiau pakelti atlyginimo minimumą, tokiu būdu lietuviai nevyks iš Lietuvos ieškoti daugiau duonos, iš Lietuvos išvykę uždarbiauti grįš namo. Labai gerai visa tai turėtų suprasti mūsų Prezidentas Adamkus, nes žino, kas darosi Amerikoje.

Algis Virvytis, Boston, MA

Algis Virvytis

KAIP DANGUJE, TAIP IR ANT ŽEMĖS?

Kažkas neįtikėtina, kažkas ne taip: vieni iš džiaugsmo rankas trina, uždirbę milžiniškus pelnus, kiti rankas trina norėdami sušilti.

Turtingoje, galingoje Amerikoje dar prieš Kalakutinę, taip lietuviai vadina Thanksgiving Day, lietuviai neįaučia reikalo dėkoti – niekas veltui nieko nedavė, todėl lietuviai tą šventę vadina Kalakutinėmis. Milijonai kalakutų paguldo savo galves... Tik vienam kalakutui prezidentas Bush išgelbėjo gyvybę, garbingai suteikdamas „pardon“.

Prieš Kalakutinės įvairaus plauko vertelgos laužė, suko galvas, kaip prisivilioti kuo daugiau krikščionių į parduotuves, muziką šventinę garsiai leidžia, Kalėdų seneliai languose tarp puošniai supakuotų dėžių ir dėžučių šypsodamiesi sėdi, žvakutės žvilga, mirksi įvairiausiomis spalvomis, atkreipia ne tik vaikų, bet ir rimto amžiaus žmonių žvilgsnį. Per TV, radiją šventinė muzika, reklamos garsiai rėkia: „Penktadienio ryte, po Kalakutinių, parduotuvės atidaromos 4 valandą ryto. Nepraleiskit progos prisipirkti vaikams ir visiems. Kuo daugiau, tuo geriau...“

Pardavėjai, kasininkės, lentynų krovėjai, valytojai, šlavikai ir sargai pradėjo darbą pora valandų anksčiau. Palikę vaikus, žmonos – vyrus, vyrai – žmonas skubėjo užsidirbti keletą doleriukų kasdieniniams poreikiams. Jie skuba, dirba, nesitikėdami pirkti prabangų namą ar automobilį. Privertė skubėti, daug dirbti gyvenimas. Neužtenka valandų savaitėje, neužtenka doleriukų būtiniesiems reikalams. Jau nėra šeimos šilto bendravimo sekmadienio ryte, visai šeimai aplankius bažnytelę, grįžus sėsti prie sekmadienio pietų stalo, pasikalbėti, pasidalinti išpūdžiais, pavakary aplankyti gimines, draugus ar jų laukti. Šeimos išardytos dėl pinigėlių. Neliko moralės, drausmės, pagarbos niekam. Liko tik doleris.

Penktadienio ryte 4 valandą tarpdury stovi stori ponai su ilga šypseną nuo vienos ausies iki kitos, galvas linkčioja, sveikina, lyg rentgeno akim permato kiekvieno kišenę – kiek pinigų tas krikščionis išleis. Kinijoje pirktos lėlės už 29 centus parduodamos už 21.99 dol. Puikus pelnas, kodėl nesidžiaugti? Beveik viskas Kinijoje gaminta, lentynos lūžta, pelnas geresnis nei pasakiškas.

Vakare TV rodo spūstis žmonių, skubančių kuo daugiau nusipirkti. Rodo besišypsančius prekeivius. Patenkinti verslininkai: „Galėjo geriau būti, niekad gero daikto – pinigėlių – nėra per daug.“

TV rodo įvairiausias žmogiškas žvaigždes: sudžiūvusios, išbadėjusios lyg Sibiro kalinės, su plačia šypsena, storomis lūpomis, arklinio dydžio balti dantys, netelpantys plačioje burnoje, kyšo, apranga vos dengia išdžiūvusį kūnelį ir nežmoniškai nuostabiai didelės krūtinės vos nekrenta iš pakinktų.

Tos mirgančios „žvaigždės“ – ne kartą baustos už „vaistų“ piktnaudžiavimą, už viršijimą „baltakės“, už sukeltas avarijas brangiais automobiliais ir t.t. Jos nesigėdija, jų draugai nesigėdija, meilužiai keletą dienų nesiskutę, gal ir nesiprausę, kartu su jomis šypsosi. Visi ruošiasi šventėms. Visi piniguoti. Šypsosi.

* * *

Sekmadienio popietėje prie katalikų bažnyčios parapijiečiai ruošia Kalėdinę eglutę, skuba, bėgioja seni ir jauni su gražiais, blizgančiais papuošalais. Eglutė gražėja, gražėja. Staiga nepatenkintų žmonių grupelė su protestais, užrašais ir garsiai šūkiams – „Mums kalėdinė eglutė kelia nerimą, jaučiamės įžeisti, viešoje vietoje tokioms gastrolėms nėra vietos“ ir t.t. Nejaugi tų verslininkų šeimos nariai, jų atžalos? Juk Kalėdos pelningos. Kur tik pažiūri, pasipuošę, turtingi, žvilgantys ponai ir damos laukia šv. Kalėdų, kad kuo skubiau galėtų pinigėlius skaičiuoti, bet nesimelsti į gimusį Išganytoją.

Kitą dieną vaistinėje priešais mane stovi sena, labai vargingai atrostanti moterėlė. Vaistininkė sako: „Vaistus reikėjo pasiimti prieš mėnesį.“ Senutė atsako: „Man užteko dviems mėnesiams – perpjauu tabletes pusiau.“ Vaistininkė, kažką sumurmėjus, tarė: „Prašau pridėti devynis dolerius.“ Senutė sako: „Paskutinį kartą reikėjo pridėti keturis, tiek neturiu.“ Stovėdamas už senutės nugaros pasiūliau sumokėti devynis dolerius. Senutė nesutiko. Pasiūliau pridėti penkis, tiek, kiek jai trūko. Senutė, griežtai atsisakiusi, pasiramščiuodama lazdele išėjo.

Apie 50 milijonų amerikiečių neturi sveikatos draudimo. Kai kuriose valstijose žmonės diktatoriškai verčiami pirkti sveikatos draudimą, nepaisant, ar liks jiems pinigėlių maistui, butui. Apie 50 milijonų benamių gyvena patiltėse, maitinasi sąvartynuose. Nuo Antrojo pasaulinio

karo iki šių dienų karų Amerikos veteranai negauna tinkamos priežiūros, pagalbos. Milijonai vaikų neskiepyti.

Vakare TV rodė rekordiškai aukštas benzino kainas, skysto šildymo kuro kainos aukštesnės. Kodėl? Daug senų ir jaunų nepajėgia nusipirkti skysto kuro šildymui, storai apsirengę, kepures užsimaukšlinę, pirštinėtas rankas trina, šalčio garai veržiasi iš nosies. EXXXON, naftos perdirbimo bendrovė, per metų ketvirtį gryno pelno turėjo 400 milijardų dolerių, bet nė vieno litro vargšų šildymui. Valstybės vadovai sumažino pašalpas vargšų šildymui. Baisu. Kažkas neįtikėtina, kažkas ne taip: vieni iš džiaugsmo rankas trina, uždirbę milžiniškus pelnus, kiti rankas trina norėdami sušilti.

Joe Kennedy, kuris aprūpina, šalančius vargšus skystu šildymo kuru, praneša: „Dovana: nuo žmonių iš Venesuelos, Chavez dovana Amerikos vargšams.“ Turtuoliai, naftos prekeiviai pyksta – jų pelnui kenkia, Venesuelos žmonės pelnus mažina. Politikai iš gėdos erzinasi, Venesuela, tokia maža ir neturtinga, užjaučia šalančius amerikiečius. Kažkas ne taip. Kodėl?

* * *

Ir mūsų mylimoje Lietuvoje panašūs vaizdai: turtuoliai pasipuošę šypsoi, geria brangiausius gėrimus, važinėja prabangiausiais automobiliais, tarnų apžiūrimi kaip danguje, per akimirką virtę milijardieriais, apsirūpinę ir šeimas aprūpinę šimtams metų. O visai neseniai keikė kapitalizmą ir kapitalistus, visus žmonių, žmonijos išnaudotojus. Ar ne keista?

Tik tie vargšai, nukentėję nuo komunizmo, suluošinti, palaužti, galo su galu nesuvesdami, gyvena šaldami, alkani. Nėra pinigėlių šildymui, aprangai, vaistams, dar kiti iš sąvartynų, sau vakarienę ruoš šventų Kalėdų išvakarėse šventoms Kūčioms. Kaip danguje, taip ir ant Žemės? Ne visai.

Užbaigiant norisi pastebėti, kad galingos ir turtingos Amerikos skurdulius pastebėjo maža neturtinga Venesuela, o mūsų maža, silpną ir neturtingą Lietuvą pastebėjo turtuoliai ir išnaudotojai, užpildami mus gyvulių srutomis, kitomis atliekomis. Jie teršia ir nepataisomai naikina smulkius prekeivius ir žudo Lietuvą mums po akimis. Venesuela, kur esi?

SAUGOKIME LIETUVOS PERLUS

„Draugo“ 2007 m. rugpjūčio 18 dienos numeryje, pirmame puslapyje didelėmis juodomis raidėmis pavadinimas „Nemuno sala yra dar nesubrendęs perlas vandenyje“. Rašinys apibūdina ponus Eugenijų Miliūną, Algimantą Bublį ir Vytautą Čalką. Tikiuosi, kad ponai yra savo profesijos žinovai. Tikiu, gali pastatyti gražiausius pastatus, bet tik ne ant mūsų **nesubrendusių perlų** vandenyje. Lietuva turi labai mažai perlų, subrendusių ir nesubrendusių, todėl išsaugokime perlus tokius, kokius Dievas mums sutvėrė. Nemuno sala prie Kauno yra stebuklingas Dievo kūrinys, išsilaikęs nuo Nemuno pirmųjų vandenų, matęs Nemuną platėjant, gilėjant, augant. Nemuno sala pergyveno audras, žiemos speigus, sniego pusnis, milžiniškas ledo lytis palengva slenkančias tolyn, matė lyčių užtvenktus vandenį. Nemuno sala matė žynius, Vaidilutes, Gediminą, Vytautą, karus, Napoleoną, prekeivius ir Stalino saulę, Hitlerio karių, partizanai ten slapstėsi ir kovojo. Nemuno sala pergyveno visas okupacijas. Ji yra gyva, nors dabar labai negraži. Nemuno sala išliko labai sužalotu veidu, apleista, nešvari, išniekinta, negerbiama – vis vien ji yra Lietuvos perlas, Lietuvos brangenybė, tik nėra „nesubrendęs perlas vandenyje“, kuriuo kažkas nori pasipuošti.

Kiek reikšmingų upių salų yra Lietuvoje be Nemuno salos prie Kauno? Visame pasaulyje nedaug upių salų. Kultūringos tautos salas laiko nepalietas nei technikos, nei pažangos vardu. Upių salos lieka neliečiamas perlas.

Mūsų Lietuva labai maža. Tautiečiai neivertina mūsų gamtos grožio ir turtų, tik svečiai atvykę grožisi mūsų gamta. Rusų statyti gremėdžiški cemento pastatai ar šių laikų „Maximos“ – tokie pastatai nieko nenustebins, jų pilna visame pasaulyje, yra daug didesnių, prabangesnių, gražesnių. Statyba ant Nemuno salos parodytų mūsų bukaprotiškumą, gamtos grožio neivertinimą. Niekas negali pastatyti, sukurti kito tokio Nemuno salos kokią turime dabar. Suprantame, ją reikia sutvarkyti, išvalyti, gražinti jos senovinį veidą ir gerbti. Ta stebuklinga sala turi likti mūsų vaikų vaikams per amžius. Manau, kad anūkai mokės geriau įvertinti, nei kai kurie šių dienų žmonės. Dabar garbinamas pinigas.

Jei reikia sporto rūmų prie Kauno (gal geriau mokslo rūmai?), parinkime vietą atokiau, apleistoje vietoje netoli greitkelių sankryžų. Sutvarkius aplinką pastatyti rūmai puoštų vietovę. Kaune sporto gerbėjai automobiliais užkimš gatves, trukdys viešą susisiekimą, sukels didelį žmonių pasipiktinimą. Prie sporto rūmų būtinai reikia automobilių aikštelių, viešų lauko tualetų, ne taip kaip buvo prie Kauno marių. Reikia viešbučių, valgyklų, užkandinių, alaus baro, parduotuvių, gražio salonų. Nepelningai veikiančius rūmus galima paversti į ką nors kitą, jei vietos plėstis ir augti bus.

Raginu garbingus ponus, „įsimylėjusius“ mūsų tautos vienintelį subrendusį perlą vandenyje, palikti nelieštą ateities kartoms, parodyti pagarbą Dievo sutvertai salai ir Lietuvos gamtai. Uždarbiaukite kitur. Kartu raginu lietuvių tautą, ypač jaunimą, atkreipti dėmesį, kad mūsų subrendęs perlas amžiams liktų nelieštas visos Lietuvos turtu.

P. S. O paplavytos, atmatos, šiukšlės į Nemuną? Vamzdžiais toli per Nemuną bus per daug brangu.

Algis Virvytis, Boston, MA

REKLAMOS NEPAGEIDAUJAMOS, BET NEIŠVENGIAMOS

Lapkričio 7 dienos „Drauge“ Elena Skališienė rašė, kad „Verslo reklamos yra nepageidaujamos“. Manau, visi tam pritartų, išskyrus verslininkus, ir tuos, kurie iš reklamų kūrimo ir spausdinimo pelnosi. Spaudoje reklamos užima daug vietos, tam daug popieriaus skiriama, spaudos svoris didėja, persiuntimas brangsta. Tai yra neginčijami gyvenimo faktai.

Gavęs sekmadienio vietinį dienraštį pasvėriau – du svarai ir 3 uncijos su magaryčiomis = 1 kg. Prieš keletą metų laikraštis buvo didesnis ir sunkesnis. Atidžiai peržiūrėjęs, išmečiau visas reklamas ir

tai, kas man neįdomu, likusią dalį laikraščio pasvėriau, liko tik 3 uncijos = 84 gramai. Ir pasiliktuose puslapiuose dar buvo nevertingų man raštų. Pasibaisėjau, gaila tiek daug laikraščio išmesti, daugybė pasiūlymų, visi kuo nors bando sugundyti skaitytoją. Gaila tiek daug spalvotų popieriaus lapų, kiek medžių žuvo, kiek rašalo, bet be to kapitalistinis pasaulis negali gyvuoti. Kas gražiai moka pateikti savo prekes ir saldžiau rašyti, tas turtėja. Bet ne veltui reklamoms kasmet išleidžiamos milijardinės sumos ne tik reklamų kūrėjams, bet ir spaudai, kuri gauna pelno, todėl vien dėl to spaudos kainos yra prieinamos. Reklamos padeda išlaikyti TV, radiją, sporto žaidynes, lenktynes, transportą ir t.t.

Būtų labai malonu, kad spaudoje rastume tik tai, kas mums prie širdies, bet gyvenimo tikrovė mums sako: „Reklama yra kapitalizmo kraujas, gyvybė, be reklamų mes nebegalime gyventi“. Kasdieninis laikraštis kainuotų 5 dolerius, gal daugiau, TV gal 200 dolerių per mėnesį. Dabar veltui matome paaukodami daug kantrybės, sukandę dantis, radijo klausomės taip pat veltui, įkyrių pertraukų metu užsikemšame ausis.

Mūsų „Draugui“ reklamos labai reikalingos, nes be jų nedaug kas galėtų prenumeruoti „Draugą“. Manau, kad „Draugo“ prenumerata kainuotų gal 800 dolerių ar daugiau metams. „Draugas“ neišgyventų, o ar skaitytojai geraširdiškai atsilieptų savo kišenėmis išlaikyti „Draugą“ be reklamų? Tikrai, kad ne. Reklamos „Drauge“ labai reikalingos ne vien „Draugo“ gyvavimui, bet ir Amerikos lietuviams kuriant prekybą, amatus, patarnavimus ir t.t. Būtų labai gerai, kad daugiau lietuvių garsintųsi. Kuo daugiau, tuo geriau jiems ir „Draugui“. Reklamos „Drauge“ yra skoningai sugrupuotos, lengva jų išvengti, ne taip, kaip Amerikos spaudoje, kur tarp reklamų yra svarbių pranešimų. Tai priverčia skaitytoją sukandus dantis vartyti visus puslapius.

Prieš keletą metų reikėjo pataisyti seną radiją. „Drauge“ radau meistrą, kuris sutaisė, dar ir šiandien gerai veikia.

Supraskime „Draugą“, remkime, skaitykime, šiandien nekreipkime dėmesio į nereikalingas reklamas, ryt gal jų reikės.

Algis Virvytis, Boston, MA

MES PRISIMINSIME, O JIE – AR MINĖS?

Šis birželis, kaip ir per paskutinius 67 metus visi birželiai, geriems lietuviams yra labai atmintinas, skaudus mėnuo.

1940 metais birželio 15 dieną Stalinas paskelbė ultimatumą Lietuvai. Mažytė Lietuva nematė jokios galimybės gintis prieš 70 kartų gausesnę, nors Stalino ir vargingą armiją. Lietuva taikiai pasidavė. Išdavikai Paleckis, Sniečkus ir kiti pradėjo eiti išdavikišką tarnybą okupantui. Viešai paskelbė: „Komunistų partija turi 2,000 narių“. (Tik 38 lietuviai, kiti – mažumos). Prasidėjo areštai, kankinimai, tremtys, žudynės gerų lietuvių, turto nusavinimas, tautos išdavikai mielai talkininkavo.

1941 metų birželio 13 d. ankstyvą rytą prasidėjo masiniai trėmimai, siekiant sunaikinti geriausius lietuvius – grėsmę komunizmui. Tūkstančiai lietuvių bėgo į kaimus, į miškus gelbėdamiesi nuo tremties. Kas bus rytoj?

1941 metų birželio 22 d. ankstyvą sekmadienio rytą Hitleris užsiundė savo armiją ant bendražygio antrojo karo kūrėjo Stalino. Staigmena lietuviams, mažytė vilties kibirkštėlė, kad Stalino žudynės nepasikartos, ir noras atgauti nepriklausomybę. Lietuva sukilo. Raudonoji „nugalimoji“ armija, taip drąsiai stojusi prieš mažą Lietuvą, dabar pakrikusi, apimta siaubo, alkana ir nuskurusi bėgo kartu su tūkstančiais jos koliautorantų. Bėgdami žudė, žiauriai nukankino 73 mokinius, studentus Rainių miškelyje, Panevėžyje ligoninės gydytoją, gailestingąją seselę.

Kaip vengiama aiškiai ir garsiai visam pasauliui paskelbti ir priminti, ką pergyveno Lietuva, ką dabar jaučia visi geri lietuviai. Skaudžiai įžeidžia tie, kurie klūpčioja, atsiprašinėja visos tautos vardu jos neatsiklausę. Siaubinga, matant komunizmo aukas, ilgai kalintus ir persekiotus tokius kaip Sadūnaitė, Gajauskas, Petkus ir kitus atstumtus nuo Lietuvos atkūrimo. Tik tokie žmonės jaučia tikrą Lietuvos gyvybės pulsą, kurie tikrai kentėjo. Kodėl taip? Gal dėl to, kad jie buvo ir yra tikri kovotojai, o tie kiti, lankstūs kaip nendrės, užsienio vėjams pučiant, nusilenks naujai okupacijai, vėl bus naikinamas tautiškas, paniekinta senos Lietuvos garbė. Matysime, stebėsime, tik nenustebkime, kad mūsų išrinktieji neatliks šventos pareigos saugoti ir apginti Tėvynę. Bet mes, visi lietuviai, minėkime birželį kiekvienas atskirai, visa šeima,

kiekviena bakūžė, kiekviena sodyba, kaimas, miestelis, miestas ir visa sostinė Vilnius. Tėvai, mokytojai, kunigai, vyskupai, kvieskite į mokyklas, bažnyčias bendrai maldai, bendrai prisiminti ir garbingai paminėti Lietuvos kančias, kad daugiau nepasikartotų, tuo pačiu ugdykime tautiškumą, kuris dabar yra labai apleistas.

Su gilia pagarba kovotojams už Lietuvos laisvę.

Algis Virvytis, Boston, MA

JUOKIASI PUODAS, KAD KATILAS JUODAS

Kaip visada skaitau mūsų lietuvišką spaudą nuo pradžios iki galo. Šiandien skaičiau rugpjūčio 3 d. *Draugą*.

Pirmame puslapyje didelėmis raidėmis antraštė „Kalbininkai neturi už ką girti politikų“. Dvi nuotraukos šalia viena kitos, tai Arūno Dambrausko ir Valdo Adamkaus.

„**Vilnius**, rugpjūčio 2 d. (Elta). Lankstinukuose apie Europos Sąjungos šalis Lietuvos puslapyje parašyta, kad iš posovietinių šalių Lietuvoje daugiausiai sava kalba, nebe rusiškai, kalbančių žmonių. Tačiau pasiklausius šalies politikų, taip neatrodo“... Smalsiai skaitau toliau tą įdomų, pilną kritikos straipsnį, kai netrukus į akis rėžia vienas po kito svetimi žodžiai rašyti lietuvių kalbos kalbininko A. Dambrausko: „politikai, problema, inspekcija, specialisto, unikali, parazitinius, reguliuojami, administracija, kodeksas, konsultuoti, formulės, pakomentavo“ ir t.t.

Pone A. Dambrauskai, nejaugi jokių būdu negalima pakeisti šių svetimų žodžių į lietuviškus? Aš manau, kad geram kalbininkui yra įmanoma rasti ar sukurti pakaitas svetimžodžiams. Daug svetimžodžių, kuriuos Jūs vartojate, yra dar neseni, o besivystant technikai, dešimtys, o gal net šimtai naujų žodžių pasaulyje kasdien sukuriama. Ką darote ir ką darysime tuo atžvilgiu? Gal priimsime į savo kalbą nesivargindami rasti pakaitalų? Gal bus bandoma aiškinti, kad daug svetimžodžių jau per giliai šaknis įleidę į mūsų kalbą ir jokių būdu nebegalima tų žodžių išrauti iš lietuvių kalbos ir raštų?

Kadaise buvo bandoma suprastinti anglų kalbos rašybą, nebenaudoji „tyliųjų raidžių“, kurios nėra tariamos, bet po ilgesnių svarstymų tas pasiūlymas buvo atmestas kaip neįvykdomas.

Mes, lietuviai tai ne anglai, manau, kad viską galime padaryti, tik reikia labai daug noro, labai daug pasiryžimo ir dar daugiau ieškant, kuriant pakaitalus ir tinkamai juos pristatant per mokslo įstaigas savo tautai. Ar galime tikėtis to, jei taip, kada, pone A. Dambrauskai?

Algis Virvytis, Bridgewater, MA

Nr. 17 (495) 2006-08-29

ŽMOGUS TADA IR ŠIANDIEN

Priešistorinių laikų braižiniai ant akmenų, urvų sienų aiškiai rodo žmogaus žiaurumą žmogui (negalime sakyti – žmogaus žvėrišką žiaurumą, nes žvėris neprilygsta žmogui savo žiaurumu).

Senoviniuose raštuose skaitome: brolis nužudo brolių, nes vieno brolio deginamos aukos dūmai kilo į viršų, o kito ne, iš pavydo nužudo brolių. Žmonės gyvi sudeginami, nuogi sodinami ant smailaus kuolo, už kojų traukiama žemyn, kol smaigalys išlenda per gerkle, kalami prie kryžiaus, perplėšiami pusiau pririšus prie arklių, gladiatoriai arenos dvikovose vienas kitą žudo miniai – vyrams, moterims ir vaikams džiūgaujant. Derybos iš pinigų – kas laimės, kas liks gyvas pasidaro azartinės lažybos. Krikščionys sudraskymui metami į liūtų narvus, kryžiuočiai-krikščionys žudo, degina pagonis, vergijon ima moteris ir vyrus. Viešumoje pakorimas ar giljotina nukertant galvą buvo „švelnios“ bausmės...

Vėliau žmogui „kultūrėjant“ viešos žiaurybės mažėjo, sustabdyti vieši draskymai, deginimai, nukryžiuavimai... Viešas pakorimas ir sušaudymas dar neseniai buvo vykdomas. Nuo seniausių laikų žmogus žmogų ilgai užsitęsiančiais kankinimais žudė dėl malonumo, ar kankino, kol kankinamasis prisipažindavo nebūtus dalykus.

Leninas, Stalinas, Trockis, jų bendraminčiai ne tik viešai korė, šaudė, kankino įvairiausiais būdais: traukdami nagus, pjaustydami gyvus, gyviems lupdami odą, išlupdami akis, pjaudami liežuvius, ausis, mušdami lytinius organus, plikydami verdančiu vandeniu. Rainiuose ver-

dančių kopūstų lapus mėtė ant pusnuogių kūnų... Išrado būdą žmonėms malšinti – Stalino dirbtinis badas Ukrainoje nužudė milijonus žmonių per vieną šalčiausią žiemą. Tremtiniai Sibire sovietų „demokratinei“ sistemai davė dvigubą naudą – milijonai ištremtų veltui dirbo valstybei. Jėgoms išsekus nuo sunkių darbų, bado ir šalčio mirė – nereikėjo šaudyti, sutaupė kulku, nereikėjo rūpintis laidotuvėmis, pasmerktieji laidojo vieni kitus. Tai „demokratinio rojaus“ sistema.

Žmogus vystėsi ir kultūrėjo toliau... Hitleris pasimokęs iš Stalino (nors jie vienas kito nekentė), sukūrė darbo ir bado mirties stovyklas su užrašais prie vartų „Darbas išlaisvina“ (Arbeit macht frei). Kad pagreitintų pasmerktųjų mirtį išrado nuodingas dujas, tam reikalui kameras ir milžiniškus krematoriumus pajėgiančius kasdien sudeginti šimtus lavonų. Žmogus kultūrėjo ir vystėsi toliau... Išrado naujus ginklus – viena bomba iš lėktuvo gali sutrupinti kelių aukštų mūrinį pastatą su visais gyventojais, lėktuvo pilotas ir įgula nematė savo žiaurių veiksmų, žmonių kančių, grįžę džiaugsmingai pietavo, gavo medalius. Žmogus išrado raketas nešančias mirtį už kelių šimtų kilometrų, vėliau – kelių tūkstančių kilometrų, širdis nesuskauda nei tam kas davė įsakymą iššauti raketą, nei tam, kas ją paleido. Išrasta dirbtiniu būdu sukelti milžiniškus ugnies uraganus: bombomis sugriaunami miestai, ant griuvėsių išmetama tūkstančiai padegamųjų bombų, įsiliepsnojęs miestas sukuria ugnies uraganus, net rūsiuose pasislėpę žmonės virsta pelenais. Naujausias ir žiauriausias iki šiol žmonijoje naudotas masinio naikinimo išradimas – atominė bomba. Pirma išbandyta ant Hirosimos ir Nagasaki miestų Japonijoje 1945 metais. Abiejuose miestuose sudegino gyvus – kūdikius, jaunos, senus, moteris, vyrus – 175,000 gyvybių. Išlikusių gyvų dalis netrukus didelėse kančiose mirė nuo nudegimų, atominės radiacijos, keli šimtai tūkstančių sužalotų, net palikuonys pažeisti radiacijos.

Didieji, žiaurieji karai laikinai baigėsi. Pasaulis nukraujavo, išblyško, milijonai žmonių žuvo – dauguma nekaltų, dabar vadinama „antraeiliai nuostoliai“ (collateral damage). Hitleris nusižudė, žinodamas kas jo laukia. Stalinas džiūgavo ne tik likęs gyvas, bet ir galingesnis, turtingesnis, apdovanotas Amerikos geriausiais ginklais, apranga, maistu. Karo grobis skaičiuojamas kalnais aukso, šimtai tūkstančių kvadratinų km užgrobūtų žemių, išvalytų nuo vietinių gyventojų juos išžudant – karo

grobis. Okupuotoje Vokietijos dalyje rado gausybę geros technikos, kurios dar komunistai nebuvo matę. Stalinas mirė natūralia alkoholio mirtimi. Milijonai rusių verkė, gailėjosi savo žudiko tėvelio, kuris išžudė virš 30 milijonų savųjų. 50 metų Stalino mirties sukaktuves su ašaromis minėjo daug rusių. Šis nusikaltėlis, iki šiol jam lygaus nebuvo, turėjo būti pasodintas į Niurnbergo teismo suolą priekyje nacių, bet bendravimas su „didžiausiais“ jį išgelbėjo. Antrasis karas baigėsi, bet karas dėl Laisvės ir Nepriklausomybės Lietuvoje dar dešimt metų tęsėsi. Lietuvos partizanai, rusių vadinami banditais (dabar vadintų teroristais) drąsiai ir ryžtingai kovojo su pernelyg gausesniu priešu ginkluotu moderniais tų laikų ginklais. Okupantai žudė, kankino, degino gyvus ne vien partizanus, bet ir visas šeimas. Ar žmogus tobulelį?

Okupuota tauta turi teisę kovoti su okupantu bet kokiomis priemonėmis, kurios yra jam prieinamos, nes pavergta tauta savo kariuomenės ir sunkios ginkluotės neturi.

Žmogus yra žiaurus, grobuoniškas nuo prigimties. Stebėjime mažus vaikelius: poros metukų susėdusius draugiškai smėlio dėžėje pažaisti, netrukus jie susipyksta, nes vienas nori kito vaiko žaislo, vienas muša, kitas rėkia. Tai žmogaus prigimtis. Šiandien stebimės senų laikų žmogaus barbariškumu. Ar žmogus šiais laikais išvystęs stebuklus moksluose, technikoje, šiais „aukštos“ kultūros laikais yra dvasiškesnis, protingesnis, kantresnis sugyvenime ir derybose su kitomis tautomis, ar netoks grobuoniškas? Tik pažiūrėkime kas darosi šiandien: Jugoslavijoje neseniai žudynės baigėsi, ar jau viskas? Afrikoje juodi žudo juodus, Viduriniuose Rytuose jau penkios dešimtys metų, kai neturtingi palestiniečiai išvyti iš savo namų, savų sodybų, savų žemių, kuriose gyveno nuo akmens amžiaus. Įsibrovėlis gobšus, žudo pasipriešinusius okupacijai, žemių grobimui, kolonistų lizdams veisti, šalia Amerika stovi nieko nedaro, užmerkus akis tyli. Irakas jau baigiamas sulyginti su žeme, partizanai vadina teroristais, girdime kasdien, kad po vieną ar keli Amerikos kariai, neturtingųjų amerikonų vaikai žūsta, girdime – šimtai teroristų užmušta, bet negirdime, kiek nekaltų pašalinių vadinamų „collateral damage“ nužudyta. Jų yra virš šimto tūkstančių, gal du ar tris kartus daugiau, niekas jų neskaičiuoja. Karas dar nesibaigė, dar ne visi partizanai nužudyti. Siaubas ima girdint, kad į Iraką demokratiją ir krikščionybę nešantys kariai iš vakarų Irake žudo ir kankina belaisvius, kankina Ku-

boje. Niekas net nemirkteli, tyli, nes žino, žmogus yra kvailas sutvėrimas greit pamirš. Kaip istorija žiūrės į Amerikos veiksmus? Kas bus atsakingas? Gal ne prezidentas, ne Cheiney, Rumsfel, Wolfowiz, Perle ir daug kitų, bet visa Amerikos tauta bus atsakinga palaikiusi šį žiaurų nutarimą. Gal vadai nekalti neteisėtai užpuolė, ir sunaikinę vieną iš seniausių kultūros lopščių? Bet visa Amerikos tauta sumokės už padarytą žalą, daug metų mokės, daug apie tai bus rašoma istorijos knygose.

Žmogus nepasikeitė dvasiniai, tik pasidarė galingesnis, tuo pat ir žiauresnis žudyti silpnesnius. Sukūrė masinio naikinimo-žudymo ginklus masinėms žudynėms iš toli.

Per pirmas penkias savaitės dienas Dievas sukūrė visatą, šeštą dieną Dievas sutvėrė žmogų, turbūt jau pervargęs, kad nepastebėjo ką sutvėrė ir nepatobulinęs paliko ant šios žemės tokį koks jis buvo. Todėl jis ir šiandien yra toks pat, kaip tada gobšus, žiaurus, žmogžudys.

Algis Virvytis, Lewiston, MA

DĖKOKIME, DĖKOKIME!

Netikėjau savo akimis, skaitydamas balandžio 26 d. „Draugo“ laišku skyriuje Petro Jokubkos laišką – „Dėl Rusijos skolos Lietuvai“. Perskaitęs nutariau pateikti keletą tiesų apie rusus ir pačią Rusiją: per tūkstantį metų caristinė Rusija norėjo Lietuvą sunaikinti, nepasisekė. Stalinas, norėdamas sulyginti „svietą“, metė kunigų seminariją, nes kunigu būnant, žmoniją gelbėti būtų buvę neįmanoma. Stoję šalia Lenino ir kitų žmogžudžių išgelbėti žmoniją.

Pirmiausia išžudęs caro šeimą ir visus jam netinkamus, nutarė ir Ukrainą sutvarkyti – sulyginti. Ukrainiečiai lengvai nepasidavė, todėl Josifas nutarė juos pamokyti, kad reikia klausyti vado – sukūrė dirbtinį badą, badu mirė apie 20 mln. ukrainiečių, o išlikę gyvi buvo per silpni priešintis Stalino garbingiems planams – kolūkių kūrybai.

Laikui bėgant, Josifas nutarė „išlaisvinti“ daugiau žmonių, sukurti internacionalą, tų laikų globalizaciją. Puolė Suomiją, bet gerai sukruvinta nosimi pasitraukė, gavęs išmaldą iš suomių. Grasinimais užėmęs

Lietuvą, Latviją ir Estiją, nedelsė visus „sulyginti“ – žudė, kankino, trėmė, grobė žmonių turtą. Kad lengviau ir greičiau „sutvarkytų“ – reikėjo daugiau traukinių, garvežių. Į Lietuvą riedėjo tušti vagonai su užrašais, milžiniškomis raidėmis „Badaujančiai Lietuvai“. Nors viename kitame vagone buvo arbūzų, bet tai nebuvo lietuvių maistas. Į Lietuvą vežė tūkstančius nuskurusių, alkanų, prasigėrusių rusų kolonistų užpildyti tuštumai Lietuvoje. Kolonistai buvo geriausi okupantų talkininkai. Okupantui prireikė daugiau ir geresnių kelių, kad greičiau galėtų užpulti partizanus, pasidalinti vogtą lietuvių tremtinių turtą, išvežti ūkio gaminius, prievarta ir grasinimais atimtus. Greitesni keliai buvo labai reikalingi naikinti pavergtą mūsų gentį – prūsus. Keliai buvo kloti ne Lietuvos naudai.

Statė fabrikus, dirbtuves, nes tokių gerų darbo galvų ir rankų, kaip lietuviai, visoje raudonoje imperijoje nebuvo. Pastatė ir atominę elektrinę, rizikuojant milijonais žmonių gyvybių (prisiminkime Černobyl), pigią energiją tiekti fabrikams, kur pavergti lietuviai dirbo „didžiajai tėvynei“.

Sudegino išardę tautos ūkius, sodybas ir dvarus, kuriuose per šimtus metų gyveno ir dirbo geri lietuviai, paveldėję iš kartos į kartą savas žemes. Okupantas iš to „sukūrė“ kolchozus, kurie skurdo, valdomi beraščių. Pagalvojus, ar tikrai galime suprasti ūkininko sielvartą, einant dirbti kolchozan, kuris yra dalis jo ir jo prosenelių ūkio, o dabar dirbti savo žemę svetimam savo ūkio įrankiais, matyti savus gyvulius, kuriuos skriaudžia laimingieji „išgelbėtojai“. Ar tai nieko neverta? P. Jokubka rašo: „...neerzinkim rusų, gal kada nors“... Gal kada nors alkani rusai pasisotins, gal kada nors panašės į vakariečius? Gal tik šį ar ateinantį šimtmetį. Vaikiška tikėti, kad Rusija pasikeis. Per tūkstantį metų rusai gyvena, vien pavergtas tautas išnaudodami, nesilaikydami pažadų nei raštu, nei žodžiu. Juk komunizmo tėvas Leninas pripažino Lietuvos nepriklausomybę, pasirašė sutartį, o Stalinas žiauriai sulaužė tą sutartį. Rusijos milžiniškose žemėse yra visų žemės turtų, ko tik širdis geistų, bet nėra noro ir supratimo, kad reikia dirbti. Norint išmokyti rusą sąžiningai dirbti, reikia išveisti naują žmogų, kuris būtų be genų alkoholiui, tingėjimui, tik su gerais genais gerbti kaimynus, laikytis sutarčių, su genais darbštumui ir savigarbai. Tai įvykdyti būtų galima tik atrankos būdu.

P. Jokubka, visas pasaulis žino, kaip raudonoji okupacija sužalojo Lietuvą, išskyrus tuos, kurie yra akli tiesai ar aršūs, nemirštantys komunistai. Ne vien materialiai Lietuva sužalota, bet ir dvasiškai – kas šiandien Lietuvą valdo? Partiečiai, KGB ir atėjūnai. Stribai, žudikai, išdavikai slepiami Prezidentūros ir Seimo salėse nuo nukentėjusių ir viso pasaulio akių. Kodėl? Ar ne komunistų partija ir KGB dar valdo Lietuvą?

Žala materialiai: prieš okupaciją Lietuvos gyvenimo lygis buvo aukštesnis už Ispanijos, Portugalijos, Graikijos, Lenkijos ir daug kitų, o dabar lietuviai vyksta net į Ispaniją uždarbiauti.

Gėda net pagalvoti, „kada nors Rusija pasikeis“? Rusija nerodė noro net žodžiu atsiprašyti už žalą Lietuvai. Rusija pasisavino Vokietijos Lietuvai skirtus milijardus dolerių už hitlerinės Vokietijos padarytą žalą. Vokietija matė Hitlerio padarytas skriaudas, atsilygino net su kaupu visiems. O Rusija, ar ji mosteli nors ranka, ar duoda ženklelį, kad pradėjo vakarietiškai galvoti? Labai daug laiko praleidau okupuotoje ir išlaisvintoje Lietuvoje, mačiau kelius, fabrikus, dirbtuves, atominę, kalbėjau su labai daug įvairių nuomonių žmonių, tik vienas gyrė komunizmo laimėjimus, gyrė fabrikus, dirbtuves, kelius, atominę. Vėliau sužinojau, kad jis buvo Šiaulių deputatas, už nuopelnus okupantams apdovanotas raudonu žiguliu. Ko galime iš tokio žmogaus tikėtis?

Jei ne raudonoji okupacija, Lietuva šiandien tikrai prilygtų Danijai, Olandijai, aukščiau stovėtų nei Ispanija ir daug kitų Europos šalių. Kodėl nereikalauti sumokėti už nepataisomą žalą Lietuvai? Niekas negali visiškai atlyginti neatlyginamos žalos. Kiek yra verta žmogaus gyvybė, kančios, tautos naikinimas, neskaitant žalos gamtai ir ūkiui?

Algis Virvytis, Boston, MA

AČIŪ UŽ PASTABAS

Malonu, kad mano rašinys „Ar drįsime, ar sugebėsime paminėti“, spausdintas „Drauge“ birželio 8 dieną, pagavo V. Šeštoko dėmesį.

V. Šeštokas rašo „baigdamas noriu paprašyti A. Virvytį, jeigu jis viešai išskėlė šią mintį, būtų tiksliau, kad jis ir paaiškintų ‘Draugo’

skaitytojams, kodėl prez. Adamkus medaliu apdovanojo nieką – išdaviką“. (Tas niekšas išdavė paskutinį Lietuvos partizaną. Sąjūdžio metu jis įsiskverbė tarp sąjūdiečių, tikriausiai kaip išdavikas, pirmai progai pasitaikius išduoti visą Lietuvą. Apdovanotas, bet ar nubaustas? – mano priedas).

Gerbiamas V. Šeštokai ir „Draugo“ skaitytojai, aš negaliu atsakyti į Jūsų klausimą, kodėl Adamkus apdovanojo tą išdaviką medaliu. Nenorėjęsi tikėti, kad Adamkus, žinodamas to žmogaus šlykščią praeitį, būtų jį apdovanojęs medaliu. Labai galimas atsitikimas, kad prez. Adamkui vienas ar keli iš jo „gerų patarėjų“, norėdami suniekinti jį, į garbingų veikėjų sąrašą įkišo nieką, bet Adamkaus neapdairumas – nežinojimas neatleidžia jo nuo atsakomybės. Labai geras anglų posakis tinka šiam atvejui „ignorance is no excuse“ (nežinojimas nėra atleistinas).

Prez. Adamkus apdovanojo ir pasaulinio masto mafijozą – Kalmanovič, kuris yra žinomas Interpol, tikriausiai ir Lietuvos saugumui. Latvija uždraudė jam važiuoti per savo teritoriją, paskelbė jį „persona non grata“ (nepageidaujamas žmogus). Robert I. Friedman knyga „Red mafia“ nuodugniai aprašo Kalmanovič veiklą. Tos knygos apžvalga buvo lietuvių spaudoje.

Kodėl V. Adamkus du kartus suklupo apdovanodamas Kalmanovič? Gal vėl Lietuvos priešai norėjo nužeminti prezidentą? Žinome, kaip garbingą Landsbergį bandė sunaikinti. O gal V. Adamkus mano, kad ir su aršiausiu priešu galima glaudžiai dirbti? Gal jis nematė nieko blogo, duodamas medalius Kalmanovič ir kitam niekšui? Aš į tuos klausimus negaliu atsakyti. Apie tai reikia klausti prezidentą. Jis turėjo tai iširti, paaiškinti tautai, kaltininkus griežtai nubausti. O gal taip padarė. To neteko sužinoti.

Prez. Adamkus turėjo „išvalyti namus“, kaip visame demokratiame pasaulyje naujas prezidentas daro – „išvalo namus“ nuo palikuonių.

Amerikoje yra dvi vyraujančios partijos – respublikonų ir demokratų. Jos abi dirba tik Amerikos gerovei kiek skirtingomis idėjomis. Nė viena partija neišduotų Amerikos priešui, bet valdžiai pasikeitus „namus valo“ nuo nepageidaujamųjų. Pirmą ir antrą kartą rinkimus laimėjęs V. Adamkus „nešlavė savo namo“, paliko beveik visus seno raugo žmones. Net ir šiandien valstybės jautriausiose pareigose yra KGB. V. Adam-

kus bendradarbių rate, ministerijose alkūnėmis trinasi nepageidautini asmenys. Yra tokiomis pavardėmis, kurių mes, lietuviai, nežinome, kaip ištarti. Jei toks žmogus Lietuvoje gimė, save laiko geru lietuviu (blogų lietuvių valdžioje neturi būti), tai kodėl tas žmogus nesulietuvina savo svetimtautę pavardę? Lietuva ne Amerika, kur viskas verda katile, tirps-ta kaip taukai į vieną lydinį neapsakomos spalvos. Lietuvos katile ne-galime sulydinti visų į vieną lydinį, tai žinome iš labai skaudžios Lie-tuvos istorijos.

Ar yra bent vienas naxis, nacio sūnus ar anūkas Izraelio valdžioje? Mokykimės iš jų. Sveika, kad ir skaudi, kritika yra naudinga Lietuvos sveikatai. Reikia visus nuodus išvalyti iš Lietuvos seno kūno, išpjauti raudonąjį vėžį su visomis šaknimis. Tik gera kritika tai gali padaryti, atkreipiant valdžios dėmesį, kad lietuvių tauta budi. Neleistina po ki-limu pašluoti.

Kritika, klausimai laikraščio straipsnių rašytojams taip pat yra nau-dinga kaip ir visur. Ačiū V. Šeštokui už klausimą.

Algis Virvytis, Boston, MA

ALKANAS LOKYS DAR RIAUMOJA

Teko skaityti ir girdėti išdavikiškų pasakymų net iš Lietuvos poli-tikų neprotingų burnų: „nereikalaukime atlyginimo už stalinistinės Ru-sijos padarytą žalą Lietuvai, rusai mus pamils“.

Lietuviui tokia kvaila mintis negali kilti – dovanoti Rusijai. Ar kas nors pasaulyje turi teisę dovanoti Rusijai už nužudytus, nukankintus, išstremtus mirčiai, už Rainių kankinius, už Pravieniškių, Panerių, Pane-vėžio, Švendrių kaimo gyvų žmonių sudeginimą, Macikų kaimo lage-ryje nukankintus, Tuskulėnus: tūkstančiai nužudytų, išniekintų partiza-nų, partizanių, jų rėmėjų... Žudoma, kankinama ir naikinama buvo visa lietuvių tauta norint ją palaužti, surusinti, ko caro valdžia nepajė-gė padaryti.

Nesuskaičiuojami nuostoliai padaryti Lietuvos ūkiui, aplinkai, už-teršti šimtai tūkstančių hektarų žemės, sugriautos sodybos.

Tokio genocido pasaulis nuo tamsiųjų amžių iki šiol dar nematė ir nematys ką Lietuva iškentėjo per 50 rusų okupacijos metų. Visko šiame lape neišvardysiu, tam reikia daug storų knygų.

Lietuvos istorijoje per amžius šis raudonasis genocidas turi būti minimas iš kartos į kartą ugdant tautiškumą.

Kas gali atleisti už nukankintųjų kančias, už nužudytus, ištremtus, kalintus, palaužtus žmones, išardytas sodybas? Nėra ir niekad nebus tokio žmogaus ir žmonių, kurie galėtų atleisti Rusijai Lietuvos vardu. O tas Maskvos pasiuntinys, prabilęs išdavikišku balsu turėtų būti viešai nuplaktas rykštėmis už sostinės vartų ir be kelnių gėdingai išvytas iš Lietuvos.

Beprotystė tikėtis „dovanų“ iš per amžius alkanos Maskvos. Net nė vienos ambasados užsienyje negražino Lietuvai. Negražina KGB archyvų.

Negražina Lietuvos aukso. Petrą Raslaną, Rainių žudiką, Maskva paslėpė nuo Lietuvos teisėsaugos. Rusija iš Lietuvos išsiuntė žiauriausią KGB'istą, Nachmaną Dušanskį į jo tėvynę, kaltą už Lietuvos laisvės kovotojų ir civilių gyventojų žudynes. Yra daugybė ilgiausių sąrašų rodančių Rusijos nusikaltimus prieš Lietuvą, Lietuvos žeminimą, pajuoką.

Gana juokauti su Maskva, reikalaukime kas yra mūsų ir kas mums priklauso. Pokario Vokietija atsiprašė visų nukentėjusių nuo hitlerinės Vokietijos, su kaupu sumokėjo visiems, neliko niekam skolinga, bet Rusija dar gyvena viduramžiuose.

Gaila mums amžinai alkanos Rusijos.

Algis Virvytis, Boston, MA

Nr. 9 (487) 2006-04-25

JŪSŲ KALBA ANTIKVARINĖ

Senų ir naujų ateivių būrelis šventėme gero bičiulio gimtadienį. Puikios nuotaikos, prie gausiai apkrauto stalo, šeimininkui linkėjome ilgiausių metų, geriausios sveikatos. Šalia manęs sėdėjo jauna geltonplaukė, mėlynakė gražuolė, judri, vos galinti vietoje nusėdėti, prieš

savaite atvažiuoti į svečius. Paprašiau papasakoti įspūdžius. „Apsistojau pas unkulį ant farmos. Labai naise, turi daug birds. Vakar morgen auntė kilino čikena, kičene plukino, klynino, dėl lounčiaus fraino. Buvo very, very good, labai delišios, labai laikinau čikena tik nelaikinau, kai untė tą čikena kičene plukino. Untei nieko nesakiau, ji yra leidi of te house – ji yra bosas. Amerikos landšaftas nėra toks nice kaip Lietuvos, hauzai negražūs, nemačiau nė vieno su biutiful balkonu kaip Lietuvoje. Čia hauziukai daugumoje maži, mediniai. Strytai nešluoti, neklyn, visur pilna treš. Žmonės ar labai turtingi, ar nelaikina naise dres? Visi su džinsais, boijų džinsai nusmukę iki pat – nesakysiu kur. Merginų džinsai žemiau bambytės, eni taimė gali nukristi on te grund, kiškos nuskurę velkasi žemę. Terible, very terrible... joungesteri atrodo kaip bomai from under te bridže...“

Paklausiau, ką ji veikia Lietuvoje. Gražuolė pasakoja: „Ką tik baigiau pedagoginį institutą, dabar jau esu lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja. Manau, kad labai laikinsiu savo jobą, galėsiu tuos joungesterius mokinti lietuviškai...“

Atsargiai kreipiausi į pašnekovę: „Kodėl tiek daug svetimų žodžių vartojate“?

Ji labai greitai atšovė: „Pastebėjau, kad dauguma jūsų kalba antikvarine lietuvių kalba, o mes, modernus ir mokintas jaunimas, Lietuvoje kalbame jau visai kitaip, nes mokame svetimas kalbas“... „Bet kodėl tiek daug svetimų žodžių vartojate“, – vėl klausiu: „aha, taip, dabar Lietuvoje visi aukštuosius mokslus baigę kalba taip. Tai parodo, kad jie yra kultūringi su aukštuoju išsilavinimu, moka svetimas kalbas. Tik nemokinti ir kaimo žmonės dar kalba antikvarine lietuvių kalba“...

Bandžiau su ja giliau panagrinėti mišrainios kalbos vartojimą sakydamas: „Gerai mokantis lietuvių kalbą ir vieną ar kelias svetimas kalbas žmogus svetimų žodžių nemaišys kalbėdamas lietuviškai ar kitomis kalbomis, nes, tik nemaišant kalbų, jis parodys gerą kalbų žinojimą“. Ji nekantriai tarė: „Beveik visi kalbate antikvarine lietuvių kalba, ai ken not help jų“.

Gražiajai mokytojai pradėjus nervuotis, pakreipiau kalbą kita kryptimi. Ar reikia vertėjo dabar kalbantis su aukštuosius mokslus baigusiu Lietuvos jaunimu?

Algis Virvytis, Boston, MA

VASARIO 16 DIENA DABAR IR TADA

2006 metais, porą dienų prieš Vasario 16, Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą, prezidentas, sušaukęs iš dešinės ir kairės savo pagalbininkus, nutarė, kad reikia nustatyti gaires Vasario 16 dienos minėjimui.

Nuostabu, truko 16 metų susiprotėti, kad reikia švęsti tautines dienas, švenčiant sukuriama meilės ugnis Lietuvai, įžiebiamą tautiškumo liepsnelė jaunimo širdyse ir atgaivina prigesusią žiežirbą senųjų širdyse.

Nuostatas švęsti Vasario 16 buvo gal vienas iš patriotiškiausių prezidento veiksmų. Viskas sutarta, nutarta, užrašyta ir lieka įstatymu.

Atėjo 2006 metų vasario 16 diena, prie visų valstybinių įstaigų turėjo būti iškeltos trispalvės. Ar taip buvo? Kai kurios policijos būstinės, kai kurios valstybinės įstaigos neiškėlė „neturime vėliavos, kaip iškelsime?“ Kiti „laiko neturėjo“ lyg tam reikėtų keletos valandų, o kas baisiausia – Lietuvos priešai nuplėšė keletą vėliavų. Niekas nieiško, niekam nesvarbu ir, žinoma, niekada nusikaltėlių neras. Ar ne gėda valdžios vyrams ir Lietuvos policijai? O gal ir Lietuva jau kaip laukiniai „sudemokratėjo“, kad mūsų tautinę vėliavą galima nuplėšti, deginti, mindyti purve? Neduok, Dieve, mums tokios demokratijos, žodžio ir išsireiškimo laisvės, kad nieko švento ir neliečiamo nėra.

Kaip Vasario 16 diena, Nepriklausomybės diena, buvo švenčiama tada, prieš žiaurią rusų okupaciją? Garbingo amžiaus žmonės prisimena tą šventą dieną:

„Vasario 16 dienos ryte į visas mokslo įstaigas rinkosi mokiniai nuo mažų pirmaklasių iki paskutiniųjų metų universitetų studentų. Ne visi rinkosi, svetimtaučiai mokiniai ir studentai liko namuose.

Mokiniai, išsiričiau su trispalve priekyje nešančiu mokiniu ir mokytojais, gražiai žygiuodavo į bažnyčią. Šventos Mišios buvo aukojamos už Lietuvą, už laisvę, ginant kovose žuvusius ir geresnį rytojų. Tautinio turinio pamokslą sakydavo klebonas. Po Mišių sugiedojus ‘Marija, Marija’, visi eidavo į aikštę prie vėliavos stiebo. Vyrų ir berniukai nusiimdavo kepures. Visiems giedant Lietuvos himną, ant aukšto stiebo iškeliamą trispalvė pleve suodavo aukštai virš galvų. Mokyklos vedėjas ar direktorius pasakydavo kalbą įdiegiančią meilę mūsų tėvynei.

Baigus vėliavos iškėlimo apeigas, visi žygiuodavo atgal į mokyklą. Mokiniamis grįžus į savo klases, mokytojas maloniai padėkodavo už dalyvavimą šioje kilnioje Lietuvos šventėje, atsisveikindamas pridėdavo – ‘rytoj ryte vėl pasimatysim šioje klasėje’. Nuostabu, kad net pirmų klasių jaunimas susimąstę, ramiai, nebėgiodami išsiskirstydavo į namus. Ne vien prie visų valstybinių įstaigų trispalvės plevėsavo, bet ir prie daug privačių namų, gerų lietuvių, mylinčių Lietuvą trispalvės buvo iškeltos.

Popietėje visi lietuviai puošdavo langus, iš vidaus priklijuodami permatomą trispalvės juostą, ant palangės pastatydavo žvakučius, o virš trispalvės juostos languose įstatydavo prezidento ir Lietuvos didvyrių paveikslus. Sutemus ant palangės uždegtos žvakutės peršviesdavo trispalvę juostą, apšviesdavo paveikslus languose. Miestų, miestelių gyventojai, vaikščiodami gatvėmis, gėrėjosi puikiu vaizdu. Žiūrėjo, kas gražiau ir mandriau savo langus papuošė. Visa diena iki vėlyvo vakaro buvo iškilminga ir dvasiškai stiprinanti. Taip buvo ugdoma meilė ir pagarba tėvynei Lietuvai. Nors ir labai mažai, bet buvo ir ‘tamsių langų’, tai tie, kurie Lietuvos laisvės negerbė, daugiausia svetimtaučiai“.

Ir tada jau matėsi, kad Lietuvos širdyje gyveno priešai, pilni paniekos Lietuvai. Jų niekas nepersekiojo, tik raudonajam okupantui užplūdus Lietuvą iš už tamsių langų slypėję priešai lindo į viešumą ir perėmė valdžią. Kodėl šiandien negalime taip švęsti Vasario 16 dienos?

Algis Virvytis, Boston, MA

ILGAI LAUKIU LIETUVIŲ KALBOS ŽINOVŲ PASISAKYMŲ

Retkarčiais spaudoje rasdavau kalbininkų pastabas, pamokymus, viskas tuo ir baigdavosi be rimtų pataisų, rašomoje ir žodžio kalboje.

Skaitant „Draugo“ Nr. 55, akis užkliudė Audronės Gliožienės rašinys „Slegia rūpestis dėl gimtosios kalbos“. Su dideliu įdomumu griebiausi skaityti, tikėjausi rasti atsakymą, mūsų kalbos nykimui ir rimtus nurodymus kaip išgelbėti mūsų gimtąją kalbą.

Bet jau pirmuose sakiniuose skaudžiai į akis pradėjo durti svetimi žodžiai su lietuviškomis galūnėmis – „provincijalas, metodinė konferencija, organizatorė, etalonas, komercinis, egzaminai, koeficientas, motyvacija, normas, organizavimas, egzaminų projektas, nedubliuoti stiliaus, pozicijoje, eliminuoti, instrukcijų, kriterijų, konkretesni, specifika“...

Perskaitęs rašinį supratau, kad ji nėra kalbininkė, bet gerų norų lietuvė. Taip ir reikia, bet rašykime tik lietuviškai. Labai liūdna, kad per 16 nepriklausomybės metų nieko nepadaryta lietuvių kalbos svarinimui, bet dar pridėta visai naujų svetimžodžių, negirdėtų prieš kelio metaus. Nejaugi nėra ne Maskvoje, bet Vilniuje auklėtų lietuvių kalbininkų, kurie jaustų pareigą tėvynei „išplauti“ mūsų kalbą?

Skaitydamas mūsų spaudą, klausydamas politikų kalbas, nuo tautos vado iki kaimo seniūno, sudariau dažnai vartojamų svetimžodžių rinkinį: „aspektas, akcija, abstrakcija, aksesuarai, banketas, brifingas, diferencija, diskutuoja, dotacija, edukacines funkcijos, folkloro ansamblis, formuojant identitetą, frazė, gidas, grafika, holas, iliustracija, incidentas, interpretuoti, inscenizuoti, inicijuoti, komanduoti, komisarai, kompensacija, konkursas, koreguoti, lyderis, mitingas, nefiksuojama, nekvestuojama, neloyalumas, pozicija, precedentas, realybė, remontuoti, renovuoti, reportuoti, rezervuoti, rezultatyviai, šefas, šokiruoja, šokas, šou, stomatologas, tradicija, unikalus, vizualiai“...

Šimtai, o gal net tūkstančiai, iškraipytų svetimžodžių teršia mūsų kalbą. Kas susirūpins ją išgelbėti nuo išnykimo? Ar tai ne švietimo ministro šventa pareiga? Iš dabartinio kultūros ministro negalime tikėtis lietuvių kalbos valymo. Bet prezidentas, visi Lietuvos vadovai, lietuvių kalbos mokytojai, Lietuvą mylintis jaunimas turėtų stoti petys petin ir kartu valyti lietuvių kalbą.

Prieš keliolika metų kažkodėl „išvaizda“ virto „įvaizdis“? Išvaizda apibūdina išorę, o „įvaizdis“ turėtų apibūdinti vidinį vaizdą, pvz. žiūrint pro namo langą matysime vidų – įvaizdį žiūrėdami į statulą, bokštą, matysime išvaizdą statulos – kaip ji atrodo, kaip bokštas atrodo, bet žmogaus įvaizdžio mes nematysime, tik žmogaus dantų gydytojas, vienas ligų gydytojas galėtų matyti žmogaus įvaizdį. Ar ne taip?

Algis Virvytis, Boston, MA

ANATOLI, PASKUBĖK, VAŽIUOJAM Į VAKARUS!

Beveik kiekvieną penktadienį: „Anatoli, šį vakarą važiuojam į vakarus, – ragindavo žmona Natalija, pasakoja Anatolij Perlov. – Po karo tėvai gavo vieną kambarį aštuonių kambarių bute Leningrade. Tėvas greit mirė, per daug vodkos, kambarį likome gyventi su mama. Į armiją neėmė dėl ‘blogų kojų’. Baigęs Leningrado technologijos institutą, vedžiau Nataliją. Apsigyvenome pas mano mamą, nes kambario niekur negavome. Tarp mūsų ir mamos lovų nuo lubų pakabindavome ilgą, žalsvą vokišką anklodę, kad mamos nevargintume. Vakaraus ir rytais prie vienos krosnies moterys pasikeisdamos šildė vandenį arbatai, o praustis ir į tualetą beveik niekas neidavo, nes kas vakarą atsi-nešdavome vieną kibirą su vandeniu praustis, o kitą – tuščią kibirą gamtiniams reikalams. Per naktį ir ryte kibiras ir kambarys prisipildydavo nemalonių kvapų. Vėliau mama išpildavo kibirą. Pažįstami patarė ‘medaus mėnesį’ praleisti vakaruose. Labai nudžiugome jų paklause, ten gavome švarų kambarį, švarią patalynę, tualetas labai švarus palyginus su Leningrado, gražus ir švarus pajūris. O maisto – kas vakarą persivalgius naktį sunku užmigti...

Grįždami prisipirkome keletą kilogramų varškės, sūrio, sviesto, šlapių dešrų ir atminčiai – pajūrio ir miesto vaizdo atviručių su užrašu dviem kalbom – rusiškai ir lietuviškai – ‘Palanga’.

Nuo to kas mėnesį po darbo vakarais nevalgę, su tuščiais krepšiais sėsdavome į traukinį ‘Leningradas – Vilnius’. Ryte jau būdavome Vilniuje. Pirmiausia skubėdavome rasti kur pavalgyti pusryčius, nes tokių pusryčių Leningrade niekur nerasdavome. Pavalgę eidavom apsipirkti varškės, sviesto, sūrio, šlapios dešros, kurios visada Lietuvoje buvo užtenkamai. Pripildę krepšius ir dar kartą prisivalgę, kad net pilvai beveik plyšdavo, sėsdavome į traukinį ‘Vilnius – Leningradas’, per traukinio langą žvelgdami atsiveikindavome su turtingais vakarais. Mama nekantriai mūsų laukdavo.

Lietuvos senesni pastatai, lietuviai savo apranga, elgesiu sudarydavo mums vakariečių išvaizdą, ne taip kaip rusai, todėl važiuodavome į vakarus“.

Panašių pasakojimų teko girdėti labai daug iš kitų. Visi didžiavosi matę vakarų šalį, sutikę vakariečius, prisivalgę varškės. Daugelis jų praleisdavo „medaus mėnesį“ Palangoje ir dažnai važiuodavo į Vilnių pirkti maisto. Panašiai kalbėjo ir Aleks Štern, leningradietis, su šeima atostogas praleisdavo – vakaruose – Palangoje, o grįždamas parsiveždavo kibirą varškės. Semion Rabinovič, senbernis vakaruose Palangoje praleisdavo atostogas. Jis pasakojo: jo tėvas buvo Raudonosios armijos karininkas, po karo su šeima gyveno Drezdene, kur dar ilgai orą gadino miesto degėsiai ir yrančių žmonių kūnų bausis kvapas... Semion gyrėsi, kaip jo tėvas „tvarkydavo“ vokiečius, vydavo nuo šaligatvių, mušdamas su arklio botagu, išvaikydavo eilėse stovinčius prie parduotuvių, o geriausiai jo tėvui patiko – gatvėmis važinėjant amerikietišku džipu, staiga užtriūbinus žviegiančio paršo garsu, džipą pasukti į šaligatviais einančius. Vokiečiai išbėgiodavo klykdami, tėvas juokdavosi, pilvą susiėmęs. Lietuvoje, vakaruose, Semion labiausiai patiko. Viskas buvo geriau, geras oras, tokio maisto visame pasaulyje nerasi.

Anatolij, Aleks, Semion ir milijonai tokių didžiosios alkanos ir nuskurdusios Rusijos gyventojų pasakota, kad apsilankę vakaruose – Lietuvoje, visi girdavosi matę kitą pasaulį – Lietuva yra vakarai.

Prieš keliolika metų į Lietuvą atklydo jaunas armėnas. Be pinigų, be darbo, be amato. Netrukus sužavėjo lietuvaitę, pasiskolinęs iš jos giminių pinigėlių, pradėjo kepti bandeles, dviračiu išvežiodavo tiesiog į namus. Per keletą metų virto turtingu, daug lietuvių jam pavydėjo. Lietuviai to nesugalvojo? Kodėl? Borisov, nelietuvis, pasiliko okupantų armijai pasitraukiant iš Lietuvos, kažkoku magišku būdu įsigijo straigtasparnių remonto dirbtuves – milijonierius, taikėsi į Lietuvos valdymą, neteisėtai gauta Lietuvos pilietybė atimta, turėjo apleisti Lietuvą. Borisov dar ir šiandien sraigtasparnius „remontuoja“. Ar lietuvis Lietuvoje negalėjo perimti tų dirbtuvių?

Maždaug prieš 25 metus iš tamsiausių Rusijos kampų, Užkaukazės buvo atsiųstas geležies vamzdžių suvirintojas. Suvirintojo mokslams buvo atrenkami negabūs, netikę akademiniams aukštesniems mokslams. Atvažiavo į vakarus, į Lietuvą su žmona, plikas kaip tilvikas. Kažkur, nežinia kur, suvirinėjo geležis ir džiaugėsi, ištrūkęs iš tamsios, nusku-

rusios Rusijos. Jis greit prie gero priprato, išigijo vakarietišką mąstymą, kažkoku stebuklingu būdu pradėjo jam dar niekur nematyta, negirdėtą ir nesuprantamą prekybą su nežinia kuo. Pinigai plaukė be galo, be krašto kaip Nemunas pavasarį, o vien turtais žmogus nebūsi sotus, vadybininkų mokomas vystė stebuklingai sėkmingą prekybą, o dabar jo valdovai kiša jį į Lietuvos prezidento kėdę.

Tas žmogus pamilo Lietuvą suprasdamas, kad Lietuva yra begalinių galimybių šalis. O lietuvaičiai su terbomis ir be jų sprunka į užsienius sunkiai dirbti dėl duonos ir vienos lovos, kur trys žmonės pamainom miega. Sunkiai visą savaitę dirbus, valant vištų mėšlą milžiniškose vištidėse, nuvargusius kaulus atgaivinti būtinai reikia išgerti, susimušti, pasibadyti peiliais ir, jei liksi gan sveikas – pirmadienį vėl į darbą vištų mėšlo mėžti.

Lietuviai, ieškokime ir rasime, turtingiausią šalį vakaruose – tai mūsų Lietuva.

Algis Virvytis

DVI PAŠVAISTĖS JUODĄ NAKTĮ

Rudens drėgną pavakarę miestelio ir kaimo žmonės tylėdami, nuleistomis galvomis šiltai apsitutuliavę rankose nešdamiesi žvakučių skubėjo į kapines. Priešais švento Florijono paminklą ant šaligatvio keletas pažįstamų jaunuolių linksmai, dažnai girdėta, bet lietuviui, nesuprantama kalba tarpusavy garsiai juokavo, stumdėsi, nepraleisdami praeivių. Praeiviai aplenkė juos, išeidami į gatvę.

Šiais metais ant kapinių daug matytų veidų nebuvo. Žmonės tarpusavy kalbėjo, kad tas areštuotas, kitas be žinios dingęs, dar kitas ir anas slapstosi... Daug liūdnu kalbų. Moterys tik skarotomis galvomis, vyrai nusiėmę kepures klaupėsi prie savo artimųjų kapų, melstis. Uždegtos žvakutės apšvietė juodą dangų virš kapinių. Daug ašarų riedėjo skruostais ant drėgnos kapų žemės, palengva gėrėsi į šaltą smėlį.

Pasimeldę apvaikščiojo kapines, aplankę pažįstamų kapus, vyrai gniauždami kepures rankose, moterys pataisydamos skaras, eidami iš kapinių vartų link pamatė kitą pašvaistę šiauriniame miestelio kampe.

Arčiau atėjus prie Šaulių namų salės, aikštelėje matėsi didelė krūva degančių knygų. Du vyrai ilgomis kartimis knygas krūvoje vartė, kad jos geriau degtų, kiti plėšė jas ir metė lapas po lapo į ugnį. Užsidegę liepsnodami atskiri knygų lapai kilo į juodą gilų dangų, degdami raitėsi lyg iš skausmo, virto į auksinius susiraičiusius lapus, o ataušę pajuodo ir sukdamiesi palengva leidosi ant Šaulių namų aikštės. Knygas, glėbiais iš. Šaulių namų ir šalia esančios mokyklos nešė tie patys jaunuoliai, kurie neseniai stumdėsi prie šv. Florijono paminklo, kartu matėsi ir miestelio komsorgas Feifel Šifris, jo brolis Leiba, kuprota sesuo Sera, Belkė, Gutmanas, Cukermano sūnus, Benas Tumavičius, Kazė Nutautas ir dar keli. Rankas į šonus atrėmęs, viską stebėjo buvęs mūrininkas, dabar milicijos viršininkas Gauronskis, didelis naganas kabojo ant diržo, milicininkas Krūgeris ir komsorgo sekretorius Zableckis stovėjo šalia.

Degančios knygos apšvietė juodą dangaus skliautą šiauriniame miestelio kampe, o pietuose jau baigė išblėsti žvakučių pašvaistė danguje virš kapinių. Praeiviai stabtelėję matė šiurpų vaizdą, nedrįsdami ką nors sakyti, skubėjo nueiti. Kiekvienas geras žmogus susirūpinęs galvojo, kas bus po to? Kas toliau po knygų sudeginimo? Inteligentija, mokytojai jau buvo persekiojami. Pasirodo koks šlykštus yra okupantas, degindamas ir naikindamas patriotiškas, istorines knygas, geras knygas, įkvėpiančias patriotizmą, pagarbą savo senai ir garbingai tautai atlaikiusiai dideles kovas su gausniais priešais atgavusiai nepriklausomybę po 200 metų Rusijos vergijos. Kiekvienas suprato, kad knygų deginimas yra pastangos sunaikinti visą tautą, pavergti ją, surusinti, padaryti tai, ko Rusijos caras nepajėgė – Lietuvą be lietuvių... Šis raudonas priešas buvo aršiausias ir žiauriausias iš visų, pareikalavęs daugiausia aukų. Visų Šventųjų, naktį 1940 metais lapkričio 2 d., komunistai knygas degino Tryškių miestelyje.

Algis Virvytis

KĄ DARYTI SU KGB ATSARGINIAIS (REZERVISTAIS)?

Kas yra KGB, visas pasaulis gerai žino, o Sovietų okupuotų kraštų gyventojai geriausiai pažino.

KGB verbavo vyrus ir moteris iš komunistų, Maskvai palankių šeimų, neturinčių Lietuvai patriotinio jausmo. Be rusų kalbos, turėjo gerai mokėti vieną užsienio kalbą. Prieš užverbuojant, KGB kandidatas buvo sekamas, tikrinamas ar nesuabejojęs galėtų vykdyti KGB žmogžudiškus įsakus. Buvo daug savanorių, kurie stoji dėl gero atlyginimo, lengvatų pirkti specialiose parduotuvėse ir „didelės garbės“. Verbuotojai buvo labai atsargūs, kad į KGB nepatektų užsienio žvalgybų agentai.

Apmokymas vykdavo Vilniuje, Maskvoje, Minske, Taškente ir kitur. Atvykus į mokyklą, būsimi KGB buvo prisaikdinami žodžiu ir raštu ištikimai tarnauti komunizmui – Sovietų Sąjungai, vykdyti visus KGB nurodymus. Mokoma žvalgybos, sekimo, pasiklausymo ir stebėjimo metodų naudojant moderniausią techniką, tardymo metodai naudojant kankinimą, visi žinomi kovos metodai apsiginti ir nužudyti, sprogmenų gamyba, užmigdymo preparatų naudojimo, žudymo meno įvairiais nuodais ir t.t.

Ukrainos kandidato į prezidentus ir laimėjusio prezidento rinkimus V. Juščenko nuodijimas yra geras KGB mokslų pavyzdys. Lietuvos – Stasys Lozoraitis mirė nenustatyta „liga“ – niekas nuodugniai neištyrė jo mirties priežasčių. Galima tikėti, kad tai buvo KGB auka. Gal dar nevelu jo mirties priežastį iširti?

Visi baigdavo KGB mokyklą leitenanto laipsniu. Kadangi daugiau agentų baigdavo mokslą nei jų reikėjo, dalis buvo paleidžiama į atsargą (rezervą). Reikalui iškilus KGB karininkai būdavo pašaukiami į aktyvią tarnybą. Pvz. KGB Sąjūdžiui kuriantis infiltravo, bandė sužlugdyti, prasidėjo ilga kampanija prieš Vytautą Landsbergį. Baltijos grandinės nuo Vilniaus iki Talino metu tarp rankomis susikibusių laisvės kovotojų buvo ir KGB agentų. Prie TV bokšto tarp dainuojančių didvyrių maišėsi KGB, kartu dainavo, laukė progos palaužti Sąjūdį, Lietuvą gražinti į vergiją. Tarp Signatarų buvę KGB apdovanoti medaliai.

Daug KGB agentų įlindo į vyriausybę, nevienam pasisekė aukštai karjeros laiptais užkopti. Kiti milijonus susikrovė apvogdami tautą – tykoja užmušti jauną Nepriklausomybę.

Šiandien nustebę žiūrime lyg iš baisaus sapno atbudę – kas vėl atsitiko Lietuvoje? Kodėl taip turi būti mūsų brangioje Tėvynėje? Kodėl dar kartą juokiname pasaulį? Pirmą kartą sukretėm visą pasaulį kai laisvę atgavę iš po 50 komunizmo vergijos metų pirmu prezidentu išrinktas pirmas komunistų partijos sekretorius Maskvos augintinis. Antrą kartą prajuokinom su Paksu ir jo drauge burtininke. Dabar jau trečias, bet labai rimtas juokas, o gal ne juokas, bet milžiniška beprotybė – valdžios aukštas vietas užima KGB agentai, neįmanoma nutarti ką su jais daryti. Paklauskime žydų, ką jie darytų su naciais. Gavę atsakymą, ir mes taip darykime su visais KGB Lietuvoje.

A. Virvytis, Boston, MA

AR LIETUVIUI STOTI ŠALIA V. PUTIN MASKVOJE?

Rusijai perėmus subyrėjusią sovietų imperiją ir už ją visą atsakomybę, Rusijos prezidentas, KGB karininkas Vladimir Putin kviečia Lietuvos, Latvijos, Estijos ir daug kitų valstybių vadus į Maskvą minėti II pas. karo pabaigos 60 m. sukaktį. Karui pasibaigus, valstybėms, atgavusioms visišką nepriklausomybę, tai yra išties džiaugsmo diena. Valstybėms, kurios karui pasibaigus iš vienos vergijos pateko į kitą, nusitęsusią netoli 50 m., ši diena yra liūdesio, juodojo kaspino diena, nes sovietų vergija sunaikino trečdalį lietuvių tautos, sunaikino Lietuvos ūkį, padaryta neapskaičiuojama žala: kiek verta žmogaus gyvybė, kiek vertos žmogaus kančios, kiek vertas gamtos užteršimas... Žalos sąrašas yra labai ilgas. Tiksliai niekad nebus apskaičiuota moralinė ir materialinė žala. Ar Rusija atsilygino už tą žalą? Ji net kalbėti apie tai nenori. Ar tokiomis sąlygomis Lietuvos atstovai gali vykti Maskvon?

Mūsų brolių tautos – Latvijos – prez. Vaira Vykė-Freiberga, nepasitarus su Estija ir Lietuva, skubomis priėmė Putin kvietimą, bet tai

nerieškia, kad Lietuva ir Estija seks Latviją į Maskvą. Latvija tikisi gauti lengvatų, pasirašyti sutartį. Bet istorija aiškiai parodo, kad Rusija–Sovietų Sąjunga niekad nesilaikė sutarčių. Leninas, Stalinas pasirašinėjo sutartis ir jų laikėsi tol, kol buvo jiems naudingos. Ar Latvijai nebus didelė gėda?

Pasvarstykite ir nutarkime, ar Lietuvos valstybės atstovai gali priimti V. Putin kvietimą:

1. Jei, II pas. karui pasibaigus, Sovietų Sąjunga nebūtų užgrobusi Lietuvos, bet leidusi jai atkurti nepriklausomybę, Lietuvos vadai turėtų vykti Maskvon ir tinkamai paminėti sukaktį. Lietuvos okupacija nepasibaigė, tęsėsi dar žiauresnis genocidas, trukęs 50 metų. Ar mes galime tuo gedulo laikotarpiu džiaugtis?

2. Jei, Sovietų Sąjungai subyrėjus, Rusijai perėmus atsakomybę už buvusią imperiją, ji būtų Lietuvos atsiprašiusi už sovietų padarytą moralinę ir materialinę žalą, jei būtų Lietuvai gražinus Vokietijos skirtą kompensaciją (kurią Sovietų Sąjunga pasiėmė) už karo metu Lietuvai vokiečių padarytą žalą, jei Rusija būtų noriai susitarusi su Lietuva atlyginti sovietų padarytus nuostolius, jei Rusija būtų parvežusi tremtinius ir jų palaikus, ir jiems atlyginus; jei Rusija atiduotų Lietuvos teismui teisti P. Raslaną už Rainių žudynes ir kitus nusikaltimus; jei Rusija gražintų užgrobtas Lietuvos ambasadas užsieniuose, jei nedarytų Lietuvai jokių politinių spaudimų ir nereikalautų laisvo transporto per Lietuvą į Karaliaučiaus kraštą; jei Rusija nesikėsintų į Lietuvos nepriklausomybę ir jos politiką, ekonomiką; jei Rusija netrukdytų Lietuvos gyvenimo nei viename žingsnyje. Tik tada Lietuvos vyriausybės atstovai turėtų vykti Maskvon. Ar dabar mes galime vykti, stovėti šalia V. Putin, dėkoti okupantui už mūsų tautos genocidą, ūkio sugriovimą, sunaikintą trečdalį Lietuvos žmonių?

Užtenka juokinti pasaulį, užtenka lankstyti mūsų pavergėjams ir mūsų žemintojams. Gegužės 8–9 d. visoje Lietuvoje prisiminkime komunizmo aukas, skaitykime paskaitas šia tema, kvieskime kalbėti nukentėjusius nuo komunizmo, partizanus, kovojusius už Lietuvos laisvę, pagerbkime nukankintus, mirusius Sibire, melskimės, kad Dievas duotų stiprybės tęsti kovą su pamišusiu priešu ir suteiktų aiškiaregystę atskirti draugą nuo priešo–išdaviko.

Algis Virvytis

AR DRĪSIME, AR SUGEBĒSIME PAMINĒTI?

Gegužes 9 dienā triukšmingai Maskvoje paminēta pergalēs diena prieš naciūs. Putin sukvietēs pasaulio vadovus pasauliui bandē ģrodyti ir parodyti, kad rusu armija viena pati ir vienintelē nugalējo savo pusbroliu – naciū armiju. Norējo parodyti, kad kiti sajungininkai nieko prie nazismo nugalējimo neprisidējo. Jam ne viskas pasisekē, nes Lietuva ir Estija neprisidējo.

Ateina birželio 15 diena, 65 metu sukaktis visiem geriems lietuvams su ašaromis ir juodu kaspinu paminēti pirmā raudonuju Lietuvos okupaciju. Rusu okupacija užtruko pusē amžiaus – 50 metu. Per tā laiku išžudyta, nukankinta pagal naujausius KGB metodus tūkstančiai, sudegintos ištisos šeimos su kūdikēliais, senukais savose sodybose. Per 20 tūkstančiu Lietuvos laisvės kovotoju nužudyta, išniekinti kūnai nūmesti miestu, miesteliu aikštēsē, o paskutinē partizanā išdavusē niekšā, prezidentas V. Adamkus medaliu apdovanojo. Tūkstančiai ištremta mirčiai ģ Sibirā, tūkstančiai beviltiškai pasirinko sunku ir pavojingā keliā trauktis iš Lietuvos ģ Vakarus, ģ nežiniā, per karo fronto ugnis, per degančius miestus ir kaimus, per žmoniū ir gyvuliū lavonus. Trečdalis Lietuvos gyventojū sunaikinta.

Dabar ateina didžiausia proga parodyti visam pasauliui Lietuvos holokausta, sukvietus svečius ģ Vilniū, parodyti jiems Panerius, Panevėžio cukraus fabrikā, Rainiu kankinius, visas kitas žudymo vietas, išvardyti visas mokyklas, kurios buvo naudojamos kaip surinkimo punktai mirtinai tremčiai, išvardinti visus žudikus su jų kilme, biografijomis ir žudikus globojančias valstybes.

Dar šiandien yra tūkstančiai nesurastu išniekintu pakasimo vietu, šimtai šuliniu, kur liudininkai nurodo nusikaltimus, bet valstybēs „vyrai“ atsisako net pakasinēti, privatiems žadantiems sumokēti už kasinėjimo išlaidas, mandagiai, bet tvirtai atsisako net miesteliu viršaičiai.

Pakvieskime Putin, Schroeder, G. W. Bush ir visus pasaulio vadus. Adamkui duokime demokratinę laisvę pačiam rinkli kviestinius. Ne-

pamirškime pakviesti visus lietuvažaudžius, Lietuvos niekintojus ir amžinus priešus, gal jų širdys suminkštės.

Abejoju, ar mūsų vadai per 15 Nepriklausomybės metų būtų pasirošę tokiai juodo kaspino paminėjimo dienai. Ar mūsų vadai tikrai nori parodyti pasauliui padarytą Lietuvai skriaudą, dvasinę ir materialinę, kokios Lietuva per visą gyvavimo laiką nėra patyrusi. Ar mūsų vadai nors pirštelį pajudino, ar ėmėsi iniciatyvos pagerbti masinius ir pavienius nužudytų lietuvių kapus, ar ištirta visos paslaptingos kapinės, ar apklausti ir nubausti visi lietuvažaudžiai?

Ar Putin atsiprašys už komunizmo kaltes Lietuvoje, kaip jau seniai atsiprašė vokiečių vadai, kaip dabartinis Amerikos prezidentas G. W. Bush aiškiai ir drąsiai pasakė apie gėdingą Jaltos sutartį išduodant Lietuvą, Latviją ir Estiją Rusijai, atsiprašė nuskriaustų tautų, ko nei vienas Amerikos prezidentas iki šiol nenorėjo net užsiminti.

Jei Rusijoje komunizmas būtų žlugęs, Putin atsiprašytų už genocidą Lietuvoje, atlygintų materialinę žalą, gražintų Lietuvos ambasadas Italijoje ir Prancūzijoje, pasirašytų aiškią sienų nustatytą sutartį, nustotų Lietuvai grasinti, nesikištų į Lietuvos užsienio ir vidaus politiką, tuo parodytų, kad Rusija eina tikru demokratijos keliu į garbingų pasaulio valstybių šeimą, užmiršusi baisų komunizmą.

Laukiame šio stebuklingo minėjimo, laukiame tų stebuklingų įvykių ir veikslių, laukiame atsiprašymų, atlyginimo ir pagarbos, bet ar mes turime nors vieną vyrą valdžioje, kuris galės tai įvykdyti?

Aš norėčiau prikelti nors vieną senelį,

Iš kapų milžinų.

Ir išgirsti nors vieną, bet gyvą žodelį,

Iš senųjų laikų.

Gal suprastų tada, ką jiems Nemunas šneka,

Kai nakčia mėnuo teka.

Ko tos tamsios girios graudingai vaitoja?

Apie ką jos dūmoja?

Maironis

A. Virvytis, Boston, MA

NEMINIMAS VIENAS IŠ DIDŽIAUSIŲ KARO NUSIKALTIMŲ

Rytprūsių gyventojai buvo labai daug girdėję apie raudonųjų žiaurumus iš lietuvių 1944 metų rudenį besitraukiančių per prūsų žemes. Atrodė, kad ne visi tikėjo lietuvių pasakojimais, kol vieną dieną, 1944 metų vėlai rudenį, raudonieji, įsiveržę per Nemuną prie Gumbinės, užėmė Nemmersdorf kaimą su 600 gyventojų. Rusai puotavę porą dienų, išprievartavo visas moteris, nepasigailėdami nei mažų mergaičių, nei senūčių. Išprievartavę žiauriai nukankino, visus vyrus ir vaikus užmušė kuolais, šaudė, tankais sutraiškė moteris, nurengę prikėlė prie tvartų, kluonų ir namų durų. Vokiečių kariuomenei išvijus rusus, rastas pasibaisėtinas vaizdas buvo nufotografuotas, nufilmuotas neutralių šalių, Ispanijos Šveicarijos ir Švedijos žurnalistų. Netrukus tie vaizdai buvo rodomi visuose Vokietijos kino ekranuose. Tik tada vokiečiai patikėjo lietuvių pasakojimais.

Raudonajai armijai apsupant Rytprūsius, 1945 metų sausio pradžioje vokiečiai pradėjo iki to laiko dar niekad ir niekieno nevykdytą masinę evakuaciją jūros keliu – per 4 mėnesius iš Dancing, Gotenhafen, Hela ir Piliau uostų Rytprūsiuose perkėlė 2,400,000 civilių ir sužeistų karių per Baltijos jūrą į Vokietijos gilumą.

Kasdien rusų bombarduojami ir apšaudomi jūros uostai, miestai, miesteliai ir kaimai neatbaidė žmonių rinktis ir laukti gelbėjimo laivų, net žvejų laivelių pasitraukti kuo toliau nuo artėjančios kruvinos Raudonosios armijos, nes žinojo pasilikusių likimą. Dalis bandė pasitraukti per Baltijos jūros užšalusias įlankas arklių traukiamomis rogėmis, pasiekti saugesnes Rytprūsių pakrantes. Labai daug nuskendo kartu su arkliais ir rogėmis, rusams apšaudant, patrankomis sudaužius ledą, arkliai nesuvaldomai išgašdinti šuoliais bėgo jūros ledu, kol toli nuo kranto įlūžo per suplonėjusi ledą. Baltija juos priglaudė amžinai.

1945 metų vasario 8 dienos vėlyvą popietę Piliau, Baltijos jūros uoste, prisirišo didelis vokiečių Raudonojo kryžiaus laivas „Stueben“, jau antrą kartą atvykęs paimti evakuotinus karius ir civilius. Taikos metu buvęs labai prabangus, talpinantis 1,100 keleivių, gražus baltas

laivas dabar jis buvo pertvarkytas kaip Raudonojo kryžiaus laivas dėl sužeistų karių ir civilių plukdymo.

Piliau jūros uostas ir miestas buvo pilnas civilių, sužeistų vokiečių ir lietuvių karių laimingai išlikusių po mūšio su rusais prie Sedos. Per naktį ir kitą dieną sužeistieji buvo nešami ir vedami į laivą, per 1,000 civilių, daugiausia moterų su vaikais pripildė nustatytą laivo talpą – 4,200 žmonių. Paskutinę minutę laivo kapitonas Kari Homman, nepaisydamas griežtų nuostatų dėl laivo talpos, paskelbė – „norintys gali lipti laivan, palikę bagažą“. Dar per 1,000 žmonių įsispraudė į laivą. Dabar laive buvo apie 5,200 žmonių, bet kapitono dienyne buvo tik 4,200 įrašyta.

Vasario 9 dienos popietę „Stueben“, atsistūmęs nuo Piliau uosto krančinės, pasuko Swenemuende link – dviejų parų kelionė, plaukiant 12 mazgų greičiu. Popietėje oras buvo atšilęs, tamsi žiemos naktis apgaubė Baltiją, laive nuotaika pakilo, nervai po daug bombardavimų ir ilgo laukimo atsileido, visi tikėjosi laimingai pasiekti sausumą toli nuo Piliau.

Vasario 10 dienos rytą, 2 val. 50 min., laivą sukrėtė didžiulis sprogimas. Rusų paleista torpeda pramušė didžiulę skylę laivo šone, užmušė daug jūreivių, laivas pasviro ant šono, išlikusių sužeistų aimanos, moterų ir vaikų klyksmas, siaubas žmonių veiduose. Jūreiviai, metę gelbėjimo valtį, vieni šokę į ledinę Baltiją nuskendo, 659 laimingieji pateko į gelbėjimo valtį, per 4,500 gyvybių Baltijos jūra priglaudė amžinai, tris kartus daugiau nei „Titanic“ laivo tragedijoje.

Šis karo nusikaltimas nebuvo ir nėra skelbiamas, tiriamas, minimas. Kodėl?

Algis Virvytis, Boston, MA

DRAUGAS, 2005 m. kovo 8 d., antradienis

QUISLING

1940 metais, vokiečiams okupavus Norvegiją, karalius Haakon VII, su kabinetu pasitraukė į Londoną. Norvegijos premjeru vokiečiai paskyrė patikėtinį norvegą, Vidkun Quisling. Jis vykdė okupantų vokiečių nurodymus.

1945 metais gegužės 8 dieną, Vokietijai kapitulavus, Quisling buvo areštuotas, apkaltintas kaip tautos išdavikas, už kolaboravimą su okupantais nuteistas aukščiausia bausme – sušaudyti. Bausmė įvykdyta 1945 spalio mėnesį. Nuo tada kiekvienas tautos išdavikas vadinama „quisling“.

1940 metais, vokiečiams okupavus didžiąją Prancūzijos dalį, Henri Philippe Petain suruošė kapituliacijos derybas su Vokietija. Jis tapo premjeru. Okupuotos Prancūzijos sostinė paskelbtas Vichy miestas. Petain valdžia buvo pavadinta „vichy valdžia“. Karui pasibaigus, Petain buvo areštuotas ir nuteistas, kaip tautos išdavikas, iki gyvos galvos kalėti. Mirė kalėjime, sulaukęs 95 metų. Dar vienas „quisling“.

Augusto Pinochet, Čilės diktatorius, nuteistas už masines žudynes.

2001 rugpjūčio mėnesį Hague Tribunal – (United Nations International Criminal Tribunal – JT tarptautinis Kriminalinis tribunolas), nuteisė Bosnijos serbų generolą Radislav Krstic už genocido vykdymą.

2001 metais rugpjūčio mėnesį buvęs Serbijos prezidentas Slobodan Milošević perduotas Hague Tribunalo žinion už genocido vykdymą. Sekime tuos įvykius.

Tarptautinę teisę žinaš, specialistas Hague Tribunal, De Paul University, Chicago profesorius Cherif Bassiouni taip sako: „Jei generolas Krstic yra kaltas už genocidą, tai ir jo viršininkas Bosnijos serbų generolas Radko Mladic, ir jo viršininkas Slobodan Milošević yra kaltas, ir visi, iki pat aukščiausio vadovo, yra kalti. Net prezidentai yra atsakingi ‘už nežinojimą’. Jei prezidentas atsisako žinoti, jis yra tiek pat kaltas, kaip ir žinant. Tas įstatymas galioja visų kultūringų demokratių kraštų teisėje“.

O kaip Lietuvoje? Kas Lietuvos „quislingai“? 1940 metais birželio mėnesį raudoniesiems imperialistams prievarta okupavus Lietuvą, Justas Peleckis, Cvirka, Nėris, Gira, Abdulkaitė ir kiti išdavė Lietuvą raudoniesiems okupantams, nuveždami Nepriklausomybę Maskvon. Labai žiaurus tautos išdavikas, genocido vykdytojas, okupantų bernas Antanas Sniečkus, Lietuvos „saugumo“ direktorius, vadovavo didiesiems areštams, įkalinant, kankinant, žudant, tremiant geriausius Lietuvos žmones. Ištrėmė net savo pusbrolius. Giminės kreipėsi į niekšą Sniečką išgelbėti savus nuo tremties. Šis atsakė: „Nesijaudinkite, jie buožės“.

Atlikęs didžiausią, iki tų dienų nežinomą, Lietuvoje genocidą, pasitraukė iš „saugumo“ direktoriaus vietos, perėmė valdyti komunistų partiją, vykdyti Stalino valią, nuolat primindamas: „Lietuvai tik sąjūzo šeimoje yra laimė, kitos išeities nėra“. (Dar visai neseniai tokius žodžius girdėjome iš kito politiko didelės burnos).

Karo pirmąją dieną Sniečkus spruko iš Lietuvos su savo viršininkais.

Raudonajam marui grįžtant į Lietuvą 1944 metais, jo senutė 81 metų motina, visi Sniečkaus broliai, seserys bei kiti giminės pasitraukė į Vokietiją. Sniečkus, radęs savo motiną Vokietijoje, rašė jai laiškus, maldaudamas grįžti. Pagalvokime, kokia gėda tam išdavikui, kad net motina ir visa giminė turėjo bėgti nuo jo. Senutė atsisakė grįžti, sakydama: „Negrįšiu tol, kol valdžią turės tas išsigimėlis“. Ji mirė 1948 metais, palaidota Hanau miesto kapinėse.

Sniečkus, 60 metų gimtadienio proga, buvo apdovanotas Lenino ordinu už gerą darbą išduodant, žudant savo tautą. Miręs labai garbingai palaidotas. Daugelis Lietuvos „quislingų“ eina aplankyti išdaviko kapo. Kiek „quislingų“ yra dabar Lietuvoje?! Jų yra sostinėje, miestuose, miesteliuose, kaimuose. Ar jie sulauks savo atpildo? Gal ne. Juos palaidos po didžiuliais ažuolais, ilgos kalbos pagyrų, brangiausi aukštai paminklai. Kviečiu visus pasisakyti šiuo reikalu.

Algis Virvytis

DRAUGAS, 2001 m. spalio 11 d.

PONE GORBAČIOV, NUGRIAUK ŠIĄ SIENĄ

Prieš penkiolika metų prezidentas Reagan viešai kvietė Gorbačiov nugriauti gėdingą Berlyno sieną skiriančią raudonųjų pavergtą Rytų Vokietiją nuo Vakarų Vokietijos. Sieną perskyrė daug giminių, negalėjo susitikti, pasidžiaugti šeimoje vykstančiomis vestuvėmis, krikštynomis ar liūdėti kartu dėl mirusių. Šimtai vokiečių žuvo nuo komunistų kulku bėgdami iš komunistų rojaus. Gorbačiov, ieškodamas taikos ir norėdamas baigti šaltąjį karą sutiko su Reagan reikalavimu.

Gėdinga Berlyno siena nebuvo pirma ir paskutinė pasaulyje. Sienas statė, spygliuotas vielas tvėrė labai seniai, ne taip seniai ir dar šiandien.

Pirmieji pasaulyje, maždaug prieš 2000 metų, didžiausią sieną 4000 mylių ilgio (6400 km) pastatė kinai – užtvėrti kelią priešams, užsidaryti nuo pasaulio. Kinija atsiliko. Mūro sienos buvo statomos apie miestus, pilis, vienuolynus apsigynimui. Vėliau išradus spygliuotą vielą, ji buvo naudojama tvėrti spygliuotas tvoras karo metu, kad sulaukius priešus pagal įsitvirtinimus, apkasus. Užtvartas statė karo belaisviams, kaliniams.

Stalinas su bolševikų trockininkų gauja tvėrė milžiniškas spygliuotų vielų tvoras „liaudies priešams“ – buožėms, kapitalistams, tikintiesiems, už kurių žuvo milijonai žmonių. 1929 m. prancūzai pastatė Maginot liniją. Karo metu pasirodė, kad ji buvo bevėrtė. Hitleris pasimokęs iš Stalino, tvėrė spygliuotas tvoras savo priešams, kur žuvo keliolika milijonų visokių tautybių žmonių, ypač daug karo belaisvių.

Rodos, kad žiauriausiam Antrajam pasauliniam karui pasibaigus, kuriame žuvo per 30 milijonų žmonių, likusi žmonija bus švelnesnė, daugiau užjaučianti, protingesnė, ne tiek grobuoniška. Visi karai dėl grobuoniško pasipelnymo pridengiami kilniais šūkais: „dėl Dievo, dėl demokratijos, dėl žemės, kurią nežinia kada, gal prieš kelis tūkstančius metų kur tai kas kam žodžiu pažadėjo“... Jei toje žemėje negyvenama 7 metus, prarandama į ją visos teisės.

Gorbačiovo nugriovė vergiją primenančią Berlyno sieną. Sovietų vergijos imperija žlugo. Atgijo naujos valstybės. Vergijos žiauri liga kitame žemės kampely užkrėtė kitą gobšų vadą. Įsibrovė į palestiniečių žemes, statydami okupacines kolonijas. Palestiniečiai stumiami į dykumas, jų molio sulipdyti nameliai griaunami ne kaip Berlyno siena atidarant laisvės vartus, bet kaip pavergimo simbolis, kaip bolševikai griovė ir degino lietuvių namelius. Palestiniečiai, narsūs kovotojai dėl savo laisvės ir žemės, žudomi negailestingo okupanto. Okupuoto krašto žmonės turi teisę sukilti prieš okupantą, ginti savo tėvynę ir vyti okupantą lauk panaudojant bet kokias priemones. Okupantas turi turtingą „dėdę“, kuris negaili nieko savo partneriui. Pasaulis negirdi pavergto krašto pagalbos šauksmo, negirdi žūstančių vaikų ir kūdikių klyksmo, negirdi pavergto griaunamų molio namelių braškėjimo, negirdi motinų verksmo, kai jų jauni sūnūs ir dukros turėdami tik vieną ir vienintelį ginklą – savo gyvybę, paaukoja ją ginant savo kraštą. Jie gėdingai vadinami teroristais, žmogžudžiais.

Dar vienas žiaurus įžeidimas – drausti palaidoti drąsų, garbingą karių, kovojusių keturiasdešimt metų už savo tautos teises ir laisvę nelygioje kovoje. Nežmoniškas žiaurumas gyvas Šventoje žemėje. Kaip Dievas leidžia Šventąją žemę taip niekinti?

A. Virvytis, Lewiston, ME

ATVERKIME PLAČIAI VERGIJOS VARTUS

Biblija rodo, kad izraelitai dažnai keldavosi iš vietos į vietą ieškodami geresnio gyvenimo. Nukeliavę į Egiptą, rado labai palankias sąlygas greit praturtėti. Egiptiečiai, matydami, kad lieka „dulkėse“, užpykę atėmę izraelitų turtus, uždarė vergijon. Mozė bandė įvairiausių būdus, kol išvedė juos į laisvę. Tais laikais vergų prekyba buvo labai išplitusi, net broliai brolių pardavė. Laikai ir vergija keitėsi. Paskutinė pasaulinio masto vergija buvo Stalino sukurta, atitvėrusi spygliuota viela nuo viso pasaulio Rusiją ir visas pavergtas tautas, milijonus žmonių. Pasaulis tą aptvarą vadino „geležine uždanga“. Laisvę mylintys lietuviai, profesoriui Vytautui Landsbergiui vadovaujant, pralaužė nenugalimą geležinę uždangą. To plyšio ir terekėjo, kad ta kruvina, surūdijusi, gėdinga uždanga subyrėtų.

Lietuva nuo senų istorinių amžių kovojo su grobuoniškais priešais, norinčiais Lietuvos žemių. Kiek žemių Lietuva prarado, galime apskaičiuoti, bet kiek Lietuvos gynėjų žuvo per tuos amžius, kad išlaikytų Lietuvą laisvą ir nepriklausomą, niekas negali suskaičiuoti.

Lietuva pasakiškai svetinga, svetimtaučiai svečiai nuo senų laikų ir šiandien veržiasi į Lietuvą, magiškais būdais sukuria sau šiltas, pelningas gyvenimo sąlygas, lietuviai juos neuždaro vergijon. Tuo tarpu daugelis lietuvių, gyvenančių nuo bočių laikų, vos galą su galu suveda savo teisėtoje žemėje. Lietuviai nerūgoja, viskas turėtų būti sklandu, bet taip nėra. Svečiai nenustoja reikalauti, išpuoliais drumsčia taikų gyvenimą. Jiems vis negerai, jiems skolinga Lietuva, neužtenkamai žemai nusilenkiama. Nuolatiniai verkšlenimai primena seną Lietuvoje dažnai girdėtą posakį:

„patys muša, patys rėkia“. Tada į tuos rėkimus niekas nereagavo, bet dabar įkyriai bauginama, norint paklupdyti Lietuvą.

Jei man nepatinka bet ką lankant ar esant svečiuose, aš skubiai tą vietą apleidžiu, nekeldamas triukšmo, nes žinau, kad aš negaliu viso pasaulio pakeist pagal savo kurpalį. Svečias turi elgtis, kaip svečias, nemandagu bandyti keisti šeiminingo gyvenimo būdą.

Girdime ir skaitome apie rusų nepasitenkinimą, jiems tas ar anas netinka, lenkai negali užmiršti, kad Klaipėda dar nepasiekta, kiti svečiai kelia reikalavimus net iki beprotybės.

Nuostabi viena moterėlė, susijaudinus sakė norinti savo lagaminus pakuoti ir kuo skubiau vykti iš Lietuvos. Važiuok mieloji kur tik nori, negąsdink, nepasigesime tavęs, bet ar kitur taip gerai rasi, o gal ne? Garantuojau, kad niekur nevažiuosi, bet jei tikrai nori, važiuok, Lietuvos vartai plačiai atidari visiems, Lietuva ne Egiptas, keliuokite visi iš tos „vergijos ir nelaisvės namų“.

Algis Virvytis, Bridgeview, VA

PASKUTINIS ŽODIS GAMZIUKO KOMENTARAMS

Lietuvių balsas aplanko mus tik kas antrą savaitę, todėl kiekviena eilutė labai brangi. Jei vietos ras mano paskutiniam atsakymui į p. Gamziuko „Trumpas komentaras apie p. Virvyčio laišką“ (*Lietuvių balsas*, 24 birželio, 2003).

„Ponas Gamziuk, *Lietuvų balsas* spausdino mano „vitriolini“ rašinį necenzūruodamas, nes tai vienintelis bešališkas laikraštis visoje JAV. Mano „vitriolija“ yra JAV gyvenimo tikrovė. Skaityk JAV laikraščius, rask mano siūlytas knygas, jei rasi – nustebsi. Kalbant apie „mūsų kraštą“, niekas neturi dviejų tikrų motinų ir jų negali lygiai mylėti, tai gamtos dėsnis. Dvi meiluzės – nemoralu.

Gaila Amerikos, kad taip žemai nusmuko. Kodėl negali priimti tikrovės p. Gamziuk? Reikia klaidas taisyti, ne po kilimu šluoti? Neseniai čia namų nerakinai eidamas bažnyčion porai valandų, dabar į gėlių

darželį savame kieme negali eiti neužrakinęs durų. Namuose alarmiai. Gera demokratija neduoda plėšikui didesnės teisės nei šeiminkui? Nekaltink mane, aš nesukūriau tų baisybių.

Pasikalbėk su aukšto rango bibliotekininkais apie cenzūrą. Atvers akis, jei rasi kalbantį. Skaityti JAV Konstituciją labai naudinga kiekvienam – puikiausios idėjos ant popieriaus, geresnių nėra, bet ar valdžios vyrai vykdo jas? Kiek prezidentų sulaužė konstituciją?

Paskutinis klausimas p. Gamziukui: kodėl USA melavo visam pasauliui apie neesamus „ginklus masinio naikinimo“ Irake? Kongresas sujudo ieškoti tiesos. Kaip pasaulis žiūri į tai? Gal nesvarbu? Prisiminime – „galybė gadina“ (Power corrupts).

Algis Virvytis, Bridgewater, MA

GEDULO MĖNUO – BIRŽELIS

Birželis yra pats nelaimingiausias mėnuo Lietuvai: 1940 metais birželio 15 dieną, amžinas Lietuvos priešas, raudoni nuskurę maskoliai okupavo Lietuvą ir pradėjo jos naikinimą. Lietuvoje gyvenančios mažumos su gelėmis, bučiniiais ir šūkiiais – „dabar mūsų valdžia“, sutiko Lietuvos priešus. Lietuviai apstulbę stebėjo, savo akimis netikėjo, kad jų tarpe gyveno išdavikai.

Ne viena pasaulio valstybė, nei didelė ir galinga, nei mažytė, neužstojo Lietuvos.

1941 metais, birželio 13–15 naktimis vyko Lietuvos genocidas, masiniai trėmimai be gailėsčio – nuo vienos dienos kūdikėlio iki lovoje gulinčios suvargusios senutės. Juos išdavė, kas? Kodėl jie žudomi?

Birželio 22 dienos rytą prasidėjo karas – Vokietija puolė savo „chebrą ruski“. Ruskiai, bėgdami iš Lietuvos, be gailėsčio žudė žmones, padeginėjo atskiras sodybas, miestelius ir miestus. Įvykdė daug žiaurių žudynių, Rainiuose, Panevėžio cukraus fabrike ir daugel kitų vietų. Jiems neužteko nelaiminguosius nužudyti greita mirtimi, pasotinti savo sadistiinį apetitą, jie turėjo kankinti – degino, lupo odą gyviems, pjaustė, lupo akis, lupo nagus, pjovė liežuvius, laužė kaulus, vielomis žabo-

jo, kol po ilgų kančių auka mirė, tik tada šūviu į pakaušį užtikrino save žmogžudys, kad auka niekad neatsikels, neliudys.

Normaliam žmogui nesuprantamas toks žiaurumas.

1941 metais birželio 22 dieną prasidėjo kita Lietuvos okupacija.

1944 metais birželio pirmomis dienomis raudonasis nuskuręs slibinas iš Maskvos vėl įsiveržė į nuniokotą Lietuvą.

1944 metais birželio mėnesio pirmomis prasidėjo lietuvių kančių kelias traukiantis į vakarus, paliekant viską alkanai raudonajai armijai ir iš paskos sekantiems kaip laukinėms hienoms – išbėgusiais Lietuvos žudikais grįžtančiais užbaigti šėtonišką darbą. Lietuviai traukėsi į Vakarus, į karo ugnies audras, niekas jų ten nelaukė, niekas jų nesutiko su gėlėmis ir bučiniiais. Labai daug jų žuvo pakelėje į nežinią. Jie traukėsi viską palikę, ir tikėjo, kad ta žiauri okupacija trumpa, kad Vakarų valstybės išgelbės Lietuvą iš žudikų rankų. Bet taip nebuvo. Vakarams nerūpėjo mažos valstybės, kur nėra nei geltono nei juodo aukso.

Ta kelionė iš namų, iš Tėviškės užtruko 45 metus (5 metais ilgiau nei Mozės klaidžiojimai dykumoje). Nedaug sulaukė Lietuvos išsilaisvinimo, retas grįžo, o grįžęs neberado nei savų, nei namų.

Per tuos raudonus, kruvinus 50 metų okupacijos metus trečdalis lietuvių tautos buvo sunaikinta, sunaikintos sodybos, miesteliai, miestai...

Ar mes galime dovanoti? Ar galime užmiršti?

Niekad nepamirškime, niekad nedovanokime, niekad nebeatsukime kito žando šėtoniškiems priešams. Įdeginkime Lietuvos jaunimo širdyse visiems laikams, kad tęstų iš kartos į kartą per amžius apie Lietuvos ir lietuvių naikinimą. Įrašykime Lietuvos istorijoje ir viso pasaulio enciklopedijose savo Birželių mėnesių skausmus.

Algis Virvytis, Bridgewater, MA

Nr. 13 (441) 2004-06-22 LIETUVIŲ BALSAS
(THE VOICE OF LITHUANIANS)

PADĖKA

Dėkoju ponui Romualdui Jagminui (Bridgewater, MA) už „*Lietuvių balso*“ prenumeratą ir redakcijai už viso pasaulio lietuviams skirtą šį prasmingą leidinį. Man ypač svarbios žinios apie lietuvių gyvenimą

JAV ir kituose tolimuose kraštuose. Nors tokiu būdu galime šį tą sužinoti vieni apie kitus. Svarbiausia – nuolatos palaikyti tą bendruomeniškumo dvasią, jungiančią viso pasaulio lietuvius, kur jie begyventų. Ir dar – maloniai nuteikia faktas, jog „Lietuvių balse“ vietos randa įvairios nuomonės. Naudodamasis proga dėkoju „Lietuvių balso“ nuolatiniams autoriams Viliui Bražėnui ir Algiiui Virvyčiui už jų skvarbius ir aktualius pastebėjimus. Ačiū.

Gintaras Šidlauskas, Vilnius, Lietuva

ATSISVEIKINANT SU BROLIŲ TAUTOS SŪNUMI

Valters Zaps (Walter Zapp) gimė Rygoje 1905 metais, mirė 2003 m. liepos 17 d. Binnengen, Šveicarijoje, sulaukęs 97 metų.

V. Zaps 1936 m. pagamino prototipą savo išrasto ir konstruoto vieną mažiausių foto aparatų pasaulyje, kuris lengvai tilpo į uždara dėgną, plačiai naudojamas pasaulio šnipų ir foto mėgėjų – tai buvo „Minox Made in Riga“. Gamyba pradėta 1937 metais Valsts Elektro-Techniska Fabrika Rygoje. Nuotraukos 8 × 11 mm dydžio ant 9.5 mm filmos specialiose Minox-Zaps konstrukcijos kasetėse buvo didinamos ir spausdinamos specialiu aparatu. Nuotraukos buvo ypatingai geros kokybės. Objektivas – Minostigmat f 3.5/15 mm, greitis nuo pusės sekundės iki 1/1000 sekundės. Minox konstrukcijos kasetės vėliau buvo naudojamos ir daugelio jo konkurentų.

1940 metais komunistinei Rusijai okupavus Latvija, V. Zaps išvyko Vokietijon su visais Minox gamybos braižiniais. Okupuotoje Latvijoje Minox aparatų gamybą komunistai tęsė, bet vietoje „Made in Riga“ buvo pakeista į „Made in USSR“. Čia, kaip ir visur, komunistai nepaliko nieko nepasisavinę.

1949 m. Minox vėl pradėjo gamybą Wezlar, Vakarų Vokietijoje. Pagaminta daug įvairių modelių, net auksuotų, su cigarečių žiebtuvėliais, žiūronais, kopijavimo prietaisu, šviesoje ryškinimo tanku, didini-

mo aparatai, blykstės, stalinės kojelės ir t.t. Buvo gan didelė foto pramonės šaka.

1947 m. Minox sukėlė didelę sensaciją Photokina parodoje savo nauju modeliu – mažiausiu 35 mm foto aparatu. Pagaminta įvairių variantų.

1989 m. Leitz optikos divizija – padalinys Leica foto aparatų gamybos bendrovės, nupirko Minox. V. Zaps persikėlė gyventi į Šveicariją.

Kaip ir viskas, niekas nėra amžina, Minox gamyba sustojo, V. Zaps mirė.

Algis Virvytis, Bridgewater, MA

PATYS MUŠA – PATYS RĖKIA

„Anti“ – reiškia prieš, priešiška. Kalbant apie žmogų ar grupę žmonių, pasiremiant tikrove (faktais), negalima laikyti, kad tai yra „anti“, jei kam nors ir nepatiktų.

Jokiu būdu negalima apkaltinti visą tautą „anti“, nes tai yra didžiausia visų laikų nesąmonė. Neleistina. Net už nacių blogą elgesį negalima kaltinti visą vokiečių tautą. Vokiečiai negalėjo sustabdyti nacių rankos taip, kaip angelas sustabdė Abraomo ranką pakeltą savam sūnui žudyti. Ar lietuvių maža tauta galėjo sustabdyti nacių ranką? Gal lietuviams pagrasinus karu, naciai būtų išsigandę ir sustabdę tą šėtonišką žudymo mašiną?

Šiais laikais „anti“ yra naudojama kaip masinio naikinimo psichologinis ginklas, nekaltai užpuolant pavienius asmenis ar ištisas tautas. Atrodo, kad tas agresijos ginklas gerai veikia, ypač Lietuvoje.

Semitai – klajoklių asyriečių, babiloniečių, eblitų, fenikų, kanoniečių, žydų grupės, kalbančios arabų-hebrajų kalba, klajojusios Arabų pusiasaly, vėliau atklydusios į žemutinę Mesopotamiją, dabartinį pietryčių Iraką.

Žydai kalba visų semitų genčių vardu. Kodėl? Ar visi semitai su tuo sutinka, tam pritaria? Tuo pačiu, ar žydai gali pasisavinti visas

nacių aukas – 6 milijonus jų? Tame nelaimingųjų tarpe buvo labai daug čigonų, fizinių ir protinių ligonių, su įvairiausiais nenormaliais paveldėjimais, gėjų, įvairių iškrypėlių, karo belaisvių, labai daug politinių kalinių iš visos Europos, gal net iš viso pasaulio, ir t.t. Tai rodo, kad ne vien žydai buvo tų nelaimingųjų tarpe. Be to, nėra įrodymų, kad 6 milijonai žuvo. Kai kurios statistikos rodo apie 4 milijonus nužudytų. Kiek bebūtų, kad ir vienas, vis vien per daug. Nei vienas žmogus neturėjo būti pasmerktas be teismo.

Nedera žydams visų semitų vardu užpuldinėti pavienius asmenis, neturint įrodymų, tuo labiau – užpulti visą tautą, kaip mūsų mylimą mažą Lietuvą. Kaip ir mes negalime žydus vadinti „lietuvžudžiais“, nes ne visi žydai naikino lietuvius. Žydų išpuoliai įžiebta „anti“. Žydai turėtų gerai suprasti – nėra dūmų be ugnies. Žydai kursto tą ugnį. „Patys muša – patys rėkia“, labai sena tiesa.

Laikas žydams pakeisti savo kovos šūkį „antisemitizmas“ į koki nors tikslesnį, atitinkantį tikrovę, šūkį.

Kada sulauksime naujo kovos šūkio? Kada žydai nebepuls Lietuvos?

Algis Virvytis, Bridgewater, MA

DIEVAS DAVĖ MUMS PAKSĄ

Kiekvienam Lietuvos gyventojui, tiek lietuviui, tiek rusui, lenkui, baltarusiui ir kitoms mažumoms buvo neaišku kas Lietuvos „viduriuose“, ar lietuviai valdo ir valdys savo prosenelių per šimtmečius gintą nuo priešo Lietuvą, ar slavai, ar kitos mažumos. Lietuvos vadai – nei Algirdas-Mykolas, nei Artūras, nei Česlovas ir Valdas nežinojo, tik gal vienas Vytautas L. žinojo, kas valdo ir kas nori užvaldyti visą Lietuvą. Jo tauta neklausė.

Liaudis, mažų miestelių ir kaimų žmonės užmiršti, palikti savo vargus vargti rusų nuniokotoje Lietuvoje. Liaudis, nepražus, niekad nepražus. Kaimo žmonės išlaikė lietuviybę per visas okupacijas, gal ir dabar – tik jie buvo neišgirsti. Senais laikais Lietuvos vadovai kreipė-

si į liaudį kovai su priešu. Žemaičiai drąsiai, pasiaukojančiai apgynė Lietuvą nuo kryžiuočių. Atėjo rinkti vadą Lietuvai. Nuostabiai daug kandidatų lindo iš visų pusių, net iš po kelmų. Visi nori Lietuvą valdyti, bet vietos tik vienam.

Kandidatai garsino save; vienas žadėjo rožių darželį kiekviename kieme, kitas Mercedes prie naujo garažo, dar kitas skraidė lėktuvais ir sraigtasparniais, mėtė cukėrkas, garsiai rėkė „užsitarnavote geriau gyventi, pinigai pelija maišuose, aš, tik aš duosiu jums po krepšį pinigų, nereikės dirbti – balsuokite už mane“. Tik vienas rimtas kandidatas buvo savim tikras, kad jis turi visą Lietuvą savo glėby, nelankė mažų miestelių ir kaimų, nekalbėjo su liaudimi.

Atėjo rinkimai, pirmi, visi nustebo, pasaulis netikėjo – išrinktas lėktuvo vairuotojas Lietuvos prezidentu, tas kuris lakstė ir skraidė po kaimus, miestelius, mėtė cukėrkas ir pažadus, tas laimėjo. O už jo nugaros raudonas milijonierius ruskis, ir gruzinė aiškiaregė burtininkė gydanti ligas tualetiniu popieriumi, tie už prezidento nugaros šnibžda į ausį, pataria. Lietuvą valdo Rolandas.

Sukruto lietuviai, nustebo atsibudę – kur mūsų Lietuva eina, kas jai kelią rodo ir kas gina ją nuo priešų baisių? Nupūtus kelio dulkes, aiškėjo, kad lėktuvo vairuotojas yra ne toks kokio Lietuvai reikia. Per dideles pastangas vairuotojas nuverstas nuo sosto, aiškiaregė apako – dingo, tik raudonas slavas milijonierius nepasiduoda – jam Lietuva yra prie širdies kišenėje.

Ateina nauji rinkimai, varžybos tarp Kazimiro ir Valdo. Jis jau lanko užmirštus kaimo žmones. Kazimira nepasiduoda, daug žada iš kiau-ro maišo. Žmonės turi trumpą atmintį – užmiršo, kad ji, ta pati Kazimira, pagal Maskvos nurodymus, pakėlė net šlapios dešros kainas.

Rinkimų diena virsta naktimi. Balsai skaičiuojami – Kazimira viršija Valdą. Sveika Lietuvos dalis nenori tikėti, kad vėl Maskvos patikėtinis valdys Lietuvą. Tik vėlai balsus suskaičiavus, per plauką Valdas laimi.

Kas balsavo už Rolandą, tas balsavo už Kazimirą – rusai, lenkai, baltarusiai ir kitos mažumos ir nuostabu – užmiršti kaimo žmonės balsavo iš nevilties.

Dabar Valdas valdo Lietuvą, ves ją geru keliu – tikėkimės. Atsivėrė akys – į kaimo žmones reikia daugiau dėmesio kreipti, daugiau

stebėti mažumas ir jų kėslus. Lietuva pavojuje. Maskvai reikia ne tilto į mūsų genčių žemes pietuose, bet mūsų visų žemių, Maskva dar alkana. Valdas negali leisti ir nusileisti mūsų amžinam priešui.

Dievas atsiuntė Paksą, kad Lietuva atvertų akis ir matytų didelį pavojų iš Maskvos ir kitų slavų bei mažumų. Dievas parodė, kad Lietuvos liaudis valdo Lietuvą, o ne aukšti ir riebus vadai. Dėkokime Dievui už Jo dėmesį Lietuvai. Ačiū Dievui, ačiū!

Algis Virvytis, Bridgeview, MA

AR LIETUVIAI GERESNI?

Ne tik mūsų žiaurūs kaimynai lenkai ir rusai bandė mus palaužti, pavergti, sulenkinti, surusinti, išnaikinti kaip tautą. Vokiečiai mūsų gentį Prūsus suvokietino, rusai baigia rusinti pakeisdami senus suvokietintus prūsų vietovardžius šlykščiais rusų išgalvotais. Dar ir šiandien slavai godžiai žiūri į mūsų mažą Lietuvą. Nepamirškime, kad Lietuva buvo 10 kartų didesnė už Lenkiją prieš tą nelemtą Uniją, o dabar Lenkija už Lietuvą yra 10 kartų didesnė vien tik dėl savo nepasotinamo grobuoniškumo.

Bet ar lietuviai geresni? Jie baigia išnaikinti garbingą gentį, gal garbingiausią iš visų, tai yra atsparius ir kietus žemaičius, kurie geriausiai atsilaikė visom svetimom įtakom. Lietuviai naikindami žemaičius pakeitė vietovardžius, vardus ir pavardes, padarė nepageidaujamą įtaką į žemaičių kalbą-tarmę, gražiausią iš visų lietuviškų genčių.

Nerašoma Jonis, Pranis, Joudvalkis, Špokas, Geidraitis, Souka, bet Jonas, Pranas, Juodvalkis, Špokas, Suoka, Giedraitis ir t.t. Išnaikinti vietovardžiai: Telšių paversti Telšiais, Palunga į Palangą, Skouds į Skuodą, Mažeikią į Mažeikius, Varnią į Varnius ir t.t. Net ir Žemaitijos širdyje sunku rasti žmogų, kalbantį švaria Žemaičių kalba, o jaunimas jau beveik visai nebemoka. Aplankius gražią ir turtingą Žemaitiją, kalbėdamas su žemaičiu jautiesi, kad esi lyg tai Kaune ar kur nors apie Marijampolę. Tokia kalba žemina seną ir garbingą žemaičių vertę. Už-

rašai Žemaitijos žemėlapiuose dilgina akį, spaudos rašiniuose, kalbos per radiją ir TV žlungdo brolių žemaičių garbę.

Todėl raginu visus žemaičius griežtai atsisakyti vartoti lietuvišką kalbą žodžiu ir raštu Žemaitijos žemėse, kol nebus įvesta žemaičių kalbos pamokos, garbinga Žemaitijos istorija visose Didžiosios Lietuvos mokyklose, kol vietovardžiams nebus gražinti tikslūs žemaičių pavadinimai, kol žemaičiai negalės savo pavardes ir vardus rašyti žemaičių kalba. Gal Švietimo ministras teisinsis, kad tam nėra laiko, laiko yra – išmeskite okupanto žiauraus rusų kalbą ir laiko užtenkamai bus. Didelė gėda Švietimo ministrui ir visiems švietimo vadovams leisti buvusio žiauriausio okupanto rusų kalbos mokymą Lietuvos mokyklose. Tą laiką skirtumėt mokslams apie žemaičių kalbą ir istoriją.

Ar nėra nuostabu: jau giliai studijuojamas vienašališkas holokaustas ne tik visose mokyklose, bet ir karo mokyklose. Izraelyje paruošta propagandistų didelė grupė lietuvių ten viešėjusių. Apie lietuvių holokaustą, jo vykdytojus, apie lietuvių žudžius mes pirmiausia turėtume mokinti daug ir giliai visą jaunimą, visą tautą, kad daugiau niekad nepasikartotų. Iš anksto pažinti Tautos išdavikus ir jais atsikratyti. Gal dar nėra nei vieno tos istorinės tragedijos vadovėlio, ne visi kankiniai rasti ir pagerbti, daug paminklų nepastatyta, pasaulis nežino, bet mes garbinam svetimus stabus. Gal dar nėra nei vieno dėstytojo ir vienos pamokos. Todėl reikia pirmiausioje eilėje duoti didžiausią dėmesį savo tautos prikėlimui iš mirties patalo. Atstatyti lietuvių garbę, atstatyti Žemaitijos garbę. Žemaičių kalbą. Lietuviai spaudoje ir žodžiu beveik visoje Didžiojoje Lietuvoje išnaikino žemaičių kalbą, išskyrus gilius senos Žemaitijos kaimus, kur dar rasi kalbančių ta gražia ir retai girdima senoviška žemaičių kalba.

Lietuviai, atgaivinkite Didžiosios Lietuvos garbę, gilią ir garbingą žemaičių gentį. Savigarba prasideda nuo namų – jei savęs negerbsime, kiti mūsų tikrai negerbs. Taip, žinau, kad yra Žemaičių klubas ir spauda, bet, kaip atrodo, jie nepajėgia praverti akis Maskvoje auklėtų kalbininkų.

A. Virvytis

BUVĘ PREZIDENTAI PELNINGAI RAŠO

Buvęs Amerikos prezidentas Bill Clinton jau gavo 12 milijonų dolerių avanso iš knygų leidėjų už savo margai spalvotą biografiją.

Prieš tai buvęs Amerikos prezidentas Ronald Reagan gavo tik aštuonis milijonus dolerių už savo biografiją, nes jo biografija nebuvo tokia įdomi ir „riebi“. O kodėl buvusio Lietuvos prezidento Algirdo Brazausko biografija būtų mažiau įdomi ir mažiau verta?

Algirdas, būdamas 68 metų, jaunystėje turėjo girdėti apie partizanų kovas prieš Lietuvos okupantus. Gal matė išniekintus partizanų kūnus patvoriuose ar miestų ir miestelių aikštėse? Gal matė sribus, niekinant patriotų kūnus, sribų žmonas ir meilužes, spjaudant į kruvinus, sudrasakytus, purvais aptaškytus veidus? Kovos tęsėsi nuo 1944 iki 1953 metų. Kaip jis jautėsi tada, visa tai matydamas ir girdėdamas, ir kaip jaučiasi šiandien? Prasidėjus kovoms, Algirdukas buvo 11 metų, o baigiantis – jau 20 metų kavalierius. Tokio amžiaus jauni žmonės normaliai būna labai pastabūs ir jautrūs aplinkai. Labai įdomu, ką iš tų laikų Brazauskas prisimena. Kaip reagavo į partizanų žudymus, trėmimus, nes tikriausiai ne viena pažištama šeima buvo „nubuožinta“ ir ištremta į Sibirą. Tikriausiai buvo pažištamų, o gal net ir giminių, žuvusių komunizmui įsigalint Lietuvoje.

Taip pat būtų labai įdomu, kokiomis aplinkybėmis stoji į komjaunuolius, kas jį ten pastūmė ir kaip jis kopė netvirtomis, siūbuojančiomis ir labai pavojingomis raudonomis komunizmo kopėčiomis iki pat viršūnės. Jo kelionės į Kremlį. Kremliaus įsakymai Lietuvos laikymo okupacijoje ir „tiesioje raudonoje vagoje“. Sąjūdžio vadovų vizitai Lietuvoje, raudonosios šventės, šernų, briedžių, elnių medžioklės, puotos pirtyse.

Pagal J. Brazauskienės pasakojimus, Algirdas buvo sėkmingas ir merginų medžioklėse. Kodėl trylika kartų griežtai pasisakė prieš Lietuvos nepriklausomybę nuo Maskvos? Kaip jis praturtėjo? Kokie jo planai Lietuvai? Ir dar daug, daug, labai daug, yra kas užrašyti, net paskutinė kelionė į Maskvą „pasveikinti draugą“. Ar tikrai tik draugą?

Manau, kad Algirdo Brazausko prisiminimai būtų vertingesni už Bill Clinton, nes Algirdo gyvenimas buvo margesnis ir pilnesnis. Kiek milijonų Brazausko knyga yra verta? Labai daug – radus tinkamus knygų leidėjus, o tokių tikrai yra.

Algirdai Brazauskai, ką galvoji? Manau, sėsk prie stalo ir ruoškis rašyti. Vis vien anksčiau ar vėliau kas nors parašys, be honoraro Algirdui.

A. Virvytis

DRAUGAS, 2002 m. balandžio 20 d.

ŽIAURUS DIDŽIOJO ŠEŠTADIENIO RYTAS PRIEŠ 60 METŲ

Mes gyvenome viename nedideliame miestelyje. Didžiojo šeštadienio rytą, 1941 metais, mūsų mama vedėsi mus vaikus į ankstyvas Mišias. Tėvelis slapstėsi. Kaip ir visada mes buvome vieni pirmųjų, ėjome per užpakalines bažnyčios duris, per vadinamą „bobinčių“. Tik įžengę per slenkstį, išgirdome negirdėtą triukšmą. Iš išgaščio sustojome. Prie ant sienos kabančio didelio Nukryžiuotojo kryžiaus trys jauni vyrai basliais lupė kryžių nuo sienos. Kelios senos moterėlės verkė iš išgaščio. Mūsų mama, dar jauna, sustingusi stovėjo porą gal sekundžių ir garsiu balsu užriko ant jų: „Ar jus suprantate, ką darote? Dievas jus už tai nubaus. Eikite lauk! Šie, net neatsisukę, atkirto; „Davatka, pasitrauk, gausi su kuolu per galvą“. Tada ir tos kelios senutės sujudo, pradėjo rėkti. Tie niekšai tęsė savo šėtonišką darbą prie kryžiaus. Vienas kuolas lūžo. Tuo metų įėjo du ar trys vyrai. Pamatę, kas darosi, vienas griebė nuo žemės, nulūžusį kuolą, šoko prie „ryžtingą drąsuolių“, kitas, ištraukęs kuolą iš niekšo rankų, užsimojo. Išsigandę šventvagiai iš bažnyčios išbėgo. Per šventorių juos vijo dar keli žmonės.

Visi, kas matė tą niekšišką darbą, buvo labai sukrėsti. Tie niekšai buvo miestelio komunistai: Šifrisas Leiba, jo brolis Feivelis komu-

nistų vykdomojo komiteto pirmininkas, kalbėjęs už komunistišką veiklą, ir Stasys Šukys, miestelio chuliganas.

Tą rytą mūsų mama ir dar keli žmonės nuėjo pas miestelio milicijos viršininką, komunistą mažaraštį, buvusį mūrininką Gauronskį paskusti. Gauronskis į kalbas nesileido, tiesiog išvarė lauk: „Eikite, davatkos namo, o jei ne, jus tuoj pat uždarysiu į cypę“.

Prie valsčiaus durų pamatė naują komunistų pastatytą viršaitį Joną Zableckį. Žmonės kriepėsi į jį. Tas, išgirdęs reikalą, greit spruko į valsčiaus pastatą, užtrenkdamas duris. Žmonės labai nustebo tokiu jo elgesiu, nes Zableckis buvo žinomas kaip padorus žmogus, giedėjo bažnytiniame ir miestelio chore. Žmonės buvo užmiršę, kad jis dar tik prieš kelius metus buvo areštuotas už raudonos vėliavos iškėlimą. Kelias dienas praleidęs vietinėje areštinėje paleistas, kaip nepavojingas. Vėliau pasirodė tikras Zableckis: žmones tremiant ar nubuožinant, Zableckis vienu plunksnos brūkšniu nulemdavo žmogaus likimą: mirtis Sibire ar skursti.

Karui prasidėjus visi trys „didvyriai“ su kitais bolševikais išbėgo į „rojų“. Išbėgdami uždegė miestelį. J. Zableckis išsėlino į netoli esantį kaimą. Jo niekas neieškojo, nekeršijo. Gauronskis, milicijos viršininkas, nespėjo, paslaptینگai dingo. Jo žmona su dukrom išbėgo. Raudoniesiems vėl įsibrovus į Lietuvą 1944 metų rudenį, grįžo kartu ir broliai Šifrisai, ir Stasys Šukys, o iš kaimo atskubėjo ir „viršaitis raudonas“ – J. Zableckis. Šifrisas Feivelis paskiriamas vykdomojo komiteto pirmininku, kaip ir pirmos okupacijos metu, Zableckis – viršaičiu. Šukys eina sribauti. Su dar didesniu įniršimu, grįžę valdžion, griebėsi „tvarkyti“ likusius „liaudies priešus ir buožes“.

Netrukus Dievas nubaudė Stasį Šukį – jį nušovė jo bendražygis sribas Kyburys: po žudynių kaime prisigėręs Kyburys nušovė Šukį, palaikęs vienu partizanų, kuriuos jie persekiojo. Viena kulka į krūtinę nutraukė šio niekšo gyvybę. BroLIAI Šifrisai, Dievo nenubausti, išvyko į kažkuriuos Rytus, kur jie yra neliečiami. Jonas Zableckis geroje sveikatoje sulaukė gilios senatvės, nei Dievo baustas, nei sąžinės graužtas.

Algis Virvytis, Bridgewater, MA

DĖL A. GAMZIUKO, M.D., KRITIKOS

Noriai atsiliepiu A. Gamziuko kritikai, tik jei *Lietuvių balsas* malonės atspausdinti. Mano rašinys „Senoji Europa priešinasi“ *Lietuvių balse*, Nr. 7, išsaukė A. Gamziuko kritiką, kuri atspausdinta *Lietuvių balse* Nr. 9, pavadinta „Dėl A. Virvyčio straipsnio“.

Sveika kritika yra naudinga ir reikalinga. Mintys ir idėjos pasidalinamos, geresnis supratimas tarp tautų ir žmonių vystosi, bet akla kritika kai kada yra kenksminga.

Pirmais žodžiais A. Gamziukas sako: „Keistai žiūri į savo išrinktus istorinius faktus argumentuodamas prieš mūsų kraštą – JAV“. Tai sako, kad A. Gamziukas – aklas Amerikos politikų sekėjas. Daug amerikonų, net kilusių iš pirmųjų kolonistų, nepatenkinti šia politika. Senatorius John Kerry pasakė: „Reikia keisti Bush režimą“. A. Gamziuką nervina mano pasisakymas? Jis nepastebėjo Bush, Rumsfeld karščiavimosi įkaitinti publiką karui. Buvęs prezidentas Bush ilgai delsė Lietuvos Nepriklausomybės pripažinimą. Kodėl?

Vokiečių problemas nebandysiu nagrinėti, netilptų ant didžiausios jaučio odos. Patarčiau atidžiai su „open mind“ perskaityti „Treaty of Versalles“, matysit kas atidarė kelią Hitleriui. Jam įsigalėjus, buvo per vėlu vokiečiams jį nuverst. Ar rusai žiaurųjį Staliną nuvertė?

Prancūzijos užpuolis juokingas. Taip, Prancūzijoje rasi Coca-Cola, kramtomąją gumą, nustumusių kelnų nešiotojų ir garbintojų, tai amerikoni? Amerikonizmo nematei per amerikonizmo spalvotus akinius. Dauguma legionierių svetimtaučiai, prancūzai – vadai. Jie jautrūs, pagailę legionierių pasitraukė iš Vietnam. Amerika perėmė, žudė, žuvo, palaidojo virš 50 tūkstančių savų, šimtai tūkstančių sužalotų dvasiniai ir fiziniai grįžo, o dabar kiek? Prezidentai nesutiko su maršais, gėlėmis, paminklą vengė statyti. Norėjo užmiršti tas skerdynes. Kiek tūkstančių Amerikos motinų verkia net šiandien? Kiek lietuvių žuvo ten be reikalo? Prancūzai skolingi Amerikai? Kiek ilgai reikia dėkoti? Amerika yra skolinga Prancūzijai daugiau. Koks buhalteris pateikė A. Gamziukui Irako-Prancūzijos sąskaitas? O kad naftos niekam nėra per daug, visi žinom, ypač amerikonomams bilijonieriams – naftos taikūnams. Jų šūkis: „Gero daikto niekada nėra per daug!“ Rusai užgrobė Lietuvos

ambasadą, ir šiandien jie dar rodo savo senovišką grobuoniškumą, jie turi gražinti ambasadą. Nekaltinkite kitų.

Lietuvos partizanai ilgai ir narsiai kovojo dėl laisvės. Amerikos melagingų pažadų dėka kova buvo ilga ir pražūtinga. Daugelis pasilikdavo paskutinę granatą sau, su ja nusinešdavo kelis okupantus amžinybėn. Ar tai terorizmas? Kiekvieno teisė ginti savo kraštą bet kokiomis priemonėmis. Priešas kovojančius visada vadina žeminančiais vardais: seniau banditais, dabar teroristais. Menahim Begin susprogdino anglų barakus, kur žuvo keli šimtai karininkų ir karių. Menahim tuo didžiavosi. Niekas nedrįsta viešai pareikšti dėl visame pasaulyje kylančio nepasitenkinimo Amerikos politika. Kodėl ambasados, jautrios vietos yra teroristų taikynys? Tikiu, daugelis žino, tik nedrįsta skelbti. Priešai nepuola Amerikos demokratijos, tikra demokratija prieš nesunaikinama. Laukinė, be ribų – pati save praryja. Kokioje kitoje industrializuotoje šalyje rasi ginkluotus policininkus su šunimis prie mokyklų tikrinant mokinius? Kur kitur rasi mokinius šaudant savo mokytojus, tėvus, draugus? Kodėl leidžiama sistemai iš vidaus gesti?

Jaučiuosi labai laimingas pažinęs garsų Lietuvos istoriką Balį Tarvydą. Jo dėsnis: „Beveik visi istoriniai raštai yra vienapusiški. Rask mažiausiai dviejų skirtingų šaltinių raštus akims atverti“. Kitaip pasakius: „istorijos turi dvi puses“.

Raginu visus, ir A. Gamziuką perskaityti: „Other Losses“ James Bacque, „The Wehrmacht war Crimes Bureau“ Alfred M. de Zayas, „Defending Ivan the Terrible“ Yoram Sheftel, „The Chosen People“ D. Ralys. Abejoju, ar rasite tas knygas, nes yra spaudos cenzūra.

A. Virvytis

VALENTINO DIENA MUMS DAUG MIELESNĖ...

Prieš keletą metų aplankęs T miestelį, susitikau su mokyklos direktore ir kita raudona „grietinėle“. Direktorė, labai saldžiai kalbanti, pusšimčio metų moterėlė apskritu rusišku veidu, padėkojus už kompiute-

rius, žurnalus, anglų kalba vadovėlius, gabiems mokiniams šalpa pakvietė rugsėjo pirmą, mokslo metų pradžios ryte ateiti į mokyklą. (Didelė moderni mokykla statyta 1938 metais). Tą rytą direktorė per gražią salę nusivedė į didelį kambarį. Ten radome du mokytojus, kilnojančius „baltakės“ stikliukus, linksmai nusiteikusius. Netrukus susirinko gražiai pasipuošusios mokytojos. Beveik visos pasisveikino su manim maloniai. 9 valandą direktorė pakvietė visus ant scenos salėje. Mokinius paprašė stotis, beveik visi giedojo Lietuvos himną. Po to paprašė mokinius sėst. Direktorė, trumpai pakalbėjus, paprašė manęs tarti žodį. Buvau nepasiruošęs, todėl tariu tik kelis sakinius: „Mielas Lietuvos jaunime – mokiniai, mokykitės, mokykitės, einate į gyvenimą, mylėkite tėvynę, budėkite dėl Lietuvos laisvės, nes priešų visada Lietuva turėjo ir turės, ne tik už sienų, bet ir viduje; kas laisvės negina, tas nevertas jos“. Direktorė, padėkojus visiems, atsisveikinus su mokiniais, mokytojus ir mane vėl pakvietė į tą ilgą kambarį. Čia gražiai užkloti stalai lūžo nuo gardumynų ir skaidrių „baltakės“ butelių. Direktorė pakėlus stikliuką pasveikino visus, palinkėjęs gerų metų, „ištraukė“ stikliuką, paragindama visus „iki dugno“. Mokytojai tik stalo galuose patylomis šnibždėjosi, arti manęs mokytojai tylėjo, tik direktorė linksmai man burbuliavo. Priešais sėdintys du mokytojai jau baigė antrą „baltakės“ butelį, liežuviai vos apsisvertė. Arti jų sėdinti mokytoja paėmė iš jų butelį. Vienas, vos atsistojęs, piktai su rusiška tarme man sako: „Ko tau čia reikia, ko atvažiavai, mus nori perauklėti? Žinok, paskutiniai 50 metų buvo aukso metai Lietuvai“. Antras atsistojo, bet nebespėjo nieko pasakyti, mokytojos juos už pažastų palydėjo iki durų. Ledinė tyla ilgame kambary. Netrukus visos mokytojos išsiskirstė.

Tęšiau kalbą su direktore apie girtuokliavimą mokykloje – jos tai nejaudino, paveldėjo prieš daug metų, mokiniai pripratę matyti girtus mokytojus, ne tik vyrus, bet ir moteris. Pasiteiravau apie raudonąją mokytoją, giriantį „50 aukso metų Lietuvoje“. Tai istorijos mokytojas, rusas, seniai Lietuvoje gyvenantis, jam burnos negalima užkimšti. Lietuva dabar demokratinė, atleisti negalima, įstatymai neleidžia, o mokiniai jo vis vien neklauso – direktorės atsakymas. Įdomu žinot, kaip švenčiate Vasario 16 dieną, klausiu: „Mes nešvenčiame, mokiniams nepatinka, tiesiog neįdomu. Tada jie gauna laisvą dieną, ilgiau pamiega,

bet už tai mes gerai pasilinksminame per Valentino dieną. Mokiniai vakare susirenka mokyklon, atsineša maisto, gėrimų, dovanų savom mergaitėm, mergaitės berniukams, jie linksminasi, dainuoja, šoka pagal modernią muziką iki paryčių. Dabar toks mūsų jaunimas, kitoks, nei jūs galvojate“.

Kaip su religiniu auklėjimu, klausiu: „Klebonas labai senas, neturi jėgų mokyti, bet turime jauną vyruką, kuris su tėvais lanko bažnyčią, jis viską žino apie religiją, moko mokinius, kuriems tai įdomu“. Ar nėra galimybių gauti gerus mokytojus mokyti tikrą Lietuvos istoriją, auklėti tautiškoje ir religinėje dvasioje, klausiu direktorės. Ji rimtu veidu bandė mane įtikinti, kad viskas gerai, geriau negali būti. Atsisveikindamas su širdgėla jai ranką paspaudžiau.

Gaila, kad tokiose sąlygose auga mūsų brangus jaunimas. Lietuvos ateitis. Kitą dieną, prieš išvažiuodamas, sužinojau, kad direktorė, ta meili laputė, nutarė mano atsiųstus gerai veikiančius kompiuterius „paremontuoti“, už tai gaudama kelis tūkstančius litų. Susiradau kompiuterių mokytoją, jis teigė, kad visi kompiuteriai gerai veikė ir veikia, jokio remonto nereikėjo. O daugumą mano siųstų anglų kalba žurnalų, knygų ir vadovėlių „mokiniai išnešiojo ir negražino“, tvirtino knygyno vedėjas, istorijos mokytojo draugas.

Algis Virvytis, Bridgeview, MA

MEDŽIOTOJAMS: VILKŲ IR NET KIŠKIŲ MIŠKUOSE JAU SENIAI NĖRA

I. Demjamjuk teismas

Antrajam karui pasibaigus, Vakarų Europoje daugumas žiaurių dvikojės vilkų buvo sugauta, maža dalis išlakstė po platų pasaulį. Rytų Europos žiaurios dvikojės raudonosios meškos be baimės gyveno, dabar gyvena. Kažkodėl niekas jų negaudė, nemedžioja ir šiandien. Ponas V., Vakarų Europoje surinkęs „vienaminčių medžiotojų“ būrelį nutarė vilkus išnaikinti ne dėl sporto, bet dėl keršto, neriboto finansinio lovio

dydžio ir neapsakomos garbės savųjų tarpe sumedžiojus net seną bedantį vilką...

Pradžios medžioklėse keli žiaurūs vilkai pagauti, su malonumu pakarti, kailiai nulupti. Miškai tuštėjo su kiekvienu sumedžiotu vilku. Ne daug vilkų gilumose girių sulaukė galo. Vyriausias medžiotojas V. pasenęs pasamdė jauną energingą medžiotoją Z. su dvivamzde šaudykle. Šis pasaulio miškuose dūmė, kėlė triukšmą, bet, nieko neradęs, kreipėsi pagalbos į Rytų Europą, kur gyvena didelės žiaurios dar nemedžiotos meškos. Ten už maišą dolerių gavo vilko pasą avelėi. Z., atsivežęs ją į tėvynę, pasodino stiklo dėžėje, sušaukė visą tautą stebėti vilko teismo. Milžiniškoje teatro salėje pilna senų, jaunų, net kūdikių susirinko stebėti, veltui sentis neapykantos, kad ją giliai įdegintų širdyse. Liudinin-kai rodė pirštu tiesiog į vilko akį, rėkdami: „aš tas akis pažįstu, tai jis, tas pats, tos žiaurios akys“... Daug reporterių iš viso pasaulio, užėmę kvapą laukė, ilgai laukė. Teisėjai rūstūs, lyg susikaupę rimtai galvas sukisę, ilgai darė svarbius nutarimus, o gal, kad daugiau įtampos sukelti, kad daugiau įkaitinti piktu kerštu jau degančią masę... Žmonių minios milžiniškoje salėje šaukė „mirtis jam, duokite mums, mes jį pakarsime, mūsų vaikai ir kūdikiai trokšta matyti, kaip tas baisus vilkas spardysis kilpoje, duokite mums...“

Vieną dieną teisėjai sutiko patenkinti minią, garbingai pareiškė: „Žiaurus vilkas yra kaltas, nuteistas pakarti“. Nuo šio momento viskas ėjo greitai ir sklandžiai, kaip lašiniais patepta: nauja kilpa paruošta, kartuvės aukštos, kad visa didžiulė minia iš toli galėtų matyti tą malonų vaizdą.

Jau skaičiuojamos valandos, minutės iki didžiausių spektaklių. Bet staiga atsirado drąsus vyras, ramiai ir garbingai kreipėsi į teisėjus: „Tas vilkas, ne vilkas, čia avis“. Minia užė, šaukė: „Pakarti vilką ir jo gelbėtoją“. Vienas iš minios pylė jam į akis akmens rūgštis, norėdamas apakinti, kitas puolė jo šeimą, bet tas garbus žmogus buvo tikras didvyris, nepabūgo, įrodė kad čia ne vilkas. Turėjo būti gėda visiems, bet tiems žmonėms – ne. Net neatsiprašė. Medžiotojas Z., pilnas nesuvaldomo pykčio, trokštantis garbės ir keršto, bet kokia kaina nutaria: jei nebėra vilkų, medžiokime kiškius, juos pristatysiu savo tautai, ji džiaugsis, nori kraujo...

Medžiotojo vardas spaudoje nebesirodo, rėmėjai nerimsta, nes už jų pinigų kailių nebelupa, vien nuostoliai, grasina uždaryti medžiotojų draugiją, bet Z. yra nuostabiai išradingas, nepaliks geros duonos. Paskutinis bandymas – važiuoti į Lietuvą. Čia iššukuoja miškus, nei vieno vilko, net ir bedančio, neranda. Medžiotojas Z. griebiasi paskutinės idėjos, samdo varovus, siūlo po 10,000 dolerių už kiekvieno pagautą, kad ir kiškio, kailį. Bet ir dideli kyšiai ponui Z. napatiekia nei kiško... Nuliūdęs grįžta į štabą, surenka savo patarėjus, per naktis švieša dega salonuose, ar ką nors taria, ar iš nevilties geria?

Netrukus žiniasklaida garsiai rėkia: „Lietuviai krepšininkai šaudė žydus“. Tai buvo paskutinis skęstančio medžiotojo šauksmas, griebiant už aštraus skustuvo.

Algis Virvytis, Bridgewater, MA

DRUGAS, 2004 m. liepos 8 d.

A. Virvytis

MESKIME TUŠČIOS SAVIGARBOS SKIEDRAS NUO SAVO PEČIŲ

Mokinkimės iš pramonės šalių. Kodėl vienos šalys pirmauja, kitos ubagauja? Užmirškime Beverčius sovietinius diplomus. Japonija yra biedna žemės turtais ir geografinė padėtimi, bet Japonijos sistema, žmonių homogeniškumas yra pavydėtinas. Suprasdami savo padėtį, ieškojo ir rado sau vietą tarp turtingiausių kraštų pasaulyje. Tai atsiekė per aukštuosius mokslus. Dar prieš Antrą pasaulinį karą japonai domėjosi aukštąja technika, precizinių mechanizmų, objektyvų gamyba, gamybos technika ir t.t. Gabiausius inžinierius ir chemikus siuntė Vokietijon studijuoti, praktikuoti, žinodami Vokietijos pirmavimą šiose srityse. Jau tada japonai sugebėjo nukopijuoti vokišką pirmą pasaulyje precizinį miniatiūrinį foto aparatą Leica. Japonai pavadino „Canon“. Po Antrojo pasaulinio karo Japonija buvo nuskurdusi, pramonė sužlugdyta, nors ne taip, kaip Vokietijos, bet vėl siuntė savo gabiausius inžinierius ir chemikus Vokietijon tobulintis. Tarp daugelio pasemtų žinių ir

nukopijuotų gaminių buvo antras precizinis vokiškas foto aparatas Contax, japonų pavadintas „Nikon“. Dabar Nikon firma pirmauja visame pasaulyje savo foto aparatais. Tai yra labai pelningas biznis kokybiškai gaminant ir profesionališkai prekiaujant. Japonai labai daug išmoko automobilių gamyboje. Opel Kadet dar prieš 50 metų nukopijuotas vienos japonų auto firmų. Net ir šiandien matome daug japoniškos gamybos automobilių su kopijomis vokiškų prabangių automobilių užpakalinių lempų ir kitų detalių. Mercedes simbolis – žiedas su trikampė žvaigždė – kopijuojamas taip, kad iš toliau atrodo kaip Mercedes – japoniškame žiede susukti kringeliukai iš toliau atrodo kaip trikampė žvaigždė. Japonai iš vokiečių išmoko gaminti kokybiškas prekes nuo paprastų bulvių skustuvėlių iki prabangių automobilių. Daugelis Amerikoje prisimena pirmuose pokario metuose atvežtas japoniškas prekes: jos buvo pigios ir labai blogos kokybės, kad net paprastas bulvių skustukas sulinkdavo pirmąją bulvę skutant. Vokietijoje išmoko dirbti, kaip vokiečiai sako: „Jei galime padaryti geriau, kaip gerai – darykime geriausiai“.

Kodėl japonai į Vokietiją siuntė savo gabiausius jaunos mokslo žmones, dabar mums turėtų būti labai aišku: Vokietija per karą labai nukentėjo. Buvo sugriauta beveik visa pramonė, prekybos centrai, gyvenami namai. Karą laimėję sąjungininkai vežė sau viską, ką dar rado. Ypač rusai, iš fabrikų išmontavę ir išlaužę vežė gamybos mašinas. Daug buvo sugadinta nemokant išmontuoti, daug surūdijo ilgam palikta lauke. Iš gyvenamų namų buvo plėšiamos vonios, praustuvai, tualetai, kranai, veidrodžiai, baldai, net puodai.. Visą, ką akys matė, vežė į turtingą Rusiją. Čia dar ne galas keršto vokiečiams: maistas kortelėmis prie bado ribos, šiluma – vanduo užšaldavo naktimis kambary, bedarbė ir atlyginimas už karo nuostolius, už žydams padarytą skriaudą. Milžiniškos sumos, nesuskaičiuojamos sumos pinigų buvo išmokėta ir šiandien dar mokama. Didžiuliai žemės plotai atplėšti nuo Vokietijos duoti tiem, kas tik norėjo. Rusai gavo Karaliaučiaus turtingą sritį. Išžudė žmones, nualino. Lenkai gavo Dancigą, Sileziją, žudė, išvijo vokiečius, nualino. Supratę klaidą, kvietė vokiečius grįžti. Vokietija šiandien yra viena iš turtingiausių valstybių pasaulyje. Turtingesnė už kai kuriuos karo laimėtojus. Pagalvokime, kodėl? Gal todėl, kad Amerika

ją atstatė? Maršalo planas davė paskolą, leido netrukdomai atsikurti ir dirbti. Tik tiek. Prancūzija ir Anglija tokią pat paskolą gavo, karą laimėjo, gavo atlyginimą iš Vokietijos už karo nuostolius, bet neprilygsta Vokietijos ekonomikai. Vokiečiai išrinko prezidentu Konrad Adenauer, nuo nacių nukentėjusį – tai plusas.

Vokietija arti. Mokinkimės vokiečių kalbą, mokslo, darbo, prekybos etiką. Užmirškime rytus. Išrinkime prezidentą, premjerą ir visus valdžios žmones nesusitepusius komunizmu, žmones su skaisčiu protu be komunistiškos dėmės, tik tada mes tikrai gerai gyvensime. Rytai bus visada nuskurdę, tokia jų prigimtis. Užmirškime juos, atmindami mums padarytą skriaudą.

SVARBIOS KNYGOS APŽVALGA

„**Red Mafia**“ how the Russian mob has invaded America. Autorius – Robert I. Friedman. Labai vertinga knyga. Vaizdžiai rašyta drąsaus žurnalisto, atidengianti rusų organizuotus nusikaltėlius, jų augantį išgalėjimą Amerikoje, gąsdinančias pasekmes visam pasauliui. Paskutiniame dešimtmetyje, Brighton Beach, NY iki Maskvos, Toronto, Hong Kong ruskių mafija pasidarė greičiausiai auganti milžiniška nusikaltėlių jėga prekiaujanti heroinu, prostitutėmis, raketomis, kelia neapsakomą grėsmę pasaulio pastovumui ir saugumui. Nepaprastą drąsą turėjo autorius R. I. Friedman rinkdamas žinias, išdėstydamas knygoje. Buvo prikaišiojama, kad jis nekenčia imigrantų ruskių. Autorius aiškino, jo seneliai buvo Rusijos žydai, nėra prieš ruskius. 100,000 dol. užsakymas nužudymui jo neišgąsdino.

Juodosios rinkos korupcija Brežnev režimo laikais sudarė geras sąlygas organizuotiems nusikaltėliams. Sumažėjus įtampai tarp JAV ir Rusijos, Brežnev septintojo dešimtmečio pradžioje sutiko išleisti dalį žydų. Tūkstančiai užkietėjusių nusikaltėlių, KGB paleistų iš Gulagų, pasinaudodami savo žydiška tautybe, išvyko. Netrukus daugelis jų pasirodė New York, Las Vegas ir kitur. Rusija džiūgavo atsikračius tūkstančiais užkietėjusių nusikaltėlių. Po Rusijos imperijos subyrėjimo,

ruskių mafija pasirodė pirmaujanti jėga Rusijoje, Amerikoje ir visuose buvusiuose okupuotose kraštuose ir Lietuvoje plaunant pinigus banuose. Vienas iš galingiausių mafijos vadų buvo KGB pulkininkas Ivankov, kuris nedelsdamas pradėjo valdyti Rusijos žydų mafiją Brighton Beach, NY.

Ruskių mafijozai randa prieglobstį ir pilietybę Izraelyje. Izraelis savo piliečių neišduoda. Niekam, nepaisant jų kaltės ir kur nusikalsta.

Pasaulio pavojingiausias gangsteris, Rusijos žydas Semion Mogilevič, įsikūrė Izraelyje, pasinaudodamas Izraelio pilietybe ir savo žydiškumu laisvai keliauja po visą pasaulį. Minimas visiems žinomas ir girdėtas visiems lietuviams Rusijos žydas Shabatai (Šabartai) Kalmonovič išivėlęs į naftos suktybes, šnipinėjimą, bendravimą su KGB ir su Amerikos žydu-šnipu Jonathan Pollard, šnipinėjusiam JAV Karo laivyno paslaptis Izraeliui ir KGB. Kalmonovič, rabinui Greenwald tarpininkaujant, įsigalėjo įvairiuose nešvariuose versluose. Sukūręs firmą „Liat“ Afrikos Bophuthatswana valstybėje, išsikvietė Izraelio specialistus apmokinti kariuomenę ir policiją, už tai gaudamas gerą dovaną. Net sporte matė gerą progą pasipelnyti – statė prabangius ir modernius paviljonus. Prasidėjus sukilimui, Kalmonovič persikėlė į Sierą Leone. Pasinaudodamas rabino Greenwald ryšiais, Italijos ir Rusijos mafija, pradėjo nerimauti dėl negražinamų skolų, grasinta jį nužudyti, bet buvo susitarta. Tada Kalmonovič pradėjo prekiauti vogtais Merrill Lynch čekiais ir t.t. 1987 gegužės 22 dieną Scotland Yard Londone areštavo S. Kalmonovič ir atidavė JAV teisėsaugai... Vidury devinto dešimtmečio atlikęs bausmę už šnipinėjimą, Kalmonovič dabar yra vienas iš žymiausių Maskvos „mobsterių“, keliauja laisvai po visą pasaulį, dažnai vieši pas draugus Izraelyje...

Šią knygą labai rekomenduoju skaityti visiems mokantiems anglų kalbą, o gal būtų verta išversti į lietuvių kalbą, kad galėtų skaityti visi teisininkai, apsaugos darbuotojai, politikai, prezidentai. Ši knyga yra būtina kiekvieno lietuvio namuose.

Įdomu, kad prezidentas V. Adamkus apdovanojo S. Kalmonovič medaliais, Lietuvos pilietybe, o Latvija jo neišleido.

ŠVENTOS KALĖDOS

Naktis į šventų Kalėdų rytą, gausybės žvaigždučių apsupto auksinio mėnulio iš juodai mėlyno dangaus apšviesta, puošė žemę. Tvoros pyškėjo, dideli medžiai sproginėjo nuo šalčio. Kūdikėlis Kristus jau buvo gimęs Betliejaus tvartelyje.

Po kalėdinių Mišių visa mūsų šeima skubėjo namo. Dabar jau sniegą pustė šiaurys vėjas, net per gerai užsegiotus paltus, užmaukšlintas kepures lindo šaltis, veržėsi prie kūno. Namai buvo arti bažnyčios, tad, kiek galėdami, skubėjome, bet, kol grįžome, pajutome šaltį iki gyvų kaulų. Visi drebėjome.

Namuose mus sutiko maloni šiluma. Kvepėjo maistas, tarnaitė baigė viską dėti ant stalo. Pakabinę kepures ir paltus, nusimovę šiltus batus, trepsėjome, kad tik greičiau sušiltume, glaudėme nugaras, dėjome rankas prie šiltos, žalsvų koklių krosnies.

Alkį sukeliančias kalėdinių pietų kvapai traukte traukė iš burnos seiles. Didelė eglutė, apdovanota papuošalais, švietė, skleidė malonią dvasinę šilumą. Po eglute – daug puošnių suvyniotų dovanų.

Sėdome prie šv. Kalėdų stalo, apkrauto skanumynais – didelis dubuo burokėlių ir džiovintų grybų sriubos, ilgas samtis atsirėmęs į jo briauną. Šalia indelis su tiršta rūgščia grietine, bruknių košė, didelė riebi žąsis, prikimšta obuolių, troškintų raugintų kopūstų dubenėlis, didelis dubuo, kupinas bulvių košės, ruginė duona, kvepianti kmynais... Prie kiekvienos lėkštės – po kalėdaitį.

Persizegnoję pasimeldėme, laužydami kalėdaičius, dalijomės, linkėjome vienas kitam sveikatos, šviesios ateities, taikos žemėje ir kitais metais vėl visiems kartu sėsti prie kalėdinio stalo.

Valgėme, bet kažkodėl mažai kalbėjomės, nes buvome išalkę. Pavalgę dėkojome Dievui už vaišes. Visi, pakilę nuo stalo, ėjo į salonėlį pasiklausyti radijo. Aš dar likau prie stalo – valgiau ir valgiau, žąsis kaulėlius apgraudžiau, suvalgęs bulvių košę, pirštu lėkštę išgramdžiau. Mama barė, kad negražiai valgau, bet aš buvau toks alkanas, kad negalėjau susivaldyti, užmiršau mandagumą...

Maisto ant stalo neliko, net duonos trupinius suvalgiau. Mama siūlė dar pyragaičių su saldžios kakavos stikline, bet aš jau nieko nebe-

noriu. Pradėjo skaudėti skrandį, lyg kietas akmuo jame vartėsi. Rankomis trinu po krūtine ir staiga nupurto šaltis. Žvarbus vėjas vėl skverbiasi po aprangą, lygiai, kaip ryte, grįžtant iš bažnyčios.

Pradėjau drebėti, ieškau sagų stipriau užsisėgti, bet vis tiek labai šalta, dantys kalena, rankos dreba, o skrandyje tas akmuo vis sunkėja, grauzia vidurius. Keliuosi nuo stalo, eisiu prie namiškių, prie šiltos krosnies.

Dairausi aplink. Nematau nei tėvų, nei sesių, nei brolio. Nėra šiltos koklinės žalsvos krosnies. Matau stalą be staltiesės, be tuščių ar kitokių lėkščių. Nėra minkštų kėdžių, tik medinis suolas. Nėra papuoštos eglutės.

Atsiremiu rankomis į kažką labai šaltą. Pusiau atsisėdu, pusiau guliu – tai šaltos cemento grindys. Aš į jas atsirėmęs rankomis tamsiame kampe, prisiglaudęs prie pilko mūro sienos. Aplink tamsu, tik kitame kambaryje pro durų angą matyti silpna šviesa. Atsisėdu, drebu nuo šalčio, pilve alkio akmuo nepaliaujamai raižo. Nėra namiškių, kalėdinio stalo su žašim, bulvių košės dubens. Palengva aušta 1944 metų Kalėdų rytas mažytėje, tuščioje geležinkelio stotelėje, tolimame Bavarijos kaime, toli nuo namų.

Pro apšarmojusį stotelės langą ilgai žiūri jaunuolis iš Lietuvos, vienai vienas, be šeimos. Kur jie? Gal ir jie, alkani, sušalę, kaip aš, sapnavo šventas Kalėdas, gausiai apkrautą stalą, kaip senais laikais? Gal jie Sibire? Ar gyvi?

Pro langą buvo matyti raudonos saulės pakaušis, išlindęs virš žvilgančių, baltu sniegu dengtų kalno viršūnių. Aprrintame lagaminėlyje jau nuo vakar nebuvo nei duonos trupinio...

Algis Virvytis

DRAUGAS, 2004 m. gruodžio 25 d., šeštadienis

KLAUSIMAS TEISĖS ŽINOVAMS

Kai nepriklausoma valstybė yra priešo okupuota: jėga, grasinimais, karo veiksmais ar sukelta revoliucija prieš agentų ir vietinių prisidėjusių, visi vietiniai padėję ir prisidėję prie okupanto, valdant buvusią nepriklausomą valstybę, tampa okupanto kolaborantais. Pagal tarptau-

tinę teisę, kolaborantai nusikalsta prieš okupuotą valstybę jos išdavimu. Okupuotai valstybei išsipalaidavus iš okupacijos – atgavus nepriklausomybę, kolaborantai su okupantu yra tos, nepriklausomybę atgavusios valstybės, išdavikai. Yra nusikaltę prieš nepriklausomybę atgavusios valstybės įstatymus, todėl kolaborantai, pagal tarptautinę teisę, turi būti patraukti atsakomybėn prieš išduotos valstybės aukščiausiąją teisumą ir tinkamai nubausti.

Lietuva atgavo nepriklausomybę prieš 13 metų, bet Lietuvos išdavikai nenubausti: buvę Maskvos bernai dar šiandien Lietuvą valdo, KGB generolai, majorai, pulkininkai, žemesnio rango išdavikai, tautos žudikai kartu su tūkstančiais strībų dar nebausti nei vietinių teismų, nei Aukščiausiojo Teismo, nei Tarptautinio tribunolo, tyčiojasi iš Lietuvos nepriklausomybės, iš tremtinių, iš nukentėjusių, kankintų, laukia progos pasikviesti raudonąją kruviną mešką atgal ir tęsti žiaurų režimą, žudant Lietuvą. Jie visi geriau gyvena už nukentėjusius, net, jų namuose įsikūrę, gyvena geriau už buožes.

Kodėl Lietuvoje nėra ar dingo įstatymai bausti išdavikus? Visame pasaulyje su tautos išdavikais labai greit ir be ceremonijų susitvarkoma. Jei Lietuvoje nėra įstatymų bausti išdavikus, gal tarptautinis teismas padėtų? Jei tas neįmanoma – uždaryti išdavikus į zoologijos narvus, kad praeiviai galėtų juos matyti ir išreikšti savo jausmus.

Norvegai nedelsė sušaudyti savo tautos išdaviką Quisling, buvusį nacių talkininką karo metais.

Rumunai per 30 minučių nuteisė ir už 15 minučių įvykdė savo tautos išdavikams tinkamą bausmę.

Prašau visus teisės žinovus susidomėti šiuo svarbiu reikalu Lietuvai, sudėję visas savas geras galvas ir žinias, darykite, kas reikia, kol dar tie niekšai juda ir yra apkaltinami. Nejuokinkime pasaulio – lietuviai kovojo dėl nepriklausomybės, daug kraujo išliejo, daug gyvybių atidavė nelygiai kovai, o išsilaisvinus nesugeba rasti tiesos ir tinkamo atlyginimo priešui ir kolaborantams. Ar nėra didelė gėda mums visiems lietuviams prieš visą pasaulį? Visas pasaulis žinojo apie lietuvių kovas ir pasiaukojimą dėl tėvynės, o dabar kas? Gal likime avinėliais, kad, pirmai progai pasitaikius, priešas vėl galėtų mus skersti, o mes net meeee nepasakysime.

Kviečiu visus teisininkus susikibti rankomis, suglausti galvas, sutelkti visas žinias, visomis dvasinėmis ir protinėmis jėgomis imtis garbingo darbo, nuplaunant nuo Lietuvos nekaltų kraują, kančias, ašaras, pasmerkiant išdavikus ir atitinkamai juos nubaudžiant. Jie seniai užsitaravo baismės! Nei vienas geras lietuvis tiems negali atleisti!

Jei nepasimokysime iš praeities, ateityje tos klaidos bus pakartotos. To tikrai nenorime. Negaiškim brangaus laiko!

Algis Virvytis, Bridgewater, MA

JEI BŪTŲ BUVĘS IŠRINKTAS ROMNEY

Prezidentas Ronald Reagan ne grasinimais, ne įžeidimais, bet gražbylyste paveikė Michail Gorbačiov. Užaugęs tarp darbo klasės žmonių, Reagan, dar jaunas būdamas, suprato, kad mandagiai kalbėdamas, gražiai elgdamasis daug daugiau pasieksi. Todėl Gorbačiov, atsilygindamas Reagan, Berlyno sieną ir nugriovė. Tai buvo Sovietų Sąjungos iširimo pradžia.

Po Reagan prie Amerikos vairo stojo George Bush senasis, nustebinęs savo grubiu elgesiu ir kalba. Ne kartą girdėjome jį garsiai rėkiantį apie velnią Hussein. Taip jis pravardžiavo Irako prezidentą Saddam Hussein, norėdamas jį išprovokuoti. Tokiu elgesiu Bush parodė savo išsiauklėjimo trūkumus, nors gimė su sidabrinium šaukštu burnoje. Užpuolęs Iraką, išvijo jį iš Kuveito bei nusiuntė Amerikos kariuomenę „globoti“ Kuveito naftą, ką Amerika ir šiandien daro. Lietuvai nusipurčius 50 metų trukusią kruvinai žiaurią okupaciją, Amerika su Bush prišakyje buvo viena iš paskutiniųjų, pripažinusi jos Nepriklausomybę.

Senąjį Bush pakeitė sūnus palaidūnas, mėgęs paūžti, patriukšmauti ir be saiko baliavoti. Jis, taip pat gimęs su sidabrinium šaukštu burnoje, neturėdamas supratimo, kaip vadovauti šaliai, buvo vadeliuojamas įvairiausio plauko patarėjų, kurie prikalbino užpulti Iraką, nes irakiečiai sutiks „išlaisvintojus“ su šampanu ir bučiniais. Irakiečiai okupantus sutiko su ginklais. Bush jaunesnysis, neradęs atominio ginklo, teisino-

si: „Vis vien reikėjo pakeisti režimą.“ Dar ir šiandien tas režimas egzistuoja, o tūkstančiai Amerikos kareivėlių žuvo ir tebežūsta, milijonai jų suluošinti, ir tai vis vidurinės ir darbo klasės jaunimas,

Senajo ir jaunojo Bush elgesį labai primena Mitt Romney elgesys. Jis, dar neišrinktas šalies prezidentu, jau grasino ir karščiovosi – reikia Iraną sunaikinti, reikia siųsti kariuomenę į Siriją. Barack Obama daug kartu yra aiškiai ir garsiai pasakęs: „Su visais reikia derėtis ir negrasinti sankcijomis“, nes derantis galima prieiti prie susitarimo. Obama, užaugęs neturtinguose rajonuose, anksti išmoko, kad su medumi daugiau musių pagausi.

Jei Romney būtų tapęs prezidentu, jis būtų įvėlęs Ameriką į trečią karą, o jo bendraminčiai fabrikantai pilnu greičiu vėl būtų ėmę gaminti ginklus ir turtėti, kai tuo pat metu tūkstančiai Amerikos jaunimo (tik ne turtuolių vaikai), žudyti ir patys žūti, ir vėl milijonai sužalotų jų grįžti namo.

Algis Virvytis, Boston, MA

DRAUGAS, 2012 m. lapkričio 8 d., ketvirtadienis

LIETUVIŲ FONDUI – NULĮ

Juozas Gaila

Lygiai prieš trejetą metų (2009 m. lapkričio 6 d.) „Drauge“ buvo paskelbtas Algio Virvyčio laiškas, kuriame jis skundėsi, kad kreipėsis į „Dirvos“ ir „Draugo“ redaktorius, prašydamas atkreipti dėmesį į labai rimtą lietuvių nutautėjimo problemą ir savo bandymą „pabudinti lietuvišką dvasią tarp lietuvių rašytojų, kad ruoštų knygutes vaikų tautišku-
mui ugdyti“. „Tuo ir baigėsi mano pastangos – rašė jis, – tuos ‘milijonus’, kuriuos buvau skyręs tautiškam lietuvių auklėjimui, išdalijau kitiems, mano nuomone, kilniems Lietuvos reikalams. (Lietuvių Fondui – nulį dėl man nepriimtino elgesio politiniais klausimais).“

Virvyčio pastaba apie Lietuvų Fondą įskaudino Vytautą Kamantą, tiek darbo įdėjusį į fondą. Nors tuo laiku jis jau nepagydomai sirgo, Kamantas nesiliovė rūpintis LF reikalais ir jo ateitimi. Jį taip pat stebino, kad apie žmogų, skyrusį „milijonus“ kilniems Lietuvos reikalams,

nieko nežinoma. Tad jis paskambino man, prašydamas susisiekti su Virvyčiu ir parašyti apie jį. Atsisakiau, nes turėjau abejonių, ar tie „milijonai“ tikrai buvo išdalinti ir ar Virvytis nėra slapyvardis. Tada pats Kamantas susirado Virvytį ir „Draugo“ nuomonių skyriuje trumpai aprašė savo pokalbį telefonu su juo (2009 m. gruodžio 6 d.). Deja, nesužinojo Kamantas, kas Virvytį taip nuvylė, kam jis paskyrė tuos „milijonus“, tad savo viešame laiške vėl klausė: „Labai prašau, gerb. Virvyti, pasidalinkite su mumis, skaitytojais, kas, kur ir kiek gavo tos Jūsų ‘milijonų’ paramos. Tokie darbai garsiau kalbės už žodžius.“ Virvytis taip ir neatsakė, kas tie laimingieji, neatsakė ir koks tas jam nepriimtinas LF elgesys politiniais klausimais.

Bet štai š. m. lapkričio 8 d. „Drauge“ ir vėl pasirodė Virvyčio laiškas politine tema „Jei būtų buvęs išrinktas Romney“. Man beskaitant autoriaus išvedžiojimus kilo klausimas, kodėl jis pasirinko klaidinti skaitytojus. Jis rašo: „Prezidentas Ronald Reagan ne grasinimais, ne įžeidimais, bet gražbylyste paveikė Michail Gorbaciov. Užaugęs tarp darbo klasės žmonių, Reagan, dar jaunas būdamas, suprato, kad, mandagiai kalbėdamas, gražiai elgdamasis, daug daugiau pasieks. Todėl Gorbaciov, atsilygindamas Reagan, Berlyno sieną ir nugriovė.“ O iš tikrųjų prez. Reagan be jokių gražbylyscijų išvadino Sovietų Sąjungą „blogio imperija“, ir sovietinė spauda į tai sureagavo: „the Soviet press agency TASS said the ‘evil empire’ words demonstrated that the Reagan administration ‘can think only in terms of confrontation and bellicose, lunatic anti-communism’.“ Gorbaciov, ne atsilygindamas Reagan, nugriovė Berlyno sieną, bet atsiliepdamas į Amerikos prezidento žodžius: „Jei sieki taikos, jei sieki gerovės Sovietų Sąjungai ir Rytų Europai, jei sieki laisvėjimo, atėik prie šių vartų. Pone Gorbaciov, atidaryk šiuos vartus. Pone Gorbaciov, pone Gorbaciov, nugriauk šią sieną.“ Nesiterliojo Reagan su jokiais gražbylystėmis prezidentiniuose debatuose. Neturėdamas atsakymo nuginkluodavo savo oponentus, pažemindamas juos posakiu „Tu vėl pradedi tą patį“ (There you go again“).

Tokių gražių žodžių kaip prezidentui Reagan, Virvytis kitam prezidentui neturi. Štai: „prie Amerikos vairo stojo George Bush senasis, nustebinęs savo grubiu elgesiu ir kalba. Ne kartą girdėjome jį garsiai rėkiantį apie velnią Hussein. (...) Tokiu elgesiu Bush parodė savo išsi-auklėjimo trūkumus, nors gimė su sidabrinu šaukštu burnoje. Užpuo-

lęs Iraką, išvijo jį iš Kuveito bei nusiuntė Amerikos kariuomenę 'globoti' Kuveito naftą, ką Amerika ir šiandien daro". Atrodytų, tarsi Amerika vagia to krašto naftą. Virvytis pasistengia patogiai užmiršti automobilių eiles prie benzino stotelių, Iranui paskelbus boikotą prez. Carter laikais. Amerika ir visas pasaulis perka naftą nustatytomis kainomis ir negali leisti, kad koks diktatorius sukinėtų kranelius. Vakarų Europa jau pasimokė, kai Rusija pradėjo užsukinėti dujų vamzdžius. Apskritai, nesuprantu, kaip šitaip galima klastoti netolimą istoriją ir kokių tikslu. Juk, Irakui paskelbus, kad Kuveitas yra jo teritorija, nepaisant įspėjimų ir sankcijų, jis įsiveržė ir okupavo tą mažą, naftą turtingą kraštą. Ir tik po 7 mėnesių 34 valstybių kariniai daliniai (73 proc. amerikiečių) pradėjo vyti irakiečius iš Kuveito, o šie spėjo padegti 700 naftos šaltinių, kurie degė ilgiau nei pusmetį. Mūšiai žemėje truko apie 100 valandų, irakiečiai buvo iš Kuveito išvyti, ir nors kelias į Bagdadą buvo atviras, bet karas buvo nutrauktas, ir pasirašyta taikos sutartis.

Neaplenkia Virvytis ir G. H. Bush sūnaus: „Senąjį Bush pakeitė sūnus palaidūnas, mėgęs paūžti, patriukšmauti ir be saiko baliavoti. Jis, taip pat gimęs su sidabrinu šaukštu burnoje, neturėdamas supratimo, kaip vadovauti šaliai...“ Gal ir neturėjo supratimo, kaip vadovauti šaliai, bet taip, kaip Barack Obama, Bush buvo perrinktas antrai prezidento kadencijai. Gal ir be saiko baliavojo, bet Texas valstijos istorijoje buvo pirmas gubernatorius, laimėjęs antrą kadenciją. Jis, šalia kitų teigiamų reformų, ne tik subalansavo valstijos išdą, bet ir paliko jį su pertekliumi.

Nebūčiau reagavęs į Virvyčio laiškus, bet jie dažnai perspausdinami Lietuvoje, „Lietuvos aide“ ir kitur kaip tikras pinigas. Štai keletas jo teiginių: „tūkstančiai Amerikos kareivėlių žuvo ir tebežūsta, milijonai jų suluošinti, ir tai vis vidurinės ir darbo klasės jaunimas. (...) Jei Romney būtų tapęs prezidentu, jis būtų įvėlęs Ameriką į trečią karą, o jo bendraminčiai fabrikantai pilnu greičiu vėl būtų ėmę gaminti ginklus ir turtėti, kai tuo pat metu tūkstančiai Amerikos jaunimo (tik ne turtuolių vaikai) žudyti ir patys žūtų, ir vėl milijonai sužalotųjų grįžtų namo“.

Taip, žūsta Amerikos kareivėliai. Šimtai tūkstančių jų žuvo, kad Vakarų Europa pagaliau gyventų be karų. Žuvo, kad Japonija nebūtų Azijos siaubas, kad Pietų Korėja ir kiti Azijos kraštai būtų laisvi. Ka-

riavo, žuvo, buvo suluošinti ne tik darbo klasės jaunimas, bet ir turtuolių vaikai. Milijonierių Kennedy šeimos vyriausias sūnus karo metais žuvo lėktuvo avarijoje, kitas sūnus, tapęs prezidentu, savo trumpą gyvenimą kentėjo nugaros skausmus, kai, karo metais jo vadovaujama pašautam greitlaiviui beskęstant, jis, gelbėdamas įgulos narį, susižeidė nugarą. Virvyčio šlykščiai iškoneveiktas G. H. Bush, taip pat milijonieriaus sūnus, būdamas aštuoniolikmečiu stojo savanoriu į karo laivyno aviaciją ir tapo jauniausiu pilotu laivyno aviacijos istorijoje. Pašautą ir degantį savo lėktuvą, išmetusį bombas, nuskraidino iki salos, kur išsigelbėjo, iššokęs su parašiuotais su kitais įgulos nariais. Į prezidentus kandidatavęs senelio ir tėvo admirolų sūnus John McCain – taip pat karo laivyno aviacijos pilotas. Jo lėktuvas buvo pašautas virš Hanoi, jis, sunkiai sužeistas, pakliuvo į vietnamiečių nelaisvę, kur buvo kankinamas. Ten iškentėjo šešerius metus. Grįžtant į praeitį, juk prez. Harry Truman – tikrai ne iš varguolių kilęs, kovojo Pirmajame pasauliniame kare, frontuose Prancūzijoje. Jis buvo artilerijos kapitonas, ir jo vadovaujamas dalinys neprarado nė vieno kario. Prezidentai: D. Eisenhower, R. Nixon, J. Carter taip pat buvo kariškiai. Pavyzdžiui, R. Nixon galėjo išvengti karinės tarnybos, bet karo metais stojo savanoriu į karo laivyną.

Visi jie puikiai žinojo, koks baisus yra karas, bet taip pat žinojo, kad kartais jis neišvengiamas. Jei ne tie, su pykčiu Virvyčio minimi ginklų fabrikantai, JAV nebūtų tapusi pasauline galybe. Tik jų gamintų ginklų kokybės dėka ir apskritai Amerikos fabrikantų sukurtos ekonomikos stiprumo neatlaikiusi „blogio imperija“ subyrėjo, ir visa Rytų Europa, kartu su Lietuva, atgavo laisvę.

DRAUGAS, 2012 m. lapkričio 22 d.

SMAGU PATAIKIUS

Nuostabu, kad ponas Gaila prisiminė mano laišką, rašytą prieš tris metus dėl apsileidimo Lietuvos meilės ugdyme Lietuvos reikalais, ponas Gaila, nedavė man jokių patarimų tik bandė mane suvaryti į ragą savo laišku „Drauge“, lapkričio 22.2012. Kritikuoti daug lengviau nei duoti gerą bei protingą patarimą.

Ponas Gaila aprašo Jurgio Bušo senjojo geras ypatybes, bet užmiršo paminėti jo garsų posakį: „skaityk mano lūpas, nebus naujų mokesčių“, tai buvo melas. Kai Lietuva išsilaisvino, praktiškai visas pasaulis jau buvo pripažinęs Lietuvos Nepriklausomybę, o Bušis senasis baimingai ir gėdingai tylėjo, tai buvo aiškus parodymas, ar mes galime pasitikėti Amerikos pagelba.

Senais laikais Amerikoje buvo privaloma karinė tarnyba, todėl turtuolių vaikai pasirinkdavo laivyną ar aviaciją, nenuostabu, kad Bušas senasis, Kenedys, McCainas ir kiti nebuvo pėstininkėliai.

Pasaulis buvo laimingas, kad Stalinas jau buvo miręs ir karo baisybės matęs Chruščiovas nestojo prieš Kenedy kaip pasikarščiavęs Kenedys pasitaręs su jaunesniu broliuku sustabdė rusų laivus plaukiančius į Kubą. Pagalvokime kas būtų buvę, jei Chruščiovas būtų pasikarščiavęs? Pasaulis būtų degęs.

Jaunasis Bušas taip pat bandė įstoti į aviaciją, bet dieną prieš paskutinius egzaminus nutarė gerai pabaliavoti, pavėlavo į egzaminus ir būdamas nelabai sveikam stovyje išbrauktas, tuo ir baigėsi karjera aviacijoje.

Daug kartų mačiau jaunąjį Jurgį bandant kalbėti ant scenos, jis nei vienos savo kalbos nebaigė, ne kartą jo liežuviui suklypus – tada girdėdavom – ha-ma, ha-ma, ha-ma... Ponas Gaila, nejaugi jis bijojo pasirodyti ant scenos ar reikalingas buvo Irako karas? Žmogus matęs karo žiaurumus ir baisybės daugiau karų nenori, tiktai tie, kurie sėdi minkštose kėdėse su taure prancūziško konjako, žandam užkaitus atsi-randa drąsa...

Mano rašinys Lietuvos Aide buvo aštriai kritikuojamas vieno tarp-tautinio teisių dėstytojo Lietuvos universitete. Tarp kitko jis rašė, kad Irako užpuolis buvo teisingas ir Irake buvo ir yra atominiai ginklai didžiulėse priekabose, dar ir šiandien traukiami didelių traktorių. Man baisu darosi skaitant tokias nesąmones politinių mokslų profesoriaus.

McCain nuo pat jaunystės buvo karštakošis, o kad išliko gyvas vietnamiečių karo belaisvėje, jis turi būti dėkingas geraširdžiams vietnamiečiams ir Dievuliui. Karo metu mirtinas bombas kurios skleidė žudančias skeveldras ir ugnį vietnamiečių lūšnas degino, o kas baisiausia ir žiauriausia buvo Amerikos didžiulis karo nusikaltimas po Dresdeno sudeginimo, Japonijos Hirošima ir Nagasaki miestų su žmonija

atominėmis bombomis sunaikinant. O dabar Vietname Amerika lėktuvais ir bombomis skleidė mirtinus cheminius Agent Orange nuodus, kurie sunaikino visą augmeniją, miškus, krūmus, ryžių laukus, nendrynus ir virš 1 milijoną vietnamiečių mirė skausmuose nuo tų nuodų. Daugybė suluošintų, kūdikiai gimę deformuoti, su daugiau pirštų ant rankų ar kojų, ar visai be jų, susisukę kuproti vienaakiai, gyvuliai ir paukščiai taip pat nukentėjo, vietnamiečiai kentėjo Amerikos žiaurų karą.

O My-Lai skerdynės buvo dar vienas baisus nusikaltimas kai tame kaimelyje Amerikos kariai surinkę 500 vaikų, moterų su kūdikiais ir keletą senukų vyrų griovyje šaudė, prievartavo moteris ir tik vienas Amerikos kareivėlis per skubėjimą užtaisyti ginklą peršovė savo koją, nes skubėjo šaudyti niekuo kaltus vietnamiečius. Ir McCain atskraidinęs mirtį buvo pašautas, ir nuostabu, kad vietnamiečiai tiek daug nukentėję mielaširdiškai sugydė jo lūžusią ranką ir koją ir iš belaisvių stovyklos triukšmaujantį McCain paleido namo.

Daug lietuvių DP tarnavo prancūzų užsieniečių legione, daug jų kovojo prieš Vietnam sukilėlius, daug ten žuvo, o likę pasitraukė su prancūzų kolonistais užleisdami kovas Amerikai.

Turbūt ponas Gaila, apie tai žinai, todėl Romney mano nuomone būtų išprovokavęs karą kur nors savo pasisakymais. „Reikia stipriai pakalbėti su Kinija, reikia juos pamokinti ir t.t.“

Bet ponas Romney išvengė privalomos karinės tarnybos, nes tapo mormono misionieriumi, atleidžiamas nuo kariuomenės išvyko į Prancūziją. Jei nori daugiau sužinoti apie Romney pakalbėk su buvusiais Staple darbuotojais.

Kaip šiandien matau, paskutinėmis dienomis prezidentūroje jaunas Jurgis garsiai pareiškė. „Amerika niekada taip gerai negyveno, kiekviena šeima turi naują namą, bankai turi didelius pelnus, kai žmonių namai buvo atimami, žmonių indėliai bankuose išvogti tamsta prisime ni? Jurgis jaunasis priviliojo daug pramonės iš kitų Amerikos valstijų todėl Texas valstijoje atsirado daug darbų, o kitose valstijose atsirado daug bedarbių. Jei iš Kinijos, Indijos, Vietnamo, Pakistano būtų susigrąžinęs milijonus darbų, visa Amerika galėtų pasidžiaugti.

Man gaila, Tamstai ponas Gaila, pranešti, kad mano „milijonai“ ir kilnios svajonės dėl Lietuvos jaunimo, patriotiniu keliu auklėjimo sužlugo. Dar ir šiandien tik nuo 6 skyriaus vaikus pradeda mokinti Lietu-

vos istorijos, kai tokio amžiaus vaikai jau yra daug girdėję iš mokytojų, tėvelių ar giminių apie auksines dienas prie komunizmo. Pasimokinkime iš žydų, daugelis jų karta iš kartos gimę toli nuo tėvynės savo, bet jie visi myli ir gerbia savo kraštą Izraelį. Kodėl? Dėl to, kad nuo pat jaunų dienų žydų vaikui yra pasakojama apie jų kilmę, garbė būti žydu. Kodėl mes to negalime padaryti? Sutikau ne vieną naujai atvykėlį iš Lietuvos vos keletą žodžių pramokę angliškai jau nori būti amerikonu, teiraujasi kaip galima kuo greičiau įsigyti Amerikos pilietybę. Skaudu matant kaip jie išsižada mūsų Lietuvos, o iš istorijos turim žinoti, kad niekas mums laisvės ir Nepriklausomybės neatneš ir nedovanos.

Su pagarba,

Algis Virvytis

2012 m. gruodžio 8 d.

TURINYS

Ižanga	3
„Ateikite paveizėti krutamųjų“!	4
Tautos atmintis.....	6
Ponas Gorbačiov, nuversk tą sieną!	13
Pone Romney, su savim nenusineši	14
Mūsų visų pareiga.....	15
Mes visi niekad neužmirškime	16
Du broliukai.....	17
Istorijos nežinantys pražūva	18
Nužudytųjų sielos dar nekeršijo	20
Istorijon su sauja druskos ir samčiu medaus.....	21
Siaubingi, žiaurūs birželiai.....	23
Laikas perimti visą kraitį	25
Koks bus mūsų karo grobis?	26
Savas žmogus.....	27
Laisva, bet beširdė ir akla.....	28
Gėda generolui.....	29
Kur pasaulis eina?	31
Kuo galime pasitikėti?	32
Atsiliepiamas į L. Rago laišką.....	33
Tikėti JAV ir Izraelio parama – vaikiškas naivumas	33
Reikia pasikliauti sava politika	34
Neturėk kitų Dievų.....	35
Lietuva, kodėl nerausti iš gėdos?.....	38
Mano priešo priešas – mano geriausias draugas	40
Mažas žinojimas pavojinga	42
Ačiū Algiiui Virvyčiui ir vyr. redaktorei Danutei.....	44
Priešas dar nepaleidžia mus iš nasrų	45
Nejaugi nesuprantame kodėl?.....	46
Dangus verkia kartu	49
Visas pasaulis gerbia savus	52

Ar neužmiršome?.....	55
Istorija kartojasi tiems, kurie užmiršta	56
Šiandieninė lietuvių kalba	58
Pritariu, taisykime savo kalbą	59
Istorijos nežinantis pražūva	60
„Lietuvių balsui“ ačiū!	61
Nepatiko – persikėliau.....	61
Nudžiugau... Per anksti	62
Prie surūdijusių hidrantų.....	64
Kokio prezidento / prezidentės mums reikia?	65
Senoji europa priešinasi	66
Gelbėjime lietuvių	68
Kaip pavadinti? Šventvagyste?.....	70
Minėkime juodo kaspino – spalio 4 dieną.....	71
Pašto ženklui „ura“.....	73
Kur yra mažoji Amerika?	75
Šaliai reikia žmonių, nesužalotų sovietinės tikrovės.....	78
Dar vienas aiškiaregis.....	79
Niekas to mums negali uždrausti	79
Kodėl nesipriešinome ginklu rusams?	83
Šventės, šventės – kurios šventesnės?.....	84
Senos žinios apie bajorus.....	86
Tais laikais gyvenimas Lietuvoje buvo ne blogesnis kaip visame pasaulyje... ..	88
Bajorų tarnyba Lietuvai.....	90
E. Pliaterytė – lietuvių Joan D’ark	91
Pridedu tris grašius.....	95
A. Smetona vieneriais metais atidėjo Antrąjį pasaulinį karą	96
Dar dėl bajorų.....	98
Kreipimasis į „Dirvos“, „Draugo“ redaktorius ir visus geros valios žmones	101
Trumpiausias kreipimasis į sotų gyvenimą	102
Dėl turto žydams gražinimo	105
Kvailumas ar raudonoji propaganda?	106
Ooooo, aš tau pasakysiu!	109
Pabuskime, gal dar nepervėlu	111
Šmėkla virš Lietuvos.....	113
Dar dėl svetimtaučių darbininkų įsileidimo į Lietuvą.....	116
Kaip danguje, taip ir ant žemės?	118
Saugokime Lietuvos perlus	121
Reklamos nepageidaujamos, bet neišvengiamos.....	122

Mes prisiminsime, o jie – ar minės?	124
Juokiasi puodas, kad katilas juodas	125
Žmogus tada ir šiandien	126
Dėkokime, dėkokime!	129
Ačiū už pastabas	131
Alkanas lokys dar riaumoja	133
Jūsų kalba antikvarinė	134
Vasario 16 diena dabar ir tada	136
Ilgai laukiu lietuvių kalbos žinovų pasisakymų	137
Anatoli, paskubėk, važiuojam į vakarus!	139
Dvi pašvaistės juodą naktį	141
Ką daryti su KGB atsarginiais (rezervistais)?	143
Ar lietuviui stoti šalia V. Putin maskvoje?	144
Ar drįsime, ar sugebėsime paminėti?	146
Neminimas vienas iš didžiausių karo nusikaltimų	148
Quisling	149
Pone Gorbačiov, nugriauk šią sieną	151
Atverkime plačiai vergijos vartus	153
Paskutinis žodis Gamziuko komentarams	154
Gedulo mėnuo – birželis	155
Padėka	156
Atsisveikinant su brolių tautos sūnumi	157
Patys muša – patys rėkia	158
Dievas davė mums Paksą	159
Ar lietuviai geresni?	161
Buvę prezidentai pelningai rašo	163
Žiaurus Didžiojo šeštadienio rytas prieš 60 metų	164
Dėl A. Gamziuko, M.D., kritikos	166
Valentino diena mums daug mielesnė... ..	167
Medžiotojams: vilkų ir net kiškių miškuose jau seniai nėra	169
Meskime tuščios savigarbos skiedras nuo savo pečių	171
Svarbios knygos apžvalga	173
Šventos Kalėdos	175
Klausimas teisės žinovams	176
Jei būtų buvęs išrinktas Romney	178
Lietuvių fondui – nulį	179
Smagu pataikius	182

